

ពាយ័ន

ជិតពេល.
។

(ปีที่ ๓ เล่ม ๑๑ วันที่ ๑๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๖๙)

มาสาณูสร	ศรีไชย	หน้า ๑๗๖๕
ตลกหลวง	ครูเทพ	,, ๑๗๗๐
นิทานสุภาษิต	ชวณะเมศ	,, ๑๗๗๖
เลขานุการของकुณलग	นันทก	,, ๑๗๘๑
ชาตान ภาค ๓ (ตอนจบ)	เสฐียรโกเศศ และนาคะประทีป	,, ๑๗๘๐
เครื่องหมายของเซง	แสงระพี	,, ๑๘๐๖
เที้ยวเฉลิม	ครรชิต	,, ๑๘๑๕
อัสมาเทวี (ต่อ)	โกกโรหิต	,, ๑๘๓๑
อยากได้น้ำ	มณรัตน์ปรากฏ	,, ๑๘๔๓
ลูกทหารเอก	ชาวเหนือ	,, ๑๘๔๕
นิทานศิษย์วัด	นายช่ออัน อำพล	,, ๑๘๕๕
ความรักของแม่ครู	ป. หวานนท์	,, ๑๘๖๓
สาวชาวกรุง	แสงแดด	,, ๑๘๘๓
แถลงการณ์พิเศษ เรื่อง พันธุกรรม	กรมสาธารณสุข	,, ๑๘๙๐
กัมมกรทอง	วินัส	,, ๑๘๙๕
อนามัย—พละ—ความงาม	น. ส. มารศรี ประเสริฐธรรม	,, ๑๙๑๔
กรัวของไทยเขมม	ศรปิ่น	,, ๑๙๑๕
วิชานาฏ	นางสาวแฝง พหุรัตน์	,, ๑๙๒๓
สารเขมม	นายหนูใหญ่	,, ๑๙๒๕
อันตวาทิ	กรรมปะโด	,, ๑๙๒๗

ระเบียบการของหนังสือรายเดือน “ไทยเชชม”

กำหนดเวลาออกของ “ไทยเชชม”

หนังสือ “ไทยเชชม” จะออกในวันที่ ๑๕ ของเดือนทุก ๆ เดือนไป หากจะคลาไคล
เคลื่อนไปยังโดยอุปรวรรคต่าง ๆ คณะก็ตั้งใจจะพยายามไม่ให้เกินกว่าในเดือนที่ออก
ทุก ๆ เดือนไป

อนันท่านผู้ใดที่โดยกรับยารหนังสือ “ไทยเชชม” ยังไม่ได้รับหนังสือ “ไทยเชชม”
ภายในกำหนดเวลาที่แจ้งไว้ข้างบนแล้ว ขอได้โปรดเคลื่อนไปยังสำนักงานด้วย

อัตราค่าบำรุง

๑ ปี (๑๒ เล่ม)   เป็นเงิน   ๑๐ บาท

๑ ปี (๖ เล่ม)   เป็นเงิน   ๖ บาท

การบอกรับ

การรับหนังสือไทยเชชมไม่จำเป็นต้องขอรับตั้งแต่เล่มต้นๆ จะรับตั้งแต่เดือนใด
ก็ได้ นับ ๑๒ เล่มเป็น ๑ ปี ๖ เล่มครึ่งปี ถ้าไม่สะดวกที่จะส่งคนไปขอรับที่ สำนักงาน
“ไทยเชชม” เลขที่ ๑๒๒๑ ถนนเฟื่องนคร โปรดเขียนจดหมายแจ้งความประสงค์
นามและคำล่ขอยให้ชดเชย ส่งไปยังบรรณาธิการ ณ สำนักงานที่ใดกล่าวไว้ข้างบนนี้
แล้ว โดยทางไปรษณีย์

ส่วนเงินค่าบำรุงโปรดส่งโดยทางธนาคารไปพร้อมกับจดหมายขอรับที่เกี่ยว ถ้า
ท่านอยู่ในกรุงเทพฯ จะให้ไปรษณีย์นำ พร้อมด้วยนำหนังสือส่งท่านที่เกี่ยวจะเป็นพระคุณ
ที่สุด

อัตราค่าลงแจ้งความ

ก. ในแผ่นกระดาษหลังยก	พิมพ์ด้วยหมึกสี	เต็มหน้า	๖๐ บาท
ข. ในแผ่นกระดาษสีต่าง ๆ	สอคืออยู่ในเล่ม	เต็มหน้า	๕๐ บาท
		ครึ่งหน้า	๓๐ บาท

หลวงสรรพากร บรมณาธิการ
โรงพิมพ์ไทยเชชมเป็นเจ้าของและผู้พิมพ์
สำนักงาน เลขที่ ๑๒๒๑ ถนนเฟื่องนคร

มีกรรมสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติ

ภาพ

ในเรื่อง “ ถิ่นรักทอง ”

มาศานุสร

มินาคม

ยาทิส กุรเต มิตติ ยาทิสญฺญูปเสวติ
สเว ตาทิสโก โหติ สหฺวาโส หิ ตาทิส

๑ คนเช่นใดคยไว้ เป็นมิตร
คยมิตรเช่นใดชก ชอยด้วย
คนคยยอมเป็นตัก ถึงเช่น นั้นแล
เพราะอยู่ร่วมพ่าย้วย เยี่ยงนั้นโดยนิยมน ๗

ศรีไชย

ตลกทลวง

ของ

จิโรเทม.

พ่อรักชอบเมืองจีนมาก ว่าเป็นตัวตลก
ขึ้นก็. บนเวทีโลก ฉากยุโรปมีตลกกรเซี่ยแสดง
ขบขัน พอวิคเหวียง กับฉาก อาเซียของเรา ที่มี
อาเซียเป็น ตัวตลก แต่ฉาก อเมริกา ก็ไป
เพราะตลกเม็กซิโก เล่นเก๋ๆ ยิ่งฉากแอฟริกา
ยิ่งเป็นน้ำยาเย็น ที่เกี้ยว ก๊วยไม่มี ตัวตลก
เสียเลย. ตลกของเรา กับตลกยุโรป พ่อรัก
ว่าเป็นกันทั้งคู่ จึงเป็นตลกทลวง (ทลวง
แปลว่าใหญ่) ทำท่า แยกเขี้ยว ยิ่งฟันปากมคิ
ต่าง ๆ กันก็ มีหน้าซ้ำ เวลาที่ตลกยุโรปเข้า
มาแขกผสมโรงกับตลกของเรา สองคนร่วม
เวทีกันเลยสนุกใหญ่ ชาวโทรเลธรอยเตอร์
เต็ม หน้ากระดาษ หนังสือพิมพ์ทั่วโลก ทุก วัน
ไม่มีวัน.

ประวัติการ แห่งตลกทลวง ทั้ง คู่ นั้น แปลก
เหลือเกิน. แต่ก่อนทั้งคู่ เคยเป็น ตัวสำคัญ เป็นคำ คำกลายเป็นอย่าง
กลายเปลี่ยน

เทียบที่พระเอก มาในทวีป ของตน ๆ แต่ครั้ง
ใคร ๆ เขาเปลี่ยนฐานะไป ตัวสำคัญก็เลย
เปลี่ยน ฐานะ มา เป็น จำพวกเสีย ย่าง ให้เซ็ค.
พ่อรักว่า พวกเราเห็นกันอย่างนั้น แต่ตัว
จอมตลกเอง เห็นอีกอย่างหนึ่ง ว่าเขา ก้าวหน้า
เร็วเกินไป จนเราตามไม่ทัน พวกเราเอง
ต่างหาก ล้าหลัง. เอาเถอะ ถ้าเพื่อนเรา จะ
โค้งไปคนเกี้ยว ไปหน้า สมัย ก็จะมีอะไร
กับที่ล้าหลังสมัย. เพราะก็อยู่ในฐานโลกสมัย
เหมือนกัน. อันที่จริงมนษยก็ยกยอ ใช้ วิถี
ต่างกัน วิถีของมนษยจะทำอะไร — แม้แต่
สร้างบ้านเมืองอยู่ — ก็ต้องทำด้วยฝีมือทุกอย่าง
ค่อยประกอบค่อยก่อ กินเวลา มาก แต่วิถี
ของยักษ์ ใช้ันฉุฉิม ในโลกนั้นคือเกี้ยวบ้า

จะต้องกลายเป็นเมือง หรือชาว จะต้องกลายเป็น

พ.ศ. ๒๔๖๗

ตลกหลวง

หลังมือเสียทีเดียว พอดีว่า ถ้าจะคิดศัพท์ ขวตักกแกกก็ต้องว่าเฮโลชัน เป็นวิธของมนุญ และเรโลชันเป็นวิธของยักษ์.

ยักษ์ยุโรปเล่นตลกเรองนฤมิตร “สาสนา พระศรีอารีย์” ต้นกลปพฤษจะขึ้น ๔ มุมเมือง จะยังคัย แม่พระคงคาให้ ชน ช้างหนองลงข้าง หึ่ง ใครคักค่านไม่ยอมเข้าใจหรือไม่ทันใจ ถ้าจะมัวสั่งสอน กัซไป จะกลายเป็น วิธ เฮโลชัน ของ มนุญ ไม่เข้าเรื่อง กัย อสุวิคัย จึงเลยใช้ วิธห้าพัน หักค้ำมพรวักด้วยหัวเข้า เสียทีเดียว เข้าเรื่องกัยเรโลชันเรวิธทั้งมวล. พอดีก อมยม และ ว่า สุขศึกษาของกรรม สาธารณสุขช่างเชื่องเป็นวิธมนุญเรวิธหนอ!

ฝ่ายยักษ์ของเราที่ไม่ใช่เล่น เต็มชุด ตลกเหลือชั้น รือขอแปออกเสียหมด ทำยาน เรอนให้ เป็นขรมเลอะ แล้วเรียกว่า “ฉัน กำลังรักษานของฉัน ใครอย่ามายุ่งกัยฉัน.” ฝรั่งอังกฤษคิดจะยุ่ง กัอัยเป็ให้ออกหมด. พอดีก ชมเปาะว่ารัฐบาลไม่ต้องไล่ขืนเอง เป็นแต่ ห้ามพวก ราษฎร เกรไม่ไหว เท่านั้น กัเยก โอกาสให้พลนิกายแสดงความคิดชาติไว้แก่น ชัก จนขึ้นชื่อ เป็นน่า สยทสยของ ว่า แนชัน แลนิชัมเกิดแล้ว พวก คาน้ำเงิน (ไม่ใช่ตา ชาว) จะไม่กลัวไ้หรือ? อันที่จริงหิวอกพอดคำ

พอดีกก็เห็นใจว่าถ้าอัยมยคือทสินคำสำเร็จ ไม่กลัวจะให้กลัวเมื่อไร? อัยมยเท่าที่ เราเคย เห็นยักร้านใน กรุงเทพ ฯ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๓๓ ก็ ร้ายอัยแล้ว ถ้าขายยส่วนชนพื้นเท่า เามหา วิทยาลัยเข้าแทรกคัย นเองกรรมัง คือแนชัน แลนิชัม ที่เกิดใหม่. อ้าฮา! (พอดีกตมมือ อ้าปาก) เพือนที่รักของเราเล่นตลกเก่งพอใช้ ถึงแม้ ว่าบท ต่างกัน ตลกฮาเฮ หรือ ฮาเฮีย ของเรากัไม่แพ้ตลกยุโรปเลย. พอดีก ใช้คำ อัยมย ในความกว้างที่สุด เพื่อสรเสรีญ ไม่ใช่นินทา. จินจะไม่เข้าคักคัสมร้านไทย แม้ไทย จะยอมเข้าคักคัสมร้านจีน พอดีกเรียกว่าอัยมย. ไทยชื่อ เมล็ก พรรณลักกาศไปเพาะ จินคักเอา ราคาแพงกว่า จินคัยกันเองชื่อ และเมื่อ ฟไทยนำผักไปขายที่ตลาด จินกักลับให้ราคา ต่ำกว่า ผักที่จิน คัยกันเองเอาไปขาย จิน พอดีกเรียกว่าอัยมย. อัยมย ในความทพอดก กล้วนจึงเป็นคุณธรรม แลเป็นแนชันแลนิชัม รุนคะเกียกกัยกินย่นจุประตก. ซาวย ยุโรป เกิดปลายอัยปลายแฉม พังมาพบเข้า คินคััน ว่าเอนของเกิดใหม่ แท้จริงพอดีกกว่าเอนของ มีมาคังแต่ย ยุโรปยังเป็นย้าเถื่อนคัยฮ้า.

อะไรเป็นย้าเจียให้เกิด แนชันแลนิชัมหรือ การถือชาติ ในรูปเกลียกชาวต่างประเทศ

ครูเทพ

มิน

คือ อังกฤช และแก่นคันรณแรงเช่นนี้ ? นี่เป็น
ปัญหาที่ พยายาม แก่กันนัก ใน พวก หนังสือ
หน้าไฟนี้ ได้ ได้รับความเสียหาย. พ่อเด็กอุส่าห์
รกรำเอามาเล่าสู่กันฟังว่า

หลอกลอนชเคพ นายก สภาขริยวิเทโธ
พ. แนนท์ โอ. เจ้าแห่งเรือค้าขายของอังกฤช
แก่ว่า กฤชศั สำนานที่ เขา ไป สอน ใน เมือง
พททศาสนานันเองเป็นต้นเหตุ. เพลิงอะไรจะ
ร้อนยิ่งไปกว่าเพลิงแก่นของศาสนา ? พ่อเด็ก
ตอบว่า อนิจจาอย่าว่าแต่มนษย์จะถูกโทษ
พระเจ้านันสวรรคตก็พลอย ถูกเขาด้วย ท่าน
บาทหลวง และมิชชันนารี ใน เมืองไทย จะว่า กระ
ไร ? ที่นั่น กลายเป็น เมือง พททศาสนา ยิ่ง กว่า
เมืองจีน. พ่อเด็กหวังไว้ว่าที่นอนยลกับดงแซม
เรียกพวก มิชชันนารี ใน เมืองจีนให้ รับผิดชอบพท
ถันโดยไม่ประมาทนั้น จะไม่ขยายวิธีการ
นั้นไปยังเมืองพททศาสนาทั่วโลก เพราะพวก
มิชชันนารี เหล่านั้น ยัง ทำ ประ โยชน ช่วยเหลือ
ท้องที่ที่เขาอยู่มากมายนักหนา รวมทั้งใน
เมืองไทยด้วย.

บิชอป (ราชาคณะเจ้าคณะ) แห่ง
เอกลีเทอรว่า เป็นเพราะเหตุที่เขาควิลัยเซชัน
แห่ง ควันคก เข้าไป เพาะ ใน เมืองจีนโดย มิได้
ระวังสร้างประมวญจรยา ชนแทน โอวาทของ

ซ่งจู ซึ่งถูกทำลายโดยไม่จำเป็น. ท่าน
โทษการ ศักยาใหม่ที่ทำให้ควิลัยเซชันเป็น
โลกียะไปหมด และ ละเลยประมัตตวิถีสัย
ที่เคย.

ในกระทงคัน เอฟ. ซี. คียบิลยู. เขียน
ใน ขางกอกโตมส์ว่า “ที่ ว่าความ เชื่อใน
ลัทธิธรรมโบราณ ของจีน เสื่อม สดุดี สิ้น ไป นั้น
ยังไม่ใช่ ความจริง แท้ โอวาทของซ่งจูยัง
เป็นที่เคารพบูชา ของผู้ ที่แม่ ได้ รับผิดชอบ
อย่าง สูงอยู่จนทุกวันนี้. ถ้าจะกล่าวเพียงว่า
พวก ที่ ได้ รับ การศึกษา มาก เสื่อม คล้าย จาก
ความ เชื่อถืออย่างเก่า และ หาได้ มีความ
เชื่อถือ อย่าง ใหม่ เข้ามา แทน ที่ อย่าง เก่า ไม่
ดังนี้ จะใกล้ความจริงมากกว่า แต่อาการ
เช่นนี้, ก็ ย่อม มี แก่ ชาว ควัน คก ด้วย
เหมือนกัน.” กระทงท้ายแห่งความเห็นของ
ท่านบิชอป พ่อเด็กว่าเป็นการส่งเสริมพระพท
ศาสนา. พททศาสนา เป็นศาสนาที่ ทำ
ให้ ติรวร คุ้ ติ แม้ วิทยาศาสตร์ บั จุบัน ก็
ตกได้ไม่ได้ พระพททศาสนาเป็นต้นเค้าแห่ง
วิทยาศาสตร์เสียเองแล้ว. ดังนั้น พททศาส
นิกชนยังได้ รับผิดชอบอย่างใหม่สูง ยิ่งจะ
เป็นโลกียะไปถ้อยเคยวไมได้เป็นอันขาด โล
กศตรธรรมหรือประมัตตวิถีสัยเป็นสิ่งที่เรา ผู้

พ.ศ. ๒๔๖๘

ตลกหลวง

เรียกตัวเราว่า “ คียบ่มครู ” สนใจนัก
และขอทักว่าไม่ม่นาย.

บางกอกโตมส์เคยกล่าวว่า “ แผนการศึกษ
ายปัจจุบันจะหันเหเบนให้ วิชาคุณธรรมเก่าไว้
ไว้หรือไม่ ? ” คุณธรรมเก่าของชาวตะวันตก
อันเป็นองค์สำคัญ (ความสงบ) เองคือความ
เคารพขนบธรรมเนียมอันใหญ่. หลอกมอริเลย
ไว้ ให้ ครอบงำ คำหรับ อังกฤช ที่ใช้ ใน มหา
วิทยาลัย อันเกิดใน ระหว่าง ๕ ปี ที่ล่วงมาแล้ว
ก็ปรากฏว่าถ้าจะ คัด คำหรับ ที่ แสดง แก่ ความ
เคารพขนบธรรมเนียมอันออกเลย ก็ระชาคหนึ่งสอ
ในภาษาอังกฤษไปครั้งก่อน. ดังนั้นอังกฤช
ก็ได้รับผลในอันเคยที่ตนเองได้หว่านลง จึง
ดูเหมือน จะต้อง ยอมรับ ว่าความไม่พอใจ และ
ความกระตือรือร้น เป็นระยะหนึ่งแห่งวัย
คือความเคยโตของชาติ. เพื่อตลกพจนแล้ว
สันนิษฐานว่าไม่จำเป็นเลย.

เนื่องจากปัญหานี้ เพื่อตลกแปลความเห็น
ของ เอฟ. ซี. คียบิล. ในหนังสือชาวทักกล่าว
แล้ว มาให้ เทียบกันไว้ด้วย “ การศึกษาและ
หนังสือของชาวตะวันตกได้ ถูกโทษว่าเป็นเหตุ
แห่งความยุ่งยาก ในเมืองจีน ทุกวัน นี้ แต่
ก็คนจะกลืนลง ? (หมายความว่าผู้ใดจะเชื่อ)
แผนศึกษา ที่ ทอชมสันคานนกรเรียนจนให้อยู่

แต่ในข้อคำผู้ใหญ่น้อยด้วย ให้ เห็นว่า การ
ที่จะสงสัยว่าทำไม่หรือเพราะเหตุใด (คือ คัด
ค้าน) นั้น เป็นการที่ไม่สมควรเลย แผน
เช่นนี้ไม่ปลุกความนึก ไม่ใช่ แผนศึกษา
เป็นแผนอรรถาธิบาย. ถ้าจะใช้การศึกษาที่ตน
เรียนมาจากชาวตะวันตก เป็นเครื่องมือชักนำ
วิถีทางอำนาจของชาวตะวันตกมากจนทุกที ถูก
หรือที่ระชาค ? ในพลสอพพะไรกัน ? ”

หมอ ชู (ปริณญาหนังสือไม่ใช้ปริณญา
แพทย์) แสดงปาฐะเรื่องเมืองจีนที่ลอนดอนว่า
เป็นเหตุเพราะกรรมกรรักกรีบ แต่ประเทศจีนจะ
รวมเป็น อันหนึ่ง อันเดียวกันได้ก็เพราะกรรมกร
จงคอบุไป. ที่หาว่า จีนรับเชื้อยอลเชวคินัน
ไม่จริง ลัทธิของจีน กับของ ยอลเชวคินัน
อะไรต่างกันเลย. นอกจาก ความ ถิ่นชาติ
อย่างเดียวกัน. แต่จีนกำลังล้มตาคงตนจะวาง
โครงการสำหรับจัดบ้านเมืองของตัว บรรดา
ชาว ตะวันตก ไม่มี ชาติใด ถูก โครงการที่เป็นเหตุ
เป็นตะเข้ามาช่วยแนะนำ มีแต่ตัวเชยชาติเดียวกัน
เท่านั้น จนกับยอลเชวคินันเป็นอันเป็นชุลกัน
ไป. เพื่อตลกอธิบายว่า จีนในทันคงหมายความว่า
ว่าจีนได้ ซึ่งมีชาวยุโรป เชย คือ นายโยโรแคง
กับนายคาลังส เป็นที่ปรึกษา เพราะจีนเห็นอ
มทงองกฤชทงณูขุนเขาอดท่ายอยู่มาก. เชย

โกเจ็กแม่ทัพของกวางตุ้ง นับว่าภรรยาทั้ง ๕ นั้น เป็นหญิงวิเศษขึ้นคนหนึ่ง นอกนั้นก็หาภรรยาที่งามกว่ามีหญิงวิเศษขึ้นต่อมึงที่เดียว.

หมอมูชู้ผู้นั้น ด้อยคำ ขอกยู่ว่าเป็นผู้สนับสนุนฝ่ายกรรมกร. กรรมกรของจีน ก็รุนแรงจริง พ่อเถลิงคำเคยอ่านข่าวการประชุมกรรมกรในกวางตุ้ง, มีระเบียบที่เขาคถลกันว่า ถ้าใครจะจ้างกรรมกร ต้องมาให้สมาคมกรรมกรหาจ้างให้ ใครจ้างไปแล้วไม่ชอบใจจะบอกเลิก ต้องมาทกลงกับสมาคมกรรมกรก่อน ต้องให้ค่าจ้างเท่ากันเท่ากัน ต้องทำงานไม่เกินวันละเท่ากันเท่ากันชั่วโมง ต้องมีวันหยุด และในที่สุดก็ดูเหมือนว่าอะไร ๆ ก็จะต้องแล้วแต่พ่อเจ้าประชุมคนกรรมกรทั้งสิ้น. ดังนั้น ถ้ากรรมกรเช่นนั้นจะรวมเมืองจีนให้เป็นประเทศอันเดียวกันก็น่ากลัว จะต้องเป็นอย่างสาสนา พระศรีอารียของวิเศษ ซึ่งจะคงเมืองจีนให้ร่มกึ่งลงไปเป็นคนละโลก กับโลกอย่างวิเศษทุกวันนี้. แต่พ่อเถลิง ยังเชื่อมันอยู่ว่า ที่เมืองจีนนั้นขอลของเจ้าจะเป็นเช่นนั้นคงเป็นไปได้ จึงไม่ยอมเห็นพ้องด้วยกับหมอมูชู้ในข้อนี้. ถ้าเมืองจีนจะ รวมกัน อยู่ได้ ต้องไม่ใช่เพราะ กรรมกรถึงพรรคถึงชน ทั้งไม่ใช่ เพราะ ท่านพวกแม่ทัพขุนเก่าซึ่งทรงอำนาจเถื่อนคืบ จะต้อง

เพราะสรรพคุณคือ ผู้ที่สูกพอ (ไม่ใช่ห้าม) จาก มหาวิทยาลัย เป็น ทางเลื้อ กับประชาชนเป็นกำลังแรงม้า นั้นแหละเรือลำใหญ่แห่งชาติจึงจะไม่แตกแยก และแล่นตรงไปได้ตามมุ่งหมาย. สรรพคุณทั้งสองอย่างนั้นรวมกัน ก็คือ “แนชั่นแนลิซึม” ที่พ่อเถลิงทลายไว้ในข้างต้นนั่นเอง และถ้าเข้าใจตามนั้นแล้ว จะถือเอา เป็นประเด็น คำตอบ แก่ปัญญญาอย่าง ที่หมอมูชู้ว่า พ่อเถลิงก็ยอมอดอนคำที่คัดค้านไว้

ระหว่างนั้นอย่างไรเสียเราก็ยังจะได้ดูสหายที่รักของเราเล่นตลกต่อไปอีกก่อน ขอแต่อย่าให้ “กว่าถั่วจะสุกกึ่งาไหม” โดยที่ตลกกระนองมากลายเป็นเชื้อเพลิงแห่งสงครามโลก อีกครั้งหนึ่งก็แล้วกัน. อนึ่งจริงพ่อเถลิงจึงเห็นว่ามหาสงครามจะไม่เกิดได้ง่าย ถึงแม้ได้มีการรื้อชาติที่พันข้างแล้ว เพราะเหตุที่เวลานี้โลกกำลังเบอ (เช็กเชียว) ไม่เพิ่มอันเมื่อคราวแล้วมาที่โลกกำลังอยาก (แบกเชียว). อนึ่งกตโลบายในทาง แม่อ่านาแย่งชิงดินแดนก็โต เปรียบไปเป็น อำนาจแย่งชิงการสินค้าไปแล้ว มวยคือท เป็น อวราชที่นำ สยท สยอชิงกลัวกว่าอวราชใด ๆ หมด สงครามอวราชจึงจำต้องหลก ก็ให้ สงครามเศรษฐกิจ ด้วยตระหนักตกประหม่าว่า แนชั่นแนลิซึมเกิด

พ.ศ. ๒๔๖๔

ตลกหลวง

แล้วไม่ใช่หรือ? พ่อคุณ พ่อตลกหลวง (พ่อ หรือไม่ได้อะไร. เพื่อรักษาคำนี้ฉันจะใช้
ถักถอนใจใหญ่) ขอให้พ่ออยู่ที่ ก็นึก เด็ก แค่อาวทางเศรษฐกิจ (ขอยกข้อ?) จะไม่ยอม
พวกเราจะได้พลอยสมหันต์อย่างักว้ย. ทำสงครามกับใคร แต่จะยอมแสร้งกับท้าว
บนยอดเข้แห่งความเห็นต่าง ๆ ก็มีประกศ ค่างแดนเป็นชาติ ๆ ไป ใครจะเรจากี่เชิญ.
ของ รัฐบาล ถิ่นชาติ คณะ เภา มิน ทัง ฝ่ายได้ เช่นนี้เก่งหรือไม่? มีเสียงถามจนว่า “รัฐบาล
(แนชเนลลิสต์ เภาเวินเมนต์) เป็นความยาก อะไรนะ?” พ่อถักปากยกมือห้าม ทำขบ
ยาว แต่กระตังสำคัญที่พ่อถักขอมมากคือท้าว ว่า สำหรับเมืองเงิน มีมรรยาทที่เราผู้เป็น
สำหรับดินแดนเงิน ชาติอื่นจะมว่าเงินต้อง สหายของเงินจำต้องถักเคร่งครัด จะปรียาก
ให้ทีนั้น ต้องทำอย่างนี้ ไม่ถูก บกนเงินเจ้าของ ไม่ได้เป็นอันชาติว่า รัฐบาลอะไร? อยู่ที่ไหน?

๑๕๕. ความเป็นผู้ไว้นั้นในเพราะวิชาประเสริฐ วรร จะได้รับผล เพราะวิชา

แต่กลับร้ายเสียกว่าผู้ปราศจากศิลป นำสงสารหรือไม่หนอ.

ของ ผ. ล. พิชยญาติ

นิทานสุภาษิต

ของ

ชวณะเมศ

๑ ทรงทำให้คนนั้น

คดจักทำให้หาย

หวานทำให้รสวาย

ขมจักให้หวานแล้

๑ ข้อนั้นแหละฉันทโค

ทั่วชั่วระชนดิน

อุกใจและแกมหยิ่ง

แม้ปราชญ์ก็เหือกหาย

เทพพรหมบรมปราชญ์

ป้ไต่ระยลเยื่อน

เมื่อไม่สัดกับขรรค

ออยากหนาระปราง

อนบจะเข้าคัง

ควายฟั่งจะเข้าใจ

ง่ายตาย

ยากแท้

ห่อนยาก

ยากไต่ทั้งฉวิล ๑

กระไดนิยมบิน

นระอันรู้พาลหลาย

ละก็ยั้งระคิกาย

กรอุมาจะตกเคื่อน

อนสุาสน กิยกับเขื่อน

และก็ยากจะยีนคั

ระวิวิคิระฤน

และก็ยากจะแก้ไข

เสนาะล้าสำนวนใน

เสนาะกรรณกระนั้นหรือ

พ.ศ. ๒๔๖๘

นิทานสุภาสิต

อย่าพ่อ ! จะเห็นเลยเล่า
ไฉนยังก็คล้ายคือ
แม่หากจะตกเดือน
ยอมไม่เจริญใจ
นั่งเสียจะดีกว่า
เล็กเสียด้วยกัน
ไม่เชื่อก็คงดู
สอนพาลอภิศนอง
มีข้าหนงอยู่ใกล้
พฤษสพรั่งและละลาน
เป็นทเกษมสถาน
ผลคอกอกอภัยไว้

ควรวทหนึ่งฝนพราพร้อย
จัก ! จัก ! เกือบทั้งวัน
ยวงสัทิวต่างก็ฝน
ครนว่าฝนหายย่อย

ควรวนั้นกระเจายน้อย
ฝนสร้างก็ยริทา
จากรังโศกอลลา
ครนควรวจริงมัน

จัก ! จัก ! โศก
หนาวสั่นทิวสึง
นั่งเจ้ากอกเข้ายั้ง
ใครจักแะหวัชช

เพราะมึงขบอดือ
คตินะจะไปไหน
กุญเพือนเพราะรักใคร่
และจะขบคณคณ
นิมิชอยก็ควรว
ก็จะปราศจากหมอง
ก็จะรู้ก็กลของ
จะแถลงนิยายฟัง

หิมพานต์
หม่มไม้
ฝงสัทิว นานา
รณเททักกุญ
ยามวสันต

ไฉนน้อย
ชกช่อน กายนา
ยอมยลิมสัทิวยง
สกุณา
โคกเท้น
จับกัง ไม่แซ
เวียแล้วคาถาลม

ร่างลึง
มอดือ
พันหล
จึงร้องปราสาข

ชนะเมศ

๖๔/๖๗ มิน

๕   วานร, คุก่อนเจ้า
          หนาวขึ้นละบาย
          แต่โอ ! จักออกปาก
          ฟังระอย่าตกพิ้อ
๖   รูปร่างท่านก็ล้วน
          เท่าหัตถ์ปากก็อัน
          ทุกยผลิณ
          เป็นไฉนจึงยกล้ำ
๗   ถึงไพร่ได้ ไส้ครก้อง
          อ้าปากทั้ง กัย ! กัย !
          เหลือคตาทำคนหลิม
          นัก โกรธอาณนเปริยว
๘   ทอมวาทว่า เขย
          เองนสันชาตียาย
          ไฉนพกละลาย
          ช่วงหลิมตาพุกแอ !
๙   มมอคนปากน
          แต่ว่าญญาก
          จึงยกเอายอ
          เหมื่อนมนนยวิริงแล
๑๐   นกกระเจาจึงพร้อง
          อย่า , เพื่อนันไม่
          อย่า , หกห่เลี่ย
          เอาอย่างใดเอาเข้า

          เพื่อนยาก
          นกันอ
          ถามหน้อย
          ว่าข้าเสียค
          ล้ำสัน
          ครบห้า
          แถมมนนย   นกันอ
          เข้าสรวักนสน
          ฟังคัพท
          แยกเขี้ยว
          ทาว ทวอก
          กระเจานกวนใจ
          กระเจา
          นกเท
          เกินลวง   นกันอ
          ขี้ไต้ครกครอง
          จริงอยู่
          กัยเท
          ยอมยาก
          แต่โออ้ายเขาว
          พาที
          คอกเจ้า
          นะเพื่อน
          เกียจคว้านถกฉิน

พ.ศ. ๒๔๖๗

นิทาน สุภาสิต

๓๑ ทำตนสามารถแล้ว

รักก็เคียนเราไว้

พอเป็นที่อาศัย

จงอย่าอยู่ลำยาค

๓๒ กุช ! กุ ! แต่ข้า

ปากเล็กกระจุ๊ก

คราวหนึ่งคายหญ้า

ยังอุล้าห้อยค้อย

๓๓ ฝนลมม้วยเย็บให้

นับว่าพอสุขกาย

เที่ยวหนึ่งเจ้าข่อย

ทุกขกายก็ขี้

๓๔ ลิงฟังถึงถูกเขี้ยว

คล้ายหัตถ์ลงบนครว

ตกก็อายบิข

ยังเสือกมาพด

๓๕ กิเลสถึงว่าไถ่

ไม่นั่งไม่นอนทุกข

ประเดี๋ยวเดะคอง

ครันพดแล้วไช้

๓๖ เหยาะ ! เหยาะย่างโลกเด่น

หมายจักฟากให้

แล่นโลกฟุ้ง

เท่าที่คด ริมโหนด

ก็ใคร ?

เพือนยา

อยู่สุข ภายนา

เพราะด้วยลมฝน

ตัวนี้

ร่างนี้

ไถ่หนึ่ง

ก่อสร้างวังนอน

หนาวหลาย

กว่าเจ้า

สัตว์อื่น เขา

ถูกทั้งด้อย

งาย

สั้

มาประมาณ

ยั่วให้ โทโส

ความ

อย่าง

คอก

โคคน พฤษ

โดย

กระ

แรง

ใจว่า

๓๗) นกกระเจาอยู่ไ้
กรีนพลาทมนกร
จับรังฟาคขย
เสร็จปราชแล้วเจ้าหง

๓๘) อวตคิชาชัยชาติ
จับไ้ จักฉีกษา
คงสขคอกปรีชา
ถ้าไม่หนีคงกลัง

๓๙) ๑ สอนไว้แกมหย่งนั้น
ยลเยี่ยงนิยายไซ
ร่วมทางก็อย่างไกล
รู้ว่พาลแรงล

บินหนี
บยง
ย้อยยิบ ลงนา
เยาะยมเย้ยหยัน
ขัษษา
ฟาคทง
ชาณฉลาก
อัยพน นนเอง
คไ้โดน
เช่น
พิษ นนนา
หลกให้ โกลเทอญ

๒๐๐. เขาเซแล้วพลอยข้า ผู้เช่นนี้จะเรือกวามธรรมเครื่องเปรมนุษย์อย่างไรได้
ก็เมื่อเป็นเช่นนั้น เขาจะเป็นอะไรแน่.

ของ ค. ก. พิชญาทิ

เลขานุการ ของ คุณลุง

ของ

“นนทก”

สีหน้าของมิสเตอร์แบรนท์ แสดงให้เห็นว่า เขากำลังหมกมุ่นอยู่กับกิจการอันยุ่งยากอย่างยิ่ง ขณะเมื่อนานาฬิกาเรือนใหญ่ในที่พักการสวนตัวของเขาคชน ๔ ที่ หลิงสาวผู้หนึ่ง ซึ่งนั่งอยู่ในห้องเคียงกันก็ลุกขึ้นหยิบถุงมือสวมแล้วพูดว่า “ทีฉันลาก่อนนะคะ คุณลุง เรื่องราวของเราซึ่งยังคงอยู่นั้นเก็บไว้พูดถึงวันหลังเถิดค่ะ”

“ประเดี๋ยวก่อนใดโรวี,” มิสเตอร์แบรนท์ท้วง “เห็นกระต๊ากแผ่นนั้นไหม — นั่นแหละใบลา ของ คาร์เตอร์ เลขานุการ ของ ลุงละ เจ้าจะไม่อ่านดูก่อนหรือ?”

“เขาลากทำไมกัน คุณลุงจะอนุญาตให้เขาลากไหมคะ?”

“ก็เขาจะไม่ลาแต่เพียงอาทิตย์ หรือ ๒

อาทิตย์นี่ซี” แดคตอร์พลางเอากันกระแทกลงบนโต๊ะ

ทันใดนั้นยานประตูก็เผยออก โรนาลด์คาร์เตอร์ ก็โผล่เข้ามา หน้าของเขาซีดจนไม่มีสีเลือด เขาก็มีศีรษะแสดงความเคารพต่อมิสเตอร์แบรนท์ พลางกล่าวคำขอโทษที่ได้ล่วงเกินเข้ามา ขณะที่ลงกัยหลานกำลังสนทนากันส่วนตัวกันอยู่

“ผมจะเข้ามาใหม่เมื่อท่านเสร็จธุระแล้ว”

เขาพูดเบาๆ

“ไม่เป็นไรคอกคาร์เตอร์ นังซี” ท่านผู้รักษารถกล่าวพลางยกเท้า ขนพาดบนเก้าอี้ตัวหนึ่ง

โรนาลด์คาร์เตอร์ค่อยๆ พยอนกาย ลงบนเก้าอี้ ตามคำสั่ง พลางลอบชำเลืองดูโฉมหน้า

นั้นทุก

มีน

อินจามของนายสาว

“นั่นแค่คาร์เตอร์” แบนด์ทพ “ฉัน
เชื่อว่า เซอร์ยอน คง จะพยายาม รักษา เธอ ให้
หายไ้ ในเร็ววันนี่”

“มิได้ครับ” ชายหนุ่มตอบด้วยอาการมึน
น้อยๆ “ผมเกรงว่า มันจะหายในเร็ว ๆ นี้ไม่ได้
เพราะ เซอร์ยอนบอกว่า ถ้าต้องการให้หายสนิท
ก็ต้องหยุดงานอย่างน้อย ๖ เดือน”

“๖ เดือน?” แบนด์ทพถามด้วยความ
ตกใจ “อะไรทั้ง ๖ เดือน”

“เซอร์ยอนบอกว่าเป็นเวลานานที่สุดแล้ว”
คาร์เตอร์ตอบ

“เคราะห์ร้ายเหลือเกินคาร์เตอร์” แบนด์
ทพ “เธอช่าง ไม่นึกบ้างเลยว่าการของเรา
เวลานี้ กำลังยุ่งยากเพียงไร ก็—ก็จะให้ช่วย
กว่านั้นไม่ได้หรือ?”

“จะให้ผมทำอะไร ในเมื่อหมอเขา
แนะนำเช่นนั้น” คาร์เตอร์ตอบด้วยอาการอัน
หมดหวัง “เขาบอกว่าผมอาจจะตายไ้”

“ฉันเสียใจจริง ๆ คาร์เตอร์”

“ท่านจะไม่กรุณาผมหรือ?” ชายหนุ่ม
ถาม

“ก็มันจำเป็นจริง ๆ นั่นแหละ” ท่าน

ผู้จัดการตอบ

“ผมเข้าใจแล้ว” ชายหนุ่มกล่าวแล้วก็
ลุกขึ้น “ถ้าท่านจะไม่อะไรอะไรส่งอีกแล้วผม
จะมาหาใหม่ในวันหลัง”

มิสเตอร์แบนด์ทพคลุกซนด้วย

“ฉันบอกว่าคุณเสียใจจริง ๆ คาร์เตอร์”
แบนด์ทพพลาบ มืองกเขา ด้วยนัยตา ซึ่งแสดง
ความเสียใจ “แต่ฉัน ก็ต้องการจะให้เธอหาย
เหมือนกัน—เขาเถอะ ไว้ตกลงกันคราวหลัง”

คาร์เตอร์ก็มึนศีรษะรับคำพลาบลอยซ้ำเลื่อง
จนนายสาวอีกครั้งหนึ่งแล้วก็ออกจากห้องไป

มิสเตอร์แบนด์ทพคลุกซนนิ่งงัน ตามเกม
“เคราะห์ร้ายเหลือเกิน” แกบนแล้วก็หันหน้า
มาทางโถไว้น้ำแล้วพูดว่า “เราจะต้องไฟในที่
ไม่มี ปล่องไฟ อย่างไม่ไ้ได้เข้ามา มันก็ ยับท้องคำ
หมคน่าซี”

“ทีฉันไม่เข้าใจ” หล่อนพูดด้วยแววตา
เย็นประกาย “ทีฉันขายแทนคุณลุงเหลือเกิน
ที—”

“ว่าอะไรนะ?” แกถาม

“ก็คุณลุงควรจะอนุญาตให้เขาลานันคะ”

เจ้าหล่อนตอบ “คุณลุงไม่กรุณา—”

“อย่างนั้นไม่เรวก ว่ากรุณา คอกหรือ?”

แกขานเสียง

“คุณลุงไม่ไ้บอกกับเขานันคะ ว่าจะหา

พ.ศ. ๒๔๖๘

เลขานุการของคุณลุง

คนแทนในเมื่อเขาไม่อยู่”

“ก็มันตั้ง ๖ เดือนนี่”

“ถึง ๑๑ เดือนก็ตาม ถ้ามัน จำเป็น”

หล่อนเถียง

“โคโรซี่!” ท่านลุงพูดอย่างจริงจัง “เจ้า

ออกจะเกินไปเสียแล้ว”

“คุณลุงควรจะรู้สึกเสียใจบ้าง”

“ชะ ใครจะเสียใจไปยิ่งกว่าลุง ในการ

ที่การเคอร์จะลาพักครั้งนี้”

“ทำไมเขาถึงจะลาเล่าคะ?” หล่อนถาม

“ทำไม ก็เพราะเขาป่วยน้ำซึ”

“ทำไมเขาถึงป่วย” หล่อนถามอีก

“เพราะ เมื่อคราว สงคราม ที่แล้ว มา”

แกตอบ

“นั่นขอหนึ่งละ” เจ้าหล่อนพูด “แต่

อีกขอหนึ่งก็คือ เขาใช้ทริบใช้คุณลุงอย่างเต็ม

ความสามารถ แต่คุณลุงได้ทดแทนความ

ของเขาด้วยการอื่นตรงข้าม — ซึ่งก็ฉัน เห็น

ไม่ได้”

“เจ้า —”

“คุณลุงควรจะต้อง นำท่านไว้ให้แก่เขา”

เจ้าหล่อนพูดโดยไม่ฟังเสียง “แต่จ่ายเงินเดือน

ให้เขาอย่างน้อยก็ครึ่งหนึ่ง”

“จำเริญแล้วหรือ?” แกถาม

“ฟังก็ฉันก่อนซิคะ” หล่อนกล่าว “ก็ฉัน

จะขอความ กรณาคือ คุณลุงให้เก็บ นาทันไว้

ให้แก่เขา เพื่อเห็นแก่ความยุติธรรม”

“ยุติธรรม?” แกพูดอย่างกระซาง

“ยุติธรรมหรืออะไรก็แล้วแต่ที่คุณลุง—”

“โคโรซี่ เจ้าก็ไม่ใช่เด็กโง่เลย เจ้า

ควร จะนึก เสียก่อน ว่า รายได้ ของเจ้า มาจาก

อะไร”

“ก็ฉันทราบดีแล้ว แต่กิจการเหล่านั้นมันเป็น

ข้อสำคัญนี่คะ”

“ฟัง ถ้าเจ้าคิดว่าเจ้าจะเป็นเด็กที่เหมือน

เมื่อก่อน — ในระหว่าง ๖ เดือนนี้ลงอาจะหา

เลขานุการแลดำเนินการกิจการ ของเราไปได้อย่าง

รายวัน ถึงหากว่า จะไม่มี การเคอร์ — แต่เมื่อ

เขากลับมาเขาก็ต้องห่มคหวัง ในตำแหน่งนี้”

“ก็ฉันไม่เชื่อเลย คุณลุงอาจะ ไปเอา—

— อะไรที่หนึ่งมาเป็นแทนก็ได้”

“มันจะแปลก อะไร ก็ที่ การเคอร์ ทำ

การงาน ได้ ก็แต่เรียบร้อยทั้งนี้ ไม่เป็นเพราะลุง

ได้ฝึกสอนเขาด้วยวิธี ใหม่ของคุณลุงหรือ แล

ก็จะแปลก อะไร ที่ใคร ๆ จะมาเป็น เลขานุการ

ของคุณลุง มันก็เหมือน ๆ กันทั้งนั้น ชะ

เจ้าจะให้ลุงจ่าย เขีย่านาญให้ แก่เขาในเวลา

ที่เขาไม่ได้ ทำการให้ แก่เรา อย่างนั้น หรือ?

นทุก

มิน

ขอโทษเล็ก โทโรชิ ขอให้อำนาจความเห็น
เหล่านั้นเสียทีเถิด ปล่อยให้ลงกำหนด กิจการ
ของลุงคนเคียวดีกว่า — ถึงหากว่าเจ้า จะมีหิน
ใหญ่ที่สุดคอยในทางนี้ก็ตาม”

“คิดนั้น จะไม่ทำเช่นนั้น หรือสองอัน ๆ
ก็คิดนั้นสามารถจะห้ามคุณลงได้”

“ทำไมเจ้าจึงไป ทิ้งในเจ้าหนุ่ม คนนั้น
นะโทโรชิ” แวนด์ฟุคแล้วจึงกล่าวต่อ
อย่างเข้มแข็ง

“ไม่มีอะไรเลย นอกจากคิดนั้นจะช่วยให้
เขามาได้อีกสักคน”

“โอภาคคิซัน!” แวนด์ทวนคำ

“คง จะ ปรากฏขึ้น สัก วันหนึ่ง คอก ค่ะ
คุณลุง ถึงอย่างไรก็เขาจะต้องได้รับตำแหน่ง
นอกในเมื่อเขากลับมา”

“ยัง! เสียงมีสเตอร์แวนด์ทวนโตะ” หน้า
ของเขาแดงก่ำไปด้วยโทษะ

“มีสเตอร์ คาร์เตอร์ จะ ต้อง ออก จาก
ตำแหน่งในวันเสาร์นั้นแน่นอน เขาจะ ไปรับเงิน
เท่าที่เขาทำไป ตำแหน่ง ของเขา จะต้อง มี
ผู้อื่นสวมแทนทันที — ขอให้เขาใจว่าฉันเป็น
ผู้จัดการเกิดขาดในทันทีเคียว”

“แต่คิดนั้นก็จะตกลงกับเชอร์วิลเฟรดแล้ว
อีกอัน ๆ”

แวนด์จึงกล่าวต่อด้วยสายตาดำอันเต็มไปด้วย
ด้วยโทษะอย่างแรงกล้า แต่แกมตลกโหล่น ๆ
เพราะ เชอร์ วิลเฟรด ผู้ ถิ่น ของ ห้าง ก็ เป็น
ผู้หนึ่งทีปรารถนาจะแต่งงานกับโทโรชิ ถึงผู้ถิ่น
อื่น ๆ ก็ออกจะเป็นเช่นนั้นเหมือนกัน

“ข้าจะจัดการก่อนที่ข้า จะ ได้รับ รายงาน
จากคนอื่น ๆ” แวนด์พูด “เจ้ารู้ไหมว่า
เมื่อพ่อเจ้าตายนั้นเจ้าเป็นเด็กที่ ไม่มีค่าอะไรเลย
เจ้าล้มเสียแล้วหรือว่า ข้าได้ทำงานเพื่อเจ้า
ข้าดูแลเจ้าและช่วยภาระงานของเจ้า เจ้าเห็น
ไหมว่าข้าได้ทำให้ หุ่น ของเจ้าซึ่ง แก่ก่อนนี้มี
ค่าเพียง ๕๐๐ ปอนด์เท่านั้นมีค่าถึง ๑๕๐๐๐ ปอนด์
ข้าได้ ทำให้ รายได้ ของเจ้า ตั้งแต่ อาทิตย์ ละ
๒ ปอนด์จนถึงยี่สิบ ๒๕๐๐๐ ปอนด์ นั่นก็เพราะ
เจ้าไปเกิดพึ่งเจ้าหนุ่มน้อยที่ปรารถนาโชคลาภ
เลย นั่นซิ ไซ้! เจ้าได้กับ — — —”

“คุณลุงโรเบิร์ต — คุณลุง บังอร อย่างไร
ก็ — — —”

“บังอร?” แกทวนคำ “เจ้านะซิท
บังอรซิทขวางทางดำเนินของข้า เจ้าคงจะ
จะช่วยพวกหุ่นส่วน ซึ่งไม่ได้ทำประโยชน์ ให้
แก่เจ้าเลยมาสเตอร์ คาร์เตอร์ ข้าผู้ซึ่งได้ทำงาน ให้แก่
เจ้าทุก ๆ อย่าง — ก็ละเชิญไปเดี๋ยวนี้” แก
ลุกขึ้น รีบลุกขึ้นยืน ประตูออก แล้วหัน

พ.ศ. ๒๔๖๙

เลขานุการของคุณหญิง

สันเทาไปยังประตูเลขพูดว่า “ไป—ไปเถียวนี้
ที่เถียว”

“แน่ละคิดจะไปเถียวแน่นอน” ไคโรซี
พูดด้วยสำเนียงอันสั้นกระชับแล้วก็ออกจากประตู
ไป

เจ้าหล่อน ตั้ง คน วดให้ ขยไป บ้าน เซอร์
วิลเฟรด แต่พอไปไ้ครึ่งทางเจ้าหล่อนก็กลับ
ความคิดใหม่ “กลับบ้าน” หล่อนสั่ง ขณะนี้
สมองของเจ้าหล่อน กำลังนึกว่า หล่อนไม่
ยุติธรรม ต่อ ลง ของ หล่อน เหมือนดัง ที่ แก่ ไม่
ยุติธรรมต่อคารเตอร์ เจ้าหล่อนจึงพยายามจะ
ลืมสิ่งที่แกได้ทำ แก่ หล่อน เพราะแกเป็นผู้นำ
โชคกลางมาสู่หล่อนจริง ๆ แขนงนี้ผู้เถียวเป็น
ผู้ทำให้หล่อน สนกลสบาย และมีเงินทอง ใช้จ่าย
อย่างฟุ่มเฟือยมาจนทุกวันนี้ ภายใน ๔ วัน แก่
ก็ทำให้ฐานะ ของ เจ้าหล่อน เปลี่ยน จากการ
ช่วยยืมค่าเช่าไฟใน ที่ทำการ เล็ก ๆ — ซึ่งมีแต่
ซากทูน — มาเป็นเศรษฐีนี้ ขณะเมื่อยืมค่าของ
หล่อนถึงแก่กรรมลง หล่อนได้ถามตนเองด้วย
ความสลดใจว่า เราจะทำอย่างไรต่อไป ใน
ที่สุดหล่อนก็นึกถึงลุง โรเบิร์ตขึ้นมา จึงได้มี
จดหมายไปถามแก แลก็ได้รับจดหมายตอบ
อย่างสั้น ๆ ว่า “มาเถิด ปลดปล่อยให้แก่ง
ลุงจะจัดการอะไร ของเจ้าให้เรียบร้อย” ก็เป็น

ความจริงแน่นอน ได้ทำสิ่งที่หล่อนได้ ฝันว่าจะ
เป็นไปได้ ให้เรียบร้อย — ไคโรซี ฟังมาถึง สิ่ง
เหล่านั้นในขณะนั้นเอง แต่ถึงกระนั้นก็ หล่อน
ก็เคยจะไม่ยกโทษให้แก่งของหล่อน ในการ
ที่แกทำต่อคารเตอร์ครั้งนี้ ฉะนั้นเจ้าหล่อน จึง
ต้องหาหนทางอันที่จะ ช่วยเหลือคารเตอร์ แล
ขณะนี้ หล่อน จะต้อง ทำความ สิ้นดีภาพ กับลุง
โรเบิร์ตเสียก่อน

พอถึงบ้านหล่อนก็ตรงไปยังห้อง ไทโรคัพที่
ทันที หล่อนพูดไปถึงมิสเตอร์แวนด์ “คะ
นี่ไคโรซี” เจ้าหล่อนพูดในสาย “คิดเสียใจ
เหลือ เกิน — โปรดยกโทษให้ หลาน เถิด คะ
ต่อไปคิดจะไม่ทำ เช่นนี้อีก — คะ บางทีคิด
จะเป็นผู้ผิด — คุณลุง โปรดให้ หลาน ไป พบกับ
คุณลุง พรุ่งนี้ เช้าได้ ไหม คะ — เพื่อ จะพูด ถึง
กิจการ บางสิ่งคะ — โอขอพระคุณคะ คุณลุง
ที่รัก คิดฉันจะกลับย้าย ๓ โมง คุณลุง โปรดอยู่
คนเถียวนะคะ”

ในวัน รุ่งขึ้น มิสเตอร์แวนด์ ถึงการ
รับแขก เพื่อ จะทำตาม ขอร้อง ของไคโรซี
เจ้าหล่อนมาตรงเวลาทีเดียว

“คิดนี่ยอดชีวิตอันเกียจคร้านเหลือเกิน
คุณลุงคะ” เจ้าหล่อนพูดเมื่อนั่งลงเรียบร้อย
แล้ว “คิดนี่ยอดการทำงานคะ — คิดนี่ยอดใจ

นนทุก

แทนมิสเตอร์ คาร์เตอร์เหลือเกิน แต่โชคร้าย
ของเขา กลับเป็นโชคก็สำหรับกิดิน — ขอให้
กิดินเป็นเลขานุการแทนเขาละคะ”

แบรนคัทเวิร์ธแล้วก็พูดเบาๆ “กิดิน
ขอให้เปลี่ยนหัวใจเสียใหม่”

โคโรว์รู้สึกโกรธขึ้นมาอีก แต่พยายาม
สงบไว้ “มันจะไม่เป็นอย่างคุณลุงนี้กระมัง
คะ” หล่อนพูด

“โคโรว์ เวลานี้ไม่ใช่เวลาที่เจ้ายกย
พ่อเจ้า” แบททักด้วยน้ำเสียงแสดงความกรณ
“โอเอเลิกลุงจะช่วยให้เจ้าย่างที่ผู้ชายอาจทำได้
แต่อย่าเล่าเรื่องงานมันนอกเรื่องหนึ่งนะ

“ขอบพระคุณค่ะคุณลุง” หล่อนพูดด้วย
เสียงอ่อนหวาน “แต่คุณลุงทราบดีแล้วไม่ใช่
หรือคะว่ากิดินชอบเอาใจใส่ในกิจการ ที่เกิด
ขึ้นแปลก ๆ เสมอ — ความรู้ ของกิดินไม่ค่อย
ทันสมัยนัก แต่กิดินยังแน่ใจว่ากิดินอาจจะ
ตอบคำถามคุณลุงได้ไปใน ๓ เสมอไป”

“ฮะแอ้ม!” มิสเตอร์แบรนคัทเวิร์ธพึมพำแล้ว
ก็ยิ้ม

“คุณลุงไม่เชื่อความสามารถว่ากิดิน จะ
ทำได้อย่างคนอื่น ๆ อย่างนั้นหรือคะ?”

“ขอโทษเลิกลโคโรว์ ลุงเชื่อว่าทำได้
แต่ — ”

“ไม่ต้อง แต่ ละคะ อนุญาตให้กิดิน
ทำเถิด”

“จ๊ะ! แต่กิดินว่าในวันอาทิตย์ นหรือวัน
ต่อ ๆ ไป ในขณะที่เจ้างากำลังทำงานอยู่ เจ้า
ก็ควรจะแต่งงานขึ้นมาละ เอ๊ะ!” แบททักแล้ว
ก็หัวเราะ

“กิดินจะไม่ทำเช่นนั้น” เจ้าหล่อนตอบ
พลางก็หันหลังมองพิน แล้วก็เงยหน้าขึ้น

สยดาเขา “กิดินจะบอกอะไรกับคุณลุงก็ได้คะ
เมื่อคนนั้นเซอร์ วิลเฟรด มาขอแต่งงาน กับกิดิน
แต่กิดินคอยปฏิเสธ!”

“ปฏิเสธ!” แบททักจึง เออ แต่ลุงก็ไม่ว่า
ว่าจะขอร้องเจ้าไว้ในตำแหน่งไหนก็”

“ก็ตำแหน่งเลขานุการอย่างไรละคะ”
มิสเตอร์แบรนคัทเวิร์ธอีก แล้วก็พยักหน้า
“จริง! แต่ลุงเสียใจแทนเซอร์วิลเฟรด แต่ —
ไม่เป็นไรขอให้ลุงคิดอีกทีก่อน”

“เดี๋ยวเนเลิกละ กิดินจะต้องลงมือตั้งแต่
วันจันทร์ ที่เคยมีส่วนเงินเดือนก็แล้วแต่คุณลุง
แล้ว คุณลุงอย่าบอก มิสเตอร์ คาร์เตอร์ นะคะ
มันจะเสียหายสำหรับคุณลุงเอง”

“ลุงอาจจะพูดได้ว่าคาร์เตอร์จะต้องลาออก
เลยก็เกียวก”

“กิดินไม่ต้องการให้เป็นเช่นนั้น — เอาเป็น

พ.ศ. ๒๔๖๘

เลขาณูการของคุณลุง

ตกลงกันเถิดคะ คุณลุงไปรับประทานอาหารกัน

นะคะ คิดินสัญญาว่า คิดิน จะทำงาน ด้วย
ความตั้งใจ”

“ลุงยีนก็ที่จะไปกินข้าวด้วย แต่โคโรวี่
หลานรัก ลุงไม่สามารถจะสัญญาได้”

เจ้าหล่อนลูกชน ยืนมีออกแล้วกล่าวว่า
“ไปรทตกลงนะคะ คุณลุง”

“ก็ละ ลุงจะ —”

พอถึงวันเสาร์ หลังจาก การลาไมสเตอร์
แบรนต์แล้ว โรนาลด์คาร์เตอร์ก็ออกจากที่
ทำงาน ซึ่งเขาได้เคยสมัครมาครั้งหนึ่งแล้วว่า
จะไ้รับใช้คสลาจากทิน เมื่อเขา ก้าวขา
ออกมาเขารู้สึกขอบคุณพระเจ้าที่ไม่มีอะไรมา
ขัดขวางเขา — พัสว คนเคียว ของเขา ก็ไ้
แต่งงานไปอย่างสุขสบาย เมื่อ ๒ เดือนมาแล้ว
— ขณะที่เขาก้าวขึ้นบรรไดโรงพยาบาล เขา
ก็ไ้ไม่เอาใจใส่ว่า เขาจะไ้กลับลงมากอีกหรือไม่

ในวันจันทร์ โคโรวี่ก็มาทำงานแทนเขา
ในที่ทำงาน พอวัน สิ้นเดือน หล่อน ก็ถาม
ไมสเตอร์แบรนต์ว่า “คิดิน จะไ้เงินเดือน
ใหม่คะ?”

“ก็เห็นจะไ้” แดตอบ “แต่มันไม่จำเป็น
ที่เจ้าจะอยู่ในที่ทำงาน เมื่อลุงกลับไปแล้ว”

“คิดิน กำลังเรียน ก็การ ขางอย่างอยู่”

หล่อนตอบ

“ก็แล้ว, ที่หลังอย่าทำอีกก็แล้วกัน”

๓ เดือนให้ หลังไปแล้ว หล่อน ก็ถาม
ไมสเตอร์แบรนต์อีกว่า “คิดินทำไ้ก็เหมือน
ไมสเตอร์คาร์เตอร์หรือยังคะ?”

“ก็ไ้ไม่ไกลกันนักออก” แดตอบ “แต่ว่า
คาร์เตอร์เป็นคนไ้ ลุงอาจจะไ้ ใจเขา เหมือน
ลุงไ้ ใจเจ้า”

“เขาคง แยกใจ ในการ ที่ เปลี่ยน
เลขาณูการครั้งนี้”

“ลุงอาจจะพูดไ้ว่า เขาปรารถนา ที่ จะ เห็น
— แต่มันก็ยังเป็นความหวังที่ลึก”

โคโรวี่ จิบกินสตีกิ จะจก คำบอก แต่
ไมสเตอร์แบรนต์กลับพูดว่า “ฮิ! เจ้ากลับอยู่
ในที่ทำงานเย็นเกิน ไปอีกแล้ว”

“คะ มันมีการงาน ที่จะต้องเรียน อีกมาก
นี่คะ” หล่อนพูด

ต่อจากนั้นก็ไ้ไม่มเหตุการเกิดขึ้นเลย
เวลาล่วงมาไ้ ๖ เดือนครึ่ง การงานของ
เจ้าหล่อนก็ไ้แต่เลวลง ทุกที่ จนเหมือนกับ
ปัญหาที่ไมสเตอร์แบรนต์ ไ้เคยคิดไ้

ย้าย วัน หนึ่ง ไมสเตอร์ แบรนต์ ไ้พูดว่า
“โคโรวี่ เจ้าควรจะหยุดงานเสียที”

“โอ! ยังคะ อย่าพึ่งให้คิดิน หยุดงาน

นทุก

เลย” เจ้าหล่อนวิ่งวอน

“เจ้าต้องหยุด — เจ้าทำงานเหมือนคนไม่มีชีวิต ฟรุ้งเงาไม่ต้องมาอีก”

“คิดนต้อง —”

“เจ้าไม่ต้อง — เจ้าไม่ต้อง เกี่ยวข้อง กับ การงานของข้าอีก — เจ้าควรจะหยุดพักเสียที”

“แต่คิดนจะต้องมาทบทวนฟรุ้งเงา คุณสูง ไโรเบท”

“ทำไมเจ้าจะต้องมา?” แถถาม

“คิดนมีบางสิ่งบางอย่างที่จะต้องอธิบาย”

“อธิบายเสียเถียวหนี่”

“ให้คิดนอธิบายฟรุ้งเงาเจ้าเด็กคะ คุณสูง คงจะเข้าใจดีกว่า”

แวนคี่ ร้อง กุหน่า อันซึก ของ เจ้าหล่อน อย่างเซม้ง ขณะนั้นเสมียนคนหนึ่งได้เข้ามา รายงานว่า “มิสเตอร์คาร์เตอร์ต้องการพบ ได้เท่าขอรับ”

“มิสเตอร์คาร์เตอร์?” โคโรซี่ทวนคำ

“ขอรับ” เสมียนพูดแล้วก็ขม

“บอกให้เขาเข้ามาในนี้” แวนคี่สั่ง

“อย่า — อย่าคะ” โคโรซี่พูดจนเกือบ เบนเสียงกระซิบ พอคนใช้ออกไป หล่อน ก็กระโดดขึ้นจากเก้าอี้ “อนุญาตให้คิดนไป เด็กคะคิดนไม่ต้องการพบเขา”

มิน

“นั่งลงโคโรซี่” แวนคี่สั่ง “มันมี

เรื่องอื่นๆ เสียแล้ว ข้าจะต้องจัดการให้ถึง ที่สุดที่เดียว”

“ได้โปรดเลิกคะคุณสูง โปรดให้คิดน ไปเลิกคะ คิดนได้ทำผิดหมดทุกอย่าง คิดน ไม่ได้ทำงานอย่างไเลย คิดนไม่เข้าใจใน น้ำที่เช่นนั้น นอกจากจะเก็บน้ำไว้ ให้กับเขา เท่านั้น”

“ให้แก่เขาหรือ? — เข้ามาคาร์เตอร์ —

ทำตัวของเจ้าให้กล้าไว้ โคโรซี่”

โรนาลด์คาร์เตอร์ เขี่ยประตู เข้ามาอย่าง ไม่สทกสท้านเลย “ประธานโทษเลิกควัย ที่ผมมาหาวันนี้ ผมตั้งใจว่าจะมาต่อฟรุ้งเงา แต่เมื่อผมกลับจากในเมือง ผมไม่สามารถ จะเก็บ คำขอยของคุณไว้ให้ดีกว่านี้ได้ แล เชอควัย มิสแวนคี่ ฉันไม่รู้ จะพูดอย่างไร แก่เธอ” เขาพูดด้วยเสียงสั่นเครือ “สำหรับ ท่าน มิสเตอร์ แวนคี่ ในการ ที่ ท่าน ได้ เก็บ ตำแหน่งนี้ไว้ ให้แก่ผม แลส่งจดหมายไปถึง ผม ผมไม่สามารถจะหาคำขอยพระคุณอันใด มาพูดกับท่านได้ — แลเชอมิสแวนคี่ ฉันขอ ขอบใจในความกรุณาของเชอที่โกตั้งวิธำเนิน การไปให้ฉันแทบทุกวัน ซึ่งพอฉัน กลับมา ก็รู้ โภยตลอดไม่ต้องตรวตราใหม่ จริงๆนะ

พ.ศ. ๒๔๖๙

เลขานุการของคุณลุง

ฉันรู้ก็ ว่าที่ฉันได้กลับมารีย น้ำที่ เก็ม หงัน ก็
เนื่องจากความกรุณาของเขื่อนั่นเอง” เขาพูด
แล้วก็ส่งหนามันไปสยสายตาเจ้าหล่อน

มีสเตอร์แบรนคียัมแห่งๆ แล้วก็หันมาพูด
กับชายหนุ่มว่า “นั่นแหละถูกแล้วคารเตอร์
โปรทรีเลียเถอะว่ามีสเตอร์นคียัมได้เข้าใจในความ
ปรารถนาของฉันก็ ฉันเชื่อว่าหล่อนคงทำอะไร
ไว้อย่าง ในระหว่างที่เธอไม่อยู่ แต่หล่อนคง
จะอธิบาย สิ่ง เหล่านี้ให้ เธอ ฟัง โดย ตลอด —
ไม่ใช่หรือโกโรว? — ฉัน ยิน ก็ จัง ๆ ที่เธอ
กลับมาคารเตอร์ ขอโทษฉันสักประเดี๋ยวนะ”
พอพูดซำคำแรกก็ลุกออกไปยังห้องไปรวคอก

ห้องหนึ่ง ซึ่งคนทั้ง ๒ ไม่ทันพูดออกมา

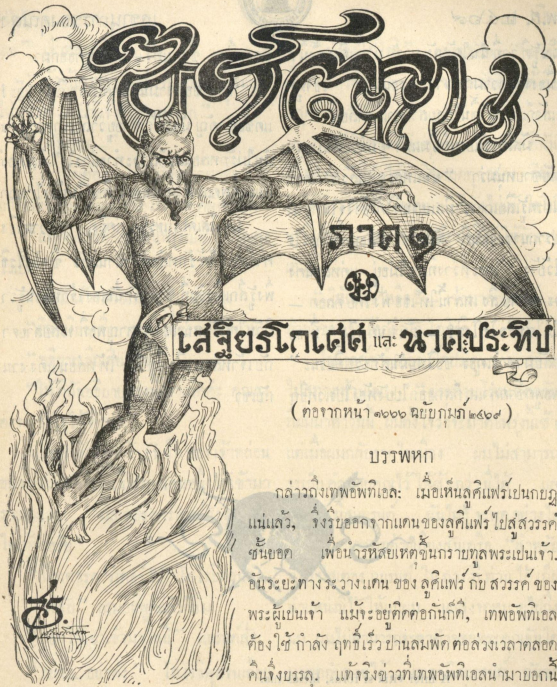
“อวยายของเรามีมันติดที่เหลือนเกิน “โอ๊ะ!
แต่ข้อสำคัญ มันมีอยู่หาอยู่ว่าถ้าเจ้าคารเตอร์
มันไม่รักหล่อนละก็เราจะทำอย่างไร” มีสเตอร์
แบรนคียัมพูดแก่ตัวเองในขณะที่อยู่ในห้องไปรวค
แต่มีสเตอร์แบรนคียัม คิดผิด ความจริง
คารเตอร์ ได้รักหล่อนมานานแล้ว ซึ่งโคโรวก็
ฟังรู้สึกละเมื่อนที่เขาลาพักกันเอง เจ้าหล่อนรู้ว่า
มีวันใดวันหนึ่งเขาคงหาญพอที่จะสยสายตา
กับเจ้าหล่อน เพื่อ ขอ ร้อง ให้ หล่อน แต่ง งาน
กับเขา

A mici vitia si foras, facias tua.

เห็นเพื่อนกระทำการผิดแลเสียเสีย เท่ากับตัวกระทำเอง.

วิยะดา.

บรรพหก

กล่าวถึงเทพอพิเทด: เมื่อเห็นลูคิแฟร์เป็นกบฏ
แล้ว, จึงรีบออกจากแดนของลูคิแฟร์ ไปสู่สวรรค์
เช่นยอก เพื่อนำรหัสลับที่ซ่อนกรวยทูลพระเป็นเจ้า.
อินจะระทางระหว่างแดนของลูคิแฟร์ กับ สวรรค์ ของ
พระผู้เป็นเจ้า แม้จะขยิกต่อกันนัก, เทพอพิเทด
ต้องใช้ กำลัง ฤทธิเร็ว ปานลมพัด ต่อล่วงเวลาตลอด
คืนทั้งบรรลุ. แท้จริงข่าวที่เทพอพิเทดนำมาบอก

ทวยเทพในชั้นนั้น ย่อมทราบดีแล้ว, แต่ ก็แสดงความยินดีต้อนรับ เทพอพิเทด และ
นำตัวไปเฝ้าพระเป็นเจ้า. เทพอพิเทดได้ ยิน พระสุรเสียง ออก จากก้อนเมฆทอง ว่า
“ดีแล้ว.”

พ.ศ. ๒๔๖๗

สาขานานาชาติ

ถัคนันไป พระเณเจ้ามีเทพโองการให้
ไมเกิดผู้เทพยคิน่า พุทเทพเสนา มีจำนวนเท่า
กัยพวกเทพทักทิกกฏ (ซึ่งค่อไปจะเรียกว่า
มารเสนา) ยกไป ปรายปราม จัตุวิสุคิแฟ
และบริวารชาวทั้งลงไปในโลกันต์. มีข้า
ในสวรรค์กัถันสะเทือนด้วยเสียงแตร. ทัพเทพ
ก็เคิรกองไปสู่ สมรภูมิ. กล่าวถึง กองมาร
เสนาซึ่งเวลานั้นยังมีรัศมีแห่งเทวคาอยู่ กัยก
ออกมาปะทะ มีลคิแฟซึ่งค่อไปจะเรียกว่า
ชาตาน เณ หัวหน้า ขันรมมีแสง คังสิริยาภา.
เทพอพิเอดเห็นชาตานเป็นผู้คุมทัพมา แต่
ยังทรงรัศมีแห่งเทวคาอยู่, กัประหลาดใจ, จึง
ตักเคือนชาตานให้ กลับใจ เลิกเห็นผิดเณดก
เสีย, มี ฉะนั้น จะ ต้อง ถูก พระ เณเจ้า ลง
ทัณชากรรมอย่างหนัก. ชาตาน ได้ พังเทพ
อพิเอดเคือนสติ, กลับนุโกรธ, หว่า
เทพอพิเอดเณผู้ มี ใจ ทรยศ ค่อคนและชลา
กถิว, กล่าวคำบริภาษเทพอพิเอดต่าง ๆ.
แต่เทพอพิเอดมิได้ ถอดอัยคำของชาตานเณ
ชาวมณ. เพราะเห็นว่าถ้าคนอยู่ยั่วเณพระ
เณเจ้า, ยังมีเสภาพเณเกียรคิยคังกว่า
รัยไซ ในชาตาน.

เมื่อเทพอพิเอดกัยชาตาน ได้ค่อกันด้วย
วจา, จนทั้งสองข้างยังเกิดโทษะมิสามารถ

จะรั้งไว้ได้, ก็ต่างเข้าประจันกัน.
มีข้า ชาตานเสียดักกลกษณทิพยจะไมเกิด
ผู้เทพยคิ, เสียดักคังค้อมืออยู่, ก็หม่นคว้าง
ลิว ๆ ตก ลงยัง แผ่นดินสวรรค์. ที่นี้ ถัคน
ทัพเทพกัยกรก เข้าคัทัพ มารเสนาแตกหนีไป.
ฝ่ายชาตานเณเคื่องอาวธ, มีข้ากัถลัพันคนคิ
อย่างเก่า เพราะมีกายทิพย, พลันขมิขมิ
ลคิขมค่อนพวกให้ ค่อผู้คัถานเณเจ้าละหวั่น.
ถัคนันเทวาสรสงครามใน สมรภูมิสวรรค์ ก็ได้
คัถาเณรกันค่อไปอย่างฉกาจฉกรรจ์ สะเทือนเลื่อน
ถันไปยบ ตลอดเทพพิภพ. ความแกล้วกล้า
สามารถเณเชิงยุทธย้อมมือพร้อมกัยกัน ทั้ง
สองฝ่าย: เพราะชาตานมอทธิขัยยังหย่อนไป
กว่าไมเกิด ผู้เทพ เสนาบดี ซึ่งทรงกระษัตริ
ทั้ง สอง หักคั ฟาฬพันพวกมารกระจักกระจาย
ไยนี้ยไมถ้วนครั้ง. แต่พวกมารยังเณทิพย
อยู่จึงมิเณอันตราย: แม้ค็องคัศตราวชเณ
ปากแผลกคัพลันหายในทันที. เพราะฉะนั้น
จึงยากที่ฝ่ายไหนจะชนะหรือแพ้ กัน.
เมื่อขมิขมิยว การยุทธ ถัคนมา ถึงคราว
ไมเกิดผู้เทพยคิได้ ช้อง พันดกชาตานได้
ถนคิเณแผลลคิ. ชาตานรู้ สักเจ็ยปวกเณ
กำลัง เณครั้งแรกใน คราวนี้, ก็ช้วนกาย.
ฝ่ายบริวารเห็นนายเสียดิ, ก็ช้วนกันอุ้มชาตาน

เสวียวกะเศศ และ นาคะประทิป

มิน

ออกไปนอกสมรภูมิ. แต่ มีข้า ชาตนาหาย
เจ็บป่วย, ยากแผล ก็ศูนย์ สิ้นไป, เพราะ
ชาตนา มี ชาตมัน เป็น อมฤต จึงไม่ตาย.

ฝ่ายไม่เกิดผู้เทพบติได้เปรียบด้วยคู่ปรปักษ์
เสียที, จึงเข้าปราบโมลลอก. ส่วนเทพอวิเชด
ราฟาเอล และอพิเทเอล ก็กรรณพวกมารบติ
หัวหน้าที่พมารเสนาทิ ยังอากรรมต่างกรรมเคือง
ต่อพระเป็นเจ้าฝ่ายแพ ไปสิ้น. แต่มีชาตนา
ชาตนา กับยวีราร กลับพ้น คนตัว ชน ได้ อย่าง
เก็ม, รีบดอยทัพออกจากสมรภูมิอันเกลื่อน
กลาไป คว้า ศัสตราวุธ ที่หัก สะบั้น, ไปสู่
ฐานทัพ เพื่อ ปราบ ปราบ กำลัง สำหรับ กระ ทำ
สงครามต่อไปในวันรุ่งขึ้น.

ตกเพลากลางคืนอันเงียบสงัด ชาตนา
หารอกับนายทัพนายกองว่าจะคิดขยายสถานไว้
จึงจะเอาชนะศัตรูได้. เวียงอยู่ พวกคนถึง
จะท้องอาวูทก็ ไม่เป็นอันตราย, แต่คงไม่ทำ
ให้ชนะศัตรูได้. พวกยวีรารมีความเห็นว่า
ถ้าได้อาวูท ชนะนี้พิเศษ กว่าที่มีอยู่, คงจะ
สามารถทำการได้ เปรียบ ศัตรู. ยวีรารตน
หนึ่งออกความเห็น ว่าควรจะสร้างชนใหญ่ขึ้น.
ที่ประชุม เห็นพ้อง กัน. ชาตนา จึง สั่งให้
ยวีรารชุกโลหชาต เขา มาหลอมเหล็กแบบพิมพ์
กระทำ เป็น ชน ใหญ่ เครื่อง สังหาร ชน สม ตั้ง

ประสงค์. ยวีรารอีกพวกหนึ่งเที่ยวหาวัตถุดิบ
มาทำเป็นกระสุน. รุ่งเช้าขึ้น ชาตนาหล่อ
ชนใหญ่ได้หลายกระบอก, พร้อมสรรพด้วย
กระสุน, ชน เหล่านี้ ชาตนา จัด ช้อนไว้
กลางทัพอย่างมิดชิด, และ จัดพลเรียงเป็น
หน้ากระดานสลับแถวक्रमมายังสมรภูมิ.

ในการยุทธครั้งที่สอง ระหว่างทัพเทพ
กับมาริน ชาตนาเห็นเหมาะแก่เวลา, ก็ให้
ยวีราร ขยายแถวถอยออกจากทางक्रमขอย่น.
แล้ว พวกที่กำกับชนก็ปล่อย กระสุนออกมาสิ้น
เรียง ๆ ลูกเทพเสนา ของพระเป็นเจ้า กระเจี
กระจายไป นัย เป็นจำนวน พัน. ส่วนเทพที่
เหลืออยู่ เห็นว่า ถ้าจะใช้ ทัพยาวสามัญ
ด้านทานกับชน ใหญ่คงไม่ได้, จึงโยนเทพ
ศัสตราวุธเหล่านั้นเสีย, พวกนี้หยาบยกเขา
ชนขวางทุ่มเทไปทางข้าศึก, ถูกชาตนาถึ
ยวีรารเมลงไปได้ทุกเขา. แท้จริงในคราวนี้
ถ้าพระผู้ทรงสรรพศักดิ์ คือพระเป็นเจ้า ไม่ทรง
ห้ามเทพให้ ยับยั้งความพิโรธอัน ยุกยักรรมไว้
แล้วไซ้, ชาตนา มารร้ายกับยวีรารก็จะถึง
มอญลักไม่มีเวลาหลุดออกมาได้; แต่คราวนี้
ยังทรงพระกรุณาปล่อยให้หลุดพ้นไปคราวหนึ่ง.
ล่วงเข้าใน วันที่ สาม นัย แต่ได้เลิกมี
สงครามชน ในสวรรค์, พระผู้ทรงอนันตศักดิ์

พ.ศ. ๒๔๖๗

พระบรมมหาราชวัง ราชทาน

ทรงเห็นว่า ทั้งสองฝ่ายมีกำลังทัดเทียมกัน, ถ้าปล่อยไว้ สงครามจะไม่เสร็จสิ้นลงได้, จึงมีเทวโองการให้ “พระบุตร” ทรงสาปฟ้า เพชรรายชเสด็จลงไปยังราช. “พระบุตร” รับสนองพระโองการขึ้น ทรงรถ อันเทียมด้วยเชือก วัลเทพวัลช สองคู่, มินักบุญ (เสนค) สองหมื่น โดยเสด็จเพื่อชมพระวิชัยยามมี. ฝ่าย เทพเสนาเห็น พระบุตร เสด็จ มาถึง เอกเวกียันค. ฝ่ายพวกมาร ก็เอิกเวก เหมื่อนกัน, แต่เป็นการเอิกเวกด้วยความตกใจ, กระนั้นก็ยังค้อย. “พระบุตร” มีรัยสั่งให้ทวยเทพเสนา คอย คุ พระ องค์ จะ ปราย หม่ มาร ด้วย กำลัง พระองค์เคยว, ตรัสแล้ว “พระบุตร” ก็เปลี่ยนพักตร์ อันทรงกรณมาเป็นพักตร์อันทรง พิโรธัน, แล้วแสดงสาปฟ้า มีเสียงกัมปนาท ลั่นเลือนและเปล่งแสงเปลี่ยปลายนาพิภพฟงกลัว อย่างออกกฤษฏ, ลูก พวกมารหล่นร่วงจาก ฟากฟ้า, ตกลงไปในโลกันตทั้งหมค. แต่ พระองค์ ทรง มหา กรณา ยัยยัง เกษ ไว้ เพียง เท่านั้น, ด้วยไม่มี ประสงค์ จะสังหาร มาร

ให้ถึงแก่ความวินาศ, ทรงมุ่งหมายจะขับไล่ ไปให้พ้นแดนสวรรค์เท่านั้น.

เมื่อ “พระบุตร” เสรี ปรายมาร สม กังเจตนาแล้ว, ก็เสด็จกลับสวรรค์. บรรดา เทพ และ เสนค ต่าง แซ่ซ้อง ถวาย พระพรชัย. และพระองค์จะไม่เสด็จขอคารทอไป จนกว่า จะถึง วันที่ จะ เสด็จ ลงเป็น เมสสิเอ องค์ พระ เยชูคริสโตเจ้า.

เมื่อเทพบิดรพาเอล เล่าเรื่อง สงครามใน สวรรค ให้อาคัมฟังจบลงแล้ว, ก็ตรัสค้อย ว่า “บัดนี้ชาตานจอมมาร มีจิตศรัทธา อาศิมในความสุขของตัวท่าน, กำลังพยายาม หาทาง ล้อลวง ให้ตัว ท่าน เห็น ห่าง จาก พระ เป็นเจ้าเกิดเป็นไทยยาปซัน, จะได้ร่วมทุกข์ อยู่กับมันเป็นวันครกาด. เพราะฉะนั้น ท่าน จะระวังตัวให้ ึงหนัก: อย่าไป หลงเชื่อ ฟัง ถ้อยคำที่มัน จะมา ล้อลวง, เพราะ ตัวท่าน อ่อนแอกว่ามันมาก”

บรรพเจ็ด

อาคัมได้ ฟังเรื่อง สงคราม บนสวรรค์แล้ว, เป็นเจ้าทรงสร้างโลก. ราฟาเอลผู้เทพบิดร ึงร้อง ขอ ราฟาเอล ผู้เทพ บิดให้เล่าเรื่อง พระ เล่าค้อยนี้:—

[๑๓๕๓]

เสฐียรโกเศศ และ นาคะประทีป

มิน

เมื่อชาตาน เปนกษัตริย์ ชักชวน ทวยเทพ
ไปเข้าพวกตน, ใน สามส่วน ล่องลง เอาไป
เสียส่วนหนึ่ง. พลสรวรก็ จงหมกไป. พระ
เปนเจ้าทรงดำริจะสร้างมนุญ แทน สำหรับ
เลือกสรรให้ ชนไปเปนทวคาในภายหลัง. ใน
ชั้นต้น พระเปนเจ้าบรรดาล ให้ โลกานโลก
ธาตุซึ่งปะปนระคนกันอยู่กลายเข้ารูปยังเกิดเป็น
จักรวาลขึ้น, เสร็จแล้วก็ยังเกิดมีแสงสว่าง
เด่น จาก ทิศตะวันออก ไปสู่ ทิศ ตะวัน ตก.
พระเปนเจ้าทอด พระเนตรเห็น แสงสว่างว่าเปน
การดี. การที่พระองค์ สร้างโลกชนนั้นก็ด้วย
มีทิพยเศษของพระองค์ อันเป็นการยากอย่าง
ยอกยิ่งที่จะอธิบายโดยใช้ ภาษามนุญ ให้เป็น
ที่เข้าใจได้แจ่มแจ้ง เพราะเปนการดยยาก
อันสุขุมลึกซึ้ง, เกิน ขันญา สามัญจะหยั่ง
ถึงได้.

ในวาระที่สองพระองค์สร้างพญา. ใน
วาระสามทรงแยกน้ำออกจากแผ่นดิน. ในวาระ
ที่สี่ทรงบรรดาล ให้ พันพิภพมีพรหมพฤษชาติ
ปกคลุมเขี้ยวระอุ่ม, แต่ละชะนิดจะต้องเกิด
พืชพันธุ์ ออกต่อไป; แล้วทรงสร้างดวงตะวัน
ดวงเดือน และ ดวงดาว สำหรับ ประจำกลางวัน
และกลางคืน; และแบ่งแยกความมืดออก
จากความสว่าง. ถึงวาระที่ห้าทรงสร้างวิหค

และมีตยชาติ ให้ยังเกิดพืชพันธุ์ พืช
เต็มไปในพิภพ. ครั้นย่างเข้าวาระหก ซึ่ง
เป็นวันจะเสร็จสิ้นการสฤษฏ์โลก, พระเปนเจ้า
เนรมิตให้ยังเกิดสัตว์ต่าง ๆ ตลอดจนสิ่งเลื้อย
คลาน ให้อุบัติออก มา จาก ดิน มี อินทรีย์ อัน
บริบูรณ์แล้ว ทันที. เมื่อได้สร้างสิ่ง เหล่านี้
แล้ว, ทรงรำพึงว่ายังมีขาดสัตว์ อันมีขันญา
ความคึก เห็นผิดถูก สำหรับ ปกครองดูแล
อีกชั้นหนึ่ง, พระองค์จึงเอาปฐมธาตุขึ้น ให้
มีรูป ลักษณะ กาย เหมือน กับ พระองค์แล้วเข้า
สมปรารถนา เข้าทาง ช่องเมรุ รูปปั้น. ทันใด
รูปปั้นก็เกิด มีชีวิต พร้อม กับจิต เรียกว่า
มนุญ ชื่อ อาคัม. ดึก จากนั้น ก็ทรง สร้าง
มนุญ หญิงชื่อ ว่าอาวา สำหรับ เป็นคู่ ร่วมสข
กัน. พระองค์ ประทาน พร ให้ ทั้ง สองสืบ
พืชพันธุ์ สมบูรณ์ ไปในโลก, ให้เป็นใหญ่
ในโลกิยสัตว์ ทั้งสิ้น. พระองค์บรรดาลให้
สัตว์ทุกชนิดมาอยู่ในสวนปรไทอันเป็นสถาน
ที่อาศัยของอาคัมอาวา, และประทานเสื่ออาพ
ให้มนุญทั้งสองเสพสุขในสิ่งที่ทรงสร้าง ได้ทุก
ประการ, เว้นแต่ ผลไม้ อันเกิด จาก ต้นไม้
ต้นหนึ่งเรียกว่าคัน “วัคิร ชั่ว” นั้น ทรง
ห้ามเป็นเด็ดขาดไม่ให้กิน. ถ้า ชนกินขึ้น

พ.ศ. ๒๔๖๗

ชาตาน

วันใด, ความตายก็จะมีขึ้นแก่มนุชย์แต่แล้ว, พระผู้สวดยสวรรคก็คืนสู่เทวสถาน
วันนั้น. เสรีสร้างโลกและสิ่งประจำโลก สำราญอิริยาบถในวาระที่เจ็ด.

บรรพแปด

ฝ่ายอาวา เห็นอาทิมล้มกำลังสิ้นทนอาอยู่
กัยราฟาเอลผู้เทพยคี่, ก็อยาก จะพึง ข้าง,
แต่ไม่กล้าเข้าไปใกล้ ด้วยความเกรงใจ, จึง
ยืนในที่ห่างออกมา; และคิดเห็นว่าเมื่อราฟาเอล
ผู้เทพยคี่ไปแล้ว นางคงได้ถามทราบเรื่องราว
จากสามได้.

รวราน อาทิมถามราฟาเอลผู้เทพยคี่ถึง
เรื่องกวงตะวันออกและกวงเกือน ว่าเย็นไฉนจึง
เลือนลอยไปใน นภาอากาศ ใ้ อย่าง เงียบ เขียว.
ราฟาเอลเทพยคี่แสดงว่า นภาอากาศนั้นการกาย
ด้วยจักรวาลและสิ่งต่าง ๆ นำพิศวง, แม้จะ
เป็นยานว่าสมมุติ หนังสือ สวรรคของพระเป็นเจ้า
เพื่อให้ มนุชย์ อ่านรู้ คือกอก ซึ่ง พระเชษฐ ก็จริง,
แต่ก็แสนยากที่จะล่วงรู้ ถึงว่าโลกานโลกที่แล
เห็นมีระยะห่างไกลกันเพียงไร. ราฟาเอลผู้
เทพยคี่ก็คิดว่าอย่างเพียงคั้น ๆ เพื่อให้อาทิมเห็น
ได้, ว่าตัวอาทิม เองสามารถเหิรทางได้เร็ว
ประจุฟ้าแลบ ได้ออกจากสวรรคมาแต่เข้าครุ
กว่าจะถึงสวนปรไทสน ก็กินเวลาถึงเพียงวัน,
แล้ว ราฟาเอลผู้เทพยคี่ได้ อธิบาย ค่อยไป ถึงหมู่

ดาวนพเคราะห์, และว่าพระเป็นเจ้าได้ทรง
ประกอบถ้อยไว้ เพื่อให้เหิรไป ตามจักรวาล
ที่ไว้ทรงกำหนด.

อาทิมชักถามเรื่องต่าง ๆ ที่อยากรู้พอแล้ว,
จึงเริ่ม เล่าเรื่อง ของคน แก่ ราฟาเอลเทพยคี่ว่า
เมื่อตนคนล้มตายเป็นชิ้นตนที่พระเป็นเจ้าได้สร้าง
ขึ้น, ก็ให้พิศวง งง งวย, มุ่งจะไปข้างหนึ่ง
เห็นภูเขา อัน คารากาย ด้วย คือกอกไม้ต่าง ๆ สี,
มองคือกอกข้างหนึ่งก็เห็นยาและอาหาร, แฝงน
กไปเบื้องบนก็เห็นฟากฟ้า อาทิมมีมอญครั่งอยู่
สักครู่, จึงรู้ สักคนคั้นกยสิ่งทแลเห็น. และ
ยังเกิดญาณกระทำให้สามารถขณัญญิตีเรียกชื่อ
สิ่งต่าง ๆ อันมี อยู่ในโลกได้. ขณะหนึ่ง
อาทิมตระหนกตกใจเป็นที่สุด: ด้วยพระเป็นเจ้า
พุง อาทิมไป ยัง คั่นไม้คั่น หนึ่ง อยู่ กลางสวน,
และทรงห้ามเกิดซาทมิให้อาทิมจับต้อง กินผล
บนคั่นไม้คั่น. ฉะนั้น อาทิมเห็นบรรดา
สัตว์ทั้งหลายไปเป็นคู่; ส่วนตัวเอง อยู่แต่
คนเดียว, ก็รู้สึกกังวลเหงาเปลี่ยวใจ, จึงนำ
ความทุกข์ สักขร้องทุกข์ต่อพระผู้สร้าง. พระ

เสวยวิมุตติและ นาคะประทีป

มิน

องค์ ทรงบรรพกาล ให้ อาคัม หลับ สัน สมฤทิ,
แล้ว ทรงชัก กระตุก ชายโครงของอาคัมขึ้นหนึ่ง
ออกมา. และนมิตกระตุกนั้นเป็นสควมช้อ
ว่าอาววา, ประทานนางนแก่อาคัมเป็นคู่ร่วมสุข,
เพราะเป็นกระตุกเนื้อเชื้อไขของอาคัมเอง, จะ
ไต่รักใคร่กันสนิทสนม. การที่พระเป็นเจ้า
ประทาน คู่ให้ แก่ มนุษย์ นี้อาคัมสงสัยว่า
เทวาก็เป็นเช่นเดียวกับนมิใช่หรือ. ราฟาเอล
ผู้เทพยก็ตอบว่า อันความเป็นไปของเทวคา

ย่อมผิดกว่ามนุษย์มากนัก. เพราะฉะนั้น ความ
รัก ของเทวคา จึงมี ลักษณะ สุขุมละเอียดอ่อน
เป็นจินตมัยอย่างเกี้ยว. ราฟาเอลผู้ เทพยก็
พุดมาถึง เพียงนี้ ก็ต้อง เข้า เวลา สายัณห์ ที่ดวง
ตะวันจวนจะลับไป, จึงลา อาคัมคืนสู่ แดน
สวรรค์. ส่วน อาคัมผู้เป็นบิดามนุษยชาติก็
คืนสู่ สมาคมด้วยอาววาผู้ ซึ่งคอยอยากฟังเรื่อง
ที่เล่ามาข้างต้นนั้นอยู่แล้ว.

บรรพเก้า

จำเริญ แต่มนุษย์ ก็ย เทวคาได้ สันทนากัน
ตั้งได้เล่าไว้ในบรรพก่อน นั้นมา, มนุษย์ก็
เทวคาจะไม่มีโอกาสพบปะพุดจากกันอีก เพราะ
ชาตาน มารร้ายจะ ชำแรกเข้ามาทำลายความ
สุขของมนุษย์ ให้ สิ้นไป: แล้วกลายเป็นกาล
วิโยคต้องนิราส ร้างห่างจากสวนขวัญ, จึงมี
เรื่องราวย้อนกล่าวดังชาตาน. ครันถูก คา
บริเอลผู้ เทพยก็ขับไล่ ออกไปนอกสวนปรโตส,
ชาตาน ร้อนเร่ อยู่ รอยนอก ขอบเขต จักรวาล
เป็นหลายกลัย, นัยเวลาไต่ ถึงเจ็ดวัน เจ็ดคืน
มิได้หยุดพัก, จนมีช่องก็แปลงตนเป็นหมอก
เล็ดลอก แม่น้ำไต่ คืบ เข้าไปใน สวน ปรโตสได้
อีก ครึ่งหนึ่ง, แล้วเปลี่ยนรูป เป็นนก จีบอยู่

บนกิ่งไม้ “รู้หรือชั้ว” ที่พระเป็นเจ้าทรง
ห้ามแก้กษามิให้ มนุษย์ กินผล. ชาตานจึง
นึกหา อบาย จะ ให้ มนุษย์ คืบแวก ถึงความทุกข์
เพื่อแก้แค้นทดแทนที่ตนถูกพระเป็นเจ้าลงโทษ,
แต่ก็หาวิธี สำนึกตนไม่ว่า ความชั่ว ที่ตัวทำจะ
ย้อนกลับมาสลงตนด้วย. ทันใด ชาตาน
เหลียวเห็นงูตัวหนึ่งนอนหลับอยู่, จึงเข้าสิง
งูนั้นแล้วลื้อยไปตามทางในละแวกสวน เพื่อ
ค้นหาอาคัมและอาววาใน ขณะที่ คนทั้งสองอยู่
ห่างกัน, เพราะลื้อลวงทีละคนได้ง่ายกว่า.

รุ่งเช้า อาคัมและอาววาคนนอน, กระทำ
กิจวัตรขบสภที่พระเป็นเจ้าตามเคยแล้ว, ก็พา
กันออกไปดูแลสวน; แต่จะเป็นผลให้มนุษย์

พ.ศ. ๒๔๖๗

ชาตาน

ชาติต้องรับโทษบาปกรรมมาหากันมา, จึง
บรรดาลให้อาวาคิดเห็นว่า ถ้าไปดูแลสวนใน
ทางเดียวพร้อมกันทั้งสองคน, ก็จะมีคุยกัน
เสียไม่ได้ทำงารได้ ขริยระ: ควรแยกกัน
ต่างคนไปทำงาร, ค่อยเมื่อดึงเทียนวันแล้วจึง
ค่อยกลับมากพบกันเพื่อกิน อาหาร และพักผ่อน
กาย. ในชั้นต้น อาคมไม่อยากจะให้ คู่รัก
ต้องห่างไกล, แต่ในที่สุดยินยอมผ่อนตาม
ความเห็นของอาวา: ต่างคนต่างไปคนละทาง.

ฝ่ายชาตานคอยชะเง้อเล้าหานนุชผิวเมย,
มิช้า แลเห็นอาวาเที่ยวไปในหม่กงกหลายแต่ผู้
เดียวก็สนั่น เพราะอาวาเป็นเพศมีใจอ่อนแอ
กว่าอาคม: น่าจะลงให้หลงได้ง่าย. จูชาตาน
เลื้อยเลื้อนไปจนใกล้ ตัวอาวา, แลกล่าวว่า
ปราศรัยเป็นภาษามนุษย์ ซึ่งกระทำให้อาวา
สะดุ้งตกใจ, และซักถามว่า “ตก่อนนู, เหตุ
ใดน เจ้าจึงพกาภาษามนุษย์ได้? เรา
ประหลาดใจนัก.” จูตอบว่า “ข้อที่ ท่าน
ถามก็น่าประหลาดใจอยู่. ข้าพเจ้าแต่ก่อน
ก็พกาไม่ได้, ไม่ผิดอะไรไปกว่าสัตว์อื่น ๆ
แต่ ข้าพเจ้าไปพบผลไม้วิเศษซึ่งมีอยู่ในสวนนี้,
เมื่อได้ รับประทาน แล้ว, ก็จะทำให้ยังเกิด
สติปัญญาเฉียบแหลม สามารถพกาเป็นภาษา
มนุษย์ได้. ข้าพเจ้าเชื่อว่าถ้าท่านได้

รับประทานด้วยแล้ว, จะ ทำให้ท่าน มี สติ
ปัญญาขงคนเป็นแน่.” อาวาได้ ฟังถ้อยคำ
ก็หลงเชื่อ. เข้าใจว่าถ้าได้รับประทานผลไม้
นั้น, คงจะทำให้ท่านมีปัญญาความรู้ขงาน้อย
เท่ากัยอาคมผู้มีสามิ. เมื่ออาวามีใจลำเอียงไป
ข้าง ที่ จะ ทดลอง กิน ผลไม้ อัน ต้องห้าม ดังนั้น,
มิพักให้ จูชาตานต้องออกอุบายล่อลวงอย่างไร
อีก. หากนาง จะกล่าวกับขงว่า ผลไม้
พระเป็นเจ้า ทรงห้ามมิให้ กิน; จูก็เบี่ยงบ่าย
ถ้อยเทอชียาว่า ถ้ากินแล้ว, จะอยู่ยืนค้ำฟ้า
ทรงปัญญาขงใหญ่, ดังนั้น จะต้อง กลัวเกรง
อะไรอีก. อาวาเห็นจริง, ก็ปลื้มผลไม้อันต้อง
ห้ามออกจากต้น. พอผลไม้ถึงปาก, จูชาตาน
ก็เลื้อยถอยเข้ารักไป, ปลอ่ยให้อาวากินผลไม้
แต่ลำพัง, ซึ่งนางรู้ สักว่ารสชาติขงผลไม้
นั้นอร่อยเลิศหารสไรเปรียบได้. ครั้นนางกิน
ไปได้ห่น้อยหนึ่ง, ก็ยังเกิดความสงสัยจึงว่า
อาคมมิได้ กินผลไม้ด้วย. หาก จะเกิดมี
เหตุเภทภัยขงเพราะฝ่าฝืนกินผลไม้ นั้น, นาง
จะต้องตายจากสามิไป, ก็จะเป็นผลร้ายมหันต์
อันนางไม่ปรารถนา. เพราะนาง มีความรัก
สามิเป็นที่สุด, แม้ จะอยู่ หรือ จะตายก็ได้
หรือทุกข์, ก็ขอให้ เป็น ไปด้วยกันทั้งคู่, ก็
กล่าวว่าเหลื่ออยู่ขงลำพังคนเดียว. นางจึง

เสฐียรโกเศศ และ นาคะประทีป

มิน

ตกลงใจว่าจะนำเอาผลไม้ไปให้อาตมกินด้วย.

อวราชมีขมิ้นมาหาอาตม, มีอาการละล้า
ละลือชียายแก่ล้ามีว่า ผลไม้ที่ทรงห้าม มิ
ใช่เป็นผลไม้ อันมิพียเลย, เพราะงูตัวหนึ่ง
ได้เคยกิน และบังเกิด สกยัญญา พุทภาษาคณ
ไก่อ; และนาง ก็ได้กินแล้ว ไม่รู้ สักว่า
เกิดกรณอย่างไร.

อาตมได้ฟังเรื่องราวของภริยา ใจหาย
วายมีความทกใจเป็นอย่างยิ่ง, รู้ สัก ว่าภริยา
ได้กระทำการอย่างลึกลับเสียแล้ว; หวนนึก
ถึง ทานาง จะต้องตายจากไป, ประกอบ ทั้ง
ประหลาดใจ ที่โดน นาง จึงเชื่อฟัง ถ้อยคำของ
ศัตรุ ได้ง่ายคาย. ทั้งนี้ อาตมก็บังเกิดความ
โทมนัส อ้อคั่นใจไป เป็นครู่, ครั้นได้สติ ก็
กลัมนั้นว่า จะเป็นตายร้ายดีได้ทุกข
ณใด ก็จะต้อง ขอ มีส่วน ร่วมด้วย เสมอไป.
เหตุเพราะความรักของชายในหญิง: ถ้ารัก
จริง, ก็ยอมเป็นถึงปานนี้.

อาตมมีผลไม้ทรงห้าม, พอจะเข้าปาก
ก็สะดุ้งซึ้ง, แล้ว หักใจลงกิน. การที่
อาตมมีขมิ้นกิน ผลไม้ แม้ ไก่ได้กลืนลง
ก็ แต่ยอม ด้วย ความ เสีย อ่อนน้อมภริยา
ไม่ได้. นับว่ามีความผิดเป็นยาปต้องรับโทษ
ด้วย. พอ ทั้งสอง เสพผลไม้อันในทันใด,
ผลแห่งยาที่ปรากฏขึ้นในทันใด, กล่าวคือ
คนทั้งสองก็บังเกิดวาระจิต. มีความรู้ สัก
ผิดกว่ากาลก่อน. ความไม่เคียงสา ต่อกาม
วิสัย ก็เปลี่ยนแปลง มีความละอาย ที่มกายเปลือย
ขึ้น และรู้ สัก มเวทนาซึ่งแก้ก่อนหาปรากฏไม่.

อาตมมีภริยาภรรยาที่ซัดชวนตนให้ทำผิด
พลางบิภกายสลายผลด้วย รุ่มร้อนใจ, นึกเสีย
คาย ที่ต่อไป จะไม่มี เวลาได้พบ พระพิศมิต พระ
เป็นเจ้าอีก. แล้วทั้งสองชวนกันเข้าไปในสม
ทุมพุ่มไม้ เกิด โยมะเกิด มา ร้อย ครองต่าง
ผ้า, ห่อหุ้มอินทรีย์เพื่อกันความอับอาย, ลง
ท้ายว่าครวญแค้นระทม โศกเศร้าอยู่มีต่าง.

บรรพสิบ

ระวางน เรื่องที่อาตมและอวราชผ่านเทพ
บัญญัติยังอากรกินผลไม้ ที่ทรงห้าม ทราบไปถึง
เทพเจ้าส่วน, จึงพากันนำข่าวชนไปกราบทูล
พระเป็นเจ้า. พระองค์ คริ สักว่า ทรงทราบอยู่

ล่วงหน้าว่าชาตาคงพยายามทำการล่อลวงจน
สำเร็จผล, และมนุษย์จะต้องถึงแก่ความทก
คำ; เมื่อมนุษย์ ได้กระทำความผิด, ก็เป็นการ
สมควรลงโทษทัณฑ์ และ ผู้ที่ จะ อัญเชิญ

เทวทัตลงไปสู่มนุषย์ ก็มีแต่ “พระบุตร” คริสต์ แล้วมี เทวโองการให้ “พระบุตร” เสกสิ่งลงไปในส่วนขวัญเพื่อคำเนิรการ. “พระบุตร” ผู้มีภักดีในพระบิดาเป็นเจ้า รัชเทวบรรหารแล้ว, ก็เสกเข้ามายังมนุषย์โลก, มีทวยเทพในคณะห้อมล้อมเป็นบริวาร; ครั้นถึงทวารสวนเป็นเวลาเย็น, พระองค์เสด็จเข้าไปแต่ลำพัง, แล้วคริสต์เรียกอาทิมและฮาวาให้มาเฝ้า, อาทิมและฮาวาเวลานั้นช้อนตัวอยู่ใน สุ่มทุมไม้ เพราะ ด้วย ความกลัวและความอาย, ครั้นได้ยินพระสุรเสียงแห่ง พระบุตร, ก็ค่อยคลานออกมาเมื่ออาการกายสิ้นระวี. พระบุตร รัชสั่งถามคนทั้งสองว่า ได้กินผลไม้ที่ทรงห้าม หรือเปล่า. อาทิมไม่กล้าให้การประทีปะช, ก็สารภาพผิดแล้ว กรายทูลว่า “ข้าพระเจ้ากระทำความผิด เพราะเชื่อถ้อยฟังคำฮาวานำผลไม้ นั้น มาให้กิน: ทั้งนี้แล้วแต่พระผู้เป็นบิดาการจะทรงโปรก” พระบุตร คริสต์ว่า “เจ้ามีสิทธิอันใดจะต้องเชื่อถ้อยฟังคำภริยา เพราะพระเป็นเจ้าสร้างชนกเพื่อให้อยู่ในโอวาทของสามี: ไม่ใช่สามีอยู่ในโอวาทของภริยา แต่คนเจ้ายอมทำยาบตามทอาวาชักชวน, เจ้าจึงต้องมีความผิดเท่ากับภริยา;” คริสต์แล้วหันพระพักตร์ ไปทางฮาวา

ทรงถามว่านางจะมีข้อไรให้การหรือไม่ว่า ฮาวามัวงพิศตร อันแสดงว่ามีความอหิอายใจอยู่เต็มที่. ก็กรายทูลสนองความตามจริง, ว่าเป็นผู้ต้นเหตุล่อลวงให้นางกินผลไม้ที่ทรงห้าม. พระบุตร ฟังคำให้การ ของมนุषย์ ทั้งสองแล้ว, พระองค์ มีประกาศพิพากษาไทยของชาติพันธุ์ในข้อความ ซึ่ง มนุषย์จะยังไม่ สามารถมีความออกในเทวอภัยที่ทรงกำหนดไว้; กว่าจะถึงกำหนดเวลา มนุषย์ จึงจะทรายผลแห่งคำพิพากษาแก่ชาติพันธุ์. ส่วน อาทิม และฮาวามีเทพทำนายเป็นท่านองศาว่า ฮาวามีบุตร ชีตาสืบต่อ, แต่จะได้ รัชความเจ็บปวดรวดร้าวทั่วสารพวงกาย เพราะ การเกิดบุตรทุกครั้งไป. และต้องอยู่ในบัญญัติของสามี; ส่วนอาทิมนั้นแล้ว จะต้องอวยเหงือเพราะความเหนื่อย ยาก ลำบาก กาย ใจ ในที่ จะแสวงหาอาหาร, เพราะค่อไปพ้นพลซางจะไม่มื่อหาว่างอกขึ้นเอง นอกจาก มนุषย์จะต้อง ออกกำลังเสาะแสวง. เมื่อ พระบุตร มีเทพ วินิจฉัยเสร็จแล้ว, ทรงรอกการกำหนดไทยเรื่องมนุषย์จะต้องตายพิบัติไว้ ก่อน; พระองค์ทรงพระกรุณาประทานหนังสือตัว ให้ เป็นเครื่อง ห่อหุ้มกายแก่มนุषย์ ทั้งสอง, เพื่อ จะได้ คำนทาน ต่ออตุณียมในโลกธาตุ คือ ความหนาว ความร้อน

เสฐียรโกเศศ และ นาคะประทีป

ซึ่งทั้งสอง จะต้องประสบพบพานในอนาคตในไม่ช้า. เสฐียรโกเศศ, พระบุตร เสฐียร ก็นึกฟากฟ้า, ลำราญ พระภาชนะจนกว่า จะถึงเวลาเสฐียรจึงมาเป็นพระเยซูคริสต์โคเจ้า.

ย้อนกลับว่าถึงมฤตยูมารและนางปาย จำเกิดแต่ชาตนา ให้สัญญาว่าจะไปล่อลวงมนุษย์ให้กระทำความผิดตกเป็นเหยื่อ แก่มารทั้งสองก็เป็นเวลาล่วงเลยมานานแล้ว. สองมารร้ายซเรื้อคอยคอยที่ปากประตูคนรอบอยู่ทุกเวลา เห็นนานนักก็เบื่อหน่ายวุ่นวายใจ นางปายมารจึงออกความเห็น ว่า ในระหว่างที่ยังไม่มีอะไรทำ, ควรจะแสวงหาทางจากโลกมนุษย์มานรกให้มากขึ้น, เพื่อผูกคร่าพามนุษย์ลงมา เพราะอย่างไรเสีย ชาตนาขึ้นไปล่อลวงคงต้องสำเร็จผลสมหมาย. มฤตยูมารเห็นพ้องต้องใจเพราะได้กลิ่นมนุษย์ ซึ่ง ยืน เป็นสัตว์อันจำตาย กระหาย จมูก อยู่แล้ว, และ กำลังกระหาย จะย่ำยี สรรพสัตว์ให้หมดไป, แต่ยังไม่มีความจะเข้าไปถึงมนุษย์ โลก. มารร้ายทั้งสองจึงช่วยกันคิดห็น ทำเป็นทาง กว้างตั้งแต่ประตูนรกไปทุก ถึงเขตต์ โลกที่พระเป็นเจ้าทรงสร้างขึ้นมาใหม่ ๆ.

กำลังสองมารทำทางพอสำเร็จ, ชาตนา ก็กลับมา. เมื่อที่กักทลายปราศรัยแสดงความยินดีต่อกันและกันแล้ว. ชาตนาที่เล่าเรื่องของตน พยายามไป ล่อลวง มนุษย์ สำเร็จผล และมนุษย์ ครองรับเทวทัณฑ์. แต่โทษของคนนั้น ชาตนาหาได้ รู้ สำนึก ไม่. ชาตนาลามารร้ายทั้งสองเข้าไปสู่เมืองที่สร้างขึ้นใหม่ในโลกนี้. ขบวนการ เมื่อเห็นนาย กลับมาก็แสดง ความยินดี กลับมารวมกันมาได้ถามข่าว. ชาตนา ที่เล่าให้ฟัง, แล้วบอกว่า ต่อไปพวกในโลกนี้ จะขึ้นไปเมืองมนุษย์ก็ได้, เพราะปายมารและมฤตยูมารได้ ทำทางให้ ไป มา สะดวก แล้ว. ขบวนการได้ทราบเรื่อง ก็ให้ร้อง แสดงความยินดี. และอาคริบเหตที่ชาตนาจำแลงเป็นงูไปล่อลวงมนุษย์ ผู้หญิง ได้สมประสงค์ ทันใดนั้นเสียงที่ ขบวนการให้ร้องก็ปรากฏเป็นเสียงฟู่ ๆ คล้ายงูซู่, และ ร่าง กาย มาร ทั้งหลาย ก็ กลายเป็นงู : กระทำให้พวกมารประหลาดใจหา น้อยไม่. ส่วนชาตนา นั้น มีกาย กลายกลับเป็นงูใหญ่, นำขบวนการไปสู่พุ่มไม้แห่งหนึ่งอันมีอยู่ในนรก, แล้วเลื้อยขึ้นไป ถิ่น ผล สาลี่แห่งโลกนี้, ซึ่งมี รูป ผล งอกงาม นำ รัย

๑. โสโธม เป็น ชื่อเมืองในคัมภีร์ ไยยล บัน เยนลิส. พลเมืองกระทำบาปหยามซ้ำมาก. พระเป็นเจ้า ส่งฝนไฟลงไปเผาผลาญ กลายเป็นถ้ำไปหมด.

W. A. 12666

ประเทศ ไทย

ประทาน, แด่เนื้อในเป็นมูลเจ้า มีรสขม. การ
ที่ชาตาน กลายเป็นอย่าง พยาธิวรากร ไปกิน ผลไม้
แห้ง สัตกมัน, เมื่อถึงฤดูร้อนที่ไปเล่นขงชาวา,
ชาตาน จะต้องได้ รียบ ทุกๆ ทรมาณ ประจำทุก
ขวบปี เป็นอภิลักขิตกาล.

ยืนดิ่งไปมาและมฤตยูมาร เมื่อทำ
 ทางไปถึงมนุษย์ โลกแล้ว, ก็มุ่งตรงไปยัง
 ส่วนประโทส, แต่ยังมีสามารถทำร้ายต่อมนุษย์
 ได้; มารทั้งสองก็ทำลายคันธผล ไม่และสรรพ
 สัตว์ให้ตกอยู่ในอำนาจของมัน. พระเป็นเจ้า
 ทอดพระเนตรเห็น, ก็ทรงมีเทพยดาทรงว่า
 ดำเนินย่นไม่ทำการฝ่าฝืนข้อห้าม, มารเหล่านั้น
 จะไม่สามารถทำร้ายต่อโลกทั้งทรงสร้างขอ
 ให้ตกต่ำได้. มันจะมีอำนาจอยู่อย่างนี้ จน
 กว่าถึงกาลเมื่อพระผู้ทรงดำเนนยาของ โลก
 เสด็จลง ไปจากที่มันทั้งหลายให้ตกไปอยู่
 โลกนี้ที่กามเกิมน. ทวยเทพได้ฟังพระคำรัส
 ษซึ่ง สำนึกการ ซึ่งความมฤตยูธรรมเที่ยงตรงอยู่
 เสมอ ของพระองค์, และ สรรเสริญ อธิคุณ
 พระบวรที่จะได้เสด็จลง ไปปลดปล่อยนยาของ
 โลกในอนาคต.

นับแต่ครั้งนั้น เป็นต้นไป พระเป็นเจ้า
บัญญัติให้ ดวงตะวันเคลื่อนที่ เพื่อให้ โลก
มีความร้อน และ ความหนาว ผลักเปลี่ยนเวียน

กันไป. ส่วนการแพร่กระจายทั้งหลายก็ให้ส่ง
แสง ประจำคราวหึ่งของมนุษย์, แล้วให้
ยังเกิดลมพายุร้ายต่าง ๆ เช่น ค้างคาว, และ
ความแตกสามัคคี และเกลี้ยกล่อมกันก็ให้มีขึ้น
ในหมู่สัตว์ ซึ่งแต่เดิมอยู่ด้วยกันมาดีมี
การแตกร้างเลย: ทั้ง ก็นองคืวชาญของ
อาถืมิและอววาเป็นประณม.

ฝ่ายอาคัม, เมื่อได้เห็นอาการวิวิธพิ
แปลกยิ่งเกินจินตนาการ, รู้สึกโศกตันทวาทอง
มาจากผลยาบ ทัตถนได้กระทำไป, นึกแล้วให้
ภัยแค้นใจกล่าววาจาปริเวทนการช่นโดยกิจ:
ภายหลังรู้สึกเห็นว่า พระเป็นเจ้า ประทาน
เสวภาพให้แก่ใจตนในทางที่ระเลือก สิ่งที่เป็น
ยอดเป็นยาบเอง, จะโคกโคขัวตัวจะสมผล
ทุกสิ่งซึ่งก็แล้วแก่ความประพฤติกัถนจะกระทำ
ลงไป, ก็ถึงแล้ว ก็เห็นแจ้งในความ
เที่ยงตรง แห่งพระเป็นเจ้า, ย่อมรับโทษผิด
โดยทัชฌภาพ. ที่พระเป็นเจ้ายังไม่ทรง
ลงทัณฑ์แก่อาคัมโดยตรง ในทันที อาคัมก็
ย่อมทราบ; แต่ถึงทราบ, ก็ไม่ทำให้อาคัม
วาบระทมทุกข์, ช้าชอยาก จะขอตายไปเพื่อ
ให้สละตนจากความเดือดร้อน.

อวาทเห็นสามมัทธกชโศก, กตังความ
ปรารถนาจะเอาเอาพระเป็นเจ้า เพื่ออุทรโย

เสฐียรโกเศศ และ นาคะประทีป

พ.ศ. ๒๔๗๗ มิน

แต่ผู้เดียว. อาทิมห้ามไว้และพูดว่า เมื่อ มียุทธ และจะต้องทนทุกข์เวทนาจนกว่าจะถึง
ทั้งสองเป็นคู่ร่วมสุขกันมาแต่เดิม, เวลาได้ วันตาย, อาทิมก็กล่าวเตือนสติว่า นางจะ
รับทุกข์ก็ต้องรับด้วยกัน, เพราะเปรียบเหมือน ต้องทน เช่นนั้น เพราะ เป็น ส่วนไทย ที่ จะต้อง
เป็นคน ๆ เดียวกัน. ครั้นอาวาทาภิรยาแสง ได้รับ. จะได้เป็นการใช้ โทษทดแทนตามที่
ถึง ที่ จะต้อง รับความเจ็บปวดทรมานถึง การ พระเป็นเจ้าได้ทรงกำหนดไว้.

บรรพสิบเอ็ด

อาทิมและอาวาทารู้สึกลำบากกัน ก็อ่อนวอน เทพโองการแล้ว, มาสู่ ส่วนขวัญ เวียงหา
ขอผ่อนผันการลงโทษต่าง ๆ นานา. พระ สองมุนย. อาทิมและอาวาทก็ออกมาจากที่
เป็นเจ้าทรงพระมหากรุณาธิคุณว่า จะทรง ชอนกภายในสุ่มทุม เวลานั้นเป็นเวลารุ่งสว่าง
ยกโทษให้ต่อเมื่อ ทั้งสอง รู้สึก ผิดในบาป ด้วย แล้ว.
ความจริงใจ; ระวางนั้นจะต้องขับไล่ให้ออกไป
จากสวนปรโตสถก่อน. พระองค์ จึงตรัสใช้
ให้เทพยดาไม่เกลียดทั้งเชอริยเทพในคณะ ให้
เป็นผู้ ไปขับไล่มนุชย์ทั้งสอง, แล้วให้แควดล้อม
ระวีระ ไร่อย่าให้ข้าทาสหรือมนุชย์ล่อลวงเข้ามา
กินผลไม้ ที่ทรงหวงห้ามไว้ เพราะถ้าได้กิน
แล้ว จะไม่ตาย เป็น อันหนัก ถึงชากรรม ที่
พระองค์ทรงประกาศไว้. แต่ก่อนขับไล่มนุชย์
ให้ออก จากสวน ให้เทพยดาไม่เกลียดแสดง
เรื่องราวของมนุชย์ชาติในภายหน้า ปรากฏ
ให้อาทิมเห็นว่า. มนุชย์ชาติจะรอดพ้นจาก
ห้วงบาป ก็ด้วยอาศรัยบุญผู้เลือกเนื้อเชอริย
ไทยตรงมาจากพระองค์. เทพยดาไม่เกลียด

เทพโองการแล้ว, มาสู่ ส่วนขวัญ เวียงหา
สองมุนย. อาทิมและอาวาทก็ออกมาจากที่
ชอนกภายในสุ่มทุม เวลานั้นเป็นเวลารุ่งสว่าง
แล้ว.
ไม่เกลียดผู้เทพยดา ซึ่งแสดง เรืองให้ คน
ทั้งสองทราบบว่า มั่น พระเป็นเจ้า ทรงโปรด
ยกโทษ เรื่องความตายไว้ก่อน; แต่ ทั้งสอง
จะอยู่ในสวนปรโตสถต่อไปมิได้, จะต้องออกไป
ในโลกอันกว้าง. ชกคินกินเห่งตามโทษา
นุโทษ. อาทิมได้ฟัง, ก็ตกใจจนจึงจึง. ส่วน
อาวาทร้องไห้เสียใจ ที่จะต้องจาก ส่วนขวัญไป.
เทพยดาไม่เกลียดเอาใจ ให้ นาง เชิด น้าตา หยุ
ร้องไห้, และว่าหน้าที่ของภริยาจะต้องติดตาม
สามีไป; สามีอยู่ที่ใดคนจะต้องอยู่ที่นั่นด้วย.
อาทิมปรารภว่า ถ้าคนจะสวักอ้อนวอนระลึก
ถึงโทษบาปมิได้หยุทพยอม, จะเป็นเหตุให้
พระเป็นเจ้า ทรงพระกรุณา ประทานอภัยให้คน

พ.ศ. ๒๔๖๘

ชาตาน

อยู่ในส่วนต่อไปหรือไม่. เพราะ ถ้าได้^๑อยู่, อาตมจะ^๒ได้^๓ให้ลูกหลาน^๔ ว่าณ^๕ตน^๖ได้เคย^๗เฝ้า^๘พระ^๙เป็น^{๑๐}เจ้า. ไม่เกิด^{๑๑}ผู้^{๑๒}เทพ^{๑๓}ก็^{๑๔}คอย^{๑๕}ว่าพระ^{๑๖} เป็น^{๑๗}เจ้า^{๑๘} เป็น^{๑๙}วิ^{๒๐}ศ^{๒๑}เทพ^{๒๒}เส^{๒๓}ก^{๒๔}์^{๒๕} ส^{๒๖}ถิ^{๒๗}ค^{๒๘} อยู่^{๒๙} ทั่ว^{๓๐}ไปทุก^{๓๑}หน^{๓๒}ทุก^{๓๓}แห่ง^{๓๔}; แล้ว^{๓๕}ชวน^{๓๖} อา^{๓๗}ต^{๓๘}ม^{๓๙} ช^{๔๐}น^{๔๑}ไป^{๔๒}บน^{๔๓}ยอด^{๔๔}เขา^{๔๕}ใน^{๔๖}บ^{๔๗}ริ^{๔๘}เว^{๔๙}ณ^{๕๐}นี้^{๕๑} เพ^{๕๒}ื่อ^{๕๓}ให้^{๕๔}ท^{๕๕}ว^{๕๖}า^{๕๗}เป็น^{๕๘}ไป^{๕๙}ของ^{๖๐}ม^{๖๑}น^{๖๒}ุ^{๖๓}ย^{๖๔}ชา^{๖๕}ติ^{๖๖}ใน^{๖๗}อน^{๖๘}าค^{๖๙}ค^{๗๐}. แต่^{๗๑}ก^{๗๒}่อน^{๗๓} ที่^{๗๔}จะ^{๗๕}ช^{๗๖}ให้^{๗๗}อา^{๗๘}ต^{๗๙}ม^{๘๐}ท^{๘๑}ว^{๘๒} ไม่^{๘๓}เกิด^{๘๔}ผู้^{๘๕}เทพ^{๘๖}ก็^{๘๗}ย^{๘๘}ิน^{๘๙}ค^{๙๐}าล^{๙๑}ให้^{๙๒}อ^{๙๓}ว^{๙๔}า^{๙๕}ว^{๙๖}ง^{๙๗}เว^{๙๘}ง^{๙๙}า^{๑๐๐}ว^{๑๐๑}า^{๑๐๒}ว^{๑๐๓}อน^{๑๐๔}และ^{๑๐๕}หล^{๑๐๖}ย^{๑๐๗}ไป^{๑๐๘} เพราะ^{๑๐๙}ไม่^{๑๑๐}ประ^{๑๑๑}ส^{๑๑๒}ง^{๑๑๓}ค^{๑๑๔}ให้^{๑๑๕}อ^{๑๑๖}ว^{๑๑๗}า^{๑๑๘}แล^{๑๑๙}เห็น^{๑๒๐}ท^{๑๒๑}ว^{๑๒๒}.

ไม่เกิด^{๑๒๓}ผู้^{๑๒๔}เทพ^{๑๒๕}ก็^{๑๒๖}ท^{๑๒๗}ว^{๑๒๘}ว่า “ก^{๑๒๙}่อน^{๑๓๐} อา^{๑๓๑}ต^{๑๓๒}ม^{๑๓๓}, ข^{๑๓๔}้า^{๑๓๕}พ^{๑๓๖}เจ้า^{๑๓๗}เป็น^{๑๓๘} ผู้^{๑๓๙}ที่^{๑๔๐} พระ^{๑๔๑}เป็น^{๑๔๒}เจ้า^{๑๔๓} ท^{๑๔๔}ร^{๑๔๕}ง^{๑๔๖}ใช้^{๑๔๗}มา^{๑๔๘} ให้^{๑๔๙}แ^{๑๕๐}ส^{๑๕๑}ก^{๑๕๒}แ^{๑๕๓}ร^{๑๕๔}อง^{๑๕๕}ความ^{๑๕๖}เป็น^{๑๕๗}ไป^{๑๕๘}ของ^{๑๕๙}ท^{๑๖๐}ัว^{๑๖๑}น^{๑๖๒}และ^{๑๖๓}ล^{๑๖๔}ก^{๑๖๕}ห^{๑๖๖}ล^{๑๖๗}า^{๑๖๘}น^{๑๖๙}ของ^{๑๗๐}ท^{๑๗๑}่าน^{๑๗๒}ใน^{๑๗๓}อน^{๑๗๔}าค^{๑๗๕}ค^{๑๗๖}.” ว่า^{๑๗๗}แล^{๑๗๘}ว^{๑๗๙}, ไม่^{๑๘๐}เกิด^{๑๘๑}ผู้^{๑๘๒}เทพ^{๑๘๓}ก็^{๑๘๔}ห^{๑๘๕}ย^{๑๘๖}อ^{๑๘๗}ค^{๑๘๘}น^{๑๘๙}้ำ^{๑๙๐}ที่^{๑๙๑}พ^{๑๙๒}ย^{๑๙๓}ส^{๑๙๔}ำ^{๑๙๕}ม^{๑๙๖}ห^{๑๙๗}ย^{๑๙๘}ก^{๑๙๙}ล^{๒๐๐}ง^{๒๐๑}ใน^{๒๐๒}ค^{๒๐๓}ว^{๒๐๔}า^{๒๐๕}ข^{๒๐๖}า^{๒๐๗}ง^{๒๐๘}อา^{๒๐๙}ต^{๒๑๐}ม^{๒๑๑}. ท^{๒๑๒}น^{๒๑๓}ไ^{๒๑๔} อา^{๒๑๕}ต^{๒๑๖}ม^{๒๑๗} ก^{๒๑๘}ั^{๒๑๙}เห็น^{๒๒๐} เหตุ^{๒๒๑}การ^{๒๒๒}ณ^{๒๒๓}์^{๒๒๔} อ^{๒๒๕}ัน^{๒๒๖}จะ^{๒๒๗}มี^{๒๒๘}มา^{๒๒๙}ใน^{๒๓๐}ภ^{๒๓๑}า^{๒๓๒}ย^{๒๓๓}ห^{๒๓๔}น^{๒๓๕}ำ, เห็น^{๒๓๖}เค^{๒๓๗}อ^{๒๓๘}ิน^{๒๓๙} และ^{๒๔๐} อา^{๒๔๑}เบ^{๒๔๒}ล^{๒๔๓} บ^{๒๔๔}ุ^{๒๔๕}ร^{๒๔๖}ช^{๒๔๗}า^{๒๔๘}ย^{๒๔๙}ของ^{๒๕๐}ค^{๒๕๑}น^{๒๕๒}เก^{๒๕๓}ิ^{๒๕๔}ต^{๒๕๕}ก^{๒๕๖}ใ^{๒๕๗}ก^{๒๕๘}ัน, และ^{๒๕๙}เค^{๒๖๐}อ^{๒๖๑}ิน^{๒๖๒}ข^{๒๖๓}่า^{๒๖๔}อา^{๒๖๕}เบ^{๒๖๖}ล^{๒๖๗}ต^{๒๖๘}าย^{๒๖๙}.

อัน^{๒๗๐}ความ^{๒๗๑}ท^{๒๗๒}าย^{๒๗๓}นี้^{๒๗๔} อา^{๒๗๕}ต^{๒๗๖}ม^{๒๗๗}จะ^{๒๗๘}ไ^{๒๗๙}ด้^{๒๘๐}เห็น^{๒๘๑} ก^{๒๘๒}ั^{๒๘๓}ไม่^{๒๘๔}ท^{๒๘๕}ร^{๒๘๖}า^{๒๘๗}ว^{๒๘๘}า^{๒๘๙}ค^{๒๙๐}ือ^{๒๙๑}อะ^{๒๙๒}ไร^{๒๙๓}. ต่อ^{๒๙๔}ไม่^{๒๙๕}เกิด^{๒๙๖}ผู้^{๒๙๗}เทพ^{๒๙๘}ก็^{๒๙๙}ไ^{๓๐๐}ด้^{๓๐๑}อ^{๓๐๒}ธิ^{๓๐๓}บาย^{๓๐๔}ให้^{๓๐๕}เข^{๓๐๖}้า^{๓๐๗}ใ^{๓๐๘}จ^{๓๐๙}ำ^{๓๑๐}แ^{๓๑๑}จ^{๓๑๒}ัง^{๓๑๓}แล^{๓๑๔}ว^{๓๑๕}, อา^{๓๑๖}ต^{๓๑๗}ม^{๓๑๘}ก^{๓๑๙}ั^{๓๒๐}ไ^{๓๒๑}ห^{๓๒๒}าย^{๓๒๓}ส^{๓๒๔}ย^{๓๒๕}ค^{๓๒๖}ด^{๓๒๗}ย^{๓๒๘}อง^{๓๒๙}. ถ^{๓๓๐}ก^{๓๓๑}ไ^{๓๓๒}ไป^{๓๓๓}ไม่^{๓๓๔}เกิด^{๓๓๕}ผู้^{๓๓๖}เทพ^{๓๓๗}ก็^{๓๓๘}ช^{๓๓๙}้^{๓๔๐}ให้^{๓๔๑}ท^{๓๔๒}ว^{๓๔๓}า^{๓๔๔}ม^{๓๔๕}ทุก^{๓๔๖}ข^{๓๔๗}ย^{๓๔๘}า^{๓๔๙}ก^{๓๕๐}และ^{๓๕๑}พิ^{๓๕๒}บ^{๓๕๓}ั^{๓๕๔}ต^{๓๕๕}ำ^{๓๕๖}ง^{๓๕๗} ๗ อ^{๓๕๘}ัน^{๓๕๙}จะ^{๓๖๐}มี^{๓๖๑}มา^{๓๖๒}สู่^{๓๖๓}ม^{๓๖๔}น^{๓๖๕}ุ^{๓๖๖}ย^{๓๖๗}ชา^{๓๖๘}ติ^{๓๖๙} เหตุ^{๓๗๐}เพราะ^{๓๗๑} ม^{๓๗๒}น^{๓๗๓}ุ^{๓๗๔}ย^{๓๗๕} จะ^{๓๗๖} ประ^{๓๗๗}พ^{๓๗๘}ฤ^{๓๗๙}ก^{๓๘๐}ิ^{๓๘๑}การ^{๓๘๒} ข^{๓๘๓}า^{๓๘๔}ย^{๓๘๕} ใ^{๓๘๖}ห^{๓๘๗}ย^{๓๘๘} ข^{๓๘๙}้า^{๓๙๐}; เพราะ^{๓๙๑}ค^{๓๙๒}ณะ^{๓๙๓}นี้^{๓๙๔} คว^{๓๙๕}ร^{๓๙๖}ที่^{๓๙๗}อา^{๓๙๘}ต^{๓๙๙}ม^{๔๐๐}จะ^{๔๐๑}ร^{๔๐๒}ัง^{๔๐๓}ส^{๔๐๔}ถิ^{๔๐๕}ค^{๔๐๖}น^{๔๐๗}ใน^{๔๐๘}การ^{๔๐๙}ก^{๔๑๐}ิ^{๔๑๑}น^{๔๑๒} อยู่^{๔๑๓}ให้^{๔๑๔}เป็น^{๔๑๕}ไป^{๔๑๖}โดย^{๔๑๗} มี^{๔๑๘}ข^{๔๑๙}ย^{๔๒๐}ม^{๔๒๑}ส^{๔๒๒}ถ^{๔๒๓}า^{๔๒๔}น^{๔๒๕}; ถ^{๔๒๖}ึง^{๔๒๗}ก^{๔๒๘}ระ^{๔๒๙}ณะ^{๔๓๐}นี้^{๔๓๑} จะ^{๔๓๒}ค^{๔๓๓}อง^{๔๓๔}ร^{๔๓๕}ู้^{๔๓๖}ท^{๔๓๗}ว^{๔๓๘}ไ^{๔๓๙}ว^{๔๔๐}ัก^{๔๔๑}อ^{๔๔๒}น^{๔๔๓}อ^{๔๔๔}ีก^{๔๔๕}อย่าง^{๔๔๖}หนึ่ง^{๔๔๗}ว่า^{๔๔๘} จะ^{๔๔๙}มี^{๔๕๐}อง^{๔๕๑}ก^{๔๕๒}ัน^{๔๕๓} ข^{๔๕๔}้ำ^{๔๕๕}เพ^{๔๕๖}็^{๔๕๗}อ^{๔๕๘}ย^{๔๕๙}ุ^{๔๖๐}ณ^{๔๖๑}ย^{๔๖๒}า^{๔๖๓}น^{๔๖๔}ไ^{๔๖๕}ร, มี^{๔๖๖}เป็น^{๔๖๗}แ^{๔๖๘}คร^{๔๖๙}อง^{๔๗๐}ก^{๔๗๑}ำ^{๔๗๒}จ^{๔๗๓}ัก^{๔๗๔}ความ^{๔๗๕}ช^{๔๗๖}ร^{๔๗๗}า^{๔๗๘}ซึ่ง^{๔๗๙}จะ^{๔๘๐}เข^{๔๘๑}้า^{๔๘๒}มา^{๔๘๓}ค^{๔๘๔}ร^{๔๘๕}อ^{๔๘๖}ย^{๔๘๗}ง^{๔๘๘}ำ^{๔๘๙}ม^{๔๙๐}น^{๔๙๑}ุ^{๔๙๒}ย^{๔๙๓} แ^{๔๙๔}ล^{๔๙๕}ว^{๔๙๖}ก็^{๔๙๗}จะ^{๔๙๘}ถ^{๔๙๙}ึง^{๕๐๐}แ^{๕๐๑}ก^{๕๐๒}่^{๕๐๓}ความ^{๕๐๔}ท^{๕๐๕}าย^{๕๐๖}.

ถ^{๕๐๗}ก^{๕๐๘}ไ^{๕๐๙}ไป^{๕๑๐} อา^{๕๑๑}ต^{๕๑๒}ม^{๕๑๓} เห็น^{๕๑๔} น^{๕๑๕}้ำ^{๕๑๖}พ^{๕๑๗}ิน^{๕๑๘}า^{๕๑๙}ศ^{๕๒๐} ทั่ว^{๕๒๑}ม^{๕๒๒}ว^{๕๒๓}โลก^{๕๒๔}. ม^{๕๒๕}น^{๕๒๖}ุ^{๕๒๗}ย^{๕๒๘}ถ^{๕๒๙}ึง^{๕๓๐}แ^{๕๓๑}ก^{๕๓๒}่^{๕๓๓}ความ^{๕๓๔}ท^{๕๓๕}าย^{๕๓๖}, เหล^{๕๓๗}ือ^{๕๓๘}อยู่^{๕๓๙}แต่^{๕๔๐} ไ^{๕๔๑}น^{๕๔๒}อะ^{๕๔๓}ก^{๕๔๔}ั^{๕๔๕}ม^{๕๔๖}คร^{๕๔๗}อ^{๕๔๘}ย^{๕๔๙}ค^{๕๕๐}ว^{๕๕๑} ซึ่ง^{๕๕๒}เป็น^{๕๕๓}ค^{๕๕๔}น^{๕๕๕}ประ^{๕๕๖}พ^{๕๕๗}ฤ^{๕๕๘}ก^{๕๕๙}ิ^{๕๖๐}แต่^{๕๖๑}การ^{๕๖๒}ม^{๕๖๓}ณ^{๕๖๔}ะ^{๕๖๕} พระ^{๕๖๖}เป็น^{๕๖๗}เจ^{๕๖๘}้า^{๕๖๙}จ^{๕๗๐}ึง^{๕๗๑}ไ^{๕๗๒}ป^{๕๗๓}ร^{๕๗๔}ก^{๕๗๕}ให้^{๕๗๖}ค^{๕๗๗}ือ^{๕๗๘}เร^{๕๗๙}ือ^{๕๘๐}ท^{๕๘๑}ัน^{๕๘๒}น^{๕๘๓}้ำ^{๕๘๔}ร^{๕๘๕}อด^{๕๘๖}ความ^{๕๘๗}ท^{๕๘๘}าย^{๕๘๙}ไ^{๕๙๐}ก^{๕๙๑}. ไ^{๕๙๒}น^{๕๙๓}อะ^{๕๙๔}น^{๕๙๕}ี้^{๕๙๖}จะ^{๕๙๗}เป็น^{๕๙๘}ผู้^{๕๙๙}ม^{๖๐๐}ี^{๖๐๑}ล^{๖๐๒}ก^{๖๐๓}ห^{๖๐๔}ล^{๖๐๕}า^{๖๐๖}น^{๖๐๗}ส^{๖๐๘}ี^{๖๐๙}ย^{๖๑๐}า^{๖๑๑}ติ^{๖๑๒} ม^{๖๑๓}น^{๖๑๔}ุ^{๖๑๕}ย^{๖๑๖}ต่อ^{๖๑๗}ไป^{๖๑๘}.

บรรพสืบสอง

เมื่อ^{๖๑๙}ไม่^{๖๒๐}เกิด^{๖๒๑}ผู้^{๖๒๒}เทพ^{๖๒๓}ก็^{๖๒๔}แ^{๖๒๕}ส^{๖๒๖}ก^{๖๒๗}แ^{๖๒๘}ร^{๖๒๙}อง^{๖๓๐}ภ^{๖๓๑}า^{๖๓๒}พ^{๖๓๓}ความ^{๖๓๔}ท^{๖๓๕}ำ^{๖๓๖}ล^{๖๓๗}า^{๖๓๘}ย^{๖๓๙}แ^{๖๔๐}ห^{๖๔๑}ัง^{๖๔๒}โลก^{๖๔๓} ทั่ว^{๖๔๔}ย^{๖๔๕} อ^{๖๔๖}ุ^{๖๔๗}ท^{๖๔๘}ก^{๖๔๙}ภ^{๖๕๐}ย^{๖๕๑} แ^{๖๕๒}ล^{๖๕๓}ว^{๖๕๔} ค^{๖๕๕}ิ^{๖๕๖}น^{๖๕๗}ส^{๖๕๘}ถ^{๖๕๙}า^{๖๖๐}พ^{๖๖๑} เป็น^{๖๖๒}อย่าง^{๖๖๓}เก^{๖๖๔}ิม^{๖๖๕} ให้^{๖๖๖}อา^{๖๖๗}ต^{๖๖๘}ม^{๖๖๙}ท^{๖๗๐}ว^{๖๗๑}แล^{๖๗๒}ว^{๖๗๓}; ก^{๖๗๔}ั^{๖๗๕}ค^{๖๗๖}ล^{๖๗๗}า^{๖๗๘}ย^{๖๗๙}ภ^{๖๘๐}า^{๖๘๑}พ^{๖๘๒} น^{๖๘๓}ิ^{๖๘๔}ม^{๖๘๕}ิต^{๖๘๖}ให้^{๖๘๗}เห็น^{๖๘๘}ค^{๖๘๙}ือ^{๖๙๐}ไป^{๖๙๑} ถ^{๖๙๒}ึง^{๖๙๓} ม^{๖๙๔}น^{๖๙๕}ุ^{๖๙๖}ย^{๖๙๗}ชา^{๖๙๘}ติ^{๖๙๙} พ^{๗๐๐}า^{๗๐๑}ก^{๗๐๒}ัน

อ^{๗๐๓}พ^{๗๐๔}พ^{๗๐๕}ไ^{๗๐๖}ย^{๗๐๗}ัง^{๗๐๘}ท^{๗๐๙}ร^{๗๑๐}า^{๗๑๑}ย^{๗๑๒}แ^{๗๑๓}ห^{๗๑๔}ัง^{๗๑๕}หนึ่ง^{๗๑๖}, แ^{๗๑๗}ล^{๗๑๘}ว^{๗๑๙}ร^{๗๒๐}้าง^{๗๒๑}ห^{๗๒๒}อ^{๗๒๓}ค^{๗๒๔}อย^{๗๒๕} ส^{๗๒๖}ง^{๗๒๗}ล^{๗๒๘}ว^{๗๒๙}เพ^{๗๓๐}ื่อ^{๗๓๑}ให้^{๗๓๒}จ^{๗๓๓}ัก^{๗๓๔}พ^{๗๓๕}ำ^{๗๓๖}ส^{๗๓๗}ำ^{๗๓๘}ห^{๗๓๙}ร^{๗๔๐}ย^{๗๔๑}ห^{๗๔๒}น^{๗๔๓}อ^{๗๔๔}ุ^{๗๔๕}ท^{๗๔๖}ก^{๗๔๗}ภ^{๗๔๘}ย^{๗๔๙}ใน^{๗๕๐}เม^{๗๕๑}ื่อ^{๗๕๒}จะ^{๗๕๓}เก^{๗๕๔}ิ^{๗๕๕}ม^{๗๕๖}ี^{๗๕๗}ช^{๗๕๘}น^{๗๕๙}อ^{๗๖๐}ีก^{๗๖๑}. คร^{๗๖๒}ัน^{๗๖๓}อา^{๗๖๔}ต^{๗๖๕}ม^{๗๖๖}แ^{๗๖๗}ส^{๗๖๘}ก^{๗๖๙}แ^{๗๗๐}ร^{๗๗๑}อง^{๗๗๒}ความ^{๗๗๓}ไม่^{๗๗๔}พ^{๗๗๕}อ^{๗๗๖}ใ^{๗๗๗} ในการ^{๗๗๘}ที่^{๗๗๙}ล^{๗๘๐}ก^{๗๘๑}ห^{๗๘๒}ล^{๗๘๓}า^{๗๘๔}น^{๗๘๕}กะ^{๗๘๖}ท^{๗๘๗}ำ^{๗๘๘} อ^{๗๘๙}ัน^{๗๙๐} ผ^{๗๙๑}ำ^{๗๙๒}ผ^{๗๙๓}น^{๗๙๔} เท^{๗๙๕}พ^{๗๙๖}นิ^{๗๙๗}ย^{๗๙๘}ม^{๗๙๙}ัน

พ.ศ. ๒๔๖๔

ชาตาน

บ่งกัน มิให้ผู้ใด แลก ปลอม เข้าไป ในสวน;
แล้วสั่ง อาคัม ปลก อาวา ให้คืน ชน จากหลั
เพราะถึงกาลวิโยค ที่จะต้อง จากสวนประโท
ไป. ส่วนภาพและเหตุการณ์ ที่อาคัมได้เห็น
ไม่เกิด ผู้เทพยดี อนุญาต ให้ อาคัม เล่าออก แก่
อาวาได้. เมื่อไม่เกิดผู้เทพยดีและอาคัมปลก
อาวากันชน. นางได้เล่าว่า ไคนี้มีคตผันไปว่า
พระเป็นเจ้าได้ทรงบันดาลให้นางมีใจเยือกด้วย
ความหวัง, กระทำให้นางหมกวิถิก, เพราะ
พระองค์ทรงสัญญาว่า จะประทานความสุข
ให้ ในภายหน้า.

ไม่เกิดผู้เทพยดีจึงอาคัมและอาวา. พา
ออกนอกสวนทางทวาร คำนคะ วันออก. ลถึง
โลก อันกว้างใหญ่ แล้ว, ไม่เกิดผู้เทพยดีก็
กลัไป. ฝ่าย อาคัม และอาวา เหลียวवलสวน
ประโทส เป็นครั้งสุดท้าย, เห็นเทพ ประจักษ์
ที่ทวารทวงกะบมแสงเป็นเพลิงอยู่แปลย ๆ. ทั้ง
สองคนประสานมือ มี คอตก ฟกน้ำตา, เริ่ม
ออกเคิรทางไปแสวงหาที่อาศัยต่อไป ในโลกอัน
ไพศาล. บัคหนึ่งว่ แต่พระกรณวิชุด แห่ง
พระเป็นเจ้าเป็นพระที่นำสู่ชีวิตเทานแด.

จบชาตานภาคหนึ่งแต่เท่านั้น.

Bein predica quien bien vive.

ผู้ใดยังชีพด้วยความสุจริต ย่อมเป็นผู้สอนดี.

วิยะกา.

เครื่องหมายของ “เซ่ง”

แปล และ เรียบเรียง โดย
แสงระพี.

“The Mark of Cheng” ของ H. Winslow & L. Quirk
ในหนังสือ Novel Magazine.

ข้าพเจ้านั่งเขียนข้อความ ประวิติการ
แห่งนิยาย เรืองนัย บนโต๊ะไม้เก่าคร่ำคร่า
เกาะโอบระกุ่มหุ้มเหล็ก ภายในโฮเต็ลย่อย
มีราคาถูก บนร่วลเวอร์อยู่ในกระเช้ากระทย
กับขาโต๊ะทุกครั้งทีข้าพเจ้าโยกตัว

“ถ้า เขาเข้ามา ข้าพเจ้าจะลุกขึ้น
ก่อนที่เขาจะพบ ข้าพเจ้าจะยิง ยิง—ทีเดียว
ให้ตาย” ข้าพเจ้ารำพึง พลังวางปากกาลง

“อย่างไรเขาคงต้องมาหาข้าพเจ้า ประโยค
แรก เขาคงถามข้าพเจ้าว่ากิจการที่ได้ไป
กระทำมาเป็นอย่างไรมั่ง เมื่อข้าพเจ้าตอบ
และชี้ เขาคงจะกล่าวคำแก้ตัวและปล่อยโยน
เป็นเชิงไม่รู้เหตุผล แต่—ข้าพเจ้าจะไม่ยอม
ฟังคำแก้ตัวของเขา ข้าพเจ้าจะฆ่าเขาเสีย

จริงทีเดียวนะ! ข้าพเจ้า จะไม่ไว้ชีวิตเขาเลย
เป็นอันขาด เขา—มีสเตอร์เทรเยอร์—ผู้
หัวใจเป็นสัตว์”

ข้าพเจ้ารำพึงดังเหตุนั้น จนกระทั่งแสง โคม
ตามถนนของล่างไคฉายแสงกระจ่างเพื่อกำจัด
ความมืดแห่งราตรี ข้าพเจ้าคงคอยเขาอยู่
—คอยด้วยความตั้งใจจริง ฤพยัคฆ์ซึ่งคอย
สัตว์ที่เป็นนักฆาตหาร จริง! ข้าพเจ้าไม่ใช่

คนโหดร้าย ไม่ใช่คนหาใครผู้ต้องการชีวิต
มนุษย์ แต่—ข้าพเจ้าต้องฆ่าเขาเพราะ—
เขา—มีสเตอร์เทรเยอร์ เป็นผู้ที่ทำให้ข้าพเจ้า
ต้องได้รับความทุกข์แสนสาหัส เสียภรรยา
ที่รัก และตัวข้าพเจ้าเอง ต้องกลายเป็นบ้า
อา! เหตุการณ์นั้นยังคงตรึงตรายอยู่ในความทรงจำ

พ.ศ. ๒๔๖๗

เครื่องหมายของเซ่ง

ของข้าพเจ้า เหตุนี้เกิดที่ ยูนาน ฟ orton ได้
ที่สุด ของ ประเทศจีน เวลานั้น ยูนาน ฟ orton
ทุก ๆ หนึ่งบนแผนที่ แต่ข้าพเจ้าจะลืมหรือ?
เปล่า! ข้าพเจ้าไม่ลืมเลย ข้าพเจ้านั่งคอย
เขายืน และจะคอยอยู่จนพบเขา และ
แล้ว —————

— ๑ —

ข้าพเจ้าเป็น หมอ สอนศาสนา ผู้มีอาวุโส
คนหนึ่ง ในคณะนักเรียน โรงเรียนมิชชันนารี
ข้าพเจ้าไม่ใช่ชายโสด มีคู่หมั้นแล้ว คู่หมั้น
ของข้าพเจ้าชื่อมาการีต เมื่อข้าพเจ้าสอบได้
รยหลักศุขแล้ว และมีกิจการเป็นหลักฐาน
ข้าพเจ้าจึงคิดแต่งงานกับหล่อน

วันหนึ่งข้าพเจ้าได้รับจดหมายทางไปรษณีย์
ฉบับหนึ่ง ใจความว่ามีผู้เป็นเจ้าของจดหมาย
ต้องการ พยัก ข้าพเจ้า ขอให้ ไปพบ ที่ ๆ
ทำการของเขา โดยที่เขาจะตกลงกับข้าพเจ้า
ในเรื่องการงาน เมื่อมีโอกาสคอยดูเช่นนั้น
ข้าพเจ้าจึงจะไปฟังข่าวคราว

รุ่งขึ้น วันต่อมา ข้าพเจ้าควรจะไปยัง
สถานที่ ๆ ปรากฏ อยู่ตามจดหมาย ภายหลังที่
รยอนุญาต แล้ว ข้าพเจ้าจึงก้าวเข้าไปใน ห้อง
เขา มีสเกอ์โทะเยอร์ผู้ต้องการพยักข้าพเจ้า
นั่งอยู่บนเก้าอี้หมั่นตัวใหญ่ รูปร่างของเขาสูง

เทอะทะคอสั้น คาเป็นประกายวาวเฉียบแหลม
เขากล่าวเชื้อเชิญให้ข้าพเจ้านั่งด้วยเสียงหัว ๆ
สนิทกับลักษณะ

“ท่าน ชื่อ เกรแฮมไม่ใช่หรือ” เขา
เอ่ยถาม เมื่อข้าพเจ้านั่งลงเรียบร้อยแล้ว

“ครับ ผมมาตามคำขอรับ ซึ่ง มีใน
จดหมาย”

“ก็แล้ว ฉันมีความ ประสงค์ จะทำกิจ
อย่างหนึ่ง และท่านเป็นผู้ที่ฉันเลือก แล้วว่า
เหมาะ และสมควร”

“ท่านให้ เกียรติยศกระผมมากเกินไป”
ข้าพเจ้าค้าน

“จริง ๆ นา” เขาพูดเน้นคำ “ฉันมอง
ไม่เห็นเลยว่าใครจะเหมาะไ้ยิ่งกว่าท่าน กิจ
ที่ฉันมุ่งหมายนี้ ไม่ใช่ฉันจะทำเพื่อตัวเอง ถึง
ท่านก็ด้วยเหมือนกันจะต้องได้รับค่า สรรเสริญ
เพราะเป็นกิจของทางศาสนาโดยตรง”

ตลอดเวลาที่พูดข้าพเจ้า ยังยับยั้งไม่ได้ว่า
เขาจะ ให้ข้าพเจ้าทำกิจอะไร ข้าพเจ้าจึงได้
แต่นั่งฟังเขาพูดเรื่อย ๆ ไป.

“ท่านยังคงไม่เข้าใจละซี ว่าฉันจะมอบ
กิจอย่างใดให้ท่านทำ” เขาพูดเมื่อเห็นข้าพเจ้า
ทำท่าผิน ท่านออกใจอะไรประเดี๋ยวก็รู้ ก่อน
อื่น ฉันขอเล่าประวัติส่วนตัวของฉันให้ท่าน

เข้าใจเสียก่อน. บิศาของฉินเป็นชาวอังกฤษแท้ แต่เพราะไปตั้งหลักแหล่ง อยู่อเมริกาเสียนาน ดังนั้นฉินจึงมีนิสัยเป็นชาวอเมริกันเสียเป็นส่วนมาก. แต่ถึงกระนั้นฉินก็ยังคงรักประเทศอังกฤษอยู่. บิศาของฉินมาทว่าท่านจะยุ่งด้วยกิจธุระการงาน มากมาย เพียงใน กั๊ก ท่านยังคงลักไก่เครื่องครัว อยู่ในทางศาสนิก ทว่าในอาทิตย์ท่านต้องไปโบสถ์ และท่านถือเป็นกิจจำเป็นสำหรับตัวส่วนหนึ่ง จน — จน ถึงวันที่เป็นวาระที่สุดของท่าน สิ่งสำคัญที่ฉินจะลืมเสียไม่ได้ คือ ก่อนที่ท่านจะได้หายใจ เป็นครั้งสุดท้าย ท่านกำขีฉินให้ตั้ง ที่ทำการ สอนศาสนาแห่งใดแห่งหนึ่ง ในแคว้น ที่ ก่อน ข้างกันดาว เพื่อสั่งสอนชนให้ประพฤติทาง ที่ชอบ. ดังนั้นและ ฉินจึงต้องรอนใจมาก และรอหาโอกาสมานานแล้ว.” เขาหยุดพัก ชี้อความ อันยักยาว และ หันหน้า มาจึงจะ ขำพเจ้า

“ยังไฉ่ ท่านจะยอมตกลงไหม? ฉินจะ เข้ายึดสถานสอนศาสนาสักแห่งหนึ่ง และมอบ หน้าที่ให้ท่าน” เขากล่าวพลาง ลูกขี้ขี้ขำ ขำพเจ้า.

“ท่านจะยึดที่ไหน? ขำพเจ้าฟังเป็นคน ออกจากคณะใหม่ ๆ เกรงว่าจะทำให้การงาน

ของท่านเรี่ยรายไม่ได้”

เทรเยอร์ โบกมือ เป็นเชิงห้าม “อา! ท่านมีความสามารถพอ ท่านเป็นหนุ่มท่าน ต้องทำได้” เขาเน้นคำพูดทุกคำ “ยูนาน — ฟู ค่ายลที่ฉินได้ มุ่งหมาย ไว้แล้ว” เขาต่อ

“ยูนานฟู” ขำพเจ้าทวนคำเบา ๆ “ท่านไม่ควรตกลงไป ที่นั่น เหมาะมาก กับประเทศสงคราม และอีกอย่างหนึ่งท่านจะ ต้องได้รับบำเหน็จจากฉินอย่างงดงาม”

ขำพเจ้านั่งฟังเขาพูด พร้อมกับความ ไตร่ตรอง

“ท่านควร ตกลงใจ ท่านยังเป็นโสภ อยุ่หรือ?” เขาถาม “เวลานี้หมดแล้ว” ขำพเจ้าตอบ

“อา! นั่นก็เยี่ยม ถ้าท่าน แต่งงาน ท่าน ควรถือเป็น โอกาส พาลมรยา ของ ท่านไป มจรสู่มาตุ และดำเนินอาชีพเสียต่อกัน ใน พระนครนั้นท่านเอ๋ย! ไม่เหมาะจะออก สำหรับ คนนี้ครอยครว้ เชื้อฉินเด็ก” เขาอธิบาย ด้วยความ ไม่มั่งคั่งของขำพเจ้า และคำพูด ข้างแรงของเทรเยอร์ ขำพเจ้า จึงตกลงยอมที่จะไปตั้ง ที่ทำการสอนศาสนา ยังยูนาน — ฟู

แห่งแคว้น ยูนาน

พ.ศ. ๒๔๖๗

เครื่องหมายของเซ่ง

หลังจากการตกลง สามเดือน ข้าพเจ้า
ได้รับประกาศนียบัตร จากโรงเรียนมิชชันนารี
และทั้งได้ วุฒิก่อนแม่เฒ่าการวัดสมความตั้งใจ
และอีกสัปดาห์หนึ่งข้าพเจ้าก็เตรียมตัว พร้อมที่
จะออกเดินทาง เมื่อก่อนที่เรือจะออกจากท่า
มีเพื่อนฝูงมาส่งเสีย หลายคนรวมทั้งทนาย
ผู้ปกครอง ของ ข้าพเจ้า ข้าพเจ้าได้ กำมือ
ของเขาไว้นั่น และกล่าวว่า

“ผมรู้สึกขอบคุณท่านมาก”

“ไม่ควร มีความ ขอบอกขอบใจ อะไรกัน
มากมายยิ่งกว่าลือ ว่าเป็นการ กระทำ เพื่อแลก
เปลี่ยนกิจอันเป็นหน้าที่ของเพื่อนมนุษย์ และ
ฉันเสียอีกควรขอบใจท่าน ซึ่งรับภาระ ในกิจ
ที่ฉันต้องภาคภูมิใจ เอ้า! นั!” เขาหยิบ
เอาวัตถุสิ่งหนึ่งขึ้นมาและส่งให้

“จงเอาติดตัวไปด้วย ฉันไม่ต้องการ ให้
ท่านไปตัวเปล่าโดยปราศจากเครื่องของกัน”

ข้าพเจ้า สติง เมื่อเห็น วัตถุ นั้น คือมัน
ข้าพเจ้าเอื้อมมือไปรับ

“ก็แล้ว จงเอาติดตัวไปด้วย และขอความ
สำเร็จจงมีแก่ท่าน ลาก่อน”

ข้าพเจ้า มองดูเขา เมื่อ เดินกลับ ครั้น
สุดท้ายเขายังเหลียวมา และยกหมวก ขึ้นโบก
และข้าพเจ้าก็โบกตอบ

— ๒ —

สัปดาห์ หนึ่ง เต็ม ๆ ข้าพเจ้า หยคพิท ที่
เนเปิล และถ่ายเรือ มายัง กาลักกัตตา และ
จากนั้นก็มายังคองคิง รถไฟ จากคองคิงได้
พา ข้าพเจ้า พร้อมด้วยภรรยาไปยังเซครียานา
ด้วยรถข้าพเจ้าจะไปคงอยู่นอนที่ห่างจากนานาฟ
ไปอีก จึงจำเป็นต้องใช้ต่างเป็นพาหนะ

รอบบริเวณล้วนแล้วแต่พิศพา ซึ่งเนอง มา
จากภูเขาควนถัน พลเมืองไม่ใช้เงิน มี
หลายชาติหลายภาษาปะปน กัน คือ เงี้ยว
โลโลส ฯลฯ และอื่น ๆ ที่มีลักษณะเป็นไทย
เดิมอีกหลายพวก ชนเหล่านั้นล้วนมีเชื้อชาติยี่
ตามธรรมชาติ ศาสนาที่นับถืออยู่เป็นพื้นเมือง
จะว่า พุทธ หรือ อิสลาม หรือ ขงจื๊อ ไม่ได้
ทั้งสิ้น โดยมากมีการเดินไหว บวงสรวง
รูปเคารพ และ บรรพบุรุษ เพราะพวกนี้ยังห่าง
ไกลต่อความเจริญ และยังมีไม่หมดศาสนาคน
โดยก้นมดิ่ง

ข้าพเจ้าได้สร้างกระท่อมขึ้นหลังหนึ่งตาม
แบบพื้นเมือง หาพรรณไม้ มาปลูก รอบ ๆ
บริเวณ และเรียนภาษาของชาวชาติต่าง ๆ
เหล่านั้น เพื่อ ประโยชน์ ใน การ ข้างหน้า
โดยอาศัย ความอดทน จากทนาย และ
ความรู้ ใน ทางแพทย์ พร้อมทั้ง เครื่องยา ของ

ข้าพเจ้า มีข้า ข้าพเจ้า ก็กลายเป็นบุคคล ที่
ชอบพอของชาวเมืองนั้น
เย็นวันหนึ่ง ข้าพเจ้ากลับจากการไปเทศน์
สั่งสอนชาวบ้านบนเขา ขณะที่กำลังเดินมานั้น
เท้าสควิดลึงหนึ่งเข้า ชันแรกคิดว่าเป็น
ท่อนไม้ ชนาคู่เข่ง เพราะ เป็น เวลา ชมก ชมวิ
พระอาทิตย์กำลังจะลับแสงอรุณมร่อแล้ว แต่
ครันก็มาถึงให้ตระหนัก ไม่ใช่! ภาพนั้น
ทำให้ข้าพเจ้าสควิดลึงตัว อ้า! มันเป็น ศพ
คนตาย — ตายโดยถูกแทง ไม่แต่เท่านั้น
สิ่งที่ยังความพิศวง ให้แก่ข้าพเจ้ายิ่งกว่า สิ่งอื่น
คือบนศพถูกแทงมีเครื่องหมายประหลาด เป็น
รูปมือไขว้กัน ซึ่งชัก เป็นรอย ตัววัดด
มีคม คล้ายกับทำขึ้นเฉพาะ เครื่องหมาย
นั้นอยู่บน แก้มขวา ด้วยความ สันเทห์ ข้าพเจ้า
จึงไปนำคนจากหมู่บ้านสองคน มา พอเจ้า
สองคนนั้น เห็นเจ้า กรอง เป็น เสียงเคียว กัน ว่า
“เซง” ครันข้าพเจ้าชักเข้ามาใกล้พ้ออ้อมแอ้ม
ไต่ขึ้นแล้ว “เซง” คำเดียวกับนั้น ตกลง
เป็นอันว่า ข้าพเจ้าไม่ได้รู้เหตุผล อะไร มากไป
กว่านั้นอีก

ครันกลับมาถึงที่พักข้าพเจ้าจึงเริ่มสืบสวน
เรื่องราวอันพิศวงซึ่งเกี่ยวกับนามของ “เซง”
คงได้ความจากชาวบ้านในแถบนั้นว่า “เซง”

คือนามบุคคลผู้หนึ่ง เป็นคนมีทรัพย์สมบัติ
มาก และทั้งมีสมัคพรรคพวกเป็นที่เกรงขาม
แก่ชนทั่วไป สิ่งใดที่เซงประสงค์ สิ่งนั้น
ต้องเป็นผลสำเร็จ และคนที่ถูก แทะตายนั้น
ก็โดยที่มันลักลอบเข้าไปเซง โยมหุมซึ่งเลี้ยงไว้
ซึ่งเป็นภาระกระทำอันอกอาก จึงนั้น จึงต้อง
ถูกลงโทษเป็นการตอบแทน และอีกนัยหนึ่ง
เซง ก็คือผู้มีฉายาว่า “เจ้าแห่งภูเขา”

เมื่อข้าพเจ้าได้ทราบ ข้อความ กระทั่งชัก
ถึงอำนาจของ เซง ข้าพเจ้าจึงตกลงใจ ว่า
จะต้องไปพบเขา—เขาอยู่ผู้ทรงไว้ ซึ่งอำนาจ
และพยายามกล่อมเกล้านิสสัย ของเขา ทั้ง
อาจจะมีผลได้บ้าง

ประมาณสักหนึ่งอาทิตย์ต่อมา ข้าพเจ้า
ได้ ออก เดินทาง มุ่ง ไปยัง ที่ สำนัก ของ เซง
หนทางจากที่พักไปยังที่หมายต้องเสียเวลาเดิน
ไม่ใช่่น้อย แต่อาศัยภูมิประเทศเป็นทิวเขาช่วยไว้
มนัน จึงทำให้ เพลิดเพลินได้บ้าง พอเวลา
พลบค่ำถึง กระทั่งมิดิน — ที่สำนัก ของเซง
ขณะนั้นภายในที่ มีเสียงร้องไห้คร่ำครวญ
ของสตรี ประกอบกับเสียงกลองตีเป็นจังหวะ
ข้าพเจ้าเดินคุ่มเข้าไป ภายในที่มิดินอยู่กัน
มากมาย โกล่เต้าไฟใหญ่มีภาพชายร่างสูง
หน้าตาผ่องท่ง กอดอกบนเป็นสง่า อ้า!

พ.ศ. ๒๔๖๙

เครื่องหมายของเซ่ง

— ๓ —

เขาคือ “เซ่ง” แทบปลายเท้าของเขาห่างไปหน่อย มีสัตว์กำลังวิ่งให้คร่ำครวญ บนเขามันเล็ก ๆ อยู่ในอาการวิ่งเร็ว รอคอยความตายและความ คึกคักดีของหมอกด ซึ่งกำลังทำพิษและเกาะกลองประคบ ภาพหนึ่ง ย่อมเร้าหัวใจ ของ ข้าพเจ้าให้เกิดความ สงสาร — สงสารทหารคนน้อย ไร้เตียงสา โอ! ข้าพเจ้า ลืมตนว่าข้าพเจ้าเวลานั้น อยู่ที่ใด และความมุ่งประสงค์ของข้าพเจ้าคืออะไร ความเมตตาอันเป็นปรกตินิสัยนำให้ข้าพเจ้า ลืมสิ่งทั้งปวง ข้าพเจ้า ก้าวเท้าเข้าไป โดยไม่แยแส ต่อฝูงชนเหล่านั้น

“เอน้าอันมาหน้อยเถิด” ข้าพเจ้าออกคำสั่ง พลาญอุ้มทหารคนนั้นขึ้น

พอได้นำขึ้นมาแล้ว ข้าพเจ้าจึงเอาทหารกลองลายลงได้ ด้วยความอ่อน ทหารคนนั้นค่อยมีสติ เลือด ชื่น และลม หายใจ ก็คืน เป็นปกติ ครั้นแล้ว ข้าพเจ้า จึงเอาน้ำมันมะ โลม และผ้าเช็ดหน้า ตลอดเวลาเซ่ง จึงมอง ข้าพเจ้า เขาไม่ไ้เอื่อยปากเลย

“นายฉิวขาว นายคนชั่วคดียุทธชายฉฉิน ฉฉินชอบใจท่านมาก ฉฉินนับถือท่านเป็นมิตร” เซ่งพูดด้วยเสียงแปร่ง ๆ เมื่อข้าพเจ้าสั่งทหารนั้น ให้แก่เขา.

สองเดือน นับแต่วันที่ ข้าพเจ้าได้ทำการขบถ ทหารคนน้อย ของ เซ่ง สองเดือนนั้น เรา คือ ข้าพเจ้า ก็ ยากยิ่งนัก นับว่า มีความสุข อย่างเต็มเปี่ยม ถึงการงานเล่าก็เจริญ โรงสวดของเรา ก็เป็นที่ยอมรับแพร่หลาย โอ! ทุกอย่าง ผลผลิตคล้ายกับอาทิตย์เมื่อยามอาทิตย์ สำหรับเซ่งผู้เป็นเจ้าเขา แม้ว่าเขาจะมีความเลื่อมใสในพระเจ้าของเรา เขาก็ยังเป็นมิตรที่นำรัก เขาได้มาเยี่ยมเยียนข้าพเจ้า มากกว่าครึ่งทั้งที่ก็ยังได้นำเอาสุรคนาคเขื่องอันดี มากำหนด ข้าพเจ้าด้วย ชื่น ย่อมแสดงว่า เขามำนำใจ

เป็นมิตรภาพต่อข้าพเจ้าโดยสุจริต.

แต่ — แต่ ครึ่งหลังที่สุด ครึ่งที่ ต่อไป จะเกิดการฉ้อ ร้ายแรง เซ่งได้มาหาข้าพเจ้า และก่อนที่เขาจะกลับ เขาได้พูดกับข้าพเจ้า ด้วยภาษาอังกฤที่ไม่มีใครรู้จัก

“นายฉิวขาว นายอย่าอยู่ต่อไปเลย”

“เพราะเหตุใด” มากาเร็ตถาม

“อยู่ที่นี่ ไม่ดี ทุกอย่างชั่วช้ามาก ท่านควรไปเสียดีกว่า” เขาพูดขึ้นคำเป็นปกติ

“แต่ก็เพราะเหตุใดเล่า” ข้าพเจ้าว่า

“ฉันไม่เข้าใจเลย มีเหตุอะไรหรือ” เขาไม่ตอบ แต่นั่งจิ้มเป็นเวลานาน ในที่สุด

เขาลูกชน

“ท่านเป็นมิตรของฉัน ท่านควรไป
เชื่อนฉัน ไปเสียให้พ้น” เชื่อนฉันเขาเอ่ยก่อนที่
ข้าพเจ้าจะได้คำคัดค้านเพื่อรู้ความจริง ร้าง
อันสูงของเขาได้เกิดล้มหายไปจาก ประตูกุ้ยอัน
แล้ว

อาศัยที่ใครรับคำคัดค้านของเซง ข้าพเจ้า
รู้สึกไม่ใคร่มีความสบายใจเลย วันหนึ่ง ข้า-
พเจ้ามีกิจจำเป็นต้องไป ยูนาน — พู คนว่า
สัก ๗ วันจึงจะเสร็จกิจ แต่ความจำเป็นต้อง
อยู่ยักเวลาไปอีกเป็นเวลา ๓ อาทิตย์ ตลอดเวลา
ที่อยู่ ยูนาน — พู ข้าพเจ้าเป็นห่วงเหลือเกิน
— เป็นห่วงมากรวดเร็วจ้า เหลือต้องอยู่คนเดียว
ครั้นเมื่อข้าพเจ้ากลับมาก ข้าพเจ้าออกมา
รับหน้าบ้าน โยหน้าอ้อมเอิบ อ้อมแอ้ม ไม่มีแว
แห่งความทุกข์เลย ทำให้ข้าพเจ้าโล่งใจไปมาก

“เซง มาหาอีกแม่ค่ะ” เจ้าหล่อน
พูดเมื่อข้าพเจ้านั่งลงบนเก้าอี้
“เมื่อไหร่”

“สองวันมานี้เห็นจะได้” คิดเห็นเห็นหน้า
เขาคง เวลาพูดเน้นคำ ดูเหมือนความตั้งใจ
ของเขา จะให้เรายึดปฏิบัติตามจริง ๆ”

“แล้วเขาพูดอะไรอีกบ้างหรือเปล่า”

“เปล่าค่ะ แต่เขาบอกฉันว่า ให้เก็บ

เข้าของรวบรวมน แล้วไปคอยพบคุณที่ขุนนางฟู
และเลยพากันเดินทางต่อไปที่เคียว” เจ้าหล่อน
เล่าเสียงซึกสั่น ๆ

ข้าพเจ้ายังหาทันเอ่ยอีกไม่ ก็เสียงร้อง
ออกมาจากภายนอก เป็นเสียงคล้าย กับคน
ยากเจ็บอย่างสาหัส ข้าพเจ้าจึงมีออกมาเร็ว
วิ่งออกมา นอกประตู เวลานั้น มี ชาวบ้าน
หลายคนก็ออกมาคอยด้วย

“โน่นแน่ค่ะ” มากรวดเร็วจ้าเสียงสั่น มี
ชีไปทีหมายแห่งหนึ่ง ซึ่งอยู่ห่างจากที่เราขึ้น
ประมาณ ๕๐ หลา พวกที่ดู ทั้งหมด รวมทั้ง
ข้าพเจ้าและมากรวดเร็วจ้าพากันตรงไปยัง
ที่ ๆ เห็นนั้น

โอ! ร้ายกาจเหลือเกิน สิ่งนั้นเป็นร่าง
ของชายผู้หนึ่ง ข้าพเจ้ารู้จักเขาค่ะ เพราะ
คุ้นเคยกันมาแต่แรก เขาชื่อ เซนวอน ช่าง
สลักหิน แต่บัดนี้ตามร่างกายของเขา มีรอย
ถูกแทง แทงตรงหัวใจ ข้าพเจ้าเห็นขาว
กม — มีเครื่องหมายเป็นรอยจุด เครื่องหมาย
ของเซง เช่นเดียวกับคนที่ ข้าพเจ้าพบเมื่อ
คราวแรก

— ๔ —

วาระ ที่เจ้าแห่งภัย กำลัง ฉายคลุม อยู่เบื้อง
หน้า ข้าพเจ้าไม่มีความประคัลลิกเสียเลย

พ.ศ. ๒๔๖๗

เครื่องหมายของเซ่ง

วันแล้ววันเล่า พยายามคิดว่า เหตุการณ์อันใดหนอ ที่กำลังร่าเริงต้องผจญ เซ่งหรือ? ไม่น่าเชื่อเลย เขาเป็นผู้ที่แสดงให้เราเห็นว่า เขาเป็นมิตร ที่น่าไว้วางใจ คนหนึ่ง แต่—คำบอกเล่าของเขานั้นแหละ ถ้า—

ข้าพเจ้าเดินกลับไป กลับมาในห้อง “ฉันจะต้องผจญความลึกลับชั้นนี้ ให้ถึงที่สุด” ข้าพเจ้าประกาศออกมาดังๆ “ฉันจะต้องไปหาเขา ไปหาเซ่ง และค้นให้เขาเผย อันตรายอันใดที่จะมีขึ้น และทำไมจึงเป็นเช่นนั้น ฉันคงไป”

“ถูกแล้ว คุณควรไป” มาการเร็ตเอ่ย “ไปหาเขา และชี้แจงว่าคุณมีความประสงค์อย่างไร ในเหตุเร้นลับเหล่านี้”

ข้าพเจ้าหันมาจ้องคุณหล่อน “หล่อนใจเกินมาก แม่ยอกรัก” ข้าพเจ้าขอมือไปจียซ่า “หล่อนจะให้ ไปเคียวนี้หรือ?”

“คะ ไปเคียวนี้” มาการเร็ตกล่าวอย่างฉะฉาน แสดงว่าหล่อนไม่เกรงภัยอันใดเลย และ ยินยอม ที่จะ คลายเงื่อนไขแห่งความลับนี้ เช่นกับข้าพเจ้า

“แต่ฉันไม่อาจนำหล่อนไปด้วยได้ และ จะทิ้งหล่อนไว้คนเดียวก็ไม่ได้ อีกด้วย” ข้าพ

เจ้ากล่าวด้วยใจเป็นห่วง เจ้าหล่อนหัวเราะ “คุณใจอ่อนมาก เหตุอะไรทำให้ คุณพูดเช่นนั้น” เจ้าหล่อนชิงคา “การที่คุณมานั่ง คุณหวัง ประโยชน์ เพื่อความสุขส่วนตัว หรือเพื่อกิจของพระผู้เป็นเจ้า”

ข้าพเจ้านั่งลง จนคอไวรของหล่อนครบแล้ว เจ้าหล่อน จึงเดินไปหยิบเสื้อมาส่งให้ข้าพเจ้า มาทว่าข้าพเจ้ามีความกังวลและความรู้สึกไม่ปรกติ ข้าพเจ้าก็ต้องไปก่อนจะออกเดินทาง ข้าพเจ้าก็ลงมือมัดเจ้าหล่อนครึ่งหนึ่ง แล้วขยับรวบคอไว้กระบอกที่รับมาจากเทรเยอร์ ให้

“จงเอาไว้อย่างถ่วงตัว เวลาเมื่อเหตุการณ์ขึ้น”

ข้าพเจ้าออกจากบ้าน เวลานั้นมืดมาก เพราะเป็นข้างแรม เดินผ่านห่มห้องแถวเล็กๆ โดยมีไฟพยับหรือเห็นสิ่งมีชีวิตอะไรเลย ทุกบ้านช่องขึ้นปิดประตูหน้าต่างเงียบเชียบ ปราศจากคิพพิทสำเนียง ข้าพเจ้าเข้าไปปลุกคนนำทางคนหนึ่งแต่ก็ได้รับคำปฏิเสธไม่ยอมไปด้วย หมกโศกาคที่จะหาเพื่อนร่วมทางได้แล้ว ข้าพเจ้าก็เดินเรื่อยไปคนเดียว จนกระทั่งถึงเชิงภูเขา มีทางเดินแคบๆ ขึ้นไป ตามระยะ ทาง มีต้นไม้ขึ้นระกระกรมน่าวังเวง

แสงระพี

มิน

ในทันใดนั้น มีเสียง กล้าย กิ่งไม้ หักทางข้างหลัง ข้าพเจ้าหันกลับทันที รังตามความหมาย มัน เป็นคน ซึ่ง ชุ่มคอประวิงจะ ทำร้ายคนใดคนหนึ่ง แต่เวลานี้ ไม่มีใคร นอกจากข้าพเจ้า ดังนั้น ข้าพเจ้า คือเหยื่อ

ของมัน มันปรากฏเข้ามา เมื่อกำมือเล่มใหญ่ ออกรับประจันโดยแรงของมันนั้น ทำให้ มันเสียหลัก ข้าพเจ้าหลบได้ และเลือกหนีไปโดยแรง โดยไหลของมัน มันเชลลข้าพเจ้าเข้าหา ออกที่หนึ่ง ลมลง ไม่รอให้ มันมีโอกาศ ข้าพเจ้าพร้อมตัวมันไว้ มียอมือก็ แต่กว่าจะแกะออกได้ ข้าพเจ้าก็ต้องยากเจ็บ เขาที่ทนแฉน โลหิตไหล มันก็ทนจะเป็นอิสระ ข้าพเจ้าชักมือ จับมันจน ทั้งสองไหลแล้วก็ได้ก็กระแทกลงไปโดยแรง ถ้าจะ โคนหินหรืออะไรเข้าเป็นแน่ มันจึงหมดบั้นไป.

ข้าพเจ้าเหนื่อยหอบ ลุกขึ้นยืนพิงต้นไม้ มองดูภาพมนุษย์ ที่จะทำให้ร้ายข้าพเจ้า มัน เป็นจีน นุ่งกางเกงขาสั้นอย่างเลว ๆ สีนํ้าเงิน แก่และเสือกสก็เกียวก้น

“มัน จะประสังค์ อะไร หนอ” ข้าพเจ้าร้อง.

ขณะที่ ข้าพเจ้ากำลังครุ่นคิดอยู่นี้ ยังเกิดสำเนียงวิปลาส เป็นเสียงร้องอย่างไทยหลวง

เยือกเย็นน่ากลัว ข้าพเจ้า ย่นถันประสมอกด้วย ข้าพเจ้าสยบเสียงนั้น แน่แล้ว เสียงนั้นมาจากหมู่บ้าน พลันเจตสิกของข้าพเจ้าก็รำลึก เห็นภาพบ้าน ภาพแม่ มาการัตยชิตชีวิต

“หล่อนคงไม่มีอันตราย” ข้าพเจ้าออกอาทานเบา ๆ พลางเฝ้ากริ่งมั่วว่าท้วง วัง อย่างเร็วที่สุด ที่ข้าพเจ้าจะวิ่งได้

อนิจจา! ข้าพเจ้าเข้าไปเสียแล้ว ในหมู่บ้านเวลานั้นคนชวักไขว่ เสียงร้องให้ เสียงแข่งคำ ถึงประสานกันไม่ขาด สิ่งเหล่านั้นเป็นภาพที่น่าคนแค้น ตรงหน้าประตูบ้านคนนำทางที่ข้าพเจ้ามาชักชวนเขาเมื่อก่อนจะเป็นคน แทนที่เขาจะมายืนต้อนรับ เหมือนเมื่อก่อน ข้าพเจ้ามาหา กลับ มีแต่ร่าง ของเขาที่ไร้วิญญาณนอนอาบไปด้วยโลหิตสด ๆ อีกร้อย หลาจะดังบ้าน ซึ่งผู้คนทำสวนของข้าพเจ้าก็ มีอาการ เช่นเดียวกัน และ ที่ตรง เกือบถึงประตูบ้านของข้าพเจ้าก็มีศพออกศพหนึ่ง

โอ! ร้ายกาจที่สุด มันเป็นฆาฏกรรมที่ไร้เหตุผล “มาการัต” ข้าพเจ้าตะโกนเมื่อถึงประตูบ้าน “มาการัต มาการัต” เสียง! ไม่มีเสียงขานตอบ ข้าพเจ้าร้อนใจ รวากับไฟ โลหิตฉ่่วงชนหน้าแล้ว ๆ โคมเข้า

พ.ศ. ๒๔๖๗

เครื่องหมายของเซ่ง

กระแทกยานประทุ หลุดออกทั้งกรวย

จาก แสงโคมที่ส่อง ภาพของแม่
มาการึก ยอกเส้นที่ แต่งกายด้วยเครื่องชาว
เหี้ยมยวดยกยพัน เจ้าหล่อนสนใจแล้ว!

ไม่ใช่ เพราะฝีมือยอกคลุ้ ทจริต เจ้าหล่อน
ตกสิน ตัวของตัวเองทวย บินรวอดเวอร์ทให้ไว้

ขณะที่ ข้าพเจ้า คุกเข่าลง ข้าง ภายที่เย็นชืด
ข้าพเจ้าพทไม่ถกว่าเวลานั้นข้าพเจ้าเป็นยอกคล
ผู้ที่มีชีวิตอยู่ หรือว่าตายแล้ว ทุกอย่างท
หม่น เวียน เลื่อน ไปหมด ข้าพเจ้า ไทพรว
พรรณนาอะไร ออกไปบ้าง ก็จำไม่ได้ แต่ท
เหมือนม้อยประ โยคหนึ่ง ซึ่งข้าพเจ้าเอ่ยช
มาก่อนที่จะสนสิ

“อาการตายของภรรยาข้าพเจ้านั้น ข้าพ
เจ้าจะขอถือเป็นความพยายาม และมีผู้ ทำ
การฆาฏกรรมนี้ จะต้องถูกใช้หนทวยมือของ
ข้าพเจ้า”

— ๕ —

ทั้งหมททยบรรยายมาแล้วนั้น คือข้อความ
ที่ข้าพเจ้าทรงจำไว้ ก็อย่างชิตเจน แต่ก่อน
มาแล้วความจำ ของข้าพเจ้า ค่อนข้าง จะเลอะ
เลือน แต่ทเหมือนว่าข้าพเจ้าได้ ชื่นไปหาเซ่ง
และถูกททศรยะเมฆกอยบงทอยของเขาแล้วท
มีทวย ครนเมื่อพวกทกลุ่มมทำร้ายข้าพเจ้า

พาข้าพเจ้าเข้าไปหาเซ่ง เขาได้ เข้ามาแ
เชือก ทมก และบอกให้ ข้าพเจ้า ไปเสียบ
ให้ พันเชตร นั้นแหละ เหตุนี้จะได้เกิดเมือไหร
ข้าพเจ้าก็ไม่สามารถยอกถูก จะเกิดขึ้นหล
จากการถูกปล้นในหมบ้านแล้ว หรือว่านาน
กว่านั้น

โอ! พระเจ้า! ข้าพเจ้าเสียสติเสียแล้ว
ข้าพเจ้าเป็นบ้า ความรู้ ลึกต่อ จาก นั้น มา
พลันกันอยู่อยู่ในสมอ ซึ่งไม่อาจบอกได้ ว่า
เมื่อไร? ที่ไหน? มีย่างก้าไใดเลือน ๆ เช่น
หญิงชรา คนหนึ่ง ให้ปลาแห้งเผลาแก่ ข้าพเจ้า
แล้วข้าพเจ้าก็ลงไปในเรื่อง และถูกมกติดแน่น
กยเตียง และทเหมือนมีหมมมาทรว แก
ยันพมพัว เมื่อข้าพเจ้ากิดปรอทของแกชาทเป็น
สองท่อน แล้วก็ต่อไป... ลืมนึกไม่ออก
— ข้าพเจ้าจะเตร่เตร่ไปสารทิกใด? และ
นานเท่าใด?

ต่อมา — ในทสฤ วันนั้นอากาศแจ่มใส
พระอาทิตย์ ส่องแสงระจ่าข้า ข้าพเจ้า—
ค้น ความ ทรงจำแล้ว โอ! ประหลาตมาก
ข้าพเจ้ารู้ สึกคล้ายกับคนจากความฝัน ข้าพ
เจ้ากำลังนอนอยู่บนทราย เบื้องหน้าออกไป
มกักยานแน่นหนา ข้าพเจ้าคล้ายทหนวทเครา
ทเคย โทนเกลี้ยงทววัน โอ! คราวนั้นคน

แสงระพี

มิน

กรรกรัง มอญเสื้อผ้า สีอ่อนอกก็ไม่มี กาง
เกงขา และเชื้กก็เช่นเดียวกัน ล้วงลงไป
กระเป๋าเจอวัตถุแข็ง ๆ พอหยิบออกมา ขึ้น!
ขึ้นรวอลเวอร์ กระบอกเดียวกันกับที่เทรเยอร์ให้
ไว้ และมากระเบิดสำเร็จโทษตัวเอง ทั้ง
กระสุนก็ยังคงเหลืออยู่ ๔ นัด

ข้าพเจ้า— และสนทนากับตัวของตัวเอง
“เราอยู่ที่ไหน?” แต่ก็ตอบไม่ได้ ข้าพเจ้า
ขึ้นขึ้น ล้างตาจากตัวครอบ ๆ ภูมิประเทศก็
ส่อคราบรบนน่าจะเป็นย่านเมืองที่เจริญ ทาง
จากที่ข้าพเจ้ายืนไปหน่อย มีเกาเขยว ตั้ง อยู่
ใกล้ร่มไม้ ข้าพเจ้าตรงเข้าไปนั่ง และพยายาม
ขยขึ้นหาต่าง ๆ ทั้งที่เป็น อยู่ และแล้ว ๆ มา
ยังตรงกองมกแปดด้าน ไม่สามารถคลำ
เงือนค้อจากเหตุร้ายที่ไ้ รมมาแล้วนั้นได้

กำลัง ที่ ข้าพเจ้า ครุ่นคิดใคร่ตรง อยู่คน
เกยวนนี้ มีชายผู้หนึ่ง เขาเป็นชาวยุโรป
สวมเครื่องขาว หมวกกันแดด เกินอ่าน
หนังสือพิมพ์ตรงมายังที่ ๆ ข้าพเจ้านั่ง เขา
มองหน้าข้าพเจ้าและทำท่าข่ม ๆ เมื่อข้าพเจ้า
ถามเขา เขาคอยเป็นภาษาอังกฤษ พร้อม
กับแนะนำตัวเอง

“เมืองนี้ คือเมืองย่องกง ข้าพเจ้าเป็น
คนสืบข่าวหนังสือพิมพ์ ต้องทำการติดต่อกับ

ต่างประเทศเสมอ”

“ถ้า ท่านจะมา สืบคดีสำคัญ กระมัง?”
ข้าพเจ้าแสวงถามเขยยไปเพราะไม่รู้จะพูดเรื่อง
อะไร.

“มีได้ เรืองที่รู้ กันแน่แล้วนเอง เรือง
หมอสอนศาสนาที่ภรรยาถูกฆ่าตาย พวก
พื้นเมือง ก่อการจลาจล และเวลานี้ รัฐบาล
อังกฤษกำลังเข้าจัดการรักษาความสงบ เพราะ
หมอสอนศาสนาคนนั้นไปเข้าติดอยู่กับ และทั้ง
จับตัวหัวหน้าได้ มันชื่อ เซง —”

“เซง” ข้าพเจ้า ล่น ออกไปราวกับไม่รู้
สิ่งใด

“ถูกแล้ว” เขา พูด แล้วนั่งลง บน ม้า
“เขาเป็น ขุนรื้อ ผู้สภภาพ ขึ้นสูง ในพวก พื้นเมือง
ฉันเคยไปพบกับเขาแล้ว”

“โปรดเล่าให้ข้าพเจ้าฟังหน่อยเถิด ข้าพ
เจ้าไม่รู้อะไร เสียเลยในเรื่องนี้” ข้าพเจ้า
แสวงขอร้อง เพราะร้อนใจอยากทราบความ
จริงเสียเหลือเกิน

“ไม่เป็นไร! ฉันได้เข้าไปพบเซงเอง
ที่เคียว เมื่อคืนที่แล้วมาน ขออนุญาตพบเขา
ในคุก เขาและพวก ของเขาอธิบายให้ฉัน
ฟังว่า เกรแฮมและภรรยา คือหมอสอนศาสนา
คนแรกที่ไ้ พงเหยยบย่างเข้าไป และพวกเขา

พ.ศ. ๒๔๖๙

เครื่องหมายของเซง

ได้รับคำบอกเล่า จากชาวต่างประเทศคนหนึ่ง ว่าหมอสอนศาสนา คือพวกกบฏที่เค้าจะทำ ความพินาศ และความวียติให้แก่ชาวเมือง”

“แล้วชาวพื้นเมืองเชยหรือ?” ข้าพเจ้าถามมื่อกำแน่น

“เป็นความจริง เซงเองก็เชื่อในชั้นแรก แต่ต่อมาเขารู้สึกผิด รู้สึกเมื่อเหตุอันวายนัน เกิดขึ้นแล้ว โอ! ดูเหมือนเขา — เซงรู้สึกเสียใจมาก เสียใจเพราะจับเหตุได้ว่า ผู้ที่ยงนนั้นคือพวกคฤหีตประ โยชน ส่วนตัว ร่ายยังกว่านั้นเมื่อฉันเสริมเรื่องของฉันเข้าอีก ซึ่ง เป็นนิยายเร้นลับแฝงอยู่ในเรื่องที่เล่ามาทั้งหมด เขายังแสดงอาการทรมนทราวย คล้ายกับพยัคฆ์ ซึ่งกำลังเค็มไปด้วยโทษะ เรื่องของฉัน แทะ ทำให้เขาเป็นบ้า เขารู้ผิดแล้ว. โอ! น่าสังสารเขา และทั้งหมอสอนศาสนาผิวเมยนั้น”

เขาพูดแล้วโคลงคิระเขา ๆ

“เรื่องเร้นลับหรือ? มีความลึกลับแฝงอยู่หรือ?” ข้าพเจ้าถามเขาอย่าง น้ำเสียง กระต้าง

“โอ! เป็นธรรมดาของเรื่องราวใหญ่โต ต้องมีความลึกลับแฝง และยิ่งเรื่องที่ฉันเล่านี้ ตัวแล้ว ฉันรู้จัก รู้มาก่อนแล้ว เทเรเยอร์ ชาคือเมริกันผสม ได้มาสำรวจภูมิประเทศ

ในที่สุดเขาพบแร่เรเดียม แต่ไม่เห็นทางจะมาจับจองได้ เพราะแถบนั้นไม่มีอำนาจชาวต่างประเทศคุ้มครอง ความโลภทำให้เขาคำเนินแผนกลอยมาย เป็นอภายร้ายกาจมาก อภายที่ใช้ชีวิตมนุษย์เป็นเครื่องนำ คือเกลี้ยกล่อม

หมอสอนศาสนา ให้มาประจำอยู่ที่ ยูนาน — ฟ แล้วเขาก็ก็กลั่นแกล้งชาวพื้นเมือง ให้เกลี้ยกล่อม ซึ่งผู้สอนศาสนา และฆ่าเขาเสีย และแล้ว ก็ประจักษ์ผล เข้าท่านคนช — เขาพูด แล้วยกย่นหนังสือลึกลับที่เขาได้อ่านมานาน ทวยคำจั่วหน้าย่นคันคอส้ม ก็ทำให้ข้าพเจ้าเกือบต้องเสียสติ ถึงเช่นเป็นมาแล้ว คำจั่วหน้า นั้นพิมพ์ด้วยอักษรขนาทเของ

“นิยายของ เทเรเยอร์ เจ้าแห่งแร่เรเดียม”

“โอ! มากาเร็ต!” ข้าพเจ้ารำพึง ไม่ควรเลยที่จะมาเสียชีวิต เพราะมนุษย์ ที่ชั่วช้า ใช้คนเป็นเหยื่อสำหรับประ โยชนคน”

ครั้นข้าพเจ้าเริ่มจับใจสงสัยแล้ว เขาก็

“เรื่องนี้เล่าให้ฟังเหมือนกัน และเขา ร้องให้ ร้องจริง ๆ — ฉันได้เห็นน้ำตาเขาไหลเป็นทางสายแถม ถ้าเขาคงรักหมอสอน

แสงระพี

มิน

ศาสนานี้มาก เขาคงไม่มีเจตนาอะไรเลย
ในการรื้อวายนี่”

“อาจะเป็นได้ เพราะ เขารู้สึกผิดแล้ว
แต่ก็เปล่าประโยชน์ เขาคงต้องถูกแขวนคอ
ไปตามโทษานุโทษ”

“เปล่าเลย” ชายสี่ขวับค้าน “เป็น
การประหลาดไหม ถ้าฉันจะบอกว่าเซงหนได้
ท่านคงไม่เชื่อ เป็นความจริงทีเดียว ไม่มี
ใครบอกได้ว่าเขาหนีไปได้อย่างไร ตอนเช้า
เมื่อผู้คนมาตรวจดู และเขาก็ได้ไปแล้ว —”

ข้าพเจ้าฟังเขาบรรยาย — บรรยายเรื่องซึ่ง
เป็นส่วนหนึ่งแห่งชีวิตของข้าพเจ้า ข้าพเจ้า
ไม่ได้แสดงอาการพิริบอะไรไปมากมายกว่าที่
ข้าพเจ้าควรทำพอบทเพลง สันทนาแล้วจาก

ไป ส่วนข้าพเจ้าก็ —

ข้าพเจ้า หยตเขียน ทันใดที่มึนเสียง
ร้องเกรี้ยวกราวได้เฉลียงนันทาง ข้าพเจ้าวิ่ง
ลงมาก มีคนเป็นจำนวนมากกำลังมุงกันแน่น
ที่แรกข้าพเจ้านึกว่าเขาคนมาส่ง แต่ครั้น
เข้าไปใกล้ ไม่ใช่ จะเป็นจริงทีเดียวหรือ

อา! ชายคนนั้น คือ เทเรเยอร์ มนุษย์อุบายว
สันชีวิตแล้ว ตามร่างกายขยับเขยื้อน เต็มไป
ด้วยรอยดกแดง นัยคัง ๑๒ แห่งโลหิตอาบเต็ม
ร่าง จนเสื้อผ้าที่สวมใส่มองไปด้วยเลือก
เขาตายแล้ว ตายแล้ว ข้าพเจ้าเขยิบเข้าไป
จนใกล้ เกรงของหมายรอยช้ำบนแก้มขวา อา!
ตายด้วยฝีมือของเซง เพราะ รอยช้ำนั้น คือ
“เครื่องหมายของเซง”

จ ข

Honi soit qui mal y pense.

ทำความชั่วควรละอายแก่จิต.

วิยะกา.

เที๋ยวลีลม

โดย กระจิต

การที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้
เลื่อนการ รุกขประทีป สำหรับ วันเฉลิม พระชนม
พรรษา จากเดือน พฤศจิกายน มาใน เดือน
กุมภาพันธ์ เพื่อให้ พันธมิตรแสดงความสำนึก
แก่ประชาชนชาวไทย อันจะเนื่องมาจากฟ้าฝน
ย่อมเป็นพระมหากรุณาธิคุณอย่างยิ่ง เป็นการ
เหมาะด้วยประการทั้งปวง

ฉนั้น ในคืนวันที่ ๒๔-๒๕-๒๖ กุมภาพันธ์
อันเป็นวันพระราชพิธีฉัตรมงคล ชาวพระนคร
ทั่วไปทั้งไทยและเทศ จึงได้ มีการ ตก แต่ง
บ้านเรือน สถานที่งาน ด้วยธงทิวและ รุก
ประทีป โคม ไฟ อย่าง สว่างไสว สงาม พร้อม
เพ็ญกัน เป็นการสำแดงความกตัญญูต่องค์
ควรเป็นที่สรรเสริญ

เพราะเหตุ ที่ครั้งนั้น เป็นครั้งแรก แห่งพิธี
กันเป็นวัน ขรยบ รอยย อันควร รุกขไว้ โดย ที่
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้ทรงโปรดเกล้า
ชาวเรามาด้วยความร่มเย็นเป็นสุข นับแต่วัน
เสด็จเถลิงถวัลยราชสมบัติ อันแน่นอนว่าชาว
เราจักชื่นชมทวายเป็นพระมหากรุณาธิคุณพระทรง
โปรดเกล้าฯ และน้อมจิตที่รำลึกคุณพระรัตนไตรย์
ภาวนาให้กาลละเช่นนี้ จงมีอีก ร้อยครั้ง พันครา
ในอนาคต โดยชาวเราจะมีผล ความสว
มิกัดที่ จักตั้งใจ กระทำการ ถอดลง พระมหา
กรุณาธิคุณ ด้วยความกตัญญูต่องค์อันเกิด
จากดวงจิตต์บริสุทธิ์ โดยทั่วหน้ากันตลอดกาล
เป็นโอกาสอันงามที่เราจะ ได้ชมชวลาอัน
สว่างสุกใส ซึ่งประภัสสร ชื่นด้วยน้ำใจรัก

ควรชีวิต

มิน

ของชาวเรา จึงพอถึงยามรัตติกาลแห่งวันที่ ๒๕ อันเป็นวันปฐมแห่งพิธีการ ข้าพเจ้าก็ออกจากบ้าน คนเฒ่าไปโดยตั้งใจจะให้ท้าวพระนคร ยืนคนก้มงูสัวพระบรมมหาราชวัง เพื่อไถ่ถวายบังคม พระบรมนาถ เพื่อเป็นสิริสวัสดิ์ และถวายพระพรไชยด้วยน้ำใจ ครั้นแล้วเที่ยวเดินชมโคมไฟภายในทั่วทั้ง จึงกลับออกเที่ยวภายนอกต่อไป

วิธีเที่ยวทาง สดลมารค ของข้าพเจ้า ก็คือ ชี้ วัตถุบาง เพราะเห็นว่าอะไรประเสริฐเท่า เป็นไม่มี ๑. ไปไต่ โกลดเกี่ยเรียกว่า ท้าวพระนครโดยลงทุนเพียงจำนวนบาท ๒. ไม่ต้องมีกังวลที่จะเกิดโศกหรือชนกภัยใคร คงนั่งชมไฟหรืออะไร ๆ ได้สบาย นอกจากนั้นยังได้ชมผู้ที่โดยสามัญมาด้วยกันอีก

คุณความดีของบรรดาขม้อย ๆ ดังนี้ แต่ข้าพเจ้าอาจจะพรรณนาได้มากกว่านี้อีก ขณะที่ข้าพเจ้ายังไม่มรณครุช ข้าพเจ้าเป็นไม่ยอมว่ารถอนดีกว่ารถรางเป็นอันขาด และถ้าหากจะมีสักวันที่ปรวาทะเรื่องรถอนครุชกับรถรางชนที่สามัคคียาจารย์ หรือที่ไหนเมื่อใดแล้ว ข้าพเจ้าเป็น โศกเข้าไว้ดีให้รถรางคน ๑ ละ

การเที่ยวทางสดลมารค ของข้าพเจ้า เขาเป็นยุคเพียงเกียรติคุณของ วัตถุบาง เท่านั้นเด็ก

รุ่งขึ้น คน วันที่ ๒๕ ข้าพเจ้าไปเที่ยวทางสดลมารคอีก พาหนะสำหรับทางของข้าพเจ้า ก็คงมีเกียรติคุณเสมอด้วยรถรางเหมือนกัน คือ เรือจ้าง ซึ่งใครจะว่าเรืออื่น ๆ ก็กว่าเรือจ้าง ข้าพเจ้า ก็คงไม่ยอมอีก ความ ถิ่นของข้าพเจ้าจะเป็นไปดังนี้อย่างตอนไม่ขึ้น จนกว่าข้าพเจ้าจะมีรถอนครุชเรือบนครุชเมื่อไรนั้นแหละ จึงค่อยพบกันใหม่ ว่าจะอะไร ก็แน่ คนเมื่อข้าพเจ้าได้เหมาเรือจ้างลำ ๑ ให้ปล่อยลอยไปจากบางกระบือ (โดยไม่ต้องแฉง) จนถึงถนนตกแล้ว ก็เป็นอันเสร็จการเที่ยวโคมไฟทางน้ำเท่านั้น

สรุปการเที่ยวโคมไฟทั้งสองทางแล้ว ก็กล่าวได้อย่างกว้าง ๆ ว่า การเป็นไปอย่างสมควร คือสถานที่ และบ้านเรือนที่ควรตกแต่งตามประเพณี ก็ได้ทำแล้วเรียกว่า เกือบทั่ว ความงดงาม ก็คงมีพอ ทำความบรรเทาใจให้แก่ผู้เที่ยวชมได้สมใจ

แต่—ถ้าว่าความใจข้าพเจ้าแล้ว เห็นว่า ยังควรจะ ยิ่งกว่า นี้ได้อีก

คนเราย่อมต่างจิตต่างใจ ถึงพระท่านว่า ‘นานาจิตต’ คน ๑ ชอบทำคุณแต่ต่อหน้า คน ๑ ชอบทำแต่ลับหลังอย่างที่เราเรียกว่า ยศทอง

พ.ศ. ๒๔๖๗

เทียวเฉลิม

หลังพระ และอีกคน ๑ ทำไม่ว่าต่อหน้าหรือ
ลับหลัง การยอมแปลก ๆ กันเช่นนี้

ยกอุทาหรณ์ว่า คน ๑ กล่าว “ทำงานไม่
มีมนุษย มาบอก ฉะนั้นบ้านฉันไม่ ต้อง ตาม
ประทีป”

อีกคน ๑ กล่าว “อ๊ะ, บ้านฉันสิ อยู่ใน
ระยะ ทาง ที่ ว่า จะ เสกั พระ ราชดำเนิน ผ่าน
ฉนั้นฉันต้อง ตกแต่ง และจุดไฟให้งาม มาก ๆ
เทียว”

และอีกคน ๑ กล่าวว่า “ฉันมีได้ คิดถึง
ข้อนี้ ๆ เลย ฉันต้องตกแต่งขีวทองโคกโคม
ไฟ เพราะ ด้วยใจฉันตั้ง หรือ เรียกว่าอยาก
สำแดงความเคารพสำแดงใจศัญญด้วยความ
สัถย์ของฉนั้นคอกแซ่”

ข้าพเจ้ามิได้หวังใส่ไคล้ ว่าสำนักงานใด
หรือบ้านใคร เป็นไปดังคำกล่าวของประตม
บุรุษฤาพิชัยบุรุษ

ข้าพเจ้ามิได้ขออ้างตัวว่าคือศฤกษีบุรุษ
นั้นเลย แต่เพราะ ความจริง มันเป็น เช่นนั้น
ข้าพเจ้า ชอบพูดตรง ๆ จึงเล่า ให้ ฟัง ดัง
เพราะถึงได้กล่าวข้างต้นแล้วว่า พิศวง
เป็นครั้งปฐม ยังจะมีต่อไปกรัษัยครั้งพันครา
ฉนั้น จึงคงไม่เป็นการ เกินสมควร เป็นแน่ ที่
ข้าพเจ้าเทียวดูไฟในครั้งแรกนี้ และเล่าสู่กัน

ฟังเสียในครั้งแรกนี้ด้วย

อ้อ, ท่าน ถามว่า บ้านข้าพเจ้า จุดไฟด้วย
ฤา? ขอรับกระผม, บ้านกระผมอยู่ในตรอก
ซึ่งกรรมนคราทรไม่ยอมรับขึ้นทะเบียน เป็นถนน
รัฐบาล เพราะแม้แต่รถเจ๊กยัง ของทองไม่
อยากผ่าน.....

แต่กระผมเป็นคนไทย อยู่เมืองไทยเป็น
ข้าในหลวง รู้จัก พระมหากษัตริย์คุณ จึง
ตั้งใจ อยู่ ทกขณะ ที่จะ ผลอง พระเดช พระคุณ
ฉนั้นท่านคิดฤาว่าใคร จะทิ้งโอกาส ทม เพียง
ละครั้ง.....

อ้อ, ท่านทราบละว่าบ้านผมจุดไฟเฉลิม,
ว่า คนต่ำต้อย เช่นผม ยัง รู้จัก กตัญญู กตเวที
พทไธ้, แต่ตัวข้าพเจ้าหรือวันตายของชนย์กษ
ขงเก็กเหม้งยังเต็มพระนคร นี้เราคนไทยและ
อยู่ในบ้านเมืองของเราแท้ ๆ ถ้าคนไทยมีน้ำใจ
เลกว่าเจ๊ก ก็ควรจะเป็นการเสียที่ที่ได้เกิดมา
เป็นไทยนะสิขอรับ.....

๐ ๐ ๐ ๐

รุ่งวันที่ ๒๐ พอเวลาค่ำรับประทานข้าว
ปลาอาหารเสร็จแล้ว ข้าพเจ้าก็แต่งตัวโดย
ตั้งใจไว้ว่า ฉนั้นจะไปดการ เดินรำที่ศาลา
สททัย เพราะสถานซึ่งมีงานนี้ ย่อมเป็น
ชุมนุมพร้อมทั้งเจ้าวนายและเสนาอำมาตย์ราช

ศรวิฑ

มิน

เสวก พร้อมทั้งชาวต่างประเทศ จึงเป็นการ ควร
ไปชมเช่นขวัญตา ด้วยยากที่จะหาโอกาสใน
การสโมสรสันนิบาตพร้อมเพรียงอย่างเช่นนี้

พอข้าพเจ้าแต่งตัวเสร็จ กำลังจะ ออกจาก
บ้าน ก็ได้ยินเสียงรถยนต์แล่นมาถึงกึ่งกึ่ง ๆ
เพราะความเรียบของถนน แล้วก็หยุดกึกกลาง
ตรงหน้าบ้าน ทันทีเสียงยิบแตรและเสียงโถ่ง
คอเรียกข้าพเจ้า ถึงสนั่นก้อง ๆ ระตกใจว่า
พวกปล้น กำลังจะเข้ามาปล้นฉันนี่ ข้าพเจ้า
หยุดชะงัก ยืนนิ่งอยู่ เพราะจำเสียงได้ ย่าง
แล้วว่าใครเป็นใคร ประเดี๋ยวเขาก็พากันเข
เข้ามาในบ้าน คือ คุณจวงพระเอก คุณแพ่ง
คุณสา ขุนวิเศษ และกรรมปะโต

“แฮ, ไปเที่ยวกันเถอะ ”

“ไปไหนกันล่ะ ”

“นั่น — นั่นแ่งตัวจะ ไปไหนนั่น ”

“อ้อ, แ่งตัวไว้ค่อยแล้วละ ”

เหล่านั คือ พวก ที่กล่าว นาม แล้ว โถ่ง คอ
ปราสัยกับข้าพเจ้า ขณะที่เกิดขึ้นเข้ามา

“อะไรวะกัน เสียงเฮดโรมะนั่นจ๋า รวากับ
พวกปล้น ทำให้ชาวบ้านชาวเมืองเขตกใจ
ไม่เข้าเรื่อง ” ข้าพเจ้าพูดเช้ง ๆ

“มาเชิญไปเที่ยวสิ ยิงว่าพวกปล้น ”

คุณจวงพระเอกกล่าว

“ถึงว่าเถอะนา นั้นแ่งตัวค่อยไว้ยังกับรู้
ว่าจะมารับเที่ยวละ ” ขุนวิเศษพูด

“เปล่า, นั้นผม กำลังจะไปดู เต้นรำต่าง
หาก ” ข้าพเจ้าตอบ

“ชะ ชะ ดูเต้นรำ น่าเสียไว้ละตาย,
ที่ไหน ๆ หมด หรือพญาไทย ” คุณแพ่งถาม

“ไม่ ไช้ ที่ ศาลาหทัยต่าง หาก ”
ข้าพเจ้าตอบ

“เฮอะ — ที่ศาลาหทัย แ่งตัวปอน ๆ
ยังรักษาอย่าให้เข้าคอกละ ” คุณสาเยาะ

“หนอย — แ่งตัวยังหรือเรียกว่าปอน ”
ข้าพเจ้าชักฉุน เพราะขณะนั้นข้าพเจ้าแ่งตัว
อย่างที่เราเรียกว่าสุภาพหรือโกที่เกี้ยว คือใส่
รองเท้านัก ‘วันแป’ นั้น นุ่งม่วง สวมเสื้อ
สวมเสื้อนอกแพรลายคอพับ ส่วนหมวกก็คือ
‘ไปโลแตก’ คุชวิฑ ๆ เช่นนี้แล้วยังมาว่า
ปอนได้

“ไปเถอะนา พวกเราขอยังคอบอยู่ในรถอีก
หลายคน ” กรรมปะโตเร่ง

ทันใดนั้น เสียงตะ โทนเร่งจากพวกในรถ
ก็ดัง ก้อง ขุน “ไปเถอะ คราว — ไปเสีย —
เร็ว ๆ เข้าไว้ ”

“นั่น เสียงใคร นะ หยาบ คายจริง ”
ข้าพเจ้าถาม

พ.ศ. ๒๔๖๘

เที่ยวเฉลิม

“หลายคน, แต่พวกเรายัง^{๕๕}แหละ”
เขาตอบ

“กันจะ^{๕๖}ไปยัง^{๕๗}ไผ่^{๕๘}ยัง^{๕๙}ไหน^{๖๐}ล่ะ ฌมยัง^{๖๑}
ไม่รู้เห็นอะไร^{๖๒}ไหน^{๖๓}” ข้าพเจ้าชัก

“ก็ไปเที่ยวเฉลิม^{๖๔}นะซี เขาตั้งใจ^{๖๕}มา^{๖๖}รับ
แล้ว^{๖๗}ยัง^{๖๘}อีก^{๖๙}เอออน^{๗๐}ว่า^{๗๑}ไร^{๗๒}อยู่^{๗๓}ได้” คุณจงคอย
แถม^{๗๔}

“ก็ผม^{๗๕}เที่ยว^{๗๖}มา^{๗๗} ๒^{๗๘}คน^{๗๙}ตลอด^{๘๐}แล้ว^{๘๑}ทาง^{๘๒}น้ำ
ทางบก^{๘๓} คุณ^{๘๔}คง^{๘๕}ใจ^{๘๖}จะ^{๘๗}ไป^{๘๘}ดู^{๘๙}ร้าน^{๙๐}น้ำ” ข้าพเจ้า
อีก^{๙๑}ออก

“ฮัย — มัวย^{๙๒}ว่า^{๙๓}ไร^{๙๔}อยู่^{๙๕}นั้น^{๙๖}แหละ, เอ้า
ไม่^{๙๗}ไป^{๙๘}ก็^{๙๙}ให้^{๑๐๐}รู้^{๑๐๑}ไป^{๑๐๒}ที่^{๑๐๓}ไหน^{๑๐๔}” ทันที^{๑๐๕}คุณ^{๑๐๖}สาว^{๑๐๗}กับ
คุณ^{๑๐๘}เพ็ง^{๑๐๙}ก็^{๑๑๐}ราก^{๑๑๑}เข้า^{๑๑๒}มา^{๑๑๓}หวัย^{๑๑๔}กับ^{๑๑๕}ข้าพเจ้า^{๑๑๖}ข้าง^{๑๑๗}ละ^{๑๑๘}คน

“นั่น^{๑๑๙}เล่น^{๑๒๐}ยัง^{๑๒๑}ไร, และ^{๑๒๒}ไป^{๑๒๓}ยัง^{๑๒๔}ไร^{๑๒๕}กัน^{๑๒๖}นะ”
ข้าพเจ้า^{๑๒๗}พบ^{๑๒๘}เมื่อ^{๑๒๙}กำลัง^{๑๓๐}ถลก^{๑๓๑}หวัย^{๑๓๒}กลาง^{๑๓๓}ไป

“ก็ไป^{๑๓๔}รย^{๑๓๕}นคร^{๑๓๖}นะซี” ขุนวิเศษ^{๑๓๗}คอย
“มอริส, รย^{๑๓๘}มอริส^{๑๓๙}กับ^{๑๔๐}ยวน^{๑๔๑}” กรรม^{๑๔๒}ปะ^{๑๔๓}โค^{๑๔๔}ต่อ

แต่^{๑๔๕}พอ^{๑๔๖}ออก^{๑๔๗}ไป^{๑๔๘}ถึง^{๑๔๙}ประ^{๑๕๐}ต^{๑๕๑}บ้าน^{๑๕๒} ถ้า^{๑๕๓}หาก^{๑๕๔}เขา^{๑๕๕}
ไม่^{๑๕๖}หวัย^{๑๕๗}กับ^{๑๕๘}ไว้^{๑๕๙} ข้าพเจ้า^{๑๖๐}ก็^{๑๖๑}คง^{๑๖๒}เป็น^{๑๖๓}ลม^{๑๖๔}ล้ม^{๑๖๕}สลย^{๑๖๖}อยู่^{๑๖๗}ที่
นั้น^{๑๖๘}เป็น^{๑๖๙}แน่^{๑๗๐}นอน

ก็^{๑๗๑}ยว^{๑๗๒}ว่า...ก็^{๑๗๓}ยว^{๑๗๔}ว่า...รย...รย^{๑๗๕}นคร^{๑๗๖}ที่^{๑๗๗}
เขา^{๑๗๘}ช^{๑๗๙}กัน^{๑๘๐}มาน^{๑๘๑}นั้น เป็น^{๑๘๒}รย^{๑๘๓}มอริส^{๑๘๔}จริง, แต่^{๑๘๕}มัน^{๑๘๖}เป็น
รย^{๑๘๗}โก^{๑๘๘}ต^{๑๘๙}ัง ที่^{๑๙๐}เขา^{๑๙๑}ใช้^{๑๙๒}ย^{๑๙๓}รย^{๑๙๔}ท^{๑๙๕}ของ^{๑๙๖} และ^{๑๙๗}คน^{๑๙๘}โค
ย^{๑๙๙}ื่อ^{๒๐๐}เรื่อ โค^{๒๐๑}จน^{๒๐๒}กับ^{๒๐๓}ย^{๒๐๔}รย^{๒๐๕}ก^{๒๐๖}บ้าน^{๒๐๗}ข้าพเจ้า

“เฮ้, ยัง^{๒๐๘}ไร^{๒๐๙} คุณ^{๒๑๐}อน^{๒๑๑}ย^{๒๑๒}กับ^{๒๑๓}เป็น^{๒๑๔}พ่อ^{๒๑๕}ล^{๒๑๖}ำ^{๒๑๗}รว^{๒๑๘}ย
เทีย^{๒๑๙}วน^{๒๒๐}, ต้อง^{๒๒๑}เชิ^{๒๒๒}ญ^{๒๒๓}กัน^{๒๒๔}เสี^{๒๒๕}ย^{๒๒๖}แต่^{๒๒๗}เทีย^{๒๒๘}วน^{๒๒๙}ะ ก^{๒๓๐}ว่า^{๒๓๑}จะ

ย^{๒๓๒}า^{๒๓๓}ร^{๒๓๔}า^{๒๓๕}อ^{๒๓๖}ก^{๒๓๗}มา^{๒๓๘}ได้” เสี^{๒๓๙}ย^{๒๔๐}คน^{๒๔๑}ย^{๒๔๒}น^{๒๔๓}ร^{๒๔๔}ด^{๒๔๕}ล^{๒๔๖}ำ^{๒๔๗}ว^{๒๔๘}พ^{๒๔๙}ื่อ

“อะ^{๒๕๐}ไร^{๒๕๑}นะ จะ^{๒๕๒}ไป^{๒๕๓}เทีย^{๒๕๔}ว^{๒๕๕}เฉลิม^{๒๕๖}กัน^{๒๕๗}กับ^{๒๕๘}ย^{๒๕๙}ว^{๒๖๐}ร^{๒๖๑}ด^{๒๖๒}ช^{๒๖๓}น^{๒๖๔}ิ^{๒๖๕}ก^{๒๖๖}
นั้น^{๒๖๗}ร^{๒๖๘}” ข้าพเจ้า^{๒๖๙}กล่าว^{๒๗๐}ถาม^{๒๗๑}เมือ^{๒๗๒}คน^{๒๗๓}ส^{๒๗๔}ติ

“อะ^{๒๗๕} ม^{๒๗๖}ัน^{๒๗๗}ล^{๒๗๘}ิ^{๒๗๙}ก^{๒๘๐}เปล^{๒๘๑}ก^{๒๘๒}ยัง^{๒๘๓}ไร^{๒๘๔}” เสี^{๒๘๕}ย^{๒๘๖}คน^{๒๘๗}
ย^{๒๘๘}น^{๒๘๙}ร^{๒๙๐}ด^{๒๙๑}ค^{๒๙๒}อย

“ไป^{๒๙๓}เอะ^{๒๙๔}นะ^{๒๙๕} ช^{๒๙๖}น^{๒๙๗}ร^{๒๙๘}ด^{๒๙๙}เอะ^{๓๐๐}” คน^{๓๐๑}ข้าง^{๓๐๒}ล^{๓๐๓}ำ^{๓๐๔}ว^{๓๐๕}ร^{๓๐๖}่ง

“โพ^{๓๐๗}ไซ^{๓๐๘}ะ ย^{๓๐๙}อ^{๓๑๐}ก^{๓๑๑}ว่า^{๓๑๒} ม^{๓๑๓}อ^{๓๑๔}ริ^{๓๑๕}ส^{๓๑๖} เทีย^{๓๑๗}วน^{๓๑๘}า”

อ^{๓๑๙}ิ^{๓๒๐}ทา^{๓๒๑}กร^{๓๒๒}ม^{๓๒๓}ปะ^{๓๒๔}โค อ^{๓๒๕}ว^{๓๒๖}ก^{๓๒๗}ร^{๓๒๘}ด^{๓๒๙}ของ^{๓๓๐}เอะ^{๓๓๑}ก^{๓๓๒}

“นั่น^{๓๓๓}นะซี แล้ว^{๓๓๔}ก็^{๓๓๕}ย^{๓๓๖}าง^{๓๓๗}บ^{๓๓๘}อล^{๓๓๙}ล^{๓๔๐}น, บ^{๓๔๑}อล^{๓๔๒}ล^{๓๔๓}น^{๓๔๔}ไ^{๓๔๕}ด^{๓๔๖}
เสี^{๓๔๗}ย^{๓๔๘}กับ^{๓๔๙}ยวน^{๓๕๐}า” เสี^{๓๕๑}ย^{๓๕๒}เขา^{๓๕๓}ส^{๓๕๔}ร^{๓๕๕}ร^{๓๕๖}เสี^{๓๕๗}ญ^{๓๕๘}ร^{๓๕๙}ด^{๓๖๐}แล้ว^{๓๖๑}ก็

หวั^{๓๖๒}ว^{๓๖๓}ระ^{๓๖๔}กัน^{๓๖๕}ก^{๓๖๖}ัก^{๓๖๗}ก^{๓๖๘}าก^{๓๖๙}ๆ ข้าพเจ้า^{๓๗๐}ไม่^{๓๗๑}มี^{๓๗๒}เว^{๓๗๓}ล^{๓๗๔}า^{๓๗๕}ที่^{๓๗๖}จะ
ช^{๓๗๗}ด^{๓๗๘}ช^{๓๗๙}น^{๓๘๐}ไ^{๓๘๑}ด^{๓๘๒}ค^{๓๘๓}อย^{๓๘๔}อะ^{๓๘๕}ไร^{๓๘๖}ไ^{๓๘๗}ก^{๓๘๘}อีก^{๓๘๙} ก^{๓๙๐}ั^{๓๙๑}ว^{๓๙๒}ย^{๓๙๓}ด^{๓๙๔}ู^{๓๙๕}ก^{๓๙๖}ย^{๓๙๗}ก^{๓๙๘}ช^{๓๙๙}น^{๔๐๐}ไ^{๔๐๑}
ร^{๔๐๒}ด^{๔๐๓}ล^{๔๐๔}ำ^{๔๐๕}ย^{๔๐๖}กับ^{๔๐๗} ห^{๔๐๘}ม^{๔๐๙}ู^{๔๑๐} ท^{๔๑๑}ัว^{๔๑๒}๓^{๔๑๓}คน^{๔๑๔}นั้น

ทัน^{๔๑๕}ไ^{๔๑๖}ว^{๔๑๗}ร^{๔๑๘}ด^{๔๑๙}ก็^{๔๒๐}ออก^{๔๒๑}แล^{๔๒๒}่น ก^{๔๒๓}ั^{๔๒๔}ว^{๔๒๕}ย^{๔๒๖}ความ^{๔๒๗}ก^{๔๒๘}ระ^{๔๒๙}เท^{๔๓๐}อื่น
ห^{๔๓๑}ร^{๔๓๒}ือ^{๔๓๓}ความ^{๔๓๔} ก^{๔๓๕}ัก^{๔๓๖}ก^{๔๓๗}ัง^{๔๓๘} แ^{๔๓๙}่ง^{๔๔๐} แ^{๔๔๑}น^{๔๔๒}ย^{๔๔๓} อ^{๔๔๔}ัน^{๔๔๕}อ^{๔๔๖}อื่น^{๔๔๗} ของ^{๔๔๘}ร^{๔๔๙}ด^{๔๕๐}?

ปะ^{๔๕๑}ระ^{๔๕๒}ก^{๔๕๓}อ^{๔๕๔}ย^{๔๕๕}กับ^{๔๕๖}ย^{๔๕๗}าง^{๔๕๘}บ^{๔๕๙}อล^{๔๖๐}ล^{๔๖๑}น, ข้าพเจ้า^{๔๖๒}ก^{๔๖๓}ั^{๔๖๔}ว^{๔๖๕}ความ^{๔๖๖}
ไม่^{๔๖๗}เค^{๔๖๘}ย^{๔๖๙}ช^{๔๗๐}น^{๔๗๑}กับ^{๔๗๒}ย^{๔๗๓}ว^{๔๗๔}ร^{๔๗๕}ด^{๔๗๖}เิ^{๔๗๗}ศ^{๔๗๘}ย^{๔๗๙}ช^{๔๘๐}น^{๔๘๑}ก^{๔๘๒}ัน^{๔๘๓} และ^{๔๘๔}ไม่^{๔๘๕}ทัน^{๔๘๖}ต^{๔๘๗}ัง^{๔๘๘}น^{๔๘๙}อ

เ^{๔๘๙}เท^{๔๙๐}ว^{๔๙๑}ม^{๔๙๒}ท^{๔๙๓}ัว^{๔๙๔} ส^{๔๙๕}ัง^{๔๙๖}ข^{๔๙๗}าร^{๔๙๘}ร^{๔๙๙}ึง^{๕๐๐}ไ^{๕๐๑}ด้^{๕๐๒}ช^{๕๐๓}ัก^{๕๐๔}ไป^{๕๐๕}เซ^{๕๐๖}มา^{๕๐๗} ตาม^{๕๐๘}แต่^{๕๐๙}
ร^{๕๑๐}ด^{๕๑๑}จะ^{๕๑๒}ฟ^{๕๑๓}ัก^{๕๑๔}ฟ^{๕๑๕}า^{๕๑๖}ค^{๕๑๗}ไป^{๕๑๘}ท^{๕๑๙}าง^{๕๒๐}โน^{๕๒๑}น^{๕๒๒}ที่^{๕๒๓} ท^{๕๒๔}าง^{๕๒๕}น^{๕๒๖}ั^{๕๒๗}ที่^{๕๒๘}เม^{๕๒๙}ื่อ^{๕๓๐}ไป

ก^{๕๓๑}ระ^{๕๓๒}ท^{๕๓๓}ย^{๕๓๔}ไ^{๕๓๕}คร^{๕๓๖}เ^{๕๓๗}้า^{๕๓๘} เขา^{๕๓๙}ก็^{๕๔๐}ล^{๕๔๑}ัก^{๕๔๒} และ^{๕๔๓}เม^{๕๔๔}ื่อ^{๕๔๕}ด^{๕๔๖}ก^{๕๔๗}ผล^{๕๔๘}ัก^{๕๔๙}
จ^{๕๕๐}าก^{๕๕๑}ท^{๕๕๒}าง^{๕๕๓}น^{๕๕๔}ก^{๕๕๕}ไ^{๕๕๖}ป^{๕๕๗}ระ^{๕๕๘}ท^{๕๕๙}ย^{๕๖๐}ท^{๕๖๑}าง^{๕๖๒}โน^{๕๖๓}น^{๕๖๔} ก^{๕๖๕}ัง^{๕๖๖}น^{๕๖๗}ัน^{๕๖๘}พล^{๕๖๙}ัน^{๕๗๐}ก^{๕๗๑}

กรรมชิต

มิน

เกิดการผลักดันกันไปผลักดันกันมาจนกระทั่ง ๒ ที่เล่น
เอาข้าพเจ้าจำนวนกว่า หกร้อยถึงเป็นหมื่นถูกมัด
มัดเขาเหล่านั้นก็กลัวพากันหัวเราะเหิน เป็นสนุก
สนานไปด้วยกันสิ้น

“เฮ้ย, เล่นอะไรไรจิงว๊ว” ข้าพเจ้า
ออกไม่ไหว ต้องกล่าวผรุสวาท ออกไป เขาจึงได้
หยุดพักสัก แต่เสียงหัวเราะคงยังอยู่เอื้ออ้าก ๆ
ครั้นเมื่อรถออกถึงถนนใหญ่ ซึ่งร่ายทางอิศพลัส
เสียงกั้ววพ้าแห่งเครื่องยนตร์, เสียงกระเทือน
ของรถ, และเสียงเก๊กกัก ๆ จึงค่อยสงบลง

ข้าพเจ้าฟังระดังตัวได้ และ ค่อย หายมัน
เมื่อ เงย หน้าตรวจ คุ คน ย่น รด จึง ทราบ ว่า มี
พระพลการ ขนบวรของ ทองเก้ (คือ
ทองปลอม) ซึ่งเป็นตัวเอ้ ๆ อยู่พร้อมหน้ากัน
แต่ยัง อีกท่าน หนึ่ง ข้าพเจ้าไม่เคยรู้ จึง จัก
กำลังร้องทหน้า ทันใดนั้นทองเก้แกแนะนำ
ว่า “นี่คือ คุร มาก” ข้าพเจ้าเลยมกกับ
ท่าน แต่ ข้าพเจ้ายัง ออกช้าเลื่อง ออกไม่ได้
เพราะเกิดนึกใจในนามของท่าน ว่ามี สมมุขฐาน
หรือยัง ัยมาจากอะไร ด้วยข้าพเจ้ายังสังเกต
ไม่เห็นว่าจะไร มาก

พวกถ้ออำนาจ (ข้าพเจ้าหมายดังพวก
ที่มารบทั้งหมก) อธิบายแก่ข้าพเจ้าต่อไปว่า
วันนี้เป็นคนสุดท้ายแห่งงานเฉลิม ประจวบกับ

คุณครูมาก ซึ่งเป็นอาจารย์ใหญ่โรงเรียน
วัดเขาแรงจึงหัวเราะขบขันมาด้วย จึงตกลงกัน
ว่าต้องเที่ยวกันให้สนุกสักคราว

คุณทองเก้ เป็นผู้ชักชวนไปเสียก่อน แล้ว
กรรมปะโตเป็นผู้ ไปว่าจ้างรถคันนี้ มาโดยแ
บอกว่าด้วยประการทางปวง คือ ๑. บรรทุกคน
ได้มาก พวกเรา รวมกันไปได้หมก ๒. ไปร่ง
เย็นสบายก็ เพราะไม่มีหลังคาเกาะเกาะ และระ
คุดะไร ๆ ก็ได้สักรวดคาย ๓. ซึ่งเป็นข้อสำคัญ
ยิ่งคือ ค่าเช่ารถและแถมว่าเช่าได้ถูกกว่า
ใคร ๆ โดยขณะงานนี้ เขาเช่ากันชั่วโมง ๓
ถึง ๕-๖ บาท นี่แกเช่าได้เพียงชั่วโมงละ
๓๐ สตึงเท่านั้น .....

แต่ข้อสำคัญที่สุด ก็คือมีลงท้ายว่า ทุก ๆ
คนต้องเฉลี่ยกันออกค่าใช้จ่ายในคืนวันนั้น คน
ละ ๓ บาท สำหรับค่ารถและค่ากินเสร็จ เว้น
ว่า
แต่คุณครูมาก ไม่ต้องออก ด้วยถือเสมือน ๑ ว่า
เป็นแขก ทั้งท่านก็มาแต่บ้านห่างเมืองไกล
ต้องเสียค่าเดินทาง มากอยู่ แล้ว แล้วเขาก็
เรียกเงิน ๓ บาทจากข้าพเจ้า ซึ่งความจริง
ข้าพเจ้าไม่มีความเต็มใจเลย แต่ก็ไม่มี
หนทาง ที่จะหลีกเลี่ยงได้ จึงต้องยอมสละให้
เขา แต่ก็ไม่วายคิดถึงผาครุมมากที่มาได้ กับ
เปล่า ๆ อยู่นเลย ทั้งนั้นแหละข้าพเจ้าเรียกพวก

พ.ศ. ๒๔๖๘

เทียาเนติม

นี้ว่าพวก ถืออำนาจ จึงคงไม่เกินไปเลย.

รถคงเล่นต่อไป แต่จะเป็นถนนไหนและ
ที่ใดบ้าง ข้าพเจ้าไม่มีใจระกำหนกกระทำไ
ด้วยยังเกิด ความอายเป็นสักประมาณ ตาม
ถนนริโคมไฟสว่างไสวทั่วไป รถยนต์คัน
งาม ๆ พร้อมทั้ง ผู้ขี่งาม ๆ ก็ผ่านไป มาอยู่
ซอกซ้าย ครั้นหันมาพิจารณา รถของเรา
ไม่ผิดไกลกับรถบรรทุกหมู ทั้งผู้ขี่ก็ยกกัน
แน่นไม่ผิดกับหมู แม้จะเล่นไปบนถนนยางก็
ไม่วามเสียถึงดัง ๆ ไครมคราม เสียง
เครื่องยนต์ก็กลบเสียงที่ทุกคนจะต้องโกน
ฉนั้นเมื่อไประวังทางจึงไม่ต้องสงสัยว่า ผู้ที่
ผ่านส่วนกันจะต้องหันมา และก็ไม่มีใคร
สักคนที่จะดูเปล่า บางคนพอเห็นก็หัวเราะก๊าก
บางคนทำปากขมขื่นด้วย คงเห็นว่า พวกเราเป็นบ้า
แต่บางคนก็ทำหน้าสลด คล้ายปลงขมสังเวช

นอกจาก ความอายยังคิดที่เรศตนเอง
เป็นที่สอ แ่ดทั้งความ ๆ มาชรถบรรทุก นี้ไม่ผิด
กับที่เขาวา แหวนหัวเพชร แะเรือน ทองเหลือง
เลี่ยมเกี้ยว นีละษะมยุว่าเขายังอสูหาอาพรม
มาปรองนึ่ง แม้กระนั้นรองเทาสีชอกกาแลด
ยังเกือบลุดกลหลายครั้ง ผ่านม่วงสพายยอย
หยาบมันหมก เลือ แพร ลายกเยอน เพราะถ
กับ กระดาน ข้าง รถ จน เกือบ จะ ขาด

ไปโสดแหกที่เคยสนิทกันดีแล้ว ก็กลัยจะมา
อาละวาดกันขึ้นอีก แต่ก็ไม่น่าจะชิงชังอะไร
นัก เพราะว่าความกระเทือนของรถช่างมาก
เหลือเกิน ข้าพเจ้าไม่เป็นอย่างจะถูอะไรได้ คอย
แต่ระวังตัวเวลา รถกระดอน ต้อง เอามือยันทำ
เป็นสปริงคอยโย่งตัวไว้ เพราะถ้าผลอก็ถูก
กระแทกจนได้ชยอันมาหลายหนแล้ว

ส่วนคนอื่น ๆ มิใช่ว่าเขาไม่ถูก อย่าง
ข้าพเจ้าเมื่อไรคงเป็นเหมือนกันทั้งนั้น แต่เขา
คงหัวร่อต่อกระชกรินวิ่งกันเรื่อยไป ไม่เห็น
ใครอึ้งแค้นตัวของตัวเลยสักคนเคียว เมื่อรถ
กระแทกแรง ๆ เขากลัยเฮฮาขอยใจ บางคน
ถึงกับอยากช่วยข่ม โดยจะ ให้กระแทกแรง ๆ
จนอก นั้นแหละข้าพเจ้าจะว่าอย่างอื่นไม่ได้
นอกจากว่าพวกนี้ช่างคานคอกันจริง ๆ

ฝ่ายท่านครูมานั้น ที่ไม่รู้รู้สึกเฉยไม่รู้
จักอาย ก็คงเป็น ด้วยความคั้น มิวักโคมไฟ
เขียว ๆ แดง ๆ และอะไรต่ออะไรเพลินนั่นเอง
เพราะแม้ว่าที่โรงเรียนเขาแจ้งราชขัย คงไม่มี
ของพรรคนักแน่นอน และที่ใด ขจรเพียงชน
นั้นก็นัยว่าเป็น เพศศรัราช ได้แล้ว เมื่ออยู่ทาง
โน้นที่ไหนจะใด ชี หรือแม ใด ชักคงเล่นไป
ตามทุ่งนา ซึ่งย่อมมีความกระเทือนมากกว่า
ที่หลายสิบเปอร์เซ็นต์ ฉนั้นแหละ ข้าพเจ้าจึง

กรรมสิทธิ์

ນຳ

เห็นครุมากรังยมอย่างสยายไหลลือกทาง และ
นาน ๆ ก็ร้องว่า “สนุกจริงโว้ย” ออกมา
ลอบ ๆ ซึ่งข้าพเจ้าทรงกล่าวว่าอย่างอื่นอย่างใด
นอกจากที่ว่าเพราะ ท่าน ต้น ก็ไม่ได้
เหมือนกัน

เมื่อได้เล่นรถไปก็อาจจะเรียกว่าทั่วทุกถนน
แต่เกิดความปวดเมื่อยร่างกายทั่วแล้ว รถเรา
ก็ไปหยุดกลางที่หน้าตำหนักแพ ข้าพเจ้าก็ไ
เป็นอันมาก ที่ได้ลงเดินพอให้ความ ซัดซา
ค่อยคลายไป อีกประการ ๓ พอดีได้ ให้ คน
ทั้งหลาย เห็น เครื่อง แต่ง กาย ของ ข้าพเจ้าได้
ถ้วน

ความจริง เมื่อเรา แต่งตัวสวย ๆ แล้ว ขึ้น
ไป สดิกค้อย่นรถชนิดยกรถทุกหนนั้นคงไม่มีใคร
สังเกตเครื่องแต่งกายของเราเป็นแน่ เพราะ
พอเขาแลเห็นแต่รถ ก็ต้องเขาเลยไปทันที ว่า
พวกที่อยู่ ในรถนั้นต้องมีฐานะที่จะแต่งตัวสวย ๆ
ไม่ได้ และแน่ทีเดียวว่าจะไม่มีใครคิดว่า คน
ชั้นชาวเขาจะอวดริชชี่ฟรชี่คนเลย นั่นแหละ
พอได้ลงเดินและห่างรถออกไปหน่อย จึงพอ
ให้หัวใจข้าพเจ้า ค่อย ขยายตัว ออกได้ และ
ข้าพเจ้าก็ได้ พกอวดตัวเลย เป็นความจริง,
ข้าพเจ้ามี สักซิฟยาน จริง ๆ ว่า ขณะนั้น มีคน
หลายคน ที่เดินผ่านหรือขอยกใกล้ ๆ นั้น ต้องหัน

มามองข้าพเจ้าจนเหลียวหลัง .....

ส่วนพวกเหล่านั้น ไม่ยกมือใครลงจากรด
เสียง แต่ เวียก เจ้าชนม เจ้าไป ซื่อ ก็น เป็น จ้า
ละหวั่น บ้างคนก้นชนกภาพยนต์แล้วก็ส่ง
เสียง สรวลเสิกัน รวว ก็ยว่า อยู่ในบ้าน ของ คน
จนท่านผู้คิดทจขอตรด อยู่ใกล้ ๆ นั้น ต้องพากัน
จับกรกเขี่ยหนีไปหลายคัน

ประมาณ ๑๕ นาที ที่ข้าพเจ้า กำลังยืน
เพลินอะไรอย่าง ๑ ที่โคนต้นมะขาม และ
ซึ่งสิ่งนั้น กำลังที่ข้าพเจ้า ด้วย เหมือน กัน
ข้าพเจ้า กำลังนึก ว่าวัน เดือนนี้ คือ วัน
นักขัตฤกษ์บน สวรรคตเทว พวก บน รดที่
ตะโกนเรียกให้ จันทร ด้วยเขาจะไปต่อไปอีก
ข้าพเจ้าเสียใจเหลือเกิน แต่ก็ไม่อาจต้องจาก
ต้นมะขาม นั้นไป คราวนี้ บนรดเต็มไป ด้วย
เมื่อกวญ จั ถั่วลิสง เกาลัด เข้าโพทขว
ช้อยช่น ซึ่งพวกเราชอบมากินกัน

ต่อมา รดไปหยกที่หน้ากระทรวงยุติธรรม
พวกเขาก็ดันหนึ่ง, กีนซนม, เฮดโร และรอดูก็
ต้องเปิดหน้าเขาเหมือนกันกับที่ หน้าคำหนักแพ
สักพักใหญ่ ๆ รดก็แล่นต่อไป คราวนี้ไม่ทราบ
ว่าใคร เป็นผู้ยัญสาสั่งให้ รดแล่น รอบ ๆทุ่ง
พระเมรุ รอย ๓ ก็แล้ว รอย ๒ ก็แล้ว รอย ๓
แล้วก็ยังไม่หยก จนโอดิศจำรวได้ และมอง

พ.ศ. ๒๔๖๙

เทียาเฉลิม

คือนัยตากว่า รวดเร็วได้หยุดลงที่หน้า
กระทรวงการลาโหม

ทรงนี้ คนที่แต่งตัวสะอาด สดชื่นงาม ๆ
อย่างข้าพเจ้า ต้องขจรย่นตรึงงาม ๆ มาหยุด
จึงจะสมกับสถานที่ เพราะเป็นที่ประชุมคน
มาก แสงไฟสว่างไสว คนครึกเพราะเสียง
โสต นัยเป็นที่สำคัญที่สุดของงานเฉลิมทุก ๆ
ปี แต่ข้าพเจ้าต้องสลกใจอีกครั้ง ๑ ที่สภาพ
ของตนมาเป็นอย่างเช่นนี้

พอรถหายทุกกลอง ผู้ที่อยู่ในบริเวณนี้
ก็เปลี่ยนสายตากจากทุกที่ที่อยู่ มามองครูดของ
เรา ดูหน้าพวกเรา และ โสตประสาทที่ละจาก
เสียงคนครึกมาฟังเสียงโสตของพวกเรา ตอนนั้น
หน้าข้าพเจ้ามีอาการชาเสียแล้ว จึงไม่ค่อย
เอาใจใส่อะไรนัก นี่กว่ายอมสละเกียรติคุณ
ให้ครั้ง ๑ เพื่อนทักคนต่างขบเมื่อกวีย เกล็ดก็
ถลึงดัง ข้าพเจ้าเห็นว่าหาควรยอมเสียเปรียบ
ไม่ ก็เลยทำหน้าที่กันกับเขาย่าง

กำลังเกล็ดเมื่อกวียเพี้ยน ๆ ก็มีรถยนต์
งามคันหนึ่งมาหยุดที่กลองทรงหน้า พอเหลือบ
เห็นคนบนรถก็โหลยว้าง ทันทีสรวินรตนนั้น
ก็ทะโกนเรียกพวกเรา แต่ออกชื่อข้าพเจ้าดัง
กว่าใคร ๆ แล้วรถนั้นก็มาจอดอยู่ในบริเวณ
เดียวกัน

คุณหญิงห้อย คุณลำไย คุณชวร เป็น
ผู้มาในรถนั้น ข้าพเจ้าอวยก้อยแต่ก็ต้องแข็ง
ใจไปหาท่านโดยคิหน้าเรี่ย ๆ

“อะไร, ทำไมทำสกรปรกฟกเพอะ คังนี้
ละ” คุณหญิงห้อยทักถามขู่ และคุณลำไย
คุณชวร ก็หัวเราะเป็นเชิงขบขัน ทักทวงคนรถ
และ เด็ก คือ กระเป๋า หมากร ของ คุณหญิง ยัง
แสดงอาการตกใจ

ข้าพเจ้ารีบออกตัวขยับ โขยให้ท่านฟัง โดย
ตลอดเพื่อเอาตัวรอด

“แล้วนั่งกันมายังไงคะ” คุณหญิงถาม
“นั่งข้าง เอนข้าง นอนข้าง เหมือนหนู”

ข้าพเจ้าตอบ

“นั่งกับกระดานคือ ๆ งั้นหรือคะ” ท่าน
ถามอีก

“อ้อ... มีพระมยุศรับ”

“ตาย, แต่งตัวงาม ๆ มานั่งรถพระคันนี้”
คุณลำไยทักแล้วหัวเราะ ข้าพเจ้าเสียใจครั้ง
๑ ที่ถูกทัก แต่ใจครั้ง ๑ ที่ได้ ชมว่างาม

“คุณสิคะ ผ้าม่วง ขยับยังกับไม้ไผ่”
คุณชวรทักบ้าง

“จริงครับ เลยหายมันหมดก้วย”

“เฮ้, นี่คุณใส่เสื้อลายอะไรนี่”

คุณหญิงถาม

“ครั้น, ลาย... ผมชอบใช้ลายเสมอ”

“ไม่ช่วย, แน่ะแม่ลายโ ย แม่ชวรบุข้างหลังสิ” คุณหญิงพูดแล้วหัวเราะก๊าก

คุณลายโ คุณชวร เมื่อคุณแล้วก็หัวเราะลั่นไปตามกัน

อ้อ, ท่านอย่ากรู้ว่า เสือ ขำพเจ้าสวยอย่างไร ลายอะไรเช่นนี้

ก็พวกขยันรดทำข้าพเจ้าเสียแล้ว เขาเอาเปลือกไม้กวาดใส่หลังเสียเต็มทีกะ

“นี่เจ้าคุณศรีทำไมไม่มาเที่ยวล่ะครั้น” ข้าพเจ้าถามคุณหญิง เมื่อยกไม้กวาดจ่ออกหมดแล้ว

คำถามนี้ทำเอาคุณหญิงหน้าบวมคุณลายโ คุณชวร หัน มา ขยิบตา กับ ข้าพเจ้า แล้วคุณหญิงจึงตอบว่า “ก็รดออกแน่นแล้วเห็นไหมละคะ”

แท้จริงข้าพเจ้าทราบได้ก็ว่า ที่เจ้าคุณศรีไม่ได้มากับคุณหญิงนั้น เพราะท่านคงพาคุณน้อย ๆ ของท่านไปเที่ยวอีกทาง ๑ และ พอข้าพเจ้าถามค่านอนเป็นเครื่องสกลใจคุณหญิง ทำให้หัวกระโชน ท่านก็เลยบอกเล่าสั่งให้ขีบรรดออกไปทันที

ข้าพเจ้ากลับไปที่วัด เห็นเขาซอเครื่องเด็กเล่นกันคนละสิ่งสองสิ่ง ยังกึกก้องกันดังเล็ก ๆ

ข้างถึงหัน ข้างก็หัวแมงกบ ที่ขยับขยับกึกก้องทวนหู แต่ครั้นมาก คนเดียว ซอลูกโย่งโยเยื่อเรื่อและสี แดง เสียงก๊วย คุณศรีก็ไม่ไ้เค็ก ทำไมชอบลูกโย่งแคงก็ไม่ทราบ

เมื่อออกจากหน้าพลับพลาสูง เราก้ไปราชวงศ์เพื่อเลี้ยงกัน ความจริงข้าพเจ้าไม่หัวหรือไม่มีใจจะคึกกินอะไร ก๊วยทันท้มรดงามและคนซึ่งาม ๆ ไม่ใช่ใช้น้อยเหมือนกัน พอรดเราไปบอกเขาก้ มอญแล้ว ชบชบ กัน มีอาการอย่างเบาะเย้ย ข้าพเจ้าถามถึงพระมชนใต้ความที่คุนหญิงห้อยทัก จึงค่อย ๆ ถึงพระมชนพักคนปลาถึงรด แล้วข้าพเจ้าก็ขึ้นนั่งทับไว้

ให้เขา เห็นว่า มีมวรอนึ่ง ไม่ใช่ เป็นหมแท้ที่เคียว ทั้งเพื่อ ให้เขาเห็นว่านุ่งผ้าม่วง ใส่ถุงเท้ารองเท้าเหมือนกัน อันพอแก่หน้าได้บ้าง คนอื่น ๆ ไม่เห็นเขาเอาใจใส่ในช้อนกัน

เลย ล้าละวน แต่การ กินกัน เท่านั้น เสียกะ โทน สิ่งเรียกข้าวต้ม หลดลาม และอะไรต่ออะไรอย่างจ้ละหัวน

“นี่... เจ้าอร่อยจริง... เฮ้ย, อึกซามเถอะ... เจ็ก, อึกซามไว้อย... น้ำ, ซอน้ำกินหน่อย... บะ, คึกคอกไว้อย ๆ” เหล่านี้เป็นเสียงของพวกเราก้กำลังแย่งกันซอแย่งกันกิน. และกลบเสียงพวกอื่น ๆ หมด

W. A. 1866

เทพาวจรนิม

“อ้าว, นั่นยังงไม่กินรี? อร่อยนา
แล้วกินงอยู่ได้ เฮอ... ใครไม่กินก็แล้วไป
เราไม่ยอมขาดทนคน ๑ ตะ เลี้ยงเงินแปน ๑ บาท
แล้วนั้นนา” นี่เป็นเสียงพวกเรากน ๑ ตะ โทน
พวกก็ข้าพเจ้า

พอคำ “ เงิน ๓ บาทกระทบโศก ข้าพเจ้า
ก็คิดว่า คิดกันว่า จริ่งของเขา เราก็คือ ๓ บาท
ถ้าไม่กินก็ขาดทุนเปล่า แท้จริง ความสนุก
อะไรไม่ได้รับอย่างเขาเลย ถ้าจะมางการ
กินเสียอีก ก็น่าจะเรียกว่าโจ่งจิ้ง ๆ เมื่อคิด
ได้ดังนี้ ข้าพเจ้าก็เริ่มทำตนเป็นคน จะกระตะ
เช่นเขาเหล่านั้นทันที

ความจริง พวกเราก็มิได้มีร่างกายใหญ่โตเท่ายักษ์มาร แต่ทำไมเขากินกันได้มากก็ไม่ทราบ ข้าพเจ้าเองกล่าวแล้วว่าไม่หิวและไม่อยาก แต่ต้องกินเพราะเงิน ๓ บาท

ณเมื่อชาวต้มปลาหมกไป ๒ ชาม หุ หลาม ๑ ชาม หอยแมลงภู่ทอด ๑ ราน กับไข่สกริม ๑ ถ้วย ก็ต้องหยกกระฉนดบรรจงไปอีกไม่ไหวแน่ ด้วยท่านก็กลหลามชนมาคันทน้าออกแล้ว

ส่วน คนอื่น ๆ นั้น ก็ไม่น้อยกว่า ข้าพเจ้า
แต่เมื่อคิดเงินชำระแล้วก็ทราบดีว่า คุณเฟิง
กับ คุณสา เป็นน้ำเขตรวัน สองคุณนกัน

ข้าวมึคนละ ๕ ชาม หูลามคนละ ๕ แฉม
ขนมเบื้อง อีกคนละ ๕ แฉม แต่ไขสกริม
คุณเพงไ้โดยเกี้ยว คุณสาวว่าดัง ๒

ส่วนคนครุ มาก แปรลกกับคนอื่น เพราะ
ไม่กินข้าวต้ม และอะไรอื่นเลย กิน หุคสาม
อย่างเดียว แต่มีจำนวน พอสกับของอื่น ๆ

๗๒ คชคณกรฟากถึง ๑๑ ชาม

[illegible]

เพราะมีข้อควรเห็นใจว่า ที่เขาแรงคงไม่มี
 หลงถามกันแน่ ก็ยังอีกประการ ๓ คณครอาจ
 พงเคียบกันหลดลามคงนเป็นครปฐมก็ไ แต่
 บังม ข้อควรกล่าว อีกประการ ๑ คือ สำหรับ

คุณเพง คุณสา และคนอื่นๆ ที่พยายาม
กิน ด้วยเห็นแก่เงิน ๓ บาทนั้น ก็เป็นข้อที่
ควรอภัยด้วยเหตุผล แม้สำหรับข้าพเจ้า
เอง ก็ยังมีอาการดังนี้ แต่ว่าสำหรับคุณ
ครูมาก บ่เห็นแล้วว่าไม่มีสาเหตุเช่นพวก
เรา เพราะท่านไม่ได้เสีย ๓ บาท ฉะนั้นข้าพเจ้า
จึงว่า ถ้าท่านกินได้มากเพราะความหิวหรือ
อร่อย หรือท้องท่านกินได้มากจริง ๆ ข้าพเจ้า
ก็ไม่มีเหตุอะไรจะว่า แต่ถ้าท่าน กินมาก
เพราะคิดว่าได้ กินเปล่า จึงกินมันให้เต็ม
ท้องให้เสียทั้งที่ได้กินเปล่าเช่นนั้นแล้ว ข้าพเจ้า

กรรมนิทาน

๖๐/๖๘ มินิ

ก็จะเสียใจเป็นอย่างยิ่ง

แต่นั้นแหละความจริงจะเป็นอย่างไร ก็
ไม่ทราบได้ เพราะเราได้จากกันแต่คืนวันนั้น
และเมื่อเวลาทวิมรตกัน ซึ่งข้าพเจ้าพยายาม
สังเกตว่า ท่านมีอะไรอันเป็นขั้วใจให้ ได้ ซื่อ
ว่ามาก ก็ยังไม่สังเกตทราบได้ แต่... ยืน
นึกว่า ถึงการได้นามของท่าน จะไม่มี ขั้วใจ
หรือสมมุติฐานอย่างอื่นกีด แต่การกินของท่าน
ใน คืนวัน นั้น ก็พอจะ เป็นเครื่อง ประกอบ นาม
ของท่านได้ ว่าท่านซื่อมากนั้น เพราะกิน
หมดลาม มาก นั้นกระมัง?

ในคืนวันนั้น เมื่อกลดยงยาน ข้าพเจ้า
นอนไม่หลับจนเกือบสว่าง เพราะความปวด
เมื่อยและมวนท้อง มีอาการพะอืดพะอมเหลือ
ประมาณ ทั้งวันรุ่งขึ้นก็ไม่สามารถจะทำการ
ได้ มีหน้าท้องตึงเสีย นานขึ้นอีก ๓ ชั่วโมง
ก็พยายามน้ำแดงครึ่งขวด

ส่วนคนอื่น ๆ ข้าพเจ้าได้ ทราบในวันต่อ
มาว่า ก็มีอาการไม่ต่างไกลกับข้าพเจ้านัก
แต่เขามี ได้ เสีย น้ำมันเขียว หรือยาธาตุ อย่าง
ข้าพเจ้า คือแทบทุกคนนิยมใช้ 'ถุณณาถุณ' เพราะเขาบอกว่า ถ้าไม่ได้ ถุณณาถุณ ก็เห็น
จะ แย่ .....

ยังมีพิเศษยิ่งไปอีกก็คือ ทองเกี ตัวการ
ว่าถึงกับต้องเชิญ 'เพิ่นคินเล่อว์' มารับ
จึงได้หยก "ลำ....."

แต่คุณสากับคุณเพง ว่าไม่เป็นอะไรไม่
ต้องเสียอะไรเลย เพราะอาการที่เข้ไปนในคืน
วันนั้น เขาว่า เป็น 'สภาพปกติ' ของแก

ส่วนक्रमมาก จะเป็นไปในทางใด ไม่
ปรากฏ ทราบแต่ว่า เวลาจะกลืนเขาแรง
ราชบรรณ แสดงความเสียคาบคายมาก และ
ขอรับรองไว้ว่า เมื่อจะมีการพรรคคยานอก
เมื่อไรขอให้บอกด้วยจึงได้ นะอีก.

วิสุทธิเทพ

โกศโรหิต

แปลและเรียบเรียงจากฉบับของ
เอช. โรเตอร์ เอริกาการ์ด.

(คัดจากหน้า ๓๐๘-๖ ฉบับพิมพ์ ๒๕๐๘)

บทที่ ๑๖

ในแดนเรฐ

ผู้นำเรากลับไปยังที่พัก ภายหลัง พระอาทิตย์ก็ดับกันทั้งสองฝ่าย, มิได้แย่งแย่ง พระนางก็กลับร่างไปแล้วนั้น คือตาม่าบิลลาลิ. ข้าพเจ้าได้ถามแก่ง เรื่องราว ของเจ้า พวกอามะฮัคคะเหล่านี้, ตามบิลลคอบว่า มัน เป็นพวกข้าเถื่อนคร้าย, มักชอบอาศรัยอยู่ คามถ้ำ, เขา, และแอ่งหินลึก ๆ เช่น พวก ๆ, พวกหนึ่งก็มีหัวหน้าปกครองคนหนึ่ง, และผู้ เป็นหัวหน้า นั้นมักจะเลือกเอานักพรตของ พระ แม่เจ้าลลาลา คือเจ้าแม่พระจันทร์. แก่เล่าว่าแรกเริ่มเดิมทีเจ้าพวกอามะฮัคคะ เหล่านี้เป็นเกลียดเกลียดกับลูกสมันของเรฐ, เหตุ ภัยในการครองนั้น มันต่างกับขนิธพระจันทร์ ภัยของใคร จะประเสริฐกว่าใคร. หลาย ๆ รอบสัตว์พรหมค่อมามนุษย์ พวกนั้นก็แตกแยกออกจากกัน. ฝ่ายที่ขนิธเรฐก็อพยพกันไปสำนัก อยู่ค่อนคานเหินของทิวเขาใหญ่, จากนั้นก็ ลงมือยกพวกมารบวกรบ ฝ่ายที่ขนิธพระจันทร์ ไม่หยดหย่อน, ถ้าไม่ใช่เพราะอานภาพของ พระนาง—ผู้—ทรง—อำนาจ คุ้มครอง อยู่แล้ว, ก็คงจะคุมกันไม่ติดเป็นแท้. อันเหล่าอามะฮัคคะ ผู้เข้าข้างเรฐนั้น มันสัสภัยโทคร้ายติด สันดาน. ชอบคิดเนืองมนุญกันเป็นภิกษาหาร; ข้างฝ่ายที่ขนิธเจ้าแม่พระจันทร์ นั้นเล่า, ก็

โกศโวรहित

มิน

ทหารร้ายกาจ คิณิสสัยสืบเนื่องมาจากบรรพ
บุรุษอยู่ข้าง, แต่มักถือโอกาสหาอะไรรำ
สรวลผู้แปลก หนาตามเล่นเป็นครั้งคราว. “เช่น
ตัวท่าน และสหาย ท่านนั่นแหละ” บิดา
เสริมต่ออย่างมีความหมาย. แต่ข้าพเจ้าไม่
ยักหัวใจ, เพราะรู้ ว่าถ้ามันประทุษร้าย
เยี่ยงนั้นไซ้, โทษทัณฑ์ ที่มันจะโค รัยจาก
พระนาง — ผู้ — ทรง — อำนาจก็คงไม่ใช่,
นอกจากความตาย !

ข้าพเจ้าควร จะกล่าว ถึงความเป็นไป อัน
ประหลาดของชาว นครโครัน ให้ ท่านผู้ อ่าน
ได้ทราบสักเล็กน้อย, ก่อนที่จะแยกจากยุทธ
สงครามด้วย เรชชู่ต่อไป. ข้าพเจ้ามีโอกา
สติดตามตามขบวนอย่างถี่, ของเจ้าใจว่า
ข้าพเจ้าได้ยิน ได้ ฟังมาจากแกอีกต่อหนึ่ง.

พระนาง อัสมา เป็น กษัตริย์ ผู้ มี มหิทธา
บุภาพ ลึกล้ำ. เป็น การ ประหลาด ที่เธอทรง
ปกครองเหล่าข้าทาสอย่างอ่อนแอ; มิได้
กระตือรือร้นคึกคักอ่านรวรรวมเข้ามาเป็นพวกเป็น
เหล่า และคึกคักอ่านตั้งหลักฐานให้มันคง, ถึง
จะเห็นได้จาก สภาพอันรกร้างแห่งนครโครัน.
ข้อนี้เคยว่าบิดาแก ว่า เธอไม่ถนัดวิชาศึกด้วย

ชาวฮามะอีกคนนัก, จึงมิได้เอาพระทัยจะ
อย่างจริงจัง. บางครั้งก็เชยทวงพิไรโกรธ
กริ้วจนมา, เธอ ก็ ประหาร เจ้า มนุษย์
เพราะหว่าร้ายด้วย ‘ญาณวิเศษ,’ จนเป็นที่
ครันคร้ามยำเกรงของ ชาว ฮามะ อีกคนทั่วไป.

พระนางถือ เป็นกฎเกณฑ์ อย่างมั่นคง ว่าจะไม่
ยอมให้พวกผู้เห็นพระพักตร์อันวิไลของเธอเป็น
อันซาก. ค่ายิลสวาระภาว่า เธอเป็นผู้วิเศษ
อันใหญ่ยิ่งตามที่แกเคยพบเห็นมา, และยืนยัน
ันว่า เธอจะไม่มีเจ็บ, ไม่มีแก่, ไม่มีตาย,
เพราะผู้ ย่ำ ตา ทวด แก่ที่เคยเห็นเธอผูกผ่องสวย
พริ้งอยู่เป็นนิจ. แม้ ว่าเธอจะมีมหิทธานภาพ
ยิ่งล้ำประการใดก็, ก็ยังดูเหมือนว่าเธอตก
อยู่ในคำสาปแช่งอะไรสักอย่างหนึ่ง. ข้อนี้
คงกับที่เธอเล่าถึงข้าพเจ้าได้บรรยายมาแล้วใน

บทก่อน ๆ. ค่ายิลเล่าว่าเมื่อครั้งโบราณกาล,
ชาวฮามะ อีกคนมีนิวาสถาน อยู่ ณ นครโครัน,
และทั้งยังมีอาณาเขตออกไปจากทะเล. มีข้า
มีนาค่อมมา, ได้ยังเกิดโรคห่าขึ้น, บิด
เอาชีวิตพวกมันไป จวบจนจะสูญพันธุ์.
ผลสุดท้ายตะแก ลงความเห็นเอาว่าพระนาง
คือชาวเป็น บุคคล ผู้ มีความทุกข์หนัก ที่สุด,

พ.ศ. ๒๔๖๙

อดีตมาเทว

กล่าวว่า เธอมี วิญญาณ อยู่ กับ ทราบ ศพ (มัมมี่ ?) ของบรรพหนึ่งเป็นนิมิต. เธอมีกระพิลายคร่ำครวญอยู่กับศพไม่ขาดวัน.

ข้าพเจ้าถามแกว่า เหตุผลกลไกใดเล่าพระนางจึงทนทนมาดำเนินก้อยทน. คาเหมาสันศิระและแสดงความคิดเห็นว่าคงเป็นเพราะคำสาปแช่งนั่นเอง. ตามที่ข้าพเจ้าทราบ, พระนางมีกระหินหินพลันแล่นอยู่ข้าง, ข้างตรงกษัตริย์โกธกรวไม่สร้าง, ข้างตรงกษัตริย์มหาราชมเหสีเป็นอาณานิยมมิได้. องค์พระนางเป็นผู้มีเมตตา กรุณาต่อผู้ ที่รักต่อเธออย่างมหันต์, เช่น คาเหมาบิลเป็นต้น, แกอยู่ด้วยความสงบสุข โดยให้อาณาภพของเธอคุ้มครอง.

ตอนหนึ่ง ข้าพเจ้าถาม แกถึงเรื่องเจ้าเรฐ. คาเหมาตอบ ได้แต่เพียงว่า มนุษย์ ผิดคำนี้ เป็นบุคคลที่น่ากลัวเกรงที่สุด, กล่าวกันว่า เป็นผู้ที่ ไม่ตายเช่นเดียวกับพระนาง. ชาวอาระบิกะที่แตกพวกไปเข้าข้างเรฐในสวนแตกนั้นเอง มนุษย์ทุกชาติทุกภาษา ซึ่งไม่ใช้สหายของมันเป็นอาหารอันโอชะยิ่ง. ครั้นคาเหมาดังแก่สันศิระแสดงอาการกลัวเกรง, และกล่าว

ว่า แกเอง ก็ไม่แน่ใจว่าจะตกไปเป็นภิกษุอาหารของมัน หรือไม่. อาการ ของคาเหมาบิลทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกเสียวใจ แต่เชื่อมั่นว่าในการรบครั้งนี้กระสุน ไรเฟิลหมดเสียเมื่อใดนะแหละ, จึงจะยอมให้ มันลากคอไปฉีกเนื้อกินเล่นง่าย ๆ สำหรับการรบครั้งนี้ใกล้จะถึง, คาเหมากระซิบกับข้าพเจ้าว่า ให้วางใจเถิด, แกได้ยินพระนางพยากรณ์ (ซึ่งเข้เป็นเริงเสมอ) ว่า ฝ่ายเราจะต้องชนะอย่างแน่แท้. เป็นเช่นนี้เธอจึงเห็นว่าไม่จำเป็นจะต้องกำกัยไปด้วย.

ถ้อยคำของคาบิล ตอนสุดท้ายทำให้ข้าพเจ้าหนักขึ้นในใจ และ นึก สงสัยไม่หาย ว่าการที่เธอไม่กล้าไปด้วยก็คงเป็นเพราะ เธอไม่อยากจะเอาเนื้อ อันนุ่มนวล และหอมหวานไปให้มันเคี้ยวเล่นเปล่า ๆ ปลื้ ๆ. ข้าพเจ้าหัวเราะอยู่คนเดียว (เพราะ ไม่นับถือเธอนัก) แต่ก็ ไม่กล้าจะประยาธอกออกไป. เพราะถ้าขึ้นอวกโอหัง — — ท่านคงเอาได้ !

คาเหมาบิลลาลิมาหยุดคุยกับเมื่อเราถึงที่พักเป็นที่เรียบร้อยแล้ว. แกรับลากลับ, บอกว่าจะต้องรีบไปผูกคันทามให้เสร็จก่อนเข้าคร่ำ.

๐ ๐ ๐

๓ คือ ทราบศพพระคาลิเครทิส ซึ่ง พระนางประหาร และเก็บเอาไว้ดูต่างหน้า (ดูใน 'สาวสองพันปี')

อัมสะโลโปแกล และเจ้า

ชอกตื่นคอต ชันส์ ได้หลยงอกออกไปแล้วในเวลา
อันไม่ช้านัก. ข้าพเจ้า ถูกทิ้ง อยู่ ด้เดียว,

ระนอนก็ไม่หลับได้, โดยที่ไ้ล้กักขีเอา
ในคอนย้ายหลายชั่วโมง. ข้าพเจ้าผลกผลกนั้ง
อยู่หลายครั้ง, ในที่สูกักตกลใจระออกไป
เกินชมจันทร์เล่นสักครู่. ขณะนั้นใจก็ไม

นุก ทวาดเกรง ค่อเจ้าพวก อามะ อักคะนึลย;
ทั้งนี้ไม่ใช่อื่น, เพราะข้าพเจ้าถือว่าข้าพเจ้า

เป็นผู้ บังคับขยู่ชามันแล้วโดยตรง, หรือจะ
ว่าอีก ทว่า ข้าพเจ้า ถูก ขุดโลกให้ มี ตำแหน่ง
เป็นจอมทัพก็มิสู้จะผิดนัก. ข้าพเจ้าขยู่

พกลงของหนั ง แล้วก็ออกเดินไปตามถนนหิน
ซึ่งแตกหักไปบ้าง. ถนนกว้างใหญ่อยู่คล้าย

ถนนใน นคร ปอมบ ีโอ (นครนี้ได้ จมหายไป
ในพื้นแผ่นดินไทย อำนาจ ระเบิด ของ ภูเขาไฟ
เวสซูเวียส ในอิตาลี เมื่อปี ค.ศ. ๗๙)

ขณะนั้นพระจันทร์ ชันสูงแล้ว, กระทำ
ให้สามารถเห็นทวารนครโครี ได้ทะคุ่ม ๆ. มี
ลมเย็น ๆ ใน คอนใกล้ เทียงคิน พักมาฉิว ๆ
เป็นครั้งคราว, ทำให้ทวงจิตต์ ชันยานไม่

น้อย. ในท่ามกลางแห่งนครโยราดซึ่งเต็ม
ไปด้วยความ อังว้าง เปล่าเปลี่ยว, นาน ๆ

จะได้ยินเสียงนกและเสียงแมลงเล็ก ๆ สักครั้ง

นอกจากจะส่ายตา ชมภาพ แปรก ๆ ภายใ
แสงจันทร์แล้ว, ข้าพเจ้ายังใช้สมอครุ่น

ตรองถึงเรื่องราว ของพระนาง ผู้ นี้ไม่ หยุดได้.

บางคราวข้าพเจ้าก็รู้ สักว่าตนเองช่างมีอำนาจ
จิตอ่อนแอ เสีย เหลือเกิน, ซึ่ง ข้าพเจ้าไม่

ยังควรจะ เชื่อถือ ถ้อยคำ อันประหลาดพิศการ
ของพระนางผู้ นึลย. ข้าพเจ้ารู้ สักเต็มอน

ว่าเป็นใช่เพื่อ, และเรื่องราวที่ยังเกิดขึ้นกับ
คนหยก ๆ นี้ คล้าปนความฝัน. แต่ไม่ใช่—

ไม่ใช่เป็นอันขาด, แววนครอันคมซึ่งเต็ม
ไปด้วยมหาอำนาจและ ทวงพิศตร อันขยู่วนใจ

ของเขายังัก อยู่ กับ ทวงจิตต์ ไม่สร้าง หาย,
ข้าพเจ้าฝันไปไม่ได้เป็นแน่ละ. น่าขัน! ข้าพ

เจ้าต้อง ลงทน หักใจ เนื้อตัวเอง อย่าง เจ็บ ๆ
หลายหน, จึงสำนึก ได้ อย่างแน่นอนว่าข้าพเจ้า

กำลังเดินอยู่ใน นครโยราด อันเป็น สำนักของ
เจ้าแม่พระจันทร์ — ข้าพเจ้าไม่ได้ กำลังฝัน —

ไม่ได้ กำลังนึกสร้างวิมานบนอากาศหรือสร้าง
อะไร ๆ หนึ่งน ! ฮะ, ฮะ, มันเป็นเรื่องน่า

หัวเราะมากทีเดียว !
ครั้นแล้วข้าพเจ้า ก็เริ่มรำพึง ถึงเขาค่อไป

อีก.

พ.ศ. ๒๔๖๗

อัธินาเทวี

แน่นอน, ข้าพเจ้ายังยอม เชื่อถือ เธอไม่
ไถ่ละ, ถึงแม้เธอ เป็น สตรี ประหลาด อย่าง
จริงอยู่. คุณเหมือนว่าเธอออกจะอดทนภาพ
เกินกว่าความจริงไป. ก็ถ้าแหละเธอสามารถ
จริง, โฉนเธอจึงไม่น่าพล ออกค้อยทชด้วย
เรช เองเล่า — โฉน เธอ จึงไม่ใช้ านภาพ อัน
คึกคักอันนั้นร้ายเหล่าไพร่ เสือเอง ? ซ่อน
ข้าพเจ้า สงสัยนัก, แต่ไม่รู้ จะเห็นหน้าไป
ถามใคร.

ยัตินคงจิต ข้าพเจ้าก็พลันนึกมุ่งไปถึง
การยทชอันไกลเข้ามาแล้ว. ข้าพเจ้ารู้สึก
หนักใจ, โดยที่ไม่แน่ว่าสตรีจะมีกำลังสัก
เท่าไร, ทั้งฝ่ายพลรบของข้าพเจ้าก็ล้วนแต่
ฆ่าเถื่อน, จะทำการผูกข้อมมือทำทางสักครั้ง
หนึ่ง ก็ไม่ได้. คิดไป คิดมาไม่รู้ จะ ตกลง
อย่างไร, นอกจาก วิงวอน โชค ให้ ช่วยคุ้ม
ครองชีพตรวบทจนล่วงการรบอันยาวนาน.

ผลสุดท้ายข้าพเจ้าก็หักใจเสียได้, เลิก
คิดถึง เรื่อง เลอะ ๆ เทอะ ๆ นั้น, แล้วเดินชม
ทราวานครโครค้อไป. ข้าพเจ้าได้ขึ้นไปตาม
กองหิน ที่สลัก หักพัง, มิได้นึก หวากเกรง
ต้องพิษซึ่งอาพาเพ่นพ่านอยู่ตามนั้นได้. ไม่ช้า
นักก็บนชน ยอด กำแพง ใหญ่ ซึ่งถอนรากเอียง
ไปแล้ว, สังเกตดูคล้ายกับจะเป็นข้อมโบราณ

หรือโบสถ์ศักดิ์สิทธิ์อะไรสักอย่างหนึ่งแน่นอน.
ข้าพเจ้ารู้สึกเมื่อย, จึงทรุดตัวลงนั่งยังต้น
กำแพงอันหนาซึ่งสูงจากพื้นล่าง ๗๐-๘๐ ฟุต.
ข้าพเจ้าส่ายตามองดูรอบ ๆ, เห็นภาพ
นครโบราณแผ่ไปสุดสายตา, ล้วนแต่รกร้าง
หักพัง ไม่มีชนค. ความลุ่มจมนครโครน
ต ๆ ก็ไม่แตกต่างกว่านครแอธิลอนนัก. นคร
อันใหญ่ มะโพิหาร ถูกทิ้งร้าง ล่มจม อย่าง น่า
อนาถ ! ในยามราตรี ที่ปกคลุมไปด้วยความ
เปลี่ยวเปล่าวิเวกวังเวงสุดประมาณ. แม้ ว่า
ขณะนั้นทางทิศอุดรชาวามะอิตกะ ฝ่ายเรา
กำลัง เคลื่อน ขบวน ย้ายหน้า ไปสู่ เขา ใหญ่
เบื้องหน้ากัก, ข้าพเจ้าก็ยังรู้สึกว่าเงิบเหงา
เหมือน ปราศจาก วิญญาน มนุษย์เสียทีเดียว.
แสงเดือนที่กระทบโยหอก ปลายแปลบคล้ายจะ
เป็นดวงไฟลี้ลับ, หลอกหลอนให้เกิดความ
หวาดกลัว นักรบของเราเคลื่อนกระบวนต่อไป
โดยมิได้ กระโดด กระตาค, แม้แต่ จะเป็น
ราตรีอันสังกึญเย็บเย็บก็มี ไต้ยี่นเสียง, บาง
ครั้ง ข้าพเจ้า รู้สึก หวาก, คิดว่าเจ้านักรบ
เหล่านั้น อาจ เป็น ผี ประจำ นครโคร ได้ ย่าง
กระมัง, จึงเดิน ไต่ โดยเงิบกวยีนัก ?
การ เคลื่อน ขบวน ของ เหล่า นักรบ กว่า
๓,๐๐๐ คน ได้สู่สู่ลงแล้ว, และข้าพเจ้าก็

โกศโหริท

๖๘/๖๗ มิน

ยังคงนั่งทอดอารมณ์เรื่อยต่อไปอีก. ไม่นาน
นักข้าพเจ้ารู้สึกตัวเหมือนหลับไป — แต่เปล่า,
ข้าพเจ้าไม่หลับ, ข้าพเจ้ายังลืม อยู่ทั้ง
สองข้าง — — — ดูเหมือน ข้าพเจ้า เห็น ภาพ
ของ นครโคร ใน อดีตสมัย ลาง ๆ — ภาพ นั้น
คล้ายภาพที่ข้าพเจ้าสร้างขึ้น ในสมองนั่นเอง !

ข้าพเจ้ามองเห็น นครอันรกร้าง ทึบพิงกัน
กลีบกลีบขุ่นสี ความมืด โสโครก ใหญ่เหมือน สมัย
เมื่อหลายพันปีล่วงมาแล้ว. คุกคามบ้านช่อง
สว่างาม ล้วน แต่ ทาสี เหลือง เขียว สะอาดตา.
สองข้างถนนใหญ่ ๆ ปลูกต้นไม้เรียงรายไปสุด
สายตา. ฝ่าย ประชาชน พลเมือง ก็แต่ง กาย
วิจิตรบรรจง เดินอยู่ขวักไขว่. รถม้า หลาย
ชนิดวิ่งไปมา, ย่นปราสาทราชวังและโบสถ์
หอล้วน ไสวไปด้วยขงสีร้อยพัน — — — โอ,
นครโครเมื่ออดีตสมัย โพนช่วงเต็มไปด้วยความ
สวยงามเหลือลูกที่แล้ว !

ข้าพเจ้านึกต่อไปอีก — — —

ละโบสถ์อันสูงตระหง่านเต็มไปด้วยยลคค
แต่งกายอย่างประณีต, ล้วนอวยพรให้เจ้าสาว
และเจ้าบ่าวซึ่งเสร็จจากการวิวาห์ ใหม่ ๆ —
ณสถานอันเงียบบึงหา หมูสีป้หรือกำลังจักแจง
ฝูงอสุภอยู่สระวัง. ข้าพเจ้าเห็นตลาดกำลัง
จอแจ ไป ด้วย ฝูงชน — — — นักรบ กำลัง

ฝึกซ้อม เค้นเข้า กระบวน; เห็นเด็ก เล็ก ๆ
กำลังออกจากโรงเรียน, เสียงเสียงหยอกล้อ
กันน่าเพลิดเพลิด; ภาพ ของ นครโคร นั้น
เต็มไปด้วยชีวิตอันเคลื่อนไหว, หาได้เงียบ
หงอยเหมือนที่เป็นอยู่ณะเพราะหน้าไม่.

จากนั้น ข้าพเจ้า ก็ สายตาชม ภูมิประเทศ
ของนครโบราณต่อไป. ถนนอันกว้างใหญ่มี
สมทุมพุ่มไม้ ขึ้นอยู่เพื่อบอกไปไกลหลายสิบล
เส้น, กำแพงที่เหลือนอยู่เพียงครึ่งข้างค่อนข้าง
และเสาหินโคต ๆ มีอยู่ระกระระกระ, บางแห่ง
ก็เคียนโล่งมีแต่พุ่มไม้ เล็กค้ำตะคุ่ม ๆ, สิ่ง
เหล่านั้แม้ จะงาม เย็นตาในยามที่ก็ยังมีเท่า
ดวงเดือนอันแจ่ม, ซึ่งเปล่งรัศมีอยู่ณะท่าม
กลางท้องฟ้าสีน้ำเงิน.

มีช้านานข้าพเจ้ารู้สึกหนาวเย็นเข้าชุ่มขน
เพราะลม ตอนตก พัด กระ โซก แรงเข้า ทักที่.
ความสัทปะระกอบด้วยความหนาวเย็นชะโงใจ
ให้รู้สึก หวาด; แม้แต่ เสาของคน เอง ก็แทบ
ไม่กล้ำมอง. ข้าพเจ้ารีบไถ่ลงมาจากกองหิน
ย้ายหน้ากลีบพิทโคยท้วน. อย่างไรก็ตาม,
ข้าพเจ้าทนนั่งอยู่ต่อไปไม่ได้เป็นแท้, ข้าพเจ้า
รู้สึกว่าคุณคนเป็นผู้ หมดลมหายใจอยู่คนเดียวใน
ท่ามกลางแห่งตราทรา. ชาวนครโบราณอันสิ่งอยู่
ในเบื้องล่างเป็นเวลาอันได้หลายร้อยศักราช.

พ.ศ. ๒๔๖๗

อีสานเหนือ

ข้าพเจ้า ถึงค่ายพัก, แลเห็นเจ้า

ขันส นึ่งหว่าวอยู่คนเดียว, ดูท่าทางเหมือนจะ
กำลังคอยข้าพเจ้าอยู่,

“ผมเกือบไปตามคุณแล้วละ, คุณมาสิ,”
เขาเอ่ยขึ้น, “ฝ่าเถอะ! ถ้าผมไม่เฝ้าว่า
คุณไปหาแม่ผิวขาวนั้นแล้วผมจะไปเค็ด. นี่
เกรงว่าจะเป็นการซัดคูลู — — —”

“บ๊ายบ๊าย!” ข้าพเจ้าส่งเสียง, “ขันส,
ถ้าพระนาง มีหุ่ยว แทะจะต้องถูกตบ หนพื้นหลุ
อย่างไม่ต้องสงสัย.”

ข้าพเจ้าไม่อยากจะล้อต้อเจียนกับเจ้า ซอช
เคนต้อคผู้ ซอศคัย น อัก, วัลลิมตัวลงนอน
พยายาม สงบใจ จะให้หลับ. พอเห็นทันอน
โรเบ็คสันสหายคักกข่าก, ดวงจิตก็ประวั
ไปถึงเขา, ให้ บังเกิดความวิตกกังวลถึง.
เป็นเวลานานข้าพเจ้าจึงระงับใจหลับลงได้.

พอ สาง ๆ ขันส ปลุกข้าพเจ้าลุกขึ้น, บอก
ว่าคาเว้าบิลลาลี นำคานหามาคอยอยู่แล้ว.
ขณะนั้น โกโรโค ทหารร่วมใจ ของ อัมสะ โล
โยแกสกำลังลงเลขาขันสให้ลูกสมุนรวมทั้งขุน
ชูลออยู่; นี่เป็นธรรมเนียมก่อนจะออกสงคราม
ทุก ๆ ครั้ง. ชูลอ ที่ถูก เถิดทำ ให้อยู่รักษา

ดูแลคน ที่ถูกจับมา เมื่อคราวก่อน พวกกันอาสา
จะไปด้วย, ฝ่ายเจ้าคนแจบก็ใจดีก็วงวนให้
ฆ่า คนเสีย เพราะจะได้ไม่ต้องห่วง ไปอีกต่อไป
การไต่ เลียง นี้ ได้ สักสิ้น ลงโดย พระนาง ได้
ขัญชาให้หญิงพนักงานมาอยู่ดูแลแทน.

พอได้ เวลาเราก็ออกเดินทาง. ข้าพเจ้าอยู่
คานหามอันหน้า, ต่อมาถึงบิลลาลีและขันส
อัมสะ โลโยแกสนั้นขอตัวไม่ยอมนั่ง, เดินรวม
ไปกับโกโรโคและชูลออีกสองคน.

ข้าพเจ้า ขอกล่าวขวัญถึงเจ้าขันส สักเลก
น้อย. มันเป็นการนำขันส ที่นัยคงแต่อกเกิน
ทางจากแม่ลักคลุฬ เจ้า ซอชเคนต้อค ผู้
ไม่ก่ออะไรเคยได้ ถูก ใครแยกเลย, มาครั้งนี้
จึงรู้ สักสะบาย อัก สะบายใจ ถึงกับเจดาศบพัน
ควันโขมง, และ ยิ้มไม่ขาด. เมื่อรู้ สักขอ
เจ้าก็ขำหัวเราะ ขันสไปนั่งคร่อม อยู่บน หลังคา,
ทำอาการไม่ผิดไปกว่าลิงสักเพียงไหน. ข้าพ-
เจ้าอยู่แล้วก็อึดหัวเราะไม่ได้.

เราถูกหามไปตามทางอันรายนอน, ผ่าน
ท่งไม้เล็กใหญ่, ย่างก็มีกอกอกผลอยู่สะพรั่ง
ข้าพเจ้านึกเถวว่าในครั้งกระ โนน ที่ตรงนั้นคง
เป็นนา เป็นสวนทั้งนั้น เพราะ สังเกตดู ออกม
สมบุรณมาก ทั้งเป็นที่ราบผืนใหญ่ก็ขยไปด้วย

โกศโวกิต

ลำธารหลายสาย. ลำธารเหล่านี้มีเค้าแสดง
ว่าเคยเป็นคลองเล็ก ๆ สำหรับถ่ายน้ำเข้าออก
มาครั้งหนึ่ง.

ประมาณ ๑๐ นาฬิกาก่อนเที่ยง เราถึงต้น
เขาลูกใหญ่ ซึ่งเป็น จกหมาย ของ การ รม.
ข้าพเจ้า สั่งให้ หยก และ ลง มือตรวจ ทิวทาง ขึ้น
ต่อไป. ตรงนั้น เป็นน้ำผาชัน แต่มีรอย หิน
แตก และรากไม้ ระวัง พอสวย หนี ยวขึ้น ไป
ได้. เมื่อ เห็นว่า ไม่มี ทาง ไทไหน จะไป กว้าง
อีก ข้าพเจ้า จึง ออก คำสั่ง ให้ ลง มือ ขึ้น ไป
โดยด่วน. ขณะนั้น เป็นเวลา ประมาณ เกือบ วัน
แล้ว!

เราถึงยอดเขาไม่นานนัก, แต่ต่างก็รู้สึก
เมื่อยล้าเป็นอันมาก. ข้าพเจ้า เห็น ผลรย ของ
พระนางนอนหลับอยู่ในกระโจม, มี ยาม ขึ้น อยู่
ลึกกว่าคน. แม้ ว่า ขณะ นั้น แดด จะ แผลง แสง
เนืองนิตย์ก็ตาม. เจ้าพวกนกข้างนอนหลับ
กันอย่างขมขื่นคำที่เคยชินมาตั้งแต่เล็กจนโต
แล้ว.

ข้าพเจ้า จึง แจง ปลุก เจ้าพวกหัวหน้าให้ลุก
ขึ้น แล้ว ออก เดิน ตรวจ ทิวทาง ๆ กระโจม,
คณะจำนวนได้ ประมาณ ๓๒๕๐ คน. ข้าง
เป็น เรือง ทน่าน กั หิว ระวัง เสียจริง ๆ ทนายพรวน
ย้าย แอล แล่น คอว เคอร์ เมน ผู้ เป็น ชาว อัง กฤษ

สามัญ คนหนึ่ง ได้รับ คำแห่ง ถึง จอมทัพแห่ง
ชาวนครโคร. นัก แล้วย ก็ ขึ้น ใน ใจ ไม่ หาย,
แต่ก็ ออก หัวใจ ไม่ หาย ใน ทานอง เคียว กัน,

ภายหลัง ที่ ได้ ตาม เจ้าหัวหน้า ถึง ขั้ว ของ
ชาวนครโยธาณพอเป็นเค้า ๆ, ข้าพเจ้า ก็
ชวน อิม สะ โล โป แกส และ อิม สี่ พรหม คัวย
หัวหน้าใหญ่ สาม คน ออก เดิน ตรวจ ทิว ภูมิ
ต่อไป จน สุก หน้าผา ลาก อีก หน้า หนึ่ง. ตรง
แห่ง นั้น มี ไหล่ เขา แยก ออก เป็น สอง กิ่ง, ค่อย ๆ
ลาด ลง ไป จน กระทบ ทราย เบื้องล่าง. ฉะนั้น ทราย
นี้เอง ข้าพเจ้า ยก กลับ ย่น ระยะ ทาง กวาก, เห็น
ชาวผิวดำ เป็น จำนวน มาก ตั้ง กระ โโจม อยู่ เป็น
พิค. ข้าพเจ้า คณะ อย่าง หยาบ ๆ ก็ คว่า มี
จำนวนราวหมื่นคน.

หัวหน้าใหญ่ทั้งสามแจ้งแก่เราว่าเจ้าพวก
นั้นแหละคือพลรบของเรช อมตะบุรุษ. ข้าพ-
เจ้า ทราบ แล้ว ก็ รู้สึก ไม่ สะบาย เพราะ เห็น
ประจักษ์ตาเองว่า ฝ่ายเรามีจำนวนเพียงหนึ่งใน
สามเท่านั้น. ฝ่ายศัตรูก็จะเริ่มเข้าโจมตี
ที่เราในตอนเช้าตรู่แรกพระอาทิตย์ขึ้น, เพราะ
พวกนี้จะออกรบกับเมื่อพระเจ้าของมัน (พระ
อาทิตย์) โผล่ขอบฟ้าแล้ว. นี่ก็เป็นความรู-
พิเศษ ซึ่ง ข้าพเจ้า ได้ จาก ชาว นครโคร.
ข้าพเจ้า เดินตรวจภูมิประเทศพิคใหญ่ ก็กลับ

พ.ศ. ๒๔๖๘

อัสมาเทวี

มายังที่เดิม และลงมือปลูกอาหารถักรันถึงวัช
ยุทที่เขียว.

เจ้าหัวหน้าใหญ่ออกความเห็นให้ยกลงไป
ทางไหล่เขาชันขวามือ, เพราะมีหินทรายพอ
ชุ่มพลได้, และทำการรยได้เปรียบกว่าที่
แห่งอื่น.

“ความเห็นของแกล่แบะคาย ท่านต่าง
ว่า ถ้ามัน ยกขึ้น โอบหลัง แกล่ แะ จะว่ายัง
ไ้?” ในที่สุดข้าพเจ้าถามขึ้น.

เจ้าหมอนันตจักรง, เฉลยว่า มันเป็น
กลยุทแบะเกา ๆ ยังไม่ไ้ คักแปลงให้ คชิน.

แล้วข้าพเจ้าชักถามต่อไป

“พวกแะจะเลือกเอาเวลาไหนเข้าโจมตี,
ถนัดตอนกลางคืนหรือกลางวันละ?”

ไ้รับ คำตอบว่า ตอนกลางคืนเป็นเหมาะ
ที่สุด, และยังไม่เคยมีตัวอย่างเล่ห์ชาวนคร
ใครจะออกต่อสู้ตอนกลางวัน

ข้าพเจ้าหลมยปลูกขากับอัมมะ โลโปแกส
และฮันส์ สักครู่, เห็นว่าควรจะเริ่มโจมตีก่อน
พระจันทร์ขึ้นหรือขึ้นแล้วยังไม่สังเกต. เมื่อ

กำลังเห็นพระอมกันเช่นนั้น, ข้าพเจ้าจึงแบ่งคน
ออกเป็นสองพวก ๆ หนึ่ง ประมาณ ๒๕๐, ให้

โกโรโคและซูลุคนหนึ่ง ยกลงไ้ทางไหล่เขา
ข้างซ้าย, กำชับว่าพอไ้ไ้ คังทางให้หยุด

คัง ออกให้กว้าง และ สุ่มไฟขึ้น ทำที่เหมือน
เราตั้งฐานทัพอยู่ตรงนั้น. อีกพวกหนึ่งประมาณ
๓,๐๐๐ คน, ข้าพเจ้า และ อัมมะ โลโปแกส
พร้อมด้วย ฮันส์ และซูลุ อีกคนหนึ่งควมคุมไป
เอง, ตั้งใจว่าจะยกลงไ้ทางไหล่เขาทางขวา
มือ และซุ่มคอยที่อยู่มากองไม้เล็ก ๆ รอ
เวลายกออกโจมตี.

แผนยุทธของข้าพเจ้า ดูเหมือนจะไม่ถูกใจ
เจ้าคนหัวหน้า. เห็นว่าควรจะให้ควมซื่อ
เสียบ้าง, ข้าพเจ้าจึงเดินตรงเข้าไ้หาอย่าง
โกรธ แล้วอ่อยว่า:

“นั่นนะ, เจ้าเพอนยาก. เจ้าต้องเข้าใจ
ว่า เจ้าเป็นผู้เลือกให้เราควมคุมมา, ไม่ใช่
เราตั้งคว ของเราเอง, ฉะนั้น เรา ต้องถือว่า
เราเป็น นายเหนือเจ้า และ เจ้า จะต้องเชื่อฟัง
เสมอ. คงเคยคิดเป็นต้นไปเจ้าจะต้องมาอยู่
ใกล้เราและซูลุผู้นี้, ถ้าพวกเจ้าขึ้นถอย
โดยเราไม่สั่ง, ขวานนั้น จะ บั่นหัวเจ้าเสีย
ทันที!” ข้าพเจ้าไ้ไปที่ขวานของอัมมะ โล
โปแกส. “ถ้าเจ้าขึ้นถอยหนีไปสัก, พระ
นาง—ผู้—ทรง—อำนาจจะประหารชีวิตพวก
เจ้าเสียให้สิ้น!”

เจ้านายซูลุก็คอยตามเดิม. เมื่อข้าพเจ้า
เห็นว่าพระเจาทรงพยานมัยแล้ว, จึงควักเอา

โกศโศก

มิน

รูปแท่งงาสลักของชิลาลิ ชนมาแล้วดูให้ มั่นค
จนแทบจะติดกันทีเดียว. เจ้าหมอนันตาเหลือก
ขาว, รับผิดชอบคานหมอบลงกับพนักพร้อม
ด้วยพวกลูกน้องแล้วส่ายลว่า จะยอมทำตาม
ข้าพเจ้าสั่งทุกอย่าง.

“ก็แล้ว,” ข้าพเจ้าร้อง อย่าง โส้กอก.
“กลับไปเถอะ, เตรียมตัวให้ พร้อมไว้. เรา
จะยกธงไปตอนพลบวัน.”

ก็แต่ นานี้ ความยุ่งยากอันเกิดจากเจ้า
พวกโอหังเหล่านี้ก็ไม่มี อีกต่อไป.

◎ ◎ ◎

พอถึงเวลาเข้าได้เข้าไฟ โศกโศกพร้อม
ด้วยพลรบ ๒๕๐ และ ชูล อีกคนหนึ่งก็พากันลัก
คางไม้ลงไปยังที่กำหนัดไว้. ข้าพเจ้ากำชับ
ว่าพอได้ยินเสียงปืนสองนัดก็ให้ ให้ออกไปให้
ถึงที่สุดที่จะถึงได้.

ก่อนพระจันทร์ขึ้นคือภายหลังเวลาค่ำสนิท
แล้ว ข้าพเจ้าพร้อมด้วยขีมีสะโลโปแกส, ชันส
และ ชูล อีกคนหนึ่ง ก็นำพลรบ ๓,๐๐๐ ยกลงไป
ตามไหล่เขาบ้านขวา. ทุกคนพยายามส่ง
เสียงที่สก ซึ่งได้ผลดีมาก, เพราะพวกนี้มี
ลักษณะทั้งพยัคฆ์ชันข่า เสียแล้ว. แม้แต่
จะมีคนแสนคนเราก็ยัง ทำหน้าที่ ได้ผลพึงใจ

อย่างยิ่ง, เสมือนมีคำสั่งประจักษ์. พลรบ
ทุกคน หาดูเห็นทั้ง ห่อปลายหอกเสียอย่างมี
ชีวิต, เพราะเกรงจะ เป็นประกายเมื่อต้อง แสง
เดือน. นี่นับว่าเป็น ความ รอบคอบของเขา
ซึ่งข้าพเจ้าเองก็ เ็นนักดั่ง. ไม่นานนักเราก็
คลานมาถึงหินลาใหญ่ นับจากที่รวมเข่งล่าง
ขึ้นมาราว ๆ ๕๐๐ หลา. ณที่นั้นเราแบ่งออกเป็น
สี่กอง ๆ หนึ่งประมาณ ๗๕๐ คน. ข้าพเจ้า
ออกคำสั่งให้หยุด และชุมนุมอยู่ที่.

ถ้าถึงนั้นพระจันทร์ค่อย ๆ โผล่จากขอบไม้
ที่ละน้อย, ฉายแสงอันนวลส่องท้องภูมิประเทศ
แห่ง กาทัพโป เปนที่ เย็น ตระการตา. มีทิว
หมอกหนาปกคลุมฐานที่พัสดุเสียมิด. แสง
เดือนไม่อาจส่องทะลุลงไปถึงได้. ข้าพเจ้า
พยายาม สังเกต การ เคลื่อนไหว ของ ปรักษ์
อย่างใจเด่น, แต่มิได้ รับผิดชอบอะไร เพราะ
หมอก เจ้ากรรม ช่างไม่ งาม หายไป เสียเลย.
อย่างไรก็ดี, ข้าพเจ้า เคารว่า สัตว์คงอยู่ห่าง
จากเราประมาณพันหลา.

ท่านที่รัก ข้าพเจ้า เปรียบเหมือน จอมทัพ
อันปราศจากภัย, ไม่ทราบว่าจะ สัตว์จะออก
แผนกลยทอย่างไรต่อไปอีก. ถ้าหากว่าเจ้า
เรซุจะเปลี่ยนเวลารบเป็นเวลากลางคืนเสีย ซึ่ง
เราคาดไม่ถึง, ฝ่ายเราอาจตกอยู่ในอาการ

พ.ศ. ๒๔๖๙

อัสมาเทวี

เสียเปรียบอย่างมีท้องสงสัย. สมมุติว่าปรักษ์
ใหญ่ที่ขยักมากก็ตลึงทางหลังแล้ว ฝ่ายเราผู้
อยู่เบื้องล่าง จะ หวัง ชัยชนะได้ โดยยากเย็น
แน่แท้, อนึ่งเล่ากำลังกันน้อยกว่ากันถึงสาม
ส่วน. ข้าพเจ้าคิดแล้วก็วิตกเป็นกำลัง

ขณะนั้น กองไฟ ทางฝ่าย โกลโรโค เริ่มมี
แสงแดงแฉนม ๆ เป็นแนวยาว, ลวงตาข้าศึก
ให้คิดว่า พวกเราที่พอยู่ตรงนั้นเป็นอันมาก.

ข้าพเจ้าค่อยรู้สึกอุ่นใจ, เพราะคิดว่าอย่างไร
ก็ดี พวกมัน ปรักษ์ ผ่าน ขนมาโดยเราไม่รู้ นั้น
ไม่ได้เป็นอันขาด. ทั้งนี้ ก็โดยว่าทางอยู่
ทางเดียวที่มันจะต้องผ่านขนมาระหว่างกองไฟ
กับเรา, ดังนั้นคงจะมีเงาให้เห็นบ้าง.

สักครู่หนึ่ง ข้าพเจ้า ก็ เกิดไม่ไว้ใจ ขนมา
อีก, สงสัยว่าอาจมีทางขนทางอื่นข้างที่เดินได้.
ถึงเจ้าหัวหน้าจะรับรองสักปานใดก็ตาม, ข้าพ
เจ้าก็ยัง ไม่ปลงใจเชื่อ เพราะรู้อยู่แล้ว
ว่าถนัดนี้ไม่ชินกับมันนัก. หวอยพลากท่าปรักษ์
คอกโอบหลังขนมาโดยไม่รู้ ตัวแล้ว เราจะทำ
อย่างไร? ” ครั้น ข้าพเจ้า รู้สึก เย็นวว
เข้ากระดูกสันหลัง.

ขณะ เมื่อ ข้าพเจ้า ครุ่น คิด อยู่ นั้น อันส์ ก็
คลานเข้ามาสะกิดหลังแล้วกระซิบว่า:

“ คุณนาย, ผมจะขอออกไปเสียก่อนว่ามัน
อยู่ที่เดิมหรือไม่. อย่าห่วงใย ผม เลยครับ.
ให้ผมไปเถอะ ! คุณ ก็ทราบ ก็แล้วนี้ ว่าผม
สามารถในหน้าที่นี้ขยันใด. ให้ท่านชื่นชม
ไม่กลัวหลงคอก, คุณนาย. โอ้หมอกนั่น
มันจะกำบังตัวผม ได้อย่างดี. ผมไปละนะครับ.
ถ้าผมไม่ไปก็กลับมาก็ดี, คุณจงเข้าใจ
เถิดว่า พวกมันยังอยู่ที่นั่น.”

ข้าพเจ้า รู้สึก ตะขิดตะขวงในใจ, ไม่อยาก
จะให้ อันส์ ต้องฝ่าอันตรายถึงเพียงนี้เลย. ใน
ใจรู้สึกนึกว่าใครคนใช้ผู้ สติย ชื่น ขนอีกเป็น
อันมาก. จากนั้นข้าพเจ้า ก็ แล่ความให้ขุน
ซูลฟัง.

“ ให้เขาไปเถอะ, ท่าน มะคุมะซัน.”
อิมสะโลไปแกสตอบ, “ ข้ารู้ ก็ว่าเขาน่า
ในทางนี้มาก. วางใจ เสียเถิดว่าถ้าข้าใช้
ขวานได้ก็เพียงใด, และ ท่าน นำทัพได้ก็
เพียงใด, เจ้าฉิวเหลือง นัก ชอกแซก ได้ ก็
เพียงนั้น. จงอนุญาตให้เขาไปเถอะ ! ”

ข้าพเจ้าเห็นศรัทธะน้อย ๆ. อันส์ เห็นดังนั้น
จึงจับมือข้าพเจ้า ขอบ ด้วยความรัก และ เป็น
เชิงขอร้องอนุญาตในตัว พวกเราพยายามกลับ
ภายใน ๑ ชั่วโมง, ครั้นแล้วก็มีคนตาย

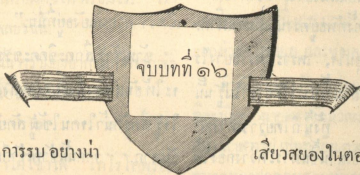

โภกโรหิต

มิน

กลางคืนกลับไป, ทั้งให้ข้าพเจ้ายืนตลึงอยู่อย่าง
ไม่รู้จะพูดอะไร !

หมอกยิ่งลึกลับ และลมก็โชยพัดโยกสยอก
แรงจนทุกที, กระทำให้พวกเรารู้สึกหนาว
ฉานอันจะบังเกิดขึ้นในไม่ช้านัก !

[อย่าลืม การรบ อย่างน่า

เสียวสยองในตอนหน้า !]

A cheval donné on ne regarde point à la bouche

“อย่าพิจารณาปากของม้าที่เขาให้”

การดูปากม้านั้นว่าระบุพื้นของมันเป็นอย่างไร เพราะพื้นม้าอาจแสดงได้ว่ามันจะ
แก่ชราหรือไม่ จึงเปรียบเป็นคำสอนว่า อย่าตรวจดูของกำนัลที่เขาให้ว่าดีมากหรือน้อย
เพราะจะทำให้ผู้ให้มันโกรธได้ต่าง ๆ ทางที่ถูกต้องถือว่าอะไรที่เขาให้เป็นที่นั้น ไม่ควรวินิ

ของ ฉงน.

อยากได้น้ำ

“มณี รัตนปราการ” ขรรษา

ข้าพเจ้าเดินมา หยคยณ อยู่ที หน้าคก เชียง
สพานยศเส แล้ว ห็นหน้า ออก ถนน ควัก

รทหมาย สัชมก ซึ่งบรรจตัว อักษร น้อย ๆ เป็น
ระเบียบน่าดู ชนมาคลออ่านออกเป็นคำรบสิบ
ใจความในรทหมายมีดังนี้

ก้านนี้ มายัง คุณประเสริฐพจน์ ทราบ.
กิดินได้ทราบว่ท่าน จักการพิมพ์
หนังสือ “นักสืบสยาม” ซึ่งเรียบเรียงโดย
ท่านเองออกจำหน่าย กิดิน มีความยินดีขอ

๑. เจบ ได้ สอดเงินจำนวน ๕ บาทมาพร้อมกั
ร.ม. นี้แล้ว โปรดส่งไปยัง.

น.ส. พิศมัย รัถยพันธ์
บ้านเลขที่ ๑๔๘๐ เชียงสพานยศเส

พระนคร
เมื่อได้ ครวรท เลขบ้าน เป็น ที่ แน่ใจ แล้ว
ข้าพเจ้าก็เคาะประตูกระทะรทหน้าบ้านเขา ๆ
หัวใจข้าพเจ้าเดินแรงในขณะ ที่บ้านประค
เผยออกซ้า ๆ มือซ้ายของข้าพเจ้ากุมหนังสือ

“นักสืบสยาม” ไว้แน่น คางจึงทขานประค
มีกลิ่นคลาก.

เด็กหญิง หน้าตา หมดก ผิวพรรณ ค่อย
ราว ๓๒ ขวบ โผล่หน้า ออกมา แล้วก็จึงท
ข้าพเจ้าคงแต่กระะกลอกเท้า.

“มีธุระอะไรคะ?” เสียงหวานแจ้วถาม.
ความคากหมาย ของข้าพเจ้า ว่าเด็กนี้ คง
เป็นน้องสาวของเจ้าหล่อน จีบ! จีบ! น้องยัง
สวยดังเพยงน พัสสาวจะงามสักเพยงไรหนอ?

“คุณพิศมัย รัถยพันธ์ อยู่ที่ไหน ไช้ไหมจ๊ะ?”

“พิศมัย รัถยพันธ์” เด็กทวนคำซ้า ๆ

“อ้อ ไช้ค่ะ คุณต้องการพบเขารึคะ?”

“จ๊ะ! หนูช่วยบอกเขาก็เถอะ”

“งั้นคุณรอเดี๋ยวละคะ” พทแล้วก็กลับ
เข้าไปข้างใน บัคประตูเสื่ออย่างเดิมราวกับ
กลัวข้าพเจ้าจะเข้าไปสัถกะไรยั้งนแหละ

ข้าพเจ้ายืนแกว่รออยู่คนเคี้ยว เวลาล่วงไป
ประมาณ ๑๕ นาทีก็ไค ยืน เสียงขาน ประตูเปิด

มณี รัตน์ปารการ

มิน

อีกครั้งหนึ่ง ข้าพเจ้ารีบเหลียวหน้าไปโดยเร็ว
พบภาพ ๗ หน้าซึ่งเกือบจะทำให้ข้าพเจ้าล้มลง
เพราะความตกใจ.

นางสาว อ้วนตะ ฌิวคำ เข้ายืนหัน
หน้าตาออกผิ่ประปราย กิณหมาก ปากแดง
ค้อย ๆ โผล่หน้าออกมาทีละน้อย ๆ ที่สุดก็
ยื่นเผชิญหน้ากับข้าพเจ้าอย่างจัง.

ในมือของเจ้าหล่อนกมผ้าเช็ดหน้าไว้ ตาม
ตัว มีกลิ่น น้ำมัน ฉิว ๆ ซึ่งข้าพเจ้าได้แต่งเรื่อง
นักสืบสยามเป็นพิสดารไว้ว่า “กลิ่นน้ำมัน
ทอดปลา” เพื่อออกโทรมหน้าเป็นลึกลับยิ่ง ๆ
สายตาที่จ้องมายู่ที่ร่างข้าพเจ้านั้นแสดงความ
กระวนกระวายใจอย่างยิ่ง. เจ้าหล่อนไม่รอให้
ข้าพเจ้าพิศโฉมอีกต่อไป รีบถามขึ้นโดยเร็วว่า

“คุณจะมาหาใครกันคะ ?”

ข้าพเจ้านึกถึงความเจ้าชู้เจ้าอย่าง ของ
แม่สาวน้อยผู้มีนามว่าพิศมัยเสียทีกระไร กว่า
จะออกมาได้แต่ละทีก็ต้องให้ยายแม่ครัว ออก
มาคอยออกทีหลังด้วย,

“คุณพิศมัย รัชภินันท์ ย่ะ” ข้าพเจ้า
พูดแล้วแอบคั่นแกเสียทีหนึ่ง. ยายนัน (ขอ
ให้ข้าพเจ้าเปลี่ยนสรรพนามเสียเถิด) ทำ
กระมิกกระเมียนแล้วพูดอยู่ในลำคอว่า

“พิศมัย รัชภินันท์”

“ย่ะ” ข้าพเจ้าพูดด้วยความหมั่นไส้

“ช่วยบอกทีเถะจ๊ะ แม่คุณ !”

ยายนันย์ก็ตัวตรง เผชิญหน้ากับข้าพเจ้า

แล้วพูดอย่างฉาดฉานว่า

“คิดนเอง ซอ พิศ — หรือ — พิศมัย

คุณมีอะไรอะไรไม่ทราบ”

ข้าพเจ้าหันมาคิด แทบจะล้ม แต่เอา

มือซ้ายเกาะขานประคองร่างไว้ และมีมือขวา
ก็ค้อย ๆ ส่ง หนังสือ ให้ รู้สึกเสียทายนิด ๆ

แน่นอนรับหนังสือไปดู ข้าพเจ้าก็ค้อย

ในใจว่า “ใช่ เราไม่ควรเลือกเอาตนเองเลย
เชียว อยากได้หน้าก็ใหม่ละ รูปร่างพินยัง
ก็แค่นะซอพิศมัยกับเขาคือ”

ขณะที่กำลังนึกเพลินอยู่ได้ยินเสียงแม่

พูดแว่ว ๆ ว่า

“เอ๊ะ ! คิดนไม่ได้สั่งให้คุณ มาส่งด้วย

ตนเองน่ะ โถ ต้องเดินมาไกลด้วย ความจริง

หนังสือนี้ ของนายผู้ขายแกะกะ แกล้ว

นายผู้หญิงจะรู้เรื่องซอหนังสือ แกล้งลงชื่อ

คิดนแทน อ้อ ! คุณหมกขุระแล้วไม่ใช่หรือคะ

คิดนต้องขอ ประทานโทษ ประเทียปลาใน

กระทะใหม่หมก”

จบแล้ว

ลกขฬารเอก

๒

สวเริง

นับ จำเริญ ตั้งแต่ อาณาเขตต์ของลาว
ตกอยู่ภายใต้ อำนาจการปกครองของกรุงอังวะ
ผู้คน พลเมืองลาว พวกนี้ ได้ ได้รับความเกื้อตร้อน
อยู่เป็นนิจวันคร อาศัยจากความทารุณร้าย
การ ที่ พวกพระมา ทำมาแล้ว ด้วยอาการต่าง ๆ
เป็น สิ่งสำคัญยิ่ง ที่ มิได้เสียจากความทรงจำ
ของชนชาติลาว ดูเหมือนแทบทุกคนได้เก็บ
ความพยายามเหล่านั้นตราแน่น ไว้กับอก และ
เตือนพระวรอยู่เสมอทุกลมหายใจ

นรงค์ — เป็นนามของชายหนุ่มชาว
เหนือคนหนึ่ง ซึ่งอยู่ในจำนวนที่มิมีความรู้เห็น
เหตุการณ์เหล่านั้นมาแล้วโดยตลอด เขาเป็น
คนชอบความสงบนิ่ง ดูเหมือนท่าทางจะชอบ
อยู่ในตัวว่าเขาเป็นคนพริ้ม ๆ ไม่ชอบการ
สนทนาปราศรัยกับคนอื่น นอกจากคนที่ชอบ
พอกันจริง ๆ กิริยาของเขาเหล่านั้น มีคน

หลายคนถึงความเห็นว่าไม่สมกับหน้าอื่น มี
ลักษณะคมคาย สายตาเป็นเงาซึ่ง แล่กล้ำ
เนื้อ ทุกส่วน ช่างช่วยให้ สม กับ การ ร้ายคายน
กระไร อา! แต่สิ่งเหล่านั้น ทำไม่จึงไม่
คอยปลุกใจให้เขากลายเป็นคนว่องไวอย่างชาย
ชาติทหารบ้างหนอ

วันหนึ่งเวลาใกล้พลบค่ำ ผิงกาพากันขึ้น
กลับริ้งเป็นฝูง ๆ เขากำลังก้มหน้าเดินคุ่มเพื่อ
จะรีบให้ถึงที่พักก่อนมืด แต่พอถึงทางเลี้ยว
ที่ จะตรงไปถึงที่มุ่งหมาย ก็พอกับชายหนุ่ม
ในเครื่องแต่งกายพลเมืองลาว ว่อง เข้า มาเกาะ
ตัวเขา อาการกิริยาของชายผู้นั้น ได้มีไปด้วย
ความกลัวเกรง ตัวสั่นคล้ายลูกนก ชณะ
เมื่อ เขาคงตัว และจับข้อมือ ของ ชายหนุ่ม ผู้นั้น
เขาได้กล่าวถามอย่างรีบร้อนขึ้นว่า —

“นี่เรื่องอะไรกัน, พ่อคุณ”

ข่าวเหนือ

มิน

“ฉัน...ฉันเห็นเขา...เห็นอายมอญียากอง
มันกลืนฉัน...มันกลืนฉัน...แล้วมันยัง...ยังจะ
ฟันฉัน โอ, ท่านช่วยด้วย มันทำฉันฟันคาย
กับมัน...แต่...แต่ฉันทำมัน...ฉันทำมัน
เพราะว่ามันฆ่าพ่อของฉัน...ท่านผู้เพือนยาก
ไปจะช่วยชีวิตของฉันครั้งเถิด”

ทันใดเมื่อชายผู้เฒ่าเรอจบลง ชาย
อีกคนหนึ่ง ในเครื่องแต่งกายนักรบพม่า มอ
ญี่ นน ถึยกายชอยู่เหนือศีรษะ และวิ่งตรงมา
ยังเขา

“ปล่อยอายหนุ่มหน้าขาวนั้นออกมาเดี๋ยว
หาไม่ — หาไม่ ข้าจะ ต้อง เล่นงาน มึง ด้วย”
เป็นเสียงหัว ๆ เสียงยังกบ

เขาจึงหันกลับมามองหน้าขาวนั้นออกมาเดี๋ยว ก็รู้แน่ว่า
มอญียากองนั้นนอน ภายในช่องเขากำลัง
เคียวฟันด้วยความโทษะ แต่ผู้สีกมันทน
เสียด้วยความยอมีย สีมือนว่าจะปล่อยโยน
น้ำใจ ออก ฝ่ายหนึ่งให้สงัยเสียจากความเกรี้ยว
โกรธ

“ข้าก่อนซี, ท่านนักรบ” เขากล่าวท้วง
“ค่อยพกกันดีกว่ากระมัง”

“อ้าย! อย่า อวกกันก็ ข้าไม่ค่อยชอบ
เพราะมันไม่ใช่ กงการของมึง” เสียงของ
มอญียากองถึงขรม สีนากำลังแคงท่า แสง

ว่าเต็มไปด้วย ความแค้นเคือง “ให้มันชัก
กายออกมาเล่นกันเดี๋ยวนี้เถิด”

“แก ก็รู้ นานว่า เขาไม่มีอาวุธติดตัวมา
แล้วแกยังจะชวนให้เขาสู้ แกต้องไม่ทารุณ
ชนะ ถึงจะโคชถือว่าเป็นนักรบ”

“ถ้ามันเสือกมาก่า และข้ายังทำท่าย
ข้าทำไม”

“ขอทีเถื่อนะ, ยกโทษให้เสียเถื่อนะ นึก
ว่าให้ข้าก็แล้วกัน”

“ไม่ยอม, ข้าต้องเอาหัวมันได้”

“แกไม่มีขีมีมะเลยเจ้า”

“ขีมีมะลึงอะไร คาย ของ ข้านี้แหละ
ขีมีมะละ”

“ใช่! นี่แกมันออกจะรุนแรงนัก ขอ
ทั้งที ก็ไม่ยอม ถ้าฉัน ฟุ้งขึ้นมาพบบันใหม่
ตรงนี้ เวลาวันกว่านั้นหน่อย เอาไหมล่ะ”

“นั่นจะเล่นงานกับข้าอกร”

“อ้ายข้าไม่ต้องการ กอดไว้ แต่ข้า
ต้องการช่วยทุกชีวิตของเขา”

มอญียากอง นักรบหนุ่ม กระแทกกายเข้า
สู้กันแก็ก! สายดาบทั้งสองจึงถูกหน้าของเขา
อย่างแสงความขาวฉาวมาทราวย

“อ้ายมึงนพลอยอยู่กับเขาด้วย แต่คัส
ฟุ้งนก็ ข้าจะมากินตามันก็ ถ้ามึงไม่

ชาวเหนือ

มิน

สีหน้ายังเต็มไปด้วยความ^๑ตื่นเต้น “ฉัน^๒รับรอง
ว่าจะ^๓มาตรงตามเวลานัก แต่ — แต่ฉันจะ^๔ไป
หา^๕ท่านที่^๖บ้านก่อน”

“เฮ้! ท่าน^๗รู้จัก^๘บ้าน^๙ของ^{๑๐}ฉัน^{๑๑}แล้ว^{๑๒}รึ”
เขาดาม

“จ๊ะ, อยู่^{๑๓}ไม่^{๑๔}ห่าง^{๑๕}กัน^{๑๖}นัก”

“ถ้า^{๑๗}ยัง^{๑๘}งั้น^{๑๙}เรา^{๒๐}กลับ^{๒๑}กัน^{๒๒}เถอะ”

เมื่อ^{๒๓}ตกลง^{๒๔}กัน^{๒๕}แน่น^{๒๖}อน^{๒๗}แล้ว^{๒๘} เขาก็อภัย^{๒๙}ชาย^{๓๐}หนุ่ม^{๓๑}
หน้า^{๓๒}คม^{๓๓}ขำ^{๓๔}ก็^{๓๕}เริ่ม^{๓๖}ออก^{๓๗}เดิน^{๓๘}มา^{๓๙}ตาม^{๔๐}ทาง^{๔๑}ซึ่ง^{๔๒}ตัด^{๔๓}ตรง^{๔๔}
ไป^{๔๕}ยัง^{๔๖}บ้าน

วัน^{๔๗}วัน^{๔๘}ชน^{๔๙}ตอน^{๕๐}เย็น^{๕๑}เกือบ^{๕๒}จะ^{๕๓}ถึง^{๕๔}เวลา^{๕๕}นัก^{๕๖} ชาย^{๕๗}
หนุ่ม^{๕๘}ผู้มี^{๕๙}นาม^{๖๐}ว่า^{๖๑}ทอง^{๖๒}อิน^{๖๓} ก็^{๖๔}เขา^{๖๕}ได้^{๖๖}มา^{๖๗}ถึง^{๖๘}ยัง^{๖๙}ที่^{๗๐}
มอง^{๗๑}ยี่^{๗๒}บาก^{๗๓}อง^{๗๔} นักรบ^{๗๕}เรือง^{๗๖}นาม^{๗๗}ย่น^{๗๘}อม^{๗๙}ยม^{๘๐}อยู่^{๘๑}อย่าง^{๘๒}
คลุก^{๘๓}เย็น^{๘๔}คอย^{๘๕}อยู่^{๘๖}ก่อน^{๘๗} อย่าง^{๘๘}ไร^{๘๙}ก็^{๙๐}เท่า^{๙๑}
สิ่ง^{๙๒}เกิด^{๙๓}เห็น^{๙๔}อยู่^{๙๕}ซี้^{๙๖}ก็^{๙๗} นาย^{๙๘}ทอง^{๙๙}อิน^{๑๐๐} ย่อม^{๑๐๑}เป็น^{๑๐๒}ฝ่าย^{๑๐๓}
เสีย^{๑๐๔}เปรียบ^{๑๐๕}ทก^{๑๐๖}อย่าง^{๑๐๗} ตลอดจน^{๑๐๘}รูปร่าง^{๑๐๙} หรือ^{๑๑๐} กำลัง^{๑๑๑}
กาย^{๑๑๒} และ^{๑๑๓}ยิ่ง^{๑๑๔}เขา^{๑๑๕}รู้^{๑๑๖}แน่^{๑๑๗}ว่า^{๑๑๘}อีก^{๑๑๙}ฝ่าย^{๑๒๐}หนึ่ง^{๑๒๑} คือ^{๑๒๒}ชาย^{๑๒๓}
หนุ่ม^{๑๒๔}ยัง^{๑๒๕}ไม่^{๑๒๖}เคย^{๑๒๗}แตะ^{๑๒๘}ต้อง^{๑๒๙}อว^{๑๓๐}ช^{๑๓๑}ทก^{๑๓๒}อย่าง^{๑๓๓}แล้ว^{๑๓๔} ก็^{๑๓๕}
เหมือน^{๑๓๖} ทำ^{๑๓๗}ให้^{๑๓๘}หัวใจ^{๑๓๙}ของ^{๑๔๐}เขา^{๑๔๑}พลอย^{๑๔๒}เป็น^{๑๔๓} ทก^{๑๔๔}ซ^{๑๔๕}
ด้วย^{๑๔๖}มาก

“ยิ่ง^{๑๔๗}งี้^{๑๔๘}เล่า, เจ้า^{๑๔๙}หนุ่ม^{๑๕๐}หน้า^{๑๕๑}ขาว” มอง^{๑๕๒}ยี่^{๑๕๓}
บาก^{๑๕๔}อง^{๑๕๕} กล่าว^{๑๕๖}อย่าง^{๑๕๗}เยาะ^{๑๕๘}เย้ย^{๑๕๙} “ใคร^{๑๖๐}มี^{๑๖๑}ตัว^{๑๖๒}อะ^{๑๖๓}ระ^{๑๖๔}วะ^{๑๖๕}
ข้า^{๑๖๖}ไม่^{๑๖๗}ต้อง^{๑๖๘}การ^{๑๖๙}ให้^{๑๗๐}เสีย^{๑๗๑}เวลา^{๑๗๒}เลย^{๑๗๓}จน^{๑๗๔}อีก^{๑๗๕}ใจ^{๑๗๖}เดียว”
เขา^{๑๗๗}เหลียว^{๑๗๘}มา^{๑๗๙}ทาง^{๑๘๐} นาย^{๑๘๑}ทอง^{๑๘๒}อิน^{๑๘๓} ชาย^{๑๘๔}หนุ่ม^{๑๘๕}

ร่าง^{๑๘๖}น้อย^{๑๘๗} คล้าย^{๑๘๘}กับ^{๑๘๙}จะ^{๑๙๐}เด้ง^{๑๙๑}ให้^{๑๙๒}ทั้ง^{๑๙๓}ต้น^{๑๙๔}ตาม^{๑๙๕}คำ^{๑๙๖}
ที่^{๑๙๗}นัด^{๑๙๘}หมาย^{๑๙๙}มา^{๒๐๐}แล้ว^{๒๐๑} ชาย^{๒๐๒}หนุ่ม^{๒๐๓}มี^{๒๐๔}วัย^{๒๐๕}ซึก^{๒๐๖}คาย^{๒๐๗}ชอก^{๒๐๘}
จาก^{๒๐๙}ฝัก^{๒๑๐} และ^{๒๑๑}ยืน^{๒๑๒}นั่ง^{๒๑๓}คอย^{๒๑๔}เวลา^{๒๑๕}อยู่^{๒๑๖} หน้า^{๒๑๗}ตา^{๒๑๘}เต็ม^{๒๑๙}
ไป^{๒๒๐}ด้วย^{๒๒๑}ความ^{๒๒๒}หว่า^{๒๒๓}ทก^{๒๒๔}ล้วน^{๒๒๕}เป็น^{๒๒๖}ที่^{๒๒๗}ซึ้ง^{๒๒๘} แต่^{๒๒๙}กลับ^{๒๓๐}ฝัน^{๒๓๑}
ทำ^{๒๓๒}ท่า^{๒๓๓}เหมือน^{๒๓๔}หนึ่ง^{๒๓๕}ว่า^{๒๓๖} เป็น^{๒๓๗} ชาย^{๒๓๘}อื่น^{๒๓๙} กล้า^{๒๔๐}หา^{๒๔๑}ญ^{๒๔๒}
ชา^{๒๔๓}ญ^{๒๔๔}ฉกร^{๒๔๕}ร^{๒๔๖}ร

มอง^{๒๔๗}ยี่^{๒๔๘}บาก^{๒๔๙}อง^{๒๕๐}คง^{๒๕๑}ทำ^{๒๕๒}รำ^{๒๕๓}ทาย^{๒๕๔} เขา^{๒๕๕}ผล^{๒๕๖}ระ^{๒๕๗}ออก^{๒๕๘}มา^{๒๕๙}
ยืน^{๒๖๐}คุม^{๒๖๑}เชิง^{๒๖๒}อยู่^{๒๖๓}ใน^{๒๖๔}ระยะ^{๒๖๕}ห่าง^{๒๖๖} คา^{๒๖๗}ทัง^{๒๖๘}ต้อง^{๒๖๙}คอย^{๒๗๐}จับ^{๒๗๑}ก^{๒๗๒}
ถึ^{๒๗๓}ร^{๒๗๔}ยา^{๒๗๕}ของ^{๒๗๖}นักรบ^{๒๗๗}พม่า^{๒๗๘}ทก^{๒๗๙}แ^{๒๘๐}เท่า^{๒๘๑} เขา^{๒๘๒}นัก^{๒๘๓}ชม^{๒๘๔}อยู่^{๒๘๕}
ภายใน^{๒๘๖}ว่า^{๒๘๗}เป็น^{๒๘๘}นักรบ^{๒๘๙}ที่^{๒๙๐}ชำนาญ^{๒๙๑}เพลง^{๒๙๒}ค้าย^{๒๙๓}คน^{๒๙๔}หนึ่ง^{๒๙๕}
ขณะ^{๒๙๖}นั้น^{๒๙๗} ชาย^{๒๙๘}หนุ่ม^{๒๙๙}มี^{๓๐๐}ร่าง^{๓๐๑}น้อย^{๓๐๒} ถึ^{๓๐๓}รำ^{๓๐๔}ค้าย^{๓๐๕}เข้า^{๓๐๖}ประ^{๓๐๗}ชั^{๓๐๘}ก^{๓๐๙}
ค้าย^{๓๑๐}ค้อย^{๓๑๑} ค้าย^{๓๑๒}กัน^{๓๑๓} จน^{๓๑๔}เกิด^{๓๑๕}ประ^{๓๑๖}กาย^{๓๑๗} มอง^{๓๑๘}ยี่^{๓๑๙}
บาก^{๓๒๐}อง^{๓๒๑} กลับ^{๓๒๒}ถอย^{๓๒๓}หลัง^{๓๒๔} คง^{๓๒๕}ทำ^{๓๒๖}เง^{๓๒๗}อก^{๓๒๘}เง^{๓๒๙}ค้าย^{๓๓๐} ชน^{๓๓๑}
เห็น^{๓๓๒}อ^{๓๓๓}ศั^{๓๓๔}ระ^{๓๓๕}วะ^{๓๓๖} คา^{๓๓๗}ทัง^{๓๓๘}ต้อง^{๓๓๙}มอง^{๓๔๐}ก^{๓๔๑}ตรง^{๓๔๒}ไป^{๓๔๓}ยัง^{๓๔๔}ที่^{๓๔๕}หมาย^{๓๔๖}
นาย^{๓๔๗}ทอง^{๓๔๘}อิน^{๓๔๙} ยก^{๓๕๐}กาย^{๓๕๑}ชน^{๓๕๒}วัย^{๓๕๓} และ^{๓๕๔}ทน^{๓๕๕}ไถ^{๓๕๖}น^{๓๕๗}เอง^{๓๕๘}
ค้าย^{๓๕๙}ได้^{๓๖๐}หลุด^{๓๖๑}ค้อย^{๓๖๒}จาก^{๓๖๓}มือ^{๓๖๔} พร้อม^{๓๖๕}กับ^{๓๖๖}ภาพ^{๓๖๗}ของ^{๓๖๘}
นาย^{๓๖๙}ทอง^{๓๗๐}อิน^{๓๗๑}กลั^{๓๗๒}ม^{๓๗๓}ลง^{๓๗๔}ทง^{๓๗๕}ย่น^{๓๗๖}

มอง^{๓๗๗}ยี่^{๓๗๘}บาก^{๓๗๙}อง^{๓๘๐}มี^{๓๘๑}ใจ^{๓๘๒}กล้า^{๓๘๓}ดะ^{๓๘๔} เพ^{๓๘๕}ื่อ^{๓๘๖}ร^{๓๘๗}เวลา^{๓๘๘}ให้^{๓๘๙}
ชาย^{๓๙๐}หนุ่ม^{๓๙๑}นั้น^{๓๙๒}เข^{๓๙๓}ย^{๓๙๔}ค้าย^{๓๙๕} หรือ^{๓๙๖}คง^{๓๙๗}ตัว^{๓๙๘}ใหม่^{๓๙๙} ค้าย^{๔๐๐}ใน^{๔๐๑}
มือ^{๔๐๒}ขวา^{๔๐๓} ถึ^{๔๐๔}ง^{๔๐๕}ง^{๔๐๖}อด^{๔๐๗} พร้อม^{๔๐๘}กับ^{๔๐๙}ส^{๔๑๐}อ^{๔๑๑}ก^{๔๑๒}เขา^{๔๑๓}ไป^{๔๑๔}ใกล้^{๔๑๕}
คา^{๔๑๖}ทัง^{๔๑๗}ต้อง^{๔๑๘}จร^{๔๑๙}จ^{๔๒๐}้อง^{๔๒๑}ตรง^{๔๒๒}ค้อย^{๔๒๓}เป็น^{๔๒๔}ที่^{๔๒๕}หมาย^{๔๒๖} เขา^{๔๒๗}
ทก^{๔๒๘}ใจ^{๔๒๙}เกือบ^{๔๓๐}คลั่ง^{๔๓๑} เพราะ^{๔๓๒}เขา^{๔๓๓}ไม่^{๔๓๔}นัก^{๔๓๕}กว่า^{๔๓๖}นักรบ^{๔๓๗}อื่น^{๔๓๘}
เรือง^{๔๓๙}นาม^{๔๔๐} จะมี^{๔๔๑}ใจ^{๔๔๒}ร้าย^{๔๔๓}แ^{๔๔๔}ง^{๔๔๕}ถึง^{๔๔๖}เพียง^{๔๔๗}นั้น^{๔๔๘} ก่อน^{๔๔๙}ที่^{๔๕๐}
ค้าย^{๔๕๑}นั้น^{๔๕๒} จะมี^{๔๕๓}โอกาส^{๔๕๔}เช^{๔๕๕}ก^{๔๕๖}เ^{๔๕๗}ื่อน^{๔๕๘}ถูก^{๔๕๙}ค้อย^{๔๖๐}ว้าง^{๔๖๑}ของ^{๔๖๒}

พ.ศ. ๒๔๖๘

ลูกทวารเอก

ชายผู้เสียหลักนั้น เขาใช้มือขวาชักดาบ
ซึ่งสะพายอยู่ข้างตะโพกซ้ายออก และถนัดเข้า
ร่ายดาบของมอญยักของควยอาการันรวกเร็ว

ความไม่สมหมายทำให้สัตว์รักเกิดโทษะ
ทวชน มอญยักของเงยหน้าขึ้นร้องกเขาควย
สายดาบอันโกรธแค้นแทบจะกระเด็นออก ซึ่ง
ตรงข้ามกับเขา ความสับสน และหึงทำให้
เห็นว่า เขาเป็น คนโง่เขลา นัก เขาแน่ใจว่า
สีหน้า ชนคนไม่ใช่สีหน้าที่ เขา ควรกลัว หรือ
เกรงเลย

“อ้ายย้า, นี่มันเล่นระยำอะไรกัน ท้อ”
เสียงของ มอญยักของ พลง ออกมาอย่างแค่น
เคื่อง “มึง อยาก ร้อง ก็ ย้า วร, อ้าย พวก
หน้าขาว”

“เฮ้ย! อ้ายยักของ” เขากระแทกเสียง
ให้เด็ดขาด “ในโลก มันสู้ ไม่ใช่แค่มี
คนเคียวคอกวะ ที่มีความสามารถ ร้ายดาบ
อย่าดูถูกนักสิ มันไม่หน้าขาว อย่างคำพูด
ของมึงทุกคน แต่ทว่าต้องยอมอมความตาย
ของมึง คราวนี้ ก็ เพราะมึงมันไม่มีหึงมะโนใจ
เท่านั้นเอง ข้าจึง ทนยอมให้อีกคนหนึ่ง คอ
ขาดไปโดยเปล่าประโยชน์ไม่ได้”

“ข้าบอกแล้วว่า อย่าเลือก — อย่าเลือก
แค่ถ้ามึงอยากเลือกและทนงว่าในโลกยังมีคน

ที่สามารถถึก ถึก มาเถะ มา เล่น กัน สัก
๒-๓ เพลง”

ไม่มีสิ่งใดที่ข้าห้ามความมึนของเขาเสีย
ได้ ดูคล้ายกับว่า ด้วยคำท้าทายของ มอญย
ยักของ นั้น ไม่ได้ทำให้เขาสั่นเสียวสั่นเสียเลย

ชายหนุ่มร่างน้อยค่อยทรงกายขึ้น และเดิน
มาขึ้นตัวสั้นอยู่ในระยะห่าง เขาถอยออกมา
และก้มตัวเก็บดาบที่ตกอยู่กับพื้นนั้น โยนไปเสีย
ทางหนึ่ง

“เราจะลองกันแน่หรือ, ยักของ” เขา
ร้องถาม

“มา — มา — อ้ายหน้าขาว มึงไม่รัก
ชีวิตของมึงก็เอา” เป็นคำตอบ

นั่นจึงไหลลึก. เป็นโบราณศกาสิตอันดก
แล้ว กิริยา อัน เชื่องซึม หงอยหึงของเขา
ไม่น่าจะเป็นผู้ท้วงใจถึงเพียงนี้ มอญยักของ
พยายามฟันซ้ายแทงขวาวอย่างสุดความสามารถ แต่
จะเฉียดกายของเขา แม้เพียงเท่าเส้นผม ก็ทั้ง
ยาก หน้ายังคงขมแดงแสดงว่าใจยังเย็นอยู่
เช่นเคย คายของเขาคงทำหน้าทศแคบของกัน
อย่างเดียว ความไม่สำเร็จยิ่งนาน — ยิ่งนาน
เข้าทุกที ยักของก็ยิ่งเพิ่มความโทษะ ทั้ง
ฟันทั้งแทงอย่างไม่ลดละ

“เพลงอาวๆหมดเพลงแล้วหรือ, อ้ายคุณ”

ชาวเหนือ

มิน

เป็นเสียง เบาะ เบาะ ซึ่ง ออก จาก ปาก ของ เขา
“มันเพลงขานไวย น้หรือนักเรียนเรื่องนาม
อา! มึงคิดนัก — คิดถูกคนมาก มึงไม่คิด
เลยหรือว่า — ว่ามึงประธานลิตัว อ้ายตน —
อ้ายหน้าเหลือง มึงมองคหน้าของข้าให้ กินา
และข้า — ข้าจะเล่นงานมึงข้างละ — ข้าจะต้อง
สอนเสียบ้าง — สอนให้ มึงรู้ดีกว่าพวก — พวก
ไทยเหนือไม่ใช่พวกหน้าชาวอย่างมึงคำหิมนะ
ระวังตัวเถอะ — ”

คำพูดของเขาซึ่งทำให้ มอญ ยากอง เกือบ
มากจน ตาม ร่างกาย อัน มี เหนือ ไหล่ ซิก
เห็นกลามเนื้อเป็นเม็ด ๆ ลักษณะซิกนั้น ไม่ผิด
กับเขามากนัก

“มึง ต้องการ เพียง เจ็บตัว ให้ ข้า หรือ —
หรือ — ”

“อ้าย ย้า ! ” เสียง ของ มอญ ยากอง
เกือบเป็นแผด “มึงไม่ต้องพูดมาก ”

เพลงตายเริ่มดังขึ้นอีก ชายหนุ่มร่างน้อย
ร้องของเขาด้วยความสนใจ ทุก ๆ สมหายใจ
พลอยนึกช่วยเขาอยู่ทุกขณะ แต่ครั้งมอญ
ยากอง มีหัวใจอันเปลี่ยนแล้ว ความมุ่งหมาย
เอาความมีชัย เป็น ของยาก ทั้งฟัน ทั้งแทง
ทุกท่า หาได้ทำให้กายของเขาปรากฏมีโลหิต
แม้แต่หยดเดียว กลับตรงข้ามที่จะต้องเกิดความ

ระวังมากขึ้น ช่วงเวลาสักพักใหญ่ เขาก็
กลายเป็นฝ่ายรุก ได้สักร้อยหลังไปอย่างนับ
ก้าวไม่ถก

“ข้าจะต้องเล่นมือขวาข้างที่ถนัดตาย ของ
มึงเสีย มึงจะได้หาย ทนงตัว ”

เขาพกดกลาง ค่ายกักท่าหน้าทอวรับ เขา
ตั้งตามองก็ยิ่งทิ่มหมาย คงหน้ายังคงม
มอญยากอง รู้สึกเหงอไหลโซมทั่วกาย ขณะ
เมื่อเขาขยับท่าชกตายหมายจะฟันนั้น มอญ
ยากองได้ รับถอย เพื่อคอยรับคายของเขาด้วย

ความชำนาญ แต่ อนิจจาเอ๋ย — นักมวย
เชี่ยวชาญต้องมาหมดข้อเสียคราวนี้แล้ว ยิ่ง
มีทันทมจะยกคายนั่นถึง ทรงข้อมือขวา
ที่จับคายนั่นขาดเสีย ทั้งคายนกขมือนักมวย
หน้าเลือดตกลงยังพื้นสา เสียงมอญยากอง
ครวญครางด้วยความเจ็บปวด แทบว่าชีวิต
จะออกจากร่าง เขาขึ้น ทรง กาย อยู่โดย
กะล่อนภาพ ค่อยจากนั้น เขาก็ ชูคายนี้อยู่บน
ท้องฟ้า และแหงนหน้าขึ้นกล่าวว่า —

“พ่อ ขน สวรรค์, โปรดประจักษ์แก่ใจเป็น
พยานลูกด้วยเถิด ”

แล้วเขาก็ถลนถอยลงเก็บเสียในหลัก เค้น
มายังชายหนุ่มผู้ที่ยืนคดิ่งง มอญยากอง
ยังคงยืนโอคครวญ มือซ้ายนั้นกุมแผลอาวุธ

พ.ศ. ๒๔๖๗

ลูกท้าวเอก

ส่วนตาทั้งสองจับอยู่กับมือที่ขาดนั้น ซึ่งยังคง
คาบอยู่ตมเดิม

“ยฆากอง! มึงดูหน้าของข้าให้ดีๆ เด็ก
บาง—บางมึงจะจำได้ว่า—ว่าไคพยข้าที่ไหน
ครึ่งหนึ่งหรือมากกว่านั้น นเพราะมึงเข้าใจ
ผิด คิดทงกันเกินไป จึงมาถูกคนก็เขา มึง
คงจำนามหม่นหาญผญศึก ทหารเอกกรุงศรี
อยุธยาได้กระมัง และ—มึงต้องจำได้ว่า
ผู้ขมาขาว และควยไล่ฟันมึงครึ่งหนึ่งนั้นคือใคร
อา—ยฆากอง เอ๊ย! มึง ควร เห็น อีก ข้าเด็ก
หม่นหาญผญศึก พ่อของข้า ก็สัญญาไว้ให้
คราวนี้กัน เพราะถูกรุม และข้ายังผูกใจ
เจ็บอยู่จนบัดนี้ —”

“หม่นนรงค์”

เสียงของมอญยฆากองออกพ้นจากริมฝีปาก
แล้วก็ก้มหน้าลงมองพื้น

“ลูกละ, นั้นเป็นนามของข้า แต่—แต่
มึงจะต้องลืมหาญศึกต่อท้ายอีกซ้ำ มึงต้องเข้าใจ
ได้ละชื่อว่า นามอันนี้ พระเจ้าอยู่หัวแห่งกรุง
ไทยได้พระราชทานให้กับข้า และโยกเกล้าๆ
ให้ข้าได้ ทำการในตำแหน่งพ่อของข้า จนบัดนี้
จำไว้เถอะว่ามึงได้มาพบกับลูกท้าวเอก มึง
จึงต้องได้รับผลความเชื่อแนกไปขอจากเพื่อน—”

เขาบอกให้ชายหนุ่มผู้เพื่อนเดินไปเก็บดาบ

แล้วต่างก็พากันเดินกลับ ทั้งให้มอญยฆากอง
นำกรบผู้เหี่ยมโหดขึ้น กับหน้าโอศุครวญอยู่
คนเดียว

เขาพาชายหนุ่มหน้าตาคมขำ มาจนถึงที่
พักซึ่งเป็นเรือนไม้ซีกแต่ความสมัย ว่างโล่ง
พลบมืด ลมพระพายก็กระพือพัดซึกหนาว ๆ
บุทกลทั้งสองยืนนั่งอยู่เชิงบรรได เขาโยกอก
เพื่อนรักอยู่เสมอได้ ใจความรักก็เกิดจาก
หัวใจอันแท้จริงเสมออย่างนี้ แต่ชายหนุ่มผู้ม
นามว่าทองอินรู้สึกระสับกระส่าย คุเหมือน
กิริยาอาการ ที่ เขา ทำอยู่น ช่วยให้เกิดความ
กระตือรือร้นอย่างลึกซึ้งประมาดขึ้น

“ท่านหรือขอว่าหม่นนรงค์หาญศึก” ชาย
หนุ่มเริ่มถามด้วยเสียงอันหวานรัยใจ “ว่าสนา
ของฉันท่านี้แท้ ฉันทไม่กลาย — ไม่นึกว่า
จะได้—ได้พยกันอีก

“เฮ! ฉันทแปลกเหมือนกัน คุเหมือน
ฉันทจำได้คล้ายคล้ายคลึงคลา” เขาพยด้วย
เสียงหนักแน่น แต่ค่อนข้างเขา “แต่จำไม่ได้
เสียแล้ว”

ชายหนุ่ม ยังไม่ได้กล่าวอะไรต่อไปอีก
เพราะขณะนั้นมีชายหนุ่มอีกกรว ๕-๖ คนเดิน
เข้ามายืนอยู่ตรงหน้าของเขา พร้อมกับคำ
รายงานจากคนหนึ่งว่า —

ชาวเหนือ

มิน

“ผมเตรียมเรือเสร็จแล้ว พวกเราจะออกเดินทางกลับกรุงตามพระบรมราชโองการ คำนับเวลาสัก ๗ เวลานั้นนายหมื่นแทนยังกำลังรวบรวมพลที่ยังกระจัดกระจายอยู่”

“กินแล้ว, กลับไปบอกหมื่นแทนเถอะนะว่าฉันจะไปนั้นตามนัด” เขาร้องสั่ง และทันใดพวกเหล่านั้นก็ทำความเคารพลากลับออกจากเขตบ้าน เขาจึงหันหน้ามาทางชายหนุ่มอีก “ฉันจะต้องกลับกรุงศรีอยุธยาละ ท่านคงไม่ทกใจกระมัง ถ้าฉันจะบอกว่าพวกฉันมานเพื่อสืบราชการลับบางอย่าง อีกไม่นานเราคงจะไพบยกันอีกทอด แต่ — แต่ฉัน ขอให้ท่านฝากหัตถ์เพลงกายไว้เสียให้มาก”

“ฉันไม่มีครุนี้, ท่านหมื่นนรงค์ — ฉันอยู่ตัวคนเดียว พ่อแม่ไม่เหลือแล้ว ท่านจำควรบวชวิหฺนทานทองอินไม่ได้เลยหรือ”

เขาทำหน้าขมขื่นอยู่เหมือนจะคิดหรือนึก

“โอ, หนานทองอิน คือตัวท่านนะหรือ”

“เปล่าเลยจ้ะ, ฉันเป็นลูกของเขา”

“เป็นลูก — หนานทองอินคนแก่ ๆ ที่เป็นทหารแห่งพระนครเข็ญใหม่”

“ใช่จ้ะ —”

“เอ! ฉันออกจะเขวใหญ่ แต่จำได้ว่าหนานทองอินมีลูกสาวคนเดียว จึ่ง — จึ่งละ

หน้าตาเหมือนกับท่านมาก ย่างที่ท่านจะเป็นพี่ — พี่ชายของแม่ — แม่สรว้อยคำกระมัง”

“ฉันเองคือสรว้อยคำ ทำไมท่านจึงลืมเอารวังเอารังที่เกี่ยว”

“ตายละ, นี่ทำไมหล่อนจึงปลอมตัวมาเล่นยิ่งเล่า”

“เพราะ — เพราะ ฉัน แค้นใจ อ้าย มอญียากของมาก ฉันเล่าให้ฟังแล้ว และเห็นนั่นแหละฉันจึ่ง — จึ่งต้องพยายามหนี สมน้ำหน้าอ้ายคน อวดดี ฉัน เป็นหนี้บุญคุณ ท่านมาก ถ้าฉัน — ฉันไม่ได้ท่านแล้ว ฉันคงตายแน่นอนฉันเสียใจจริง ๆ — เสียใจ ที่ท่านจะคงจากไปเสียนาน”

“จะให้ฉัน ทำ ยังไง ละ, แม่สรว้อยคำ”

เขา กล่าว พร้อมกับ มอญี คงหน้า ของหล่อน ผู้ยืน ในเครื่องแต่งกายของชาย ด้วยความเอ็นดู “ฉันอยู่หนทางไกลมาก”

“ฉันบอกท่านว่าฉันไม่มีทพงเลย” หล่อนบรรยายด้วยความเป็นจริง “ท่านสงสัยฉันบ้างหรือเปล่าจ้ะ”

เขา ฟัง มารู้สึกตัว ว่าได้ล่วง เกิน หล่อน และทันใดนั้นเอง เขาได้คลายมือ ออกจากไหล่ของหล่อน

“ท่าน คง หมก ความ สงสาร ฉัน แล้ว”

พ.ศ. ๒๔๖๔

ลูกทหารเอก

หล่อน กล่าว ค่อย ๆ ดวงหน้ากำลังฉือเลาะ

“ท่านไม่ควรเอามือออกเลย”

“แต่หล่อนไม่ใช่เพื่อนของฉันล่ะ”

“ท่านเกลียดฉันหรือ”

“เปล่า”

“ถ้าเช่นนั้นคงสงสัยฉันอยู่”

“ใช่, ฉันสงสัยหล่อนมาก”

“ถ้าเช่นนั้น ท่าน ต้องเอามือ วาง บนไหล่
ของฉันอย่างเค็ม”

“หล่อน — หล่อน เยน หลิง นะ, แม่
สรวีคำ”

“ฉันไม่เห็นแปลก เพราะฉันรักท่าน”

“ภายหลัง, หล่อนผูกแขนหัวใจฉันทุกคำ”

“ฉันไม่นึก — ฉันไม่นึก”

“แต่ฉันคนเคยวนัก”

“นักถึงฉันหรือจะ”

“ใช่, ถึงหล่อนนั่นแหละ เพราะหล่อน
ว่ารักฉัน”

“ถูกแล้ว, ท่านไม่รักฉันบ้างหรือ”

“ฉันคอยหล่อนไม่ถูก แต่ — แต่ฉันยอม
ไว้แค่เพียงฉันเป็นชายโสทเท่านั้น”

“ยังเป็นโสท ฮา! ถ้ายังงั้นทำไมไม่
คิดมีเมียเสียบ้าง”

“ฉัน — ฉันกำลังคิด และจะขอความ
ช่วยเหลือจากคำแนะนำของหล่อนด้วย”

“ช่วยเหลือ! แม้จริง ฉันไม่รู้จักกับ
ใครเลย กรุงศรีอยุธยาถมเถไป”

“แต่ฉันชอบ คนเมืองนี้เสียแล้ว”

“ท่านจะให้ฉันทำอะไร”

“ช่วยฉัน”

“ช่วยยังงั้นหรือ”

“ไปกับฉันไหมล่ะ”

“ใช่, ฉันบอกแล้วว่าฉันรักท่าน และฉัน
ไม่มีที่พึ่ง”

“ถ้าเช่นนั้นฉันก็ไม่ใช่โสทนะล่ะ”

“ทำไม”

“เพราะฉันได้หล่อนไป — ไปอยู่ด้วยแล้ว”

“แต่ฉันไปอยู่ฐานเป็นน้องต่างหาก”

“ถ้าฉันจะเรียกว่าหล่อนรักฉันยังงั้น”

“ทำไมล่ะ”

“เพราะฉันไม่หมายเช่นนั้น”

“ถ้าท่านรับรองจะสงสารฉันตลอดไปก็ —”

“ใช่, แม่สรวีคำ อย่างนี้ไปมากนัก
เลยนะ หล่อนคงรู้ความในใจของฉันตั้งแต่

ยังกลายมาแล้ว แต่ — แต่ฉันยังไม่กล้าบอก

กับหล่อนว่าฉัน — ฉัน พอใจในส่วนตัวของ —
ของ —”

ชาวเหนือ

มิน

“จ๊ะ, พอแล้ว ฉันเข้าใจ ทำไมไม่ ทำน้ำ พวกทหารพายก็เริ่มลงมือพาย เรือ
บอก ก็ฉันเสียดวง ๆ เล่า ฉันไม่รังเกียจ ค่อย ๆ แล่นห่างจากท่า หล่อนจึงมองด้วย
อะไรตอก — ฉันรักท่านเหมือนกัน แต่ท่าน
ก็รู้ว่าฉันเป็นหญิง —”

หล่อนลุกขึ้นยืน แต่เขากลับรวยรังของ
หล่อนไว้แน่น

“หล่อนอย่าเปลี่ยนเครื่องแต่งตัวเลย ไป
ยังแหละนะ คนอื่นจะได้ไม่รู้ว่า — ว่าเป็น —
เป็นทรักของฉัน ถ้าไม่อย่างนั้นฉัน — ฉันจะถูก
พวกทหารขย้ำกันแน่ —”

ตอนที่ฉันนั้นเอง เขาพาหล่อนไปลงเรือที่

ท่าน้ำ พวกทหารพายก็เริ่มลงมือพาย เรือ
ค่อย ๆ แล่นห่างจากท่า หล่อนจึงมองด้วย
ความอ้ายยั้ง น้ำใสสุชลไหลย้อย ออกมา
จากดวงจักขุทั้งสอง อากาณชนิคนึกเหมือน
จะตรึงกับโคลง ที่ข้าพเจ้าแต่งไว้ เมื่อคราวจาก
นครเชียงใหม่ครั้งหนึ่งว่า —

๑ จากนครเชียงใหม่ร้าง แรมยั้ง เจ้าเคย
จากสุเทพทอดยลิ่ง สวาทเร้า
จากเวียงที่เคยอิง อุบัติเกิด นันนอ
จากมิตรจากไปเศร้า โศกแล้วม้วยหาย

A chose faite conseil pris

“เมื่อแล้ว ๆ จึงศึกษา”

กิจการอื่นใดที่แล้วเสร็จ ย่อมเป็นการพ้นเวลาที่จะกลับมาหาหรือกันอีก ทางที่ควรตั้ง
ปรึกษาคดกลึงกันก่อนแล้วจึงกระทำลง

ของ ฉันทน.

อ้อสัง ฉันท

๖๖ ขอลวาทนิวาทนพระสาสคา

นุกติโลกพระทรงคุณา

๑ อักพระขรรมพระไตรปิฎกคณ

ชลัพระคุณนิยาลกระสร —

๑ นยพระสังฆพระผู้ค่างพระคิ—

ละวัตรสัมมรดนเทางวิดิ

๑ อักพระผู้วิเริ่มพระพมลาย

ค่างค่างหริยพระคุณพิศาล

๑ สรวมชีวคามชลัพระบาทประมว

พระเกษเรศกัถัอิศว

๑ สัตติคมางควิชชสมัยพระบาท

พระปกประชาสยามและชาติ

เอนกนันท

พลัควั

พระนิพพาน

คุณศิว

พระมชชาติ

กัธังเวียง

๑ องค์พระคือนชนกพระปลุกประเทือง

ประทานสุขวิชาชีเปรื่อง

เสียมมา

๑ อีกพระองค์ลัมเค็พระบรมรา —

ขึ้นพระคุณก็ขึ้นพระมา —

คุเรศไทย

๑ ขอประณตบิฑิตมาทศไม

พระคุณกระบุตรก็สุทระไซ

พิจาณ ๗

ฉบับง

๑๖ ยังมีคตินิทาน

ในชกิตกาล

อันล่วงแล้วมาโดยมี

๑ ในมังคลัตถกัปนี้

สาธกคัก

ให้เห็นเป็นนิตินสืขมา

๑ เพื่อกุลบุตร ชีทา

รำลึกคุณา

บิฑิตมารควรแห่งตน

๑ คือองค์พระทศพล

เสวยชาติเวียนวน

เป็นพญาเร้งสุกดา

๑ บิฑิตมารควรชรา

และเสียนัยนา

ทั้งสองมีกมลอนชการ

๑ พาช้อนในเจ้าสำราญ

พันหมู่ภัยพาล

มีกล้ากระทำย่ำ

๑ เทียวหาอาหารตามมี

โคด็กมฤค

มาเลี้ยงเป็นกินวัน

๑ ทั้งสองครองชีพนครัน

โดยความมกคณ —

ญาคาแห่งบุตรเฮาฐ

พ.ศ. ๒๔๖๙

นิทานศิษย์มัท

สุรางคนางค์

- ๒๘ ๑. ฉกาสะนั้น เนสาทอธรรม นิลิยะนาม
แสงหมัสต์ตัว สะกัมิขาม ประสงค์แต่ตาม
จะไ้ระมิ
๒. นิลิยะนั้นมา ถึงสถานป่าช้า ใกล้พาราณสี
กระทำข่งกัก เยื้องยักเยยมี่ สัตว์โครล
ล่งล้ำจ้าน
๓. พระโพธิสัตว์ เสวยหาหม่มมัล เนอัสต์ว้ายชนม์
เลียงยิครมารทร ตามหนาทน ครั้นจรด
ถึงข่งนายพราน
๔. คิคข่งอัก แสนะโคกนัก ว่ารักสังสาร
ยิครมารทร จะพาววยปราว พะระอกฮาหาว
ในศิษณคุหา
๕. ราลักถึงคุณ ในจิตต์คิกวุ่น ยิงพุนเวทนา
คนจะไป ไม่หลุกออกมา ข่งกระหวักวิชา
๖. โคกร่าไร
๗. เปนภาษามนัส มีไ้ยังหยุก แสนสุกฮาลย
ร่าพรณมิขาก เนสาทแปลกใจ ยินเลียงร่าไร
เปนภาษาคน
๘. จึงเข้าไปหา เพอแจ้งกิจจา พญาแรงยัคค
เห็นมิโคกหนัก ประจักษ์แก่ตน ไคร่ทวายเหตุผล
ปริเทวนา ฯ

[๑๘๕๓]

นายช่ออิน อำพล

๑๘๖๘ มิน

อินทรวีเชิรฉันท

๑ เนสาทล้ำแก่งร้าง

อันรำลือห้อยหา

๑ จิงเอนพิจาาม

ทวยโลกประลือภาย

๑ เฟ่งพิศอศุภใน

ร้อยโยชนกัทรายกั

๑ บ่วงวางฉกกลางพน

เห็นได้ถนัดแน

๑ บินมากไกลอยู่

บ่วงรักกระหวักไว้

จรายังฉกชีชมา

ชนกามิวันวาย

พลความจันทหมาย

นยนาคิชีชมา

ระยะ ไกลประมาณมิ

ศุภไกลมีฉนแปร

คิดชนกัพอแล

ยมิน่าจะเป็นไป

ฉะเพาะใจโนโย

ภูมิรู้มีเล็งเห็น

ภูษกปยาต ฉันท

๑ พญาแรงสะคัยสาร

แนะท้าวท้านนิสาทยัง

๑ ส้าหรัยเหทพินาสผอง

สะพรียปล้นยทันทาน

๑ ประทาสักทัวจะ ไกล ถึง

มีรู้จักพิณโก

๑ ฉิวทอนจะเข้าไกล

ประชิกษ์องและฆ่ามา

๑ สรปความกัวันตาย

ก็ยากเห็นมิเป็นผล

กัแจ้งการมิยักยัง

มีรู้เท่าชวนการณ

ฉครวักอัยอุยติปาน

สมรรถกตมิเล็ดอใคร

ทำลยซึ่งชีวกมไป

เสมอนกักำยังศา

ฉผองภัยเอนกา

ยท่อนรู้ส้านักทน

จะคอยหมายคเเนยล

ประทจเราจะมีมรณ

พ.ศ. ๒๔๖๙

นิทานศิษณ์วักขณ

อินทวงศ์ ฉันท

๑๕ พลังพรานสัภัยพราน

ขรรษาขรรษาพราน

๑ อันว่าพรานแรง

ขั้วรักกระหวัดคาม

๑ ออกลั่นมีพรานหา —

องอาจประสาขยง

๑ เนสากัก่อนจิต

แรงนั้นลึบขย

๑ โคกซ้นและร่ำไร

เราข่าว่าร่ำไร

๑ โคกร่ำระกำทรวง

ใคร่หลกเพราะทวงขย

๑ เทกว่ามีเพชคน

ขำรงชนกเชอ

๑ ปล่อยไปเถระคิกว่า

กลียยังพนาสัย

๑ พรานคิกสำเร็จพลัน

ขั้วบาทขยาราสสม

๑ แก่องค์พระ โพธิ์สัศว

รงสุขสุธพร

๑ เชิญกลียณคูกหา

โคโคสะทวกทหา

๑ เราปล่อยเพราะให้ท่าน

ขิกรและมารทา

มรุตพระธรรมกลา

ก็ประจักษ์ระจำณความ

ก็สำแกงคณขยาม

ขทเพียงระณิณทระพง

ชนะคว่ำให้ชีวาชีวัง

มนะพรานนิทานอุภกรร

คักริพคิครำพงว่าพรณ

ณูระมรณแกลงแกลง

ก็มีไชระเกรงระแกลง

ชนะเห็นมีทลณิณณ

ก็เพราะทวงชนกจะมรณ

มิกมิงส์ส่มำเสมอ

ก็เพราะผลภิยาลขำเสมอ

ก็แหละเราระควรรอภัย

จะมีชีวาชีวารลย

สุขสุธาคัสราณิณมย

ก็ถลันขยาณระขม

จิตแล้วอำนวยพระพร

ขยวิณณ พยลยบวร

จิมนนรณคราย

กระทำการะกิจระหมาย

และระพยระญาติกา

กระทำการสนองคณา

ทณันมีทังมิเหิน ข

นายชื่อน อำพล

๖๐๖๗ มิน

สตินี ฉันท

๑๓ ปางเมื่องค์บรมโพ —

โดยคุณความดีใน

๑ ยังจิตต์ในสัททกลาย

เป็นเหยือกถ้อยเมตตา

๑ จักกลียศทาง

อวยแก่นายพรานไพร

๑ แล้วยาชนมิ่งสา

ว่อนกว้างกลางอัมพร

๑ สักชีชณิศหาวาส

ย่อนชนมิ่งสาองค์

๑ เนอความนิทานศิษณา

เพื่อเห็นพอเป็นนิกคินคัก

๑ กลยศรชิตามากมี

สวัสดีแก่ตนทกครา

๑ พงหมันรำลึกคุณา

อันยังเกิดเกล้าเข้าเียน

๑ ยามกินยามนอนย่อมเป็น

แก่ท่านเป็นนิจนวันคร

๑ ยากจนเจิญใจควรบัน

คนใด ให้ท่านเนืองเนือง

ชิตีตัวเจ้าประจากถัย

กตัญญูประกอบมา

ประสงค์ที่มายประ โยชนหา

มีรานชีพและปล่อยไป

ประทานซึ่งพระพรชัย

แลที่เจ็ดวันพระมวลด

ผยของมิ่งณลชีร

ลึงถนกันลง

ก็เร่งขาดร้งงานตรง

ชนกไท้และเล่าแทน ฯ

อินล้ำแดงมา

หวังความเย็นศรี

บิทรมารดา

กิจควรบำเพ็ญ

ประ โยชน ที่อัน

ฉบับง

พ.ศ. ๒๔๖๙

นิทานคติธรรมวัตถุ

- ๑ เคารพนบท่านจักเรื่อง
ทราบเรื่องจักขันธ์สารุการ
- ๑ ทวยเทพทั่วโลกจักรภาพ
ประสาทพรชัยไม้มครา
- ๑ ผิวสยภัยพาลชีชา
จักรอกและสยสวัสดิ์
- ๑ ยลเยี่ยงพญาภิษณลั —
จิตคณิงถึงคุณชนกา
- ๑ ยิงเทศนสาทเวทนา
ไม่ฆ่าชีวาให้ยล
- ๑ ควรวินิจิคุณเปนมง —
เป็นสิ่งประเสริฐแก่ตัว
- ๑ ขยำกิกอกเื้อนเมามัว
ทวีปสันจะสันชาคแคลน

ทิวบ้านทิวเมือง

จักขันธ์คุณสาร

ว่าลึกคุณา

ลาคสยภัยมี

เห็นผลทันตา

กลอันยิ่งยง

เสียดายและกลัว

อินทรวีเชียร ถิ่นที่

- ๑ อันข้าประพินธินันท์
อุทสาห์พยายาม
- ๑ โภชแบบะระบับแปล
อ่านความประจิงเขียน
- ๑ ยากเป็นเพราะใช้ปราษฎ์
คัพพัทสารสำแดง
- ๑ ขัข้อความในคณไก
โปรคให้อภัยผอง

มนมั้นณคุณตาม
รจน่าจ่านเพียร
กุแซ กระจ่างเจียร
คติคามมิพว้าแผลง
ขมิอาจะพลิกแผลง
พิชังและสิ่งทรวง
วิยลาทฤฎุกกลอง
อิทธิกรณเพราะอ่อนความ

ฉบับ

๑๐ โดยข้าคงจิตต์ คึกมาน
ศิษย์วัดคำฉันท์พรรณนา

๑ เพื่อรักก่อก่อนคณา
ทราบคักที่ควรขำเพ็ญ

๑ ไซ้แสวงแต่ว่ามาเป็น
ทำหนิติดินินทา

๑ สรวมเกษพระไทรรัตนา
กษัตริราชเรืองไชย

๑ รุ่งประสิทธิประสาทผลไพ —
แก่ผู้ประกอบกตเวที

๑ และข้าหวังความงามกั
สวัสดิ์พิพัฒน์มั่งคั่ง

เรียบเรียงนิทาน

กฤษณ์ตรีวิชา

ชื่อคำเคื่องเซ็ญ

อีกพระมหา

บุลยวิไล

รุ่งเสฟแต่ศรี

จบบริบูรณ์

A corsaire corsaire et demi

“วางชะโมย ขี้ชะโมย”

เพื่อจะแก้กันให้สาสม เหมือนหนามยอกเขาหนามข่ง เข้าหลักที่ว่า “เกลียดแล้วต้องให้
ยิ่งกว่าเกลียด”

ตอนจบของ ผดุง

ความรักของแม่ครู

“ป. หวานนที”

แปลและเรียบเรียงจากเรื่อง

“Splendid Love”

ของ

เมรีตอเรลลี (ผู้แต่งเรื่อง ‘ความพยายาม’)

หล่อนมีนามว่าอลิซาเบทเพียร์ พวกเด็ก ๆ ในชนบทนั้นพากันนิยมเรียกชื่อหล่อนว่า ‘ลิตซ์ซี ผู้สวยงาม’ หรือ ‘อลิซาเบท รูปร่างงาม’ ทั้งนี้เนื่องจากอุปนิสัยใจคอของหล่อนเป็นคนดี พวกเขาจึงพากันขนานนามเรียกชื่อหล่อนว่าเช่นนั้น และบางทีพวกเขามักจะโกนด้วยเสียงอันดังว่า ‘ลิตซ์ซี คนสวย’ เสียงที่ร้องเรียกนั้นก็ก้องกังวายเป็นเชิงล้อกลาย ๆ

สำหรับหล่อนเองนั้น หล่อนรู้ดีว่าหล่อนเป็นคนชั่วร้ายเสมอ หล่อนทราบดีว่าหล่อนไม่สวยและ ‘ไม่งาม’ เลย ยิ่งกว่านั้นหล่อนยังรู้ดีอีกด้วยว่าหล่อนเป็นคนแก่ พร้อมทั้งเป็นคนพิการมาแต่กำเนิด ซึ่งสามารถจะทำ

การงานทางบ้านอันเป็นกิจวัตรประจำตัวได้ ด้วยอาการอันงุ่มง่าม และเชื่องช้าที่สุด โดยใช้นิ้วทั้งสองเป็นเครื่องมือช่วยเหลือนิ้วมือข้างซ้าย เพราะขาของหล่อนใช้การไม่ได้ โดยที่หล่อนเป็นง่อยจึงทำให้หล่อนเสียโฉม หล่อนจึงเป็นคนที่ไม่มั่นคง — ไม่มีความสุขและเป็นคนชั่ว ซึ่งธรรมชาติได้สร้างสมหล่อนมา แต่ถึงแม้ว่าหล่อนจะเป็นคนพิการก็จริง หล่อนก็ไม่ละความพยายามอันสุดสำหรับขึ้นยืน แล้วยังหาอาชีพเพื่อเป็นทางสืบมาอาชีพของหล่อนด้วยความวิริยะภาพ ยิ่งกว่านั้นยังคุ้มค่าใหญ่ เพราะคนหล่อนจึงได้ชื่อว่าเป็นคนดีจากกลียานที่ผู้หนึ่ง.

๑. ทานนท์

มิน

เมื่อตอน — อลิชาเบทเพียร์ ยังอยู่ในวัย และความสามารถแล้วก็นับว่าหล่อนมีกรรอื่นที่
 เด็ก บิคา มารดาของหล่อนได้ ส่งหล่อนเข้า
 โรงเรียน แต่อนิจจา! เปนกรรมของหล่อน
 บิคา มารดา ผู้ยอดมัม ก็ได้ ค่วน ลา โลก ไปเสีย
 ก่อน คงแต่หล่อนมีอายุได้ ๑๐ ขวบเท่านั้น ทั้ง
 บุตร น้อยให้ ผจญเผชิญกับความมหัศจรรย์อยู่
 ข้างหลัง เพราะฉนั้นจึงต้องรับภาระทำงาน
 หนักเลี้ยงตัวเองคงแค้นเรอขึ้นมา นอกจากนั้น,
 ในระหว่าง ที่ หล่อนยังเป็นนักเรียนอยู่ หล่อน
 ได้ ถูก อธิการิศา จากเหล่าเพื่อนหญิง ซึ่งเป็น
 นักเรียนร่วม โรงเรียนเดียวกันอยู่นั่นเอง แต่
 หล่อน ก็พยายาม กักพ้นอกเอาเข้าสู๊ หนักนัก
 เกินทนอยก็ให้อภัย และถ้าทางฝ่ายโรงเรียน
 มีการงานอย่างใด หล่อนก็พยายามช่วยเหลือ
 จนเต็มสติกำลังทุกสิ่งทุกอย่าง แม้ครูผู้สั่งสอน
 จึงมีความเมตตา และรักใคร่หล่อน แก่ได้
 อุตส่าห์ สั่งสอนวิชาความรู้ ซึ่งเหมาะแก่คน
 พิจารณาณาให้แก่อลิชาเบทต่าง ๆ จนใน
 ไม่ช้า, อลิชาเบท หล่อนก็มีความสามารถที่จะ
 เปนครูสั่งสอนนักเรียนรุ่นเล็ก ๆ ได้
 จำเนียรกาล, ต่อมา อลิชาเบท ก็เจริญวัย
 ขึ้น แต่ หล่อนก็หา แข็งแรง หรือ สูง ขึ้นไม่
 หล่อนมีรูปร่างแคระดำเตี้ยอย่างไร ก็ยังคงเป็น
 อยู่อย่างนั้น แต่ถ้าจะพูดกันในเชิงคุณพิชชา
 และความสามารถแล้วก็นับว่าหล่อนมีกรรอื่นที่
 เยี่ยม ซึ่งอาจจะเหยียดกันเรียนในรุ่นเดียวกัน
 ให้พ่ายแพ้ ได้ อย่างรายคาบทีเดียว กอปรด้วย
 หล่อนเป็นคนหมั่นขยัน จึงทำให้หล่อนเจริญ
 ในคุณพิชชา จน สามารถ ที่จะ เลี้ยง อดทนภาพ
 อันซัดสนั่นแค้นของหล่อนได้ โดยมีคองพึงพา
 อาศัยใคร ในที่สุดก็อลิชาเบทก็ได้ถูกยกย่อง
 ขึ้นให้เป็นครูสั่งสอนพวกเด็ก ๆ ในเรื่องวิชา
 ซึ่งหล่อนได้ เล่าเรียนมา
 อลิชาเบทเปนสตรีที่มีความซื่อสัตย์และเชื่อ
 มั่นแต่ในสิ่งทุกทั้งนั้น กอปรด้วยเป็นคนขยัน
 ซื่อซึ้ง อันเป็นคนสมมุติประจำตัวของหล่อน
 ด้วยคุณความดีอันนี้เอง ถึงแม้ ว่าหล่อนจะ
 เปนคนพิการ ทพสภาพไม่มี กำลัง วิงชา อะไร
 พวกเด็ก ๆ ที่เป็นสานศิษย์ ก็หาได้ถูกกดแกล้ง
 หล่อนไม่ ตรงกันข้าม, หล่อนกลับมีอำนาจ
 บังคับบัญชาพวกเด็ก ๆ เหล่านั้นได้อย่างอยู่มือ
 และเชือดเฉิบฟังคำหล่อนแทบทุกคน นอกจาก
 มีพวกเด็ก ๆ ที่ซุกซน บางคนเท่านั้น ซึ่งพา
 กัน ล้อเลียน ใน เมื่อ เห็นหล่อน ลุก ขึ้นเดิน หรือ
 เคลื่อนไหวไปมา อลิชาเบทได้ ปฏิบัติหน้าที่
 ในการปกครองมาโดยความเสื่อสภาพ จวบจน
 กระทั่ง แม่ ครู ของ หล่อน ได้ ถึง แก่ กรรมลง
 หล่อน—อลิชาเบทจึงได้ ถูกเลือกขึ้น ให้เป็นครู

พ.ศ. ๒๔๖๙

ความรักของแม่ครู

ประจำอยู่ในชนบทนั้น โดยความเห็นชอบของ
ผู้ว่าราชการจังหวัดและราษฎร ในชนบทนั้น
เหล่านั้นเอง ก็รู้สึกยินดีอย่างล้นพ้นในการที่
ได้เลื่อนตำแหน่งขึ้น.

“คิดน คิดว่า คิดนสามารถจะจัดการเรื่อง
โรงเรียนได้” เจ้าหล่อนพูดด้วยความยินดี
ในวันวันมอญงาน “คิดน จะ จัดการ เรื่อง
ขึ้นในเคียววันแหละ”

อลิชาเขมมมีความรณเร้งบรรเทใจ ในการ
งาน ที่หล่อน ทำนั้นยิ่งนัก หล่อน มีความ
รักใคร่พวกเด็ก ๆ เสมอหน้ากันทุกคน นอก
จากเด็กที่หล่อนแก่นั้นบางคนเท่านั้น ซึ่งพยายาม
ขัดขืน คำสั่ง ของหล่อน พวกครูหยาบคาย และ
สุภาพชน ทั้งหลาย ก็พากันไว้เนื้อเชื่อใจ ใน
หล่อนทั้งนั้น หล่อนได้ดูแลทุกข์สุขของพวก
เด็ก ๆ เสมอเหมือนตัวหล่อนเอง และหล่อน
รู้สึกสนุกสนานในการทำงาน ที่หล่อนทำนั้นมาก
ยาม หล่อน จะ มีทุกข์ ร้อน สึก ปานใด ก็ ตาม
หล่อนก็หาได้แสดงสีหน้าให้เห็นไม่และอัสสาห์
กลืนน้ำควาไว้ด้วยความอดทน จนมีคนขนานนาม
หล่อนว่า “แม่ครูใจแข็ง” (Selfish tears)
การร้องไห้ หรือคร่ำครวญอะไร หล่อนมีพอไ
ที่จะได้ ยืน และได้ ฟัง เลย ถ้าพวกเด็ก ๆ
ร้องไห้ เจ้าหล่อน ก็แสดงตน เป็น เสมือนหนึ่ง

มารดาของเด็กทั้งหลาย การปฏิบัติและความ
อบรมต่าง ๆ ที่หล่อนได้เล่าเรียนมานั้นเอง ทำ
ให้หล่อนกลายเป็น “แม่คน” ของพวกเด็ก ๆ
ได้อย่างดี ๆ.

วันหนึ่ง, ซึ่งเป็น วันที่หล่อนมีอายุย่างเข้า
๔๔ ปี ๓๐ ขณะ ที่หล่อนกำลังทำงานจัดหนังสือ
อยู่ภายในชั้น ด้วย อากาศ อบอุ่นชุ่มชื้นและแสง
จ้าปานนั้น เจ้าหล่อน ก็ยังเกิด ความ ใจ
เป็นอันมาก ที่ ได้ แลเห็น พวกคนงาน พากันมา
ซ่อมแซมหลังคาบ้านเก่าแก่หลังหนึ่ง ซึ่งตั้งอยู่
ตรงกันข้ามกับ โรงเรียนของเจ้าหล่อน ซึ่งมีแต่
ห้อง ๓ ห้อง กับ ห้องครัว อีก ห้อง หนึ่ง เท่านั้น
พวกคนงานได้เอาขี้โคลน มาพาดทึบย่นตึก
และ พากัน ไถขี้โคลน ไถลง ด้วย อากา ร อบอุ่น
กระฉับกระฉ่ง พลางสนทนากันเฮฮาในเรื่อง
การงานต่าง ๆ อยู่ ไปมา ด้วย ความ รื่น เรือง
บรรเทใจ

เจ้าหล่อน ยืนท่าสละสลวยอมมือหนึ่งเกาะกับ
โต๊ะไว้ เพื่อ ระบาย น้ำ หันแก้ม ร่างกาย ของ
เจ้าหล่อน พลางเส้า จ้องดู พวกเขา ทำงาน ด้วย
อาการที่ใจและต้นใจระคนกัน อนิจจาเอ๋ย,
การชื่นชมยินดี จะเป็นของสนุก และน่าเพลิดเพลิน
หนอ เจ้าหล่อนจึงพอใจยิ่งนัก เจ้าหล่อน
เฝ้าคิดว่าถ้าหล่อนสามารถจะไถขี้โคลนไป

ป. หุวนันท์

มิน

กัยเขาได้จนถึงบนหลังคาแล้ว เจ้าหล่อนจะ
มอง ลงมา ดูพื้นดิน อันกว้างใหญ่ไพศาล ณะ
เบื้องล่าง และจะมองท้องฟ้าอันสดใส แต่
เวลานี้เจ้าหล่อนอยู่ในพื้นดินที่ต่ำ เพราะฉะนั้น
เจ้าหล่อน จึงขยิบตัว ไปที่หน้าต่าง เพื่อมองดูพวก
เขาทำงานด้วยความเพลิดเพลิน หน้อยตาอัน
เศร้าโศก และซัดเซว ก็เบ่งกลั๊กลอกไปมา
ตามอาคารเคลอนไหวของบุคคลพวกนั้น ใน
จำพวกคนงาน มี คนงาน ผู้หนึ่งได้ จึง มอง ดู
อาคาร ของ อลิชาเบท แล้ว ก็ชม ด้วย ความ
เมตตา เขาผู้นั้น เป็น คนสูง, หน้าซื่อ ยอก
ลักษณะว่า เป็นบุคคลที่น่าไว้วางใจ ได้คนหนึ่ง
เวลานี้มือซ้ายของเขาได้ถือค้อนอยู่ เมื่อเขา
ได้มองดูอลิชาเบทครึ่งหนึ่งแล้วก็หันมาทำงาน
ต่อไปด้วยกิริยาอันว่องไวแข็งแรงกระฉับกระเฉง
พอ ระวัง ค่ะเป็นสัญญาณ บอกเวลา รับประทานอาหาร
ได้ก็วิ่งเร็วขึ้น เขาก็ได้यरโกลงมา
และตรงไปยังประตูโรงเรียนซึ่งเขาค้ออยู่
“ถ้าฉัน จะ ช่วย แยก ของ เหล่านี้ ไป ให้
หล่อนจะรักใจไหม?” เขาถามอลิชาเบท
พลางชี้มือ ไป ทาง กอง หนังสือ และ เครื่องมือ
เครื่องใช้ ในโรงเรียน ซึ่ง อลิชาเบท กำลัง เก็บ
รวบรวบอยู่

เจ้าหล่อน จึงหันไป มองเขาด้วยความประ

หลาศาใจ

“เป็น ความกรุณา ของท่าน อย่าง ที่สุด”
เจ้าหล่อนสนองด้วยกิริยาอันสุภาพ “จะ
ลำบากแก่ท่านเปล่า ๆ ก็ฉันทำเองก็ได้ค่ะ”

“โอ๊ะ, เธอทำได้!” เพื่อมิให้เสียเวลา
ไปโดยใช่เหตุ เขาจึงกล่าวว่าเข้าไปภายใน
ประตูโรงเรียนซึ่งเขาค้ออยู่ “จ๊ะ, ฉันไม่นึก
เลยว่าหล่อนจะทำได้ และ ไม่คิดด้วยว่าหล่อน
จะพยายามทำด้วย”

ทันใดนั้นเขาจึงกลับลงแยกกรวยไม้และนำ
ไปตอกตะปูที่ไว้ ที่กำแพงตามท่หล่อนบอกให้
ครั้นแล้วเขาจึง หัน มา ช่วย หล่อนจักแจจกเก็บ
หนังสือ เพื่อนำไปวางไว้ ให้ เป็นที่ เป็นทางตาม
ระเบียบ

“ของเหล่านี้หล่อนจะให้นำไปไว้ที่ไหน
เล่าจ๊ะ?” เขาถาม

เจ้าหล่อน นึก ขึ้น และ หัวเราะ ใน อากัปกิริยา
อันเต็มไป ด้วยความเมตตา ของเขาแก่
หล่อนอย่างที่สุด.

“ค่ะ, ถ้าไม่เป็นการ ลำบาก แก่ท่าน”
หล่อนตอบ “โยรคนำไปวาง ที่มุมห้อง นั้น
ก็ได้ มันคงไม่ก่กเถาะกระอะไรนักคอก เมื่อ
ก็ฉันกวาดพื้นห้อง”

“หล่อน ต้อง ย้กกวาด พน เองด้วยหรือ”

พ.ศ. ๒๔๖๗

ความรักของแม่ครู

เขาร้องขึ้น “ไม่ได้หกล้มไม่ควรทำ” ครั้นแล้ว, เขาก็นำหนังสือไปวางกองไว้ยังที่ ๆ เจ้าหล่อนบอก ส่วนเจ้าหล่อน ก็ยังคงยืนร้องไห้เขายู่นั่นเอง

“ไม่กลัวตกอยู่ที่ไหนล่ะ?” เจ้าถาม

“โอ๊ย, อย่าล้าบากเลยล่ะ” เจ้าหล่อน

ร้องบอกเขา “ถึงเวลารับประทานอาหาร

ของท่านแล้ว เชิญเถิดค่ะ” อย่าได้เป็นห่วงใย

ในพระของกิดินเลย” กิดิน ทำเอง ก็ได้ค่ะ—

จริง ๆ นะคะ กิดินทำได้—และบางที” ใน

ขณะที่พูดเสียงของเจ้าหล่อนสั่นสั่น “บางที

ท่านไม่ควรต้องกังวลถึงกิดินดอกค่ะ”

“ฉันต้องกังวล” เขาตอบด้วยหัวใจอัน

หนักแน่นในทันใดนั้นเอง “ความจริงฉัน

ควรจะทำให้หล่อน หล่อนจะทำเองได้ก็แค่

งานผู้หญิงซีคะ” กับทางที่ตก หล่อนควรทำ

คนช่วยเหลือ เพราะงานที่หล่อนต้องทำไป

ชั่ววันหนึ่ง ๆ นั้น มัน มาก เกินส่วนสำหรับ

สตรีเพศเช่นหล่อน” เขาพูดแล้วก็รอกลูกตา

อันเป็น สิ้นน้ำเงินของเขา อย ไปมา ขณะนั้นวง

พักตร์ของเจ้าหล่อนด้วยอาการอันสุภาพ ซึ่ง

ทำให้เจ้าหล่อนมองเห็นซึ่งเข้าไปในหัวใจ อัน

เต็มไปด้วย ความเมตตา ของเขา เจ้าหล่อน

เอง ก็บังเกิด ความยินดี หนาตากล่อหนวยทั้งสอง

ข้าง ส่วนเขาก็นั่งเด่นไชน้อย ในที่สุดเขา

ก็ได้ ร้องขึ้น ด้วยเสียงอันดัง โดยความยินดีว่า

“ฮัลโล, นั่นแน่ไม่กลัวตก ฉันแลเห็นแล้ว

ฉันจะไปเอามันมากกว่าเคยวันแหละ”

เขาฉวยปาก ชื่นด้วย ความดีใจพลางเดินไป

หยิบไม่กลัวตก ซึ่งวางอยู่ข้าง มุมห้องอีกด้านหนึ่ง

มาแล้วจึงลงมือยกกวาดเผ่าลงทั่วห้องพร้อม

ทั้งฝุ่นซึ่งปลิวจากถนนมาทางประตูด้วย

“เสร็จแล้ว” เขาร้องขึ้นด้วยความยินดี

“ฉันทำ ความสะอาด และ เช็ดล้าง เสร็จ แล้ว

หล่อนจะ รับประทานอาหารที่ ไหน เล่า จะ

เพียว ?”

เจ้าหล่อนจึงมองเขาด้วยความประหลาด

ใจในเมื่อเห็นเขาร้องเรียกชื่อหล่อนลูก

“กิดินไปรับประทานอาหารที่ห้องเล็ก ๆ ซึ่งอยู่

ทางมุมห้องนั้นค่ะ” เจ้าหล่อนบอกเขา “แต่

ทำไมท่านจึงรู้ จักนามกิดินด้วยเล่าคะ”

“ใคร ๆ ก็รู้ จักนามหล่อนทั้งนั้นแหละจะ

เพียว” เขาตอบ “เพราะว่าหล่อนเป็นครู

โรงเรียน และ ทั้งหล่อนไม่เคยมีปากเสียง

กับใครด้วย เพราะฉะนั้นชื่อเสียงของหล่อน

จึงหอมประดังคอกกลดด้วยไม้ ทำไม, หล่อน

เป็นคนค้ำยัดน้ำใช้หรือ?”

เจ้าหล่อนหัวเราะเพ้อแก่ขบ และพยายาม

ป. หุวนนท์

ซ่อนความเศร้าสลกไว้ภายใน ทวงจิตไทย
อาการหัวเราะนั้น.

“ค่ะ, ก็ฉันก็คิดว่าเช่นนั้น” เจ้าหล่อน
พูดแต่เบาๆ “ภายหลังจะได้ ไม่มีใครเข้าใจ
ผิดในส่วนตัวก็ฉัน ก็ฉันไม่เหมือนกับคนอื่น
ออกค่ะ”

เขาขยับเข้ามาใกล้ พลังจ้องมองหล่อน

“ขอให้ฉันเข้าไปในห้องน้อย ของหล่อน
สักห้องน้อยได้ไหมจ๊ะ?” เขาถาม

“ทำไมคะ, ไม่เป็นไรมิได้บอกคะ ถ้า
ท่านไม่รังเกียจ มันอยู่ ถัดจาก ประตูไป
หน่อยหนึ่งเท่านั้นแหละค่ะ แต่มันเป็นสถานที่
คับแคบ นะคะ — ท่านจะต้อง กับตัวเข้าไปด้วย
ค่ะ”

๐ ๐ ๐

เจ้าหล่อนได้ นำเขาไปตามทางอันคับแคบ
และเปรอะเมื่อน ส่วนเขาเป็นคนสูง—ลำต้นและ
แข็งแรงจึงเกินตามหล่อนไปอย่างช้าๆ ความ
วังสสถานทีนั้น คับแคบ และน่ารังเกียจ แก้วมา
เขยิบเขยิบมาก แต่เขา—ชายหนุ่มผู้ ใจดีนั้น
หาได้ นังรังเกียจแต่อย่างหนึ่งอย่างใดไม่ เมื่อ
เขาได้เข้าไปถึงภายในสถานทีนั้นแล้ว เขาเอง
รู้สึกปลาบปลื้ม ยึดยืนในใจว่า ที่แลเห็น ทออยู่
อันกระจัดกระจาย ของ ลิขชียังนัก ภายใน

ห้องนั้นมีเคาท์ไฟน้อยๆ ปล่อยแสงสว่างออกมา
แทนตะเกียง แต่ที่ทาง และเข้าของ ค้าง ๆ
ภายในห้องนั้นได้ จักเอาไว้เป็นระเบียบเรียบร้อย
ด้วยฝีมือของเจ้าของผู้น่ารักและมีความละเอียด
ลออถ้วน สิ่งที่น่าทึ่งอย่างหนึ่งก็คือกระถาง
ต้นไม้ ซึ่งหล่อนผู้ เป็นเจ้าของได้ นำเอาดอกไม้
เข้ามาปักไว้ แทนที่ จะเป็น แจกันอันประณีต
ด้วยไม้หอม ในที่สักเป็นอันรวมความได้ว่า
ถึงแม้ สถานที นั้น จะไม่เหมาะ และ ไม่น่าอยู่
เพียงใดก็ตาม แต่หล่อน—อลิชาเบทซ์ เป็น
เจ้าของ ได้จัดและทำให้เป็นอย่างดีก็ประกอบด้วย
ลวดลายและสีสันต่าง ๆ จึงแลดูงามตา

“นี่ใช่ไหมจ๊ะ ซึ่งเป็นบ้านที่หล่อนอยู่?”

เขาพูดพร้อมกับอาการหัวเราะเป็นเชิงขบขัน
“ค่ะ, นี่แหละเป็นบ้านที่ ๆ ก็ฉันอยู่ และ
ก็ฉันชอบบ้านนี้ด้วย” เจ้าหล่อนตอบ “ถึง
แม้ว่า ที่นั้น จะรู้สึกเพียงไร ก็ตาม แต่ที่หา
ทำให้ก็ฉันมีความเพลิดเพลินเหมือนอย่างบ้าน
ของก็ฉันนี้เลย มันเป็นบ้านที่เหมาะสำหรับ
ก็ฉันโดยแท้ ทุซึคะ, ไม่ใหญ่โตอะไรเลย
แหละค่ะ”

“ถูกแล้ว” เขากล่าวรับรองพลังพลังที่
เป็นเชิงขบขัน “หล่อนไม่น่า อะลัษียอยู่
ได้เลยในที่คับแคบเช่นนั้น”

พ.ศ. ๒๕๒๙

ความรักของแม่ครู

“เปล่าค่ะ” หล่นตอบ “คิดน้อยไป
อย่างเสียยที่เคียว เพราะมันมีพ่นแต่ชั้นบน
นั่นแหละค่ะว่ามิก”

เขาทยกับยัยครูหนึ่งแล้วจึงกล่าวสลับไปว่า

“หล่นรับประทานอาหารที่ไหนเล่าล่ะ?”

“ที่หน้าศาลาเมืองค่ะ” หล่นตอบพร้อมทั้ง

อาการขมขื่น ๆ “ห้องอาหารนี้มันเหมาะ

สำหรับคน ๒ คนเท่านั้นแหละค่ะ เธอขึ้นเข้ามา

รับประทานร่วมกับคิดน้อยไหมเล่าคะ?”

“ยินดีที่ทักเมื่อที่เคียวหล่น” เขาตอบ

ด้วยความจริงใจ “ฉันรู้สึกชอบพระคุณ

หล่นอย่างสิ้นเหลือ ในการที่หล่นมีความ

เมตตาแก่ฉัน ฉันเตรียมอาหารไว้ พร้อมแล้ว

— อาหารของฉัน เวลานี้อยู่ในกระจากข้างนอก

ก็ใช่-เพียว อ้อ, เมื่อหล่นต้องการจะ

บักกวาดหรือทำอะไร ๆ ก็ตาม ไปรับหรือเรียก

ฉันเถิดฉันทำงาน อยู่ที่บ้านตรงกันข้ามนี้แหละ

ทุก ๆ วัน จนกว่า จะเสร็จงานก็ในราว ๓ ยักษ์

เป็นอย่างน้อย ยังอยู่ อีกนานะจะ เรียก

ใช้ฉันเถิดอย่าได้โกรธเกรงใจเลย”

“เรียกเธอใช่?” หล่นทวนคำเกือบเป็น

เสียงตะ โทน พร้อม ทั้ง ความ ประหลาดใจ ใน

เรื่องใจึกของเขา “คิดน้อยร้องเรียกเธอใช่

ไค้อย่างไรเล่าคะ และคิดน้อยร้องเรียกเธอว่า

อะไรละ?”

“นามสกุล ของฉัน แลเมื่อก่อน และชื่อ

ริชาร์ด” เขาตอบ “แต่พวกเพื่อน ๆ

ของฉันเขาพากันเรียกว่า “คิก” หล่นจะ

เรียกเช่นนั้นด้วยก็ได้ มีสเพียร์ เวลาหล่นจะ

เรียกใช้ ลีร์ ออกไป ที่ นาค้าง และ ตะ โทนว่า

“คิก” แล้วหล่นจะได้ ใช้ฉันตามความ

ต้องการเสมอ”

เจ้าหล่นจึงมองดูเขาคับความประหลาด

ใจอย่างอ่อนหวานและเคารพยิ่ง แววตาก็แสดง

ความสมเพทเวทนาเป็นพิเศษ

“ແມ່, ເຂົາຊື່ໄວ້ຈິງຈິງ” หล่นว่า

“ใจึก-ใจึกมากคะ คิดน้อยรู้สึกชอบพระคุณ

เธออย่างสิ้นเหลือที่เคียว”

“หล่นไม่จำเป็นต้อง—” เขากล่าว แล้ว

ก็หัวเราะขึ้น “การงานชนิดนี้เป็นความสุข

สำราญของฉัน”

เมื่อเสร็จคำพูดของเขาแล้ว เขาก็กล่าว

คำอำลาหล่น และออกเดินมุ่งทิศข้ามถนนตรง

ไปบ้านที่กำลังซ่อมแซม และในไม่ช้าเขา

ก็กลับมาอีก พร้อมกับนำผลเชอร์ มาให้หล่น

แล้วเขาก็กลับไป ทำงานไต่ยรรไคอันสูงชัน ๆ

ลง ๆ ต่อไป

ชั่วเวลา ๒-๓ วัน แม่ครูผู้พิการก็ได้รับ

ป. หุวนนท์

มิน

ความรู้ ในการ คอยเพื่อน ทักเช่นตึกนั้นว่ามีค่า
เพียงไร “ตึก” ได้ ช่วยเหลือหล่อนทุกสิ่ง
ทุกอย่าง ทุกวันทวนตลอดจนการเก็บเช็คเครื่อง
สิ่งของต่าง ๆ ให้หล่อน ในเมื่อโรงเรียนเย็บและ
ยัดทุก ๆ เข้าทุก ๆ เย็น และพวกเด็กก็มัก
จะชนคล้ายดัง มีหลอดลั่นเป็นคั่น ในเวลา
เย็บโรงเรียนเข้า ๆ ก็มาจัดแจงให้ โดยเรียบ
ร้อย และทำระเบียบคล้ายนายทหารที่ดุแลแล้ว
ฉะนั้น แล้ว เขาก็นำ เข้าห้องเรียน หล่อน—
แมลชีชก็ถูกเขาเป็นผู้ระแวงระวัง แต่ความ
ระแวงระวังของเขานำให้หล่อนรู้สึกไม่ค่อย
สบายใจ ตึก แลเมอริต, เป็น ชายหนุ่ม ที่มี
สติสัมปชัญญะ และ ความรู้ สัก เป็น อย่างดี
นานเท่านั้น เท่าใด เขาก็ ทำได้ เปลี่ยนแปลง
หรือลดความรู้ สักก็เคยมีอยู่แล้วลงไม่

หลายสัปดาห์ก็ได้ ล่วง เลยไป และ บ้าน
ซึ่งตึกได้มาทำการซ่อมแซมอยู่นั้นก็แล้วเสร็จ
สิ้นลง พวกคนงาน ทั้งหลายต่างก็หายตาม
บรรดา ซึ่งพวกอยู่นั้นกลายกันนั้นจึงว่างเปล่า
ไม่มีอะไรเลย ถึงแม้ การงานจะเสร็จแล้วก็
แต่ตึกก็ได้เลิกตามคนงานเหล่านั้นไปด้วยไม่
เมื่อถึงเวลาพักพิงของเวลาโรงเรียนเย็บ ตึก
ก็มาใกล้ ๆ ภาย ช่วยเหลือลิชชีย่อยทุกวันตามเคย
โดยมีได้คลาคล่อนเวลาไปเลย และแมลชีช

ผู้สวามิภักดิ์เคยว่าพึงทวยความเสียใจอยู่เสมอ
ว่า เหตุไรหนอ ตึก จึงชอบและเอาใจใส่ใน
หล่อน ยิ่งนัก เพื่อนบ้านอื่น ๆ เคยให้วาม
ใช้สอยเขา แต่เขาก็ทำได้ ทำให้เหมือน
อย่างหล่อนไม่เลยทีเดียว?

ถูกร้อนได้ผ่านพ้นไป, จนบรรลุดังถูก
ไปไม่ร่วง, อากาศจึงค่อนข้างจะ หนาวจืด
สักหน่อย และท้องฟ้าก็มีกลุ่มเมฆม่นฝน เวลา
นั้น เป็น เวลา โกลั จะ ถึง วัน คริสมาส อยู่ แล้ว
วันหนึ่ง, เป็นเวลาเย็นอากาศมีกลุ่ม และ
พื้นดินก็และและนองไปด้วยน้ำฝน “ตึก”
ได้มาปรากฏวางอยู่ที่หน้ากระต่อนน้อยของเพอร์
พร้อมทั้ง หอบฟัน และ เศษไม้ มายาหลังอย่าง
พระพุทธรูปเพื่อจะทำความอุ่นให้หล่อน

“ฉันนำสิ่งเหล่านี้มาสำหรับหล่อน” เขา
เริ่มพูด เป็นเสียง ปรกติสันดาน โดยมีต้อง กล่าวคำ
แนะนำเลย “หล่อนคงต้องการมันมิใช่หรือ
เพราะว่าฉันล้มพักพิงมาก ทั้งมีหิมะตกหนัก
ด้วย ฉันเองก็เคยถูกระลอกและแรมมาเหมือนกัน
โปรดอนุญาต ให้ฉัน เข้าไป ข้าง ใน ได้ ไหม
จ๊ะ?”

“ทำไม จะ เข้ามาไม่ได้เล่าคะ ที่จริง
ท่านไม่น่าจะถามเลย ถอดเสื้อและฉีกไฟเสีย

พ.ศ. ๒๔๖๔

ความรักของแม่ครู

ก่อนชิคะ นั้น, ยังนั่งดูแล้ว”
 หล่อนจึง ช่วยเขา ถอดเสื้อกั๊กความเข็ง
 ข้าง และอ่อนแออันเป็นธรรมชาติของหล่อนทำ
 ให้ทักถึงแก้มโดยความน่าเอ็นดูของหล่อน
 “เสร็จแล้ว” เขาพูด “เชิญหล่อนนั่ง
 พักให้สบายเถิดพี่ เพียร์ฉัน ก็อยาก จะนั่งพัก
 ไปด้วยเหมือนกัน เพราะฉันมีเรื่องอะไรที่อยาก
 จะพูดคุยกับหล่อนสักหน่อย”

“พักกับฉัน” หล่อนทวนคำ

“จ๊ะ, เพียร์ ไม่เป็นสิ่งที่อยากเย็น อะไรเลย
 หล่อนอย่างพักใจนะจ๊ะ เชิญนั่งพัก ให้สบาย
 เถิดจ๊ะ”

“ก — กะ!” หล่อนพูดกึกกักกัก
 และ รู้สึก ผงง สันเทห์ ใน คำพูด และ อาการ
 จ้องมองของเขาอย่างนั้น ครั้นแล้วเขาก็ถอดเสื้อ
 ออก สลักหิมะ พลาง นำไปฝังไว้ ยังเก้าอี้ใกล้
 เตาผิง แล้วจึงลากเก้าอี้กั๊กควั่นซึ่งตั้งอยู่
 ทางมุมห้องมาตั้งลงยังที่ ๆ เขานั่งอยู่เดิม ครั้น
 แล้วเขาก็ค่อยเอื้อมมือไปจับมือเจ้าหล่อนเข้าไว้
 ด้วยกิริยาอันสละสลวยเช่นเคย

“อนิจจา! มีน้อย ๆ อันน่าสมเพช” เขา
 กล่าว “แต่ช่างซอมทำงานหนักเสียเหลือเกิน
 ที่เคียว ทั้งเป็นงานที่ยากด้วย ถูกไหมจ๊ะ?
 และไม่เคยมั่นหรือร้องทุกข์ เสียสัก คำเดียว —

ไม่เคยจริงจริง! เอ๊ะ, อลิซาเบทจะให้ฉันเรียก
 หล่อนว่าอลิซาเบท หรือ ลิซซัสละจ๊ะ? ซึ่ง
 เป็นนามที่หล่อนชอบมากที่สุดนะ”

เจ้าหล่อนไม่ตอบ เพราะเจ้าหล่อนกำลัง
 อยู่ในความฉงนอย่างเต็มที่ พร้อมทั้งการตก
 อยู่ ใน อารมณ์ แห่ง การ จ้อง มอง ของเขา ด้วย
 ความเมตตาของเขา พร้อมทั้งความแข็งแรง
 และอกผายไหล่ผึ่ง ทำให้ หล่อน รู้สึก ชัก
 ขำเกรงเขามาก

“นามซึ่งหล่อนชอบมากที่สุด” เขากล่าว
 ซ้ำด้วยอาการอันสละสลวย.

“คิดฉัน ซอซ นามอลิซาเบทกะ เพราะ
 ดูเหมือนมันเป็นนามที่ไม่เย็นเยือก”

“ฟังนั้นนะ, อลิซาเบท ท่านฉันจะเริ่มถาม
 หล่อนละ แต่ถึงอย่างไรก็ให้หล่อนต้องตอบว่า
 “ได้” นะจ๊ะ

เมื่อทั้งสองของหล่อนเริ่มสนทนากัน เจ้า
 หล่อนจึงจ้องมองเขาด้วยความหวาดกลัว

“อย่าตกใจเลย!” เขาพูดแล้วก็หัวเราะ
 “ไม่ยากเย็นอะไร หรือก หล่อน นั้นนะอลิ
 ซาเบทจ๋า หล่อนจะแต่งงานกับฉันได้ ไหมจ๊ะ?
 อลิซาเบท พูด คำเดียว เท่านั้น ว่า “ได้”
 ก็พอกับความต้องการของฉันแล้ว”

โดยปราศจากคำขอมแมแต่คำเดียว เจ้า

ป. หวานนท์

หล่อนกลับ กระซามมือไป จากเขาและหินหลัง ให้เขาเพื่อซ่อน วงพิศตร์ อันเต็มไปด้วยความอายของหล่อน.

“โอ! ไม่ได้! ไม่ได้ค่ะ,” หล่อนร้อง “กิก—กิกขา! ก็ฉันไม่นึกเลยว่าเธอจะถาม ฉันเช่นนั้น ร้าย! ร้ายมากค่ะ ไปรทอย่าพูดเช่นนั้นกับฉันอีกเลยนะค่ะ โอ! เธอล้อและเยาะเย้ยฉันหรือคะ โอ! กิก”

“เยาะ หล่อน” พร้อมกับคำพูดของเขา ก็ส่งหงอยลง “เยาะหล่อน—อลิซาเบท, ยอกรักของฉัน หล่อนคิดว่าฉันเป็นอ้ายสัตว์อะไรตัวหนึ่งหรือ จึงได้พูดเช่นนั้น ความจริงใจอย่างไรก็บอกกันตรงๆ— โอ, เป็นความจริงที่ฉันอยู่ในวงกลมของฉันโดยแท้ ที่เกี่ยวเนื่องเพียว ฉันต้องการวิถีที่จะปกครองรักษา หล่อน พึงมีให้สองวัย อันตราย ทั้งหลายเหลือมากกว่าล้าช่าย — เพื่อช่วยเหลืหล่อน ต่อสู้กับความมหาวินาศแห่งชีวิต ซึ่งมันเป็นสงครามที่ยากเย็น ที่สุดสำหรับมนุษย์ และ เชื่อว่า ถ้าเพียงหล่อนคนเดียวกงไม่สามารถที่จะต่อสู้กับความวิบาก เช่นนี้ ต่อไปได้ตลอดกาล จริงที่เกี่ยว, มันเป็นการที่ถูกต้อง ฉันเองก็ตัวคนเดียว เปลี่ยวเปล่า อยู่ในโลกล อันกว้างใหญ่ไพศาล ปรวตจาก คู่ชีวิต และคู่คิดนอกจาก

หล่อน! เป็นเวลานานมาแล้ว หล่อน-หล่อนจงคอยฉันตรง ๆ เกิดอะไร, ยอกรัก, แม่สาวน้อยผู้ทรงไว้ ด้วยคุณสมบัติอันดีของฉัน ไปรทคอยคำถามของฉันให้ตรงเป็นใจเกี่ยวกับหัวใจอันใสสะอาดของหล่อนเด็ก หล่อนผู้อ่อนแอและมีร่างกาย ที่พลภาพ เต็มไปด้วยความแสนลำบาก คอยเกิดอะไร นี่กว่าช่วยทำให้ชีวิต อันกลุ้มกลัด ของฉัน เกิดเป็นคน ชื่นใหม่ ไปรทคอย — คอย ตาม ความพอใจของหล่อนอะไรเล่า, หันหน้ามาทางนี้ อลิซาเบท หันมาแล้วคอยคำถามของฉันว่า “ค่ะ”

◎ ◎ ◎

เขาหยกรอฟังคำตอบของหล่อน และในขณะที่ อาการ ทัศนภาพ เข้ามาครอบงำบุคคลทั้งสอง อยู่ นั้น วาย อันแรงกล้า ก็โยกพิศโคร โขกมาที่ขงเรือนหลังน้อย นำเอา หิมะและละอองฝน กระเด็นสาด มาสัมผัส ภาย ของหล่อนที่ลั่นสท้าน ครั้นแล้ว หล่อนก็ค่อย ๆ หันหน้า อันซัดสลด แล่นยืนค้ำอัน เต็มไปด้วยความโศกกรันทกมายังเขา

“กิก” เจ้าหล่อนร้องเรียกชื่อเขาแต่เบา ๆ พลังน้ำตาที่ล้นหล้น “เธอเข้าใจแล้วหรือคะว่า ก็ฉันจะยอมปฏิบัติตามคำพูดของเธอได้ โอ, ก็ฉัน เป็นหญิงที่มีอาการ ไม่สมควร

พ.ศ. ๒๔๖๙

ความรักของแม่ครู

เหมือนเขาทั้งหลาย จะแต่งงานกับเข้อย่างไร
เล่าคะ ไพร่ภูกุทิดิน... คุให้ทั่วๆ ทั้งภักดิน
เกิดมา จากคนตระกูลต่ำช้าเลวทรามกบฏไป
ด้วยเป็นคนเก็บของๆ แยกๆ มาตลอดเวลา ซึ่ง
ผิดกันกับเธอ... เธอเป็นคนแข็งแรงมีกำลังอย่าง
บริบูรณ์ สามารถจะทำการงานได้ทุกอย่างทุก
ชนิด... แผ่นดินไม่รู้เท่าไรพูดซาบซึ้งจนกระทั่ง
ไพบรหาคณอนที่คิดว่าภักดินเกิดคะ... นะคะเธอ
มันคงเป็น การลำยอก และทำให้เธอ เกิดความ
ยุ่งยากใจ ในภายหลังที่ภักดินได้รัยปากลงไปกับ
เธอว่า “ยีนก็คะ” ถ้าภักดินไม่บอกกับเธอ
เสียก่อน เธอก็จะว่าภักดินได้ ในภายหลัง ภักดิน
เป็นคนไม่กินคะ... ส่วนเธอ... ก็! เธอเป็น
ชายชาติ ที่ ถิ่นนามานของสุภาพบุรุษทุกอย่าง
และ การที่เธอ จะขอ วิวาห์กับภักดิน ก็โดยความ
สงสาร ภักดินรู้ ค่ะ ไพบรียาลำบากเป็น
ห่วงใยสงสารภักดินเลย เท่าที่เธอได้ ทำมา
ก็เป็นพระเดชพระคุณแก่ภักดินที่สุกแล้ว ภักดิน
เชื่อว่าภักดินจะประ กอบอาชีพ โดยลำพัง และ
ภักดิน — ภักดินอยากจะได้เห็นเธอมีความสุข ก็!
เห็นเธอได้ วิวาห์ กับหญิงสาวที่สวยซึ่งเธอชอบ
และ น่ารัก อันสมควร จะเป็นภรรยา ของเธอได้
ภักดินรู้ สักตัวว่าไม่สมควร จะเป็นภรรยาของเธอ
เลย เพราะภักดินอาจะเป็นลูกคัมภีร์ของความ

เจริญ และทำให้ เธอต้อง แยกภาระ ในส่วนตัว
ภักดินโดยใช้เหตุด้วย... เป็นภาระที่น่าหนักใจ...
ครั้นแล้ว เจ้าหล่อน ก็พิลาป ว่าให้ช่วยนำ
สังสาร คล้ายกับทวารหนัก... ร้องให้ ยากนม
นั้น ทำให้ ก็ก็ต้องทิ้งของกอดหล่อนเข้าไว้
“จริงอยู่, ถึงแม้จะเป็น ภาระที่ ลำบาก
ยากเข็ญสักปานใดก็ตาม แต่สำหรับหล่อน
แล้วฉันยินดีที่จะรับรองเป็นภรรยาทุกเมื่อ” เขา
กล่าวอย่างหนักแน่น “ฉันสามารถจะพยุง
ภาระอันนั้นได้ โดยง่ายดาย และคงจะทำให้
ยังเกิดแสงสว่างซึ่งหมายความว่าความสุข
เช่นเดียวกับฉัน นะภากา คะ... อลชีชาเยท
ฉันต้องทำ... เธอ ได้ยินเสียงฝนตก
และเสียง ลมพายุ พัดอยู่ ภายนอกไหม ? ...
แสดงว่าฤดูหนาว ได้ ย่างเหยียบเข้ามาแล้วและ
วันคริสต์มาสก็จะมาถึงในไม่ช้า... เราไม่ควร
ทำตน ให้เปล่าเปลี่ยวอยู่คนเดียวในวันคริสต์มาส
และยีนเราทั้งสองก็ควร จะพากันไป ผิงไฟเพื่อ
ให้ ได้ รัยความอบอุ่น คำที่ อาภาศกายนถอน
เย็บกระดุมและ หนาวเย็นมาก เพราะฉะนั้นเรา
ควรจะร่วมกัน ประกอบอาชีพ... คิดว่าเราจะเลิ
ชีพไป ตามลำพัง... หล่อนได้ บอกกับ ภักดินเมื่อ
ตะกอนว่า... ฉันควร จะแต่งงาน กับหญิง ที่ฉัน
ชอบ... ก็หล่อนอย่างไรเล่า คือผู้ ที่ฉันชอบอัน

ป. หวานหน้

๖๘๖๘ มิน

เป็นความจริงใจของฉันทน์ แต่ฉันทน์ไม่พอใจ และเกลียดฉันทน์ ฉันทน์จะไป — ไปตามยะธากรรม และจะไม่กลับมากลียเลย”

อาการสันสทานก็แล่นไปทั่วสรรพางค์กาย ของหล่อนอึกวาระหนึ่ง “อะไร ? เขาจะไป — ไปอย่างไม่มีวันกลับมากลียหรือ ?” หล่อนรำพึง

“โอ, ทึกษา !” เจ้าหล่อน ร้องอย่าง เต็มเสียง “อย่าพูด เช่น นั้น ชีคะ อย่า — อย่าคะ”

“ฉันทน์ จำเป็น ต้องพูด เช่น นั้น และ หมายความว่า เช่นนั้น ค่ะ” เขาคอย “ฉันทน์ ไม่สามารถ ที่จะทน ดู หล่อน ทำอยู่ เช่นนี้ ได้ โดย หัวใจของฉันทน์ปราศจากการช่วยเหลือหล่อนแล้ว ฉันทน์ไม่ได้ — ทน ไม่ได้จริง ๆ แต่ก็ไม่น่าจะ ไปคิดถึงมันดอกอ้ายเรองเช่นนี้ ว่าแต่หล่อน เอะะ จงแต่งงานกับฉันทน์เสียเถิดคนเรอะ อธิชาเบท ฉันทน์พยายามประจบสอสมให้ หล่อนอย่างเต็มที่ รัชชาก็จะ บอกรักของฉันทน์ ว่าหล่อนจะยอมและ ยินดีเป็นคู่ชีวิตของฉันทน์ และฉันทน์ก็จะก้มหน้า ทำมาหาเลี้ยงชีพอยู่ในเรือนน้อย ๆ ของหล่อน นั่นแหละ ฉันทน์จะยอมฝังตัวอยู่คล้ายกับหิ้งเคบิน ในเรือกลไฟ เราจะต้องมีทุกสิ่งทุกอย่างที่ หล่อนต้องการ ทั้งการไปทำงานของฉันทน์ก็ง่าย —

เราจะมีเกาอี้ โซฟา อย่างน่ารัก — เกาอี้ น้อย ๆ สัก ๓ ตัว — ตัวหนึ่งจะเป็น เกาอี้ของฉันทน์สำหรับ นั่งทอดอารมณ์เล่น และเรา จะมีตู้ หิ้งสือ และ เครื่องใช้ อื่น ๆ ที่จำเป็นอีก ส่วนหล่อนจะได้ เป็นผู้ จัดแจงประคับประคอง สำหรับจะได้ ให้ เพื่อนฝูง มานั่ง พักผ่อน ว่างกาย หล่อนก็จะได้ ไม่ต้องทำงานมาก ๆ อ้าย, เลิกแล้ว — มาเถิด ! หล่อนจะต้องเป็นของฉันทน์ หรือฉันทน์ก็จะต้องขอ ลาหล่อน ! พูดซิเร, ว่า ‘ยินดี’ แล้วฉันทน์จะ ได้ยินคำไป แต่ฉันทน์บอก ว่า ‘ไม่ยินดี’ แล้ว ฉันทน์จะ ได้ลาหล่อนไปในบัดดล !”

เจ้าหล่อนจึงเอื้อมมือไปจับแขนเขาไว้ “อย่าฟังไปเลยคะ” หล่อนพูดแกมสอน “โอ ! คิดฉันทน์ไม่ไหว — ทนไม่ไหวจริง ๆ” “ไม่เย็นไร — ไม่เย็นไร !” เขาพูดพลาง เอามือแตะหน้าผากหล่อนแต่เบา ๆ “นั่นเป็นสิ่ง ที่แสนน่าใจ ของหล่อนเป็นอย่างนี้แล้วแต่ยังมี ความขมขมอยู่ หล่อนอย่าฟังสัสฉันทน์ชีชอบรัก มันเป็นสิ่ง ที่น่า จะ ยึดติดได้ หล่อน บอกว่า ‘คะ — ทึก’ หรือพูดว่า ‘คะ’ คำเดียว ก็พอแล้ว” “โอ, ทึกษา ถ้าฉันทน์กลัวพูด” เจ้าหล่อน พึมพำ “คิดฉันทน์กลัวพูด” เขาหัวเราะ

พ.ศ. ๒๔๖๗

ความรักของแม่ศรี

“ฉันไม่ต้องการคำพูดของหล่อนมากมาย
ออก บอก รัก” เขายก “แต่ถ้าหล่อนยังมี
ความหวาดกลัวไม่กล้าพูด ฉันจะขอรับว่า
หล่อนอนุญาตแล้ว เสด็จอ้างว่าหล่อนรับคำ
ว่า ‘ค่ะ’ ฉันก็จะขอตอบว่า ฉันได้เต็มใจ
ในตัวหล่อนแล้วทุกอย่าง”

เจ้าหล่อนรู้สึกอึดใจ เต็มที่ทั้งขยี้ตัวไป
มาย้อย่นแก้ออ แก้อา, เป็นการขยี้ตัวที่แสน
จะลำบาก

“แต่ไปรักก็คิด... คิดให้กินะคะ” เจ้าหล่อน
กล่าวด้วยถ้อยคำอันเต็มไปด้วยความน่าสงสาร
“ทีฉันมีคุณสมบัติอย่างไร และการที่เธอจะ
ได้ทีฉัน เป็นภรรยา นั้น ทีฉัน จะทำ ประ โยชน์
อะไรให้แก่เธอได้เล่าคะ ?”

“ไม่จำเป็น” เขาคอยอย่างช้า ๆ “เขา
เป็นสามีภรรยากันอย่างไร เราก็เป็นอย่างนั้น
และหล่อนนั้นแหละจะมีประโยชน์ยิ่งกว่าใคร ๆ
ทั้งหมดในโลกนี้ หล่อน จะ เห็น ได้ เมื่อเรา
แต่งงานกันแล้ว”

“ทีฉันนะหรือคะ ผิดที่ไปละคะ” ใน
ขณะ ที่พวกวิมผิวก ของหล่อน ก็ สิ้นสัทนาม มี
อาการยอมอย่างแท้จริง

“หล่อนนะซี ถ้าหล่อนไม่เป็นประ โยชน์”
เขาพูดแล้วจึงลุกขึ้นเดินไปหยิบยี่สิบซองใส่ไปอยู่

นั้นมาสวมใส่ “เฮ้อ, นี่ก็เหมือนฉันยังตก
อยู่มิใช่หรือ ฉันเชื่อว่าเช่นนั้น แต่ไม่เป็นไร
เพราะมีแสงอาทิตย์ส่องสว่างอยู่แล้ว ฉันเห็นจะ
พอไปได้ เพื่อจะไป จักแจ้ง ถึงของเราโดยเร็ว
สถานที่ ๆ ทำการวิวาท เป็น สถานที่ ๆ เหมาะ
ของเรา — ฉันจะเริ่มทำพิธีในวันคริสต์มาส และ
หวังใจ ว่าพระผู้ เสด็จ แก้ว ยน สวรรค์ คง จะช่วย
อำนวยความสะดวกให้แก่เราละทีไรบดเป็นแน่ หล่อน
จะมีความเห็นอย่างไรมั่งใหม่ — เพียร ?”

เจ้าหล่อนมองเขาด้วยความขี้นึก
“ทีฉัน ก็เห็น เหมือน อย่างเธอ นะ ซิคะ”
เจ้าหล่อนคอยด้วยเสียงสั้น ๆ เช่นเคย “แต่
เวลานี้ทีฉันยังมีได้กระเด๋มอะไร ความ
จริงเรื่องทีฉันเองนั้นกว่าสิ้นไป ไม่นึก — ไม่นึก
เลยว่าจะได้ มีโอกาสเข้าโบลต์กับเธอ ละ
ทีฉันจะมีหมื่นคนที่ เข็ม โทค คอยร้องดูเราและ
ยืมหัวด้วยนะคะ”

กึกกักรกระดักระดั
“ร้องดูและพากันขี้หัว ใครกัน ?”
เขากล่าว “พวกเขาเองนั่นแหละจะพากันร้องดู
และขี้หัวโดยมิรู้ จักค่าแห่งกลางหัวของมัน
ไม่ต้อกลัวเกรงอะไร แม้สวาน้อย บอกรัก
ของฉัน เราทำการโดยถูกต้องตามประเพณี
แล้ว อีก ๓๐ วันนับจากวัน พุธนี้ไปเราจะ

๑. หวานนที

มิน

เริ่มลงมือวิวาท์ กับ อลิชาเบท วันนั้นแหละจะเป็นวันบรมสุขของเรา เอ๊ะ ? เพราะวันนั้นเป็นวันคริสมาส — วันคริสมาสอันจะอำนวยสุขให้แก่เราทั้งสอง ฉันทาก่อนละขอกรีก”

ส่องแสงอยู่ตลอดเวลา หล่อนจึงขี้นประตูและนำทางเสียนะ แล้วจึงตรวจตราดูให้ ก็ อ๋ายาไ้สะเพร่าและหละหลวมเป็นอันขาด”

เจ้าหล่อน รีบลุกจาก เก้าอี้และ ตรงออกไปหาเขาโดยเร็ว

เขาก้าวออกไปข้างนำ และประคอง หล่อนเข้าไว้พลาถมะจงย่นำมาากของหล่อนด้วยควมเอ็นก เจ้าหล่อนจึงซบศีรษะ ย่อนมาของเขาควันแล้วเข้างผลจากเจ้าหล่อน ส่วนเจ้าก็ร้องมองกเขาควันย่นคำอันเต็มไปด้วยความละหือยสร้อยเศร้า

“ทีก — ทีก !” เจ้าหล่อน ร้อง เวียก “เออจกตรักตรอง เรืองนนี้ให้กันนะคะ — ตรักตรองให้ จงหนัก ที่เคียว ค่ะ และในวันพรุ่งนี้เข้า ถ้าตกลงใจ หรือ มี การ เปลี่ยนแปลงอย่างไรแล้ว โปรดบอกให้ คิฉิน ทราบด้วยนะคะ เชื่อว่า เธอคง จะ ไม่ ทำให้ คิฉิน ต้องลำบากเป็นแน่ สำหรับคิฉินนั้นหัวใจยังเฉย ๆ และคงที่อย่เสมอ”

“โอ, เขมมันใจ — มันใจ หรือคะ ?” เจ้าหล่อนร้องถามเขา

เขางจึงคอง หันกลับเขามาคกรหง

“มันใจและแน่นอนเสียยิ่งกว่าสวรรค์ ซึ่งอยู่เบื้องบนเรานัก” เขาตอบ “เชอเด็ก — เชอเด็กขอกรีก ฉิน จะคอง เป็น ของหล่อน อลิชาเบท แลหล่อนก็จะต้องเป็นของฉิน เราจะต้องยกย่องครองกันเป็นอันดี ให้สั้มคังพรซึ่งเราไ้ขอไว้ต่อสวรรค์ เบองบนเมอตะกน”

“จ้, จ้ ฉินทราชมกแล้ว” “เขาตอบ “หล่อนจงกล่าวคำว่า “ราควิสวัสติ” ให้แก่ฉินจ้”

เขามพลาถหียบ หมวกชน สวมใส่ศีรษะ แล้วจึงเบกประตูออกไป ขณะนั้นพายุภายนอกก็พัด กระโชก เข้าม่า พร้อม กับ ละอองฝน ก็กระเซ็นสาด

เจ้าหล่อนจึงลคมิจากศีรษะมาแตะที่ปาก แล้วรุมพิศสังย่นให้เขาพลาถกล่าวว่า “ราควิสวัสติคะ ทีก” เจ้าหล่อนพุดด้วยเสียงสั้นเช่นเคย “ขอพระผู้เป็นเจ้าจงอำนวยพรและประสาชโชคแก่เธอด้วยเถิด”

“อากาศสดชื่นคล้ายกับกลางคืน” เขาพุดขึ้นด้วยความรนเรึง “แต่ยังมีกวางอรุโณทัย

“และหล่อน — หล่อนด้วย” เขาตอบ ประสานคำพุดของ หล่อน “ราควิสวัสติ

พ.ศ. ๒๔๖๘

ความรักของแม่ครู

ยอรัก !”

เมื่อถึงวันคริสต์มาส, ก่อนที่จะมาถึงตาม
ไฮดรัสต่าง ๆ จะกระหึ่มครึ้มครางแสดงความ
ปรกาศสุขบนพื้นพิภพ ลิขชีสาวงามทพสภาพ
ผู้นำส้มเพทก์ได้ถูกตักกึ่งมือ เข้าไฮดรัสและได้
เปลี่ยน สภาพเป็น มิสซิส แลมเบิร์ต สัมกับ
สุนทราสนาสน์ ของ เซ็กส์เปียร์ ซึ่ง ได้ กล่าว
ไว้ว่า “จงขอบคุณ พระเจ้าใน ความรักของ
ชายที่รัก”

การแต่งงานของ หล่อนได้เริ่ม ตั้งแต่เมื่อเวลา
เช้าแห่งวันคืนฤดูหนาว ขณะเมื่อพายุและ
หิมะได้พัด มาปกคลุม สถาน ทิวทัศน์ การโดย
ทั่วไปและจับเป็นกลุ่มก้อนคล้าย ๆ กับผืนน้ำอัน
สวยงามฉนั้น ท่าน ศาสตราจารย์ ผู้ทำพิธิ แก
เป็นคนเทอะทะ รูปร่างโตใหญ่ แสดงว่าเป็นคน
มีความสมบูรณ์พร้อม ท่านได้ ยืนมือมาจับ
มือของบุคคลทั้ง ๒ ประสาน กันเข้าแล้ว ก็เริ่ม
ทำพิธิ

ความจริง, ท่าน ศาสตราจารย์ ผู้ นั้น ท่าน
เป็นคน แปลกประหลาด มีความ ทะเยอ ทะยาน
อยากจะทำอะไรก็เห็นอะไรต่าง ๆ แต่ไม่ใช่เป็น
คนอกทน ท่านคิดว่า เจ้าสาวของแลมเบิร์ต
นั้นถ้าจะ ไม่มีทางเลือกอีกก็จะกระมัง แลมเบิร์ต

จึง ได้เลือก เอา อลิซาเบทเพอร์ คนพิการทพ
ภาพ มาเป็นภรรยา แต่เมื่อใคร่ครองลงไป
แล้วก็แลเห็นได้ ว่า การที่แลมเบิร์ต เลือกภรรยา
เช่นนั้นก็เป็นการสมควรแล้ว ทั้งนั้นคงเกิดจาก
น้ำใจรัก อย่างลึกซึ้ง คุกคิม ของบุคคล ทั้งสอง
เป็นมั่นคง ซึ่งเป็นการยากที่จะอธิบายให้เห็นได้
น้ำใจที่ รักใคร่กันเอง เป็นวิฤตที่เลือกอย่าง
ยากที่จะหาอะไรมาเปรียบปานได้

เมื่ออลิซาเบทได้เซ็นนามพรหมจารีอันพึง
สงวน ของหล่อน ลงใน สมัค ทะเบียน ภายหลัง
ก็แล้ว ท่าน ศาสตราจารย์ ได้ ร้องขอการ
เชื้อขำแห่งความเป็นอยู่ของหล่อน, มือของ
หล่อนก็สั่น ทำให้ ท่าน ศาสตราจารย์ ยังเกิด
ความสงสัยว่าทำไมจึงไม่สามารถที่จะมองได้ เมื่อ
เสร็จ แล้ว ท่าน ก็ กล่าว คำอามวยพร ให้แก่ คู่
บ่าวสาวตาม ขรรมนิยมใน ขณะนั้นก็บ่าวสาวได้
พากัน เดิน ออกไปจาก สถานที่ ๆ วิวิธ

ตาม ขรรมมา พวก ชาวบ้านในแถบนั้นไม่
เชื่อว่า สามี ภรรยา คู่ นี้ จะแต่งงาน กันเลย เมื่อ
เขาทราบ เขาก็ทำได้ กระโดด กระตาค และทำ
การหัวเราะเยาะเย้ยอย่าง ไร ไม่ เพราะเขาเห็น
ว่าไม่เป็นการสมควร ต่างคนต่างก็พากันมา
อวยพรและแสดงความสวัสดีต่อบุคคลทั้งสอง
ส่วน พวก เด็ก นักรับเงิน ก็พากัน ยืนดู และ ร้อง

ป. หวานนท์

มิน

ตะโกนด้วยความ^๕ร่าเริงตามภาษาเด็ก ๆ ใน
ขณะที่ทุกคนกำลัง^๕มือกันเดินมาว่า “อติ
ชาเข^๕ทรงปัญญากับชา^๕หนุ่ม^๕ของ^๕หล่อน” ตาม
ทาง^๕ที่^๕อติชาเข^๕ได้^๕แต่งงาน^๕แล้ว^๕ นาม
ของ^๕หล่อน^๕ควร^๕จะ^๕เป็น^๕ “มิสซิสแลมเบิร์ต”
แต่^๕เจ้า^๕หล่อน^๕ยังมี^๕นาม^๕เป็น^๕ครุ^๕อยู่ เพราะ^๕ฉนั้น^๕
จึง^๕ยัง^๕คง^๕ใช้^๕นาม^๕ว่า “มิสเฟย์”^๕ อยู่^๕นั้น^๕เอง

ในการ^๕แต่งงาน^๕นี้^๕ ดิ^๕กได้^๕หา^๕ของ^๕ขวัญ^๕มา
ทำ^๕ขวัญ^๕แก่^๕พวก^๕เด็ก^๕นักเรียน^๕หลาย^๕อย่าง^๕ เขา
ได้นำ^๕ของ^๕ขวัญ^๕สำหรับ^๕วัน^๕คริสมาส^๕ คือ^๕ ถึง^๕
บรรจ^๕ขนม^๕, ผล^๕ไม้^๕ และ^๕เครื่อง^๕เล่น^๕ต่าง ๆ^๕ ไป
แจก^๕จ่าย^๕ให้^๕ทุก^๕คน^๕ แสดง^๕ว่า^๕เขา^๕เป็น^๕คน^๕ดี^๕
ใจ^๕ คอ^๕กว้าง^๕ขวาง^๕ นุ่ม^๕ซม^๕เชย^๕คน^๕หนึ่ง^๕ พวก^๕
นักเรียน^๕ต่าง^๕พากัน^๕แสดง^๕ความ^๕ยินดี^๕ และ^๕อวย^๕พร^๕
ให้^๕แก่^๕เขา^๕ทุกคน^๕ ทั้ง^๕ยัง^๕เพิ่ม^๕ความ^๕นิน^๕ย^๕ใน^๕ดิ^๕ก
ขึ้น^๕อีก^๕มาก^๕ยิ่ง^๕เสีย^๕กว่า^๕แม่^๕ครู^๕ของ^๕พวก^๕เขา^๕ การ^๕
วิวาห์^๕ของ^๕เขา^๕นี้^๕ได้^๕เป็น^๕ไป^๕โดย^๕เรียบ^๕ร้อย^๕ปรา^๕ดา^๕จาก^๕
อุป^๕ลัก^๕ชัก^๕ชวน^๕เป็น^๕ที่^๕น่า^๕ยินดี^๕ยิ่ง^๕ แต่^๕การ^๕นี้^๕จะ^๕
มี^๕ใคร^๕รู้^๕สัก^๕คน^๕แต่^๕น^๕และ^๕ประ^๕หลา^๕ด^๕ใจ^๕เท่า^๕ “ลิตซ์
ผู้^๕สว^๕งาม”^๕ เป็น^๕ไม่^๕มี^๕ เจ้า^๕หล่อน^๕มิ^๕ได^๕นัก^๕ได้^๕
ฝัน^๕เลย^๕ว่า^๕เจ้า^๕หล่อน^๕จะมี^๕โชค^๕ได้^๕วิวาห์^๕ ซึ่ง^๕เท่า^๕
กับ^๕ทำ^๕ให้^๕ชีวิต^๕ของ^๕หล่อน^๕ได้^๕เกิด^๕ใหม่^๕พร้อม^๕ทั้ง^๕
อุ^๕คม^๕ไป^๕ด้วย^๕ความ^๕สุข^๕อย่าง^๕เลิศ^๕เลอ^๕สร^๕ร^๕

๑

๑

๑

ดิ^๕ก^๕นี้^๕ — เม^๕ริ^๕คอ^๕เรล^๕ล^๕ผู้^๕เขียน^๕เร^๕อง^๕นี้^๕ ได้^๕เป็น^๕
ผู้^๕ฟัง^๕อติ^๕ชา^๕เข^๕เล่า^๕ถึง^๕เร^๕อง^๕ชีวิต^๕และ^๕การ^๕แต่งงาน^๕
อย่าง^๕ บรม^๕สุข^๕ อัน^๕มิ^๕ได^๕นัก^๕ได้^๕ ฝัน^๕ จาก^๕ปาก^๕ของ^๕
เจ้า^๕หล่อน^๕เอง^๕ที่^๕เคย^๕ว่า^๕ เจ้า^๕หล่อน^๕ได้^๕เล่า^๕ ให้^๕
ดิ^๕ก^๕นี้^๕ฟัง^๕เมื่อ^๕ หล่อน^๕ได้^๕เปลี่ยน^๕สภาพ^๕จาก^๕ มิสซิส
แลมเบิร์ต^๕ ลง^๕มา^๕ เป็น^๕ แม่^๕หม้าย^๕แล้ว^๕ เวลา^๕นั้น^๕
เจ้า^๕หล่อน^๕แก่^๕มาก^๕, ไม่^๕มี^๕เร^๕ียว^๕แรง^๕อะไร^๕เลย^๕เป็น^๕
คน^๕กระ^๕ปรกระ^๕เปร^๕ย^๕ และ^๕ ต้อง^๕อยู่^๕โดย^๕ตัว^๕คน^๕เดียว^๕
ด้วย^๕ แต่^๕เจ้า^๕หล่อน^๕ ก็^๕ยัง^๕คง^๕หา^๕เล^๕ียง^๕ชีพ^๕ด้วย^๕
การ^๕เป็น^๕ แม่^๕ครู^๕อัน^๕เป็น^๕งาน^๕ที่^๕หล่อน^๕ นิ^๕ยม^๕ชม^๕ชื่น^๕
อยู่^๕เช่น^๕นั้น^๕เรื่อย^๕มา^๕ ดิ^๕ก^๕นี้^๕เห็น^๕ว่า^๕หล่อน^๕เป็น^๕คน^๕
ที่^๕ดี^๕และ^๕น่า^๕น^๕ย^๕ดิ^๕ก^๕นี้^๕หนึ่ง^๕ ดิ^๕ก^๕นี้^๕ได้^๕คว^๕รว^๕จ^๕ตาม^๕
ร^๕าย^๕งาน^๕ที่^๕หล่อน^๕ได้^๕ท^๕ะ^๕บ^๕ร^๕ก^๕ไว้^๕ ก็^๕แล^๕เห็น^๕ว่า^๕
หล่อน^๕ได้^๕จัก^๕การ^๕ไป^๕โดย^๕ ถูก^๕ต้อง^๕ และ^๕ เร^๕ียบ^๕ร้อย^๕
ทุก^๕อย่าง^๕ ส^๕ม^๕ กับ^๕ เป็น^๕โรง^๕เรียน^๕ ประ^๕ชา^๕ย^๕าล^๕ที่^๕ ค^๕
โรง^๕เรียน^๕หนึ่ง^๕

ต่อมา^๕ดิ^๕ก^๕นี้^๕ ได้^๕รับ^๕ จ^๕ท^๕หมาย^๕จาก^๕หล่อน^๕บอก^๕
ว่า^๕ให้^๕ ดิ^๕ก^๕นี้^๕ไป^๕เยี่ยม^๕หล่อน^๕อีก^๕ ดิ^๕ก^๕นี้^๕ ก็^๕ไป^๕ เมื่อ^๕
ดิ^๕ก^๕นี้^๕ไป^๕ถึง^๕ ได้^๕แล^๕เห็น^๕ หล่อน^๕ ยัง^๕คง^๕อาศัย^๕ อยู่^๕ใน^๕
กระ^๕ท่อม^๕นั้น^๕อยู่^๕ซึ่ง^๕หล่อน^๕อาศัย^๕อยู่^๕มา^๕แต่^๕ตั้งแต่^๕เดิม^๕
นั้น^๕เอง^๕ เจ้า^๕หล่อน^๕ได้^๕บอก^๕กับ^๕ดิ^๕ก^๕นี้^๕ว่า^๕เจ้า^๕หล่อน^๕
จะ^๕เล่า^๕เร^๕อง^๕ชีวิต^๕ของ^๕หล่อน^๕ให้^๕ ดิ^๕ก^๕นี้^๕ฟัง^๕ ต่อ^๕ไป^๕อีก^๕
ว่า^๕เจ้า^๕หล่อน^๕ได้^๕รับ^๕ความ^๕ทุกข์^๕สุข^๕เป็น^๕ประการ^๕ใด^๕
บ้าง^๕ตั้งแต่^๕ได้^๕แต่งงาน^๕มา^๕แล้ว^๕

พ.ศ. ๒๔๖๘

ความรักของแม่ครู

“เมื่อ คิณได้ แต่งงาน อยู่กับ กับเขา มา แล้ว” หล่อนเริ่มบรรยาย “ความจริงขณะที่เธอมองคิณ เธอคงจะรู้สึกประหลาดใจว่า ทำอย่างไร จึงจะทำให้ คิณ ลืมสามีของคิณ ได้ ! คิณ ก็ ประหลาดใจ เหมือนกัน ค่ะ — ประหลาดใจมากที่สุด เพราะว่า คิณ แลเห็นเป็นคนสวย หลึงสาวรูปงาม ๆ แทบทุกคนพากันทะเยอทะยานใคร่จะวิวาห์ กับเขา แต่เขาหาได้ ไม่สนใจหล่อนเหล่านั้นไม่ แทนที่เขาจะชอบ เขากลับมารักคิณซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่น่าจะเป็นไปได้ เมื่อขณะที่เขายังมีชีวิตอยู่นั้น คิณไม่ได้รับกวนและรบกวนอะไร จากเขาเลย”

เจ้าหล่อน พูดแล้ว ก็หยุดก่อนลม อัสสาสะ พลังก็จางมองคิณ

“คิณ ใครจะเล่าถึง ความเป็นไปของเขา ให้เธอฟัง — เมรี” หล่อนกล่าวต่อไป “คิณ เธอว่าเธอคงจะ อยากทราบ ถึงเรื่อง คนที่รักเช่นเขาเป็นแน่ เขาก็ — ก็จริง ๆ นะคะ ในสมัยนั้น แล้วยาก ที่เขา ชายใดที่รักเช่นเขาได้ อย่างน้อยที่สุด เขาเป็นคนรักที่พร้อมใจกว้างขวาง หนักแน่นและอดทนยิ่ง”

ครั้นแล้ว, เจ้าหล่อน จึงเริ่มเล่า ข้อความ ที่สำคัญ ๆ ซึ่ง ยังอยู่ในความทรงจำของเจ้า

หล่อนให้ คิณ ฟังดังต่อไปนี้ :-

“เราทั้งสอง ได้ยืมกันด้วยกันมาด้วยความ ผาสุก” เจ้าหล่อนเริ่มบรรยาย “เรารักใคร่กันเหมือนดังเพื่อนที่รัก และเราเป็นคนชอบ หนังสือมาก เธอ มัก จะซื้อหนังสืออ่านเล่น เรื่องต่าง ๆ มาให้ คิณ และบางที เธอก็อ่านให้ คิณ ฟังเสมอ ๆ.

“แต่เธอไม่เคยนำ หรือซื้อหนังสือพิมพ์มาให้ คิณ อ่านเลย เพราะเธอบอกว่าหนังสือพิมพ์นั้นเต็มไปด้วยสิ่งที่ไม่ดี ความทุกข์มาสู่

“หล่อน จะรู้สึกกลัวมาก กลัวใจยังใหม่ เมื่อหล่อนได้ทราบ ข่าวคราว ของคนอื่น ว่าเขา ได้รับ ความลำบากยากแค้น อย่าง โฉน อย่าง นั้น ?” เธอถามคิณ

“และความจริง, ข่าวคราวทั่วโลกนั้นก็ได้เป็นประโยชน์อะไรแก่เราเลย — ชีวิตอันยากไร้เชื่องช้า ของเรา ทั้งสอง ไม่มี ส่วนอะไรที่จะต้องไป เกี่ยวข้อง กับเรื่อง การเมือง และ คนอื่น ๆ ในบางครั้งเธอเคยนำเรื่อง การฆาตกรรม, การ อฆาตกรรม, การ อดคิดวิบากกรรม หรือการ ตายโดย โรค บั๊จยั้น เป็นต้นมาเล่าให้ คิณ ฟัง แต่เรื่องร้าย ๆ แรง ๆ หรือ อายาย ล้อลวงอย่างชั่วช้าก็อะไร เช่นนี้ เป็นต้น เธอ มีเคยได้เล่าให้ คิณ ฟังเลย เพราะฉนั้น ชีวิตของ เราจึงน่า

ป. หุานนท์

มิน

สหายและเต็มไปด้วยความปรกติสุขมาก.

“กิดินคงทำน้ำท่า เป็นครู เช่นนั้น เรียบมา
ส่วนเขา ก็กม่น้ำท่าคอยช่วยเหลือกิดินต่าง ๆ
เช่นการปักเข้คโรงเรียน, ทาสีและซ่อมแซม
เครื่องมือ เครื่องใช้ต่าง ๆ เป็นต้น แต่, โอ,
เข้ทักเขาช่างคิดและเอาใจใส่ต่อความเป็นอยู่
ของกิดินเสียจริง ๆ เขาเคยพูดเสมอว่า ‘เขา
จะทำให้กิดินเป็นคนมีความสุขที่สุด, ดังที่เขา
จะได้เห็น’ — ครั้น แล้ว เจ้าหล่อน จึงชี้มือไป
ยังตู้ ไม่ ไ้อีกสำหรับใส่หนังสือซึ่งตั้งค้อยกับ
กำแพง — “กิดินเป็นฝีมือของเขาทำขึ้นเอง
และนี้” — เจ้าหล่อนชี้มือไปจับโต๊ะตัวหนึ่ง
ซึ่งตั้งอยู่ข้าง ๆ หล่อน — “พร้อมทั้งเก้าอี้
ไ้รับรองหลังของ กิดินนั่ง อยู่นด้วย — เขาไ้
ทำเอาไว้ ไ้กล ๆ กับเคา์อิงอัน เป็น ของใหม่
เขาไ้คิด ประดิษฐ์ ขึ้น เป็นพิเศษเพื่อให้ความ
สะดวกแก่ กิดิน ใน ขณะทำการ หุงหาอาหาร
โดยมิต้องลำบาก เขามีเคยยอมให้ กิดิน
หามหาม และยก ถาดขณะที่ ส้วสำหรับใส่ อาหาร
เลยที่เดียว กระทั่งม่น้อยของเขานี้เขาก็ห่มัน
เก็บกวาด และ เช็ดถูให้สะอาด สะอาดอยู่เสมอ
กิดินเคยบอกกับเขาว่า ‘การที่เขาทำเช่นนี้
เท่า กับว่า เพิ่ม ความ เกียจคร้าน และ กิดินก็
สหายกันไปนะซิคะ’ เขาไม่เคยบอกว่ากระไร

เป็นแค่ม อ่า, เข้เออ — เขาเป็นคนดีและ
มีค่ามากเหลือเกินสำหรับกิดิน”

ขณะที่หล่อนพูด กิดินได้มองทอย ๆ เรือน
น้อย ของหล่อน ซึ่งมี น้ำต่างเจาะเป็น ช่องค้ำ
ขวาง และมี เครื่อง ตยแต่ง บ้าน แต่ นิด หน่อย
เท่านั้น แต่ เจ้าหล่อน — อลิซาเบท ผู้ เป็น
เจ้าของยังคิดว่ามันเป็นการฟุ่มเฟือยและ ไ้เก้
เกิน ไปเสียด้วย ซึ่งการ ตยแต่ง เช่นนี้ จะ
เหมาะแก่คนมีมั่งมีจะสมควร อนิจจา ! อลิ
ซาเบทผู้ พิจารณ์ หล่อน ช่าง เห็นยวนแน่นและ
ห่างไกลจากโลกอันเจริญเสียเหลือเกิน หล่อน
ช่าง ไม่รู้ สักถึงความเป็นไป ของโลกเขาเสียที่
เดียว แต่กิดินช่างเข้ข่อยและนับว่าเป็นบุญของ
หล่อนที่ยังมี โอกาสไ้ รับความสุขของเพียงนี้

“เขาเป็นคนดีมาก” เจ้าหล่อน พูดต่อ
“ไ้สำหรับกิดินและไ้สำหรับ โลกด้วย ก่อน
จะตายเขาไม่เคย บอกเล่า กิดินเลยว่าเขารู้ สัก
ไม่สหาย ทั้งไม่เคยไ้กระ โทกกระตาค
เรื่องอาการป่วยของเขาให้ กิดินทราบด้วย เขา
ไปหาหมอเสมอ ๆ เมื่อกิดินถามเขาว่าเขา
ไปหาหมอกำไ้ เขาก็บอกกิดินว่าเขาเป็นโรค
ปวดข้อ อนิจจาเอ๋ย, เราอยู่กินด้วยกันมา
โดยความปรกติสุขเป็นเวลา ๘ ปีเต็ม ๆ จน
มาวันหนึ่ง — เวลาเช้าเขามาไ้มาปลุกและ

พ.ศ. ๒๔๖๘

ความรักของแม่ครู

วิ่ง เรียก คิฉิน ไป รับประทานอาหาร น้ำชา ตาม เคย
เหมือนอย่างที่เป็นมา คิฉินก็ลงสัฟฟิงเดินไป
อนิจจา! ก็แลเห็นเขานอนเหยียดยาวอยู่บนพนัก
ห้องใกล้ กับเตาผิงไฟ—อา, เขาคาย—ตายจาก
คิฉินไปแล้ว—ตายโดยมิได้กล่าวคำอำลาคิฉิน
เลยแม้แต่คำเดียว!”

ขณะที่เล่าถึงคนนั้น ปากคอของหล่อนสั่น
สั่น น้ำตาล่อหน่วย ในไม่ช้าก็ไหลระรินลง
มาอาบแก้มทั้งสองข้าง

“คิฉินไม่สามารถที่จะจำเรื่องราวของเขา
มากไปกว่านั้นอีกแล้วค่ะ” หล่อนบอก “คิฉิน
เองเมื่อขณะที่ เขาคายจากไปนั้นแทบจะเป็นบ้า
พวกเพื่อนใกล้เรือนเคียงก็คิดแสนกั ต่างก็มี
ความเมตากรุณาแก่คิฉินมาก แต่คิฉินไม่
เข้าใจเลยว่าเหตุไรพระผู้ เป็นเจ้าจึงทวงคงชีพ
ของเขาไปอย่างรวดเร็ว และทิ้งให้ คิฉิน ต้อง
ระทมทุกข์อยู่ข้างหล่อน”

เจ้าหล่อนหยดผ่นอัสสาสะและก้มหน้าลง
ศพนแล้วเงยขึ้นอวาระหนึ่ง.

“นั่นแหละค่ะ, เป็นประวัติการณ์ของคิฉิน”
เจ้าหล่อนกล่าว “มันไม่สู้จะเป็นเรื่องยัก
ยาว และชวนสนุกอะ ไฉนก็จริง แต่ คิฉิน
อยากให้เธอผู้ เป็นสหายได้ทราบไว้ เพราะ
เวลานี้ในโลกเรานั้นเต็มไปด้วยความมหาวายาก

— และดูเหมือน — การแต่งงานนั้นเป็นสิ่งที่น่า
ความทกล้มมาสู่ แต่คิฉินยังรู้สึกพอใจอยู่
เสมอว่า คิฉินได้ ไม่สามัคคีคนหนึ่ง คิฉินไม่
เคยได้ยิน เขากล่าว ถ้อยคำ พยายามคายต่อคิฉิน
เลย — และเขามีความ อุตุน มีความเมตตา
กรุณาต่อคิฉินมาก อันเป็นที่ทำให้ คิฉิน
ลืมเขาไม่ได้เลยในชีวิตของคิฉิน—คิฉินเชื่อว่า
คงเป็นการยากสำหรับเขาในการที่ได้ ยักไว้รัก
คิฉิน—แน่นอน—คงชื่นชมมาก”

ความ เศร้าสลด ซึ่งปรากฏอยู่ในหน่วยคา
ของหล่อน ทำให้ คิฉิน อุตุน ที่จะสลดใจไป
ตามหล่อนด้วยไม่ได้ คิฉิน เล่าเหมือน มองต
อาภัพปริศยาและความไม่บริสุทธิ์แห่งร่างกาย
ของหล่อนด้วยความสงสารและเวทนา ยิ่ง แล้ว
หวล ระลึก ถึง สามิ ของ หล่อน ที่ได้ อุตส่าห์
พยายามประคับประคองภรรยาผู้พิการ ของเขา
มาด้วยความแสนสลดรัก ในจำนวน ๑๐๐ คน
ยากที่จะหาสตรีใดที่เท่าอริสาเบท หล่อนเป็น
คนอ่อนละมุนน่ารักน่าใคร่ใจออกยกขึ้น และ
คน จะ ไม่มีใคร ชะนะ ต่อความรัก ของ หล่อน
ง่าย ๆ ด้วย ใน จำนวน หญิงสาว ที่น่ารัก
ทั้งหลาย ถ้าหล่อนประพฤติตนได้ย่าง “แม่
ลิซซี” อันเป็นคนพิการที่พลภาพมีน้ำใจอัน
งดงามที่ ได้ รับ พยาท แห่งน้ำจิต จากพระผู้

ป. หวานที่

มิน

เป็นเจ้าอย่างนั้นแล้วไซ้ ^๕ เชื่อว่า หล่อน ก็คง
จะได้ รับค่าแห่งความรักเป็นของขวัญตอบแทน
จากพระผู้ เป็นเจ้าอย่างแน่แท้ และเชื่อว่าคง
จะได้ รับ ความสุข ตลอด จน ชัฟ สลาย ใน เมื่อ
หล่อนประพฤติตนเช่นนั้น ใน ที่สุดก็คืนใจ พก
ภัยหล่อนด้วยความจริงใจว่า

“เขาต้องรักเธออยู่เสมอ อลิษาเยท”
ก็คืนใจ “เขาจะต้อง รักเธอ ด้วยความรัก
เสมอไป”

อาการอย่างเศร้า ๆ ก็ปรากฏ ขึ้น จาก

ริมฝีปาก นัย ๆ อัน แฝง บาง ของ หล่อน ใน
ขณะนั้น

“ก็คืนใจกว่า” เจ้าหล่อนกล่าวด้วยถ้อย
คำอันสภาพ “ออกจะเกินไปเสียแล้ว เมื่อ
แต่—เขาควรจะชอบก็คืน—เท่าที่เป็นมาแล้วนั้น
ก็นับว่าพอแล้ว พอทีเดียว —พอที่จะทำให้ คืน
ใจมันได้ ว่า ถึงแม้ เขาจะ ได้ตาย จากอกก็คืน
ไปแล้วก็ ะ พระผู้ เป็นเจ้ายนสวรรค์ก็คง
เมตตาและช่วยเหลือก็คืนต่อไปในอนาคต”

A donner donner à vendre vendre

“ให้ส่วนให้ ขานส่วนขาย”

ไม่ควรทำเป็นอะไรสิ่งที่เขาจะให้ แต่มักได้ ในสิ่งที่เขาจะขาย อันของขายกับของให้
มิใช่ว่าเป็นของคล้ายกัน ควรอย่างไรใจจะหมายค้อยกย้ายให้ควรการณ

ของ ฉนวน.

สาวชาวกรุง

ของ “แสงแดด”

นายเกลี้ยง กลิ่นหอม นายทวย รักชาติ
ก๊วยนายด่อง งามเถ่อ สามคนนี้เป็น ชาวบ้าน
นอก พึ่งเข้ามากรุงเทพฯ ใหม่ ๆ เขาเป็น
เพื่อนกันอย่างมิดชิดแท้และนิสัยใจคอก็คคล้าย ๆ
กัน ก๊วยมักพอใจที่จะปรึกษาหารือถึงกิจการ
ต่าง ๆ ที่ใคร่กระทำไป ก๊วยยังไม่ได้ทำเสมอ ๆ
ในขณะพักกลางวัน เขา สามสหาย ต่างก็ยิ่งเกิด
มีความรักกันแล้ว.

“อืม! กันกลิมสนิท ที่เคยที่จะบอกกับ
หล่อนว่ากันนั้นก็ไม่ได้อะไร หรือเสีย ของมัน
มาเลย” นายเกลี้ยง กลิ่นหอม เอ่ยขึ้นก่อน
ใคร่หมด “แต่ก็ไม่เป็นไร เพราะเจ้าหล่อน
รักกันแล้ว จนถึงกับนัดแนะให้ไปหาในวันรุ่ง
ขึ้น ใจกันมิใช่คิดใหม่เล่า”

“แหม! แหม! ใจก็เหมือนกัน” นายทวย
รักชาติ พกพร้อมก๊วยพยักหน้า “กันก็ทยอก
เมื่อไหร่” จะนับว่ามีลาภในความหวานยัง
ก็ได้ เพราะเมื่อวานกันก็ได้ไปหาชั้นแซ่ของกัน
ที่ย่านเจ้าหล่อน เลยอ้างอิงความในใจของกัน
ให้เจ้าหล่อนฟัง แหม! แกล่เอ๊ย เจ้าหล่อน
ก็โอ้กันไม่น้อย และได้อนุญาตให้กันไป
หาอีก ใน วัน พรุ่งนี้อย่างแก พ่อต้องเล่า—
ไหนลองเล่าถึงชั้นแซ่ของแกบ้างสิ?”

“เออ แน่ รวาวระนิก เชียว แม่บุญศรี
หวานใจของกัน กันก็ต่ออย่าง แก ๒ คน เอ๊ย!
หวานใจของแกชื่อเวียงเสียงไทร ไม่เห็น
แย้มให้ฟังสักที” นายด่อง งามเถ่อ กล่าว
“ของกันชื่อว่า—ง่า—แม่ละม้าย” นาย

แสงแดด

มิน

เกลียง กลืนหอม เอ๋อตอบ

เป็นเวลากลางคืน จึงได้ ใช้ คำนัน เพื่อ จะ ให้
เฉียวอย่างฝรั้งนิยมนกันใจหละ”

“แม่แล้ยมสิเป็นสัตว์ซ้าตของกัน” นาย
ทูป รักชาติ กระหมื่นใจพุก

“พิศการเข้าที่ — แล้วยังไป ต่อไปเล่า”
นายงามเถ่อตามอย่างสนใจ

“เฮ” นายเกลียงออกอทาน “ว่ายัง
เถอะ ไหน ๆ เราก็จะมีเมียด้วยกันหมกแล้ว ใคร
จงสอนวิธีพุกและทำทาง ให้ กันสักทีเถิก เมื่อ
ก่อน จะเข้าคู่ กับคู่รักโดยตรง และจะใช้
ถ้อยคำอย่างไรก็ จึงจะสมสมัยกะเขาบ้าง”

“เฮแน—พ้อทูลลากรัง” ผู้ที่ถูก
สมมติ ให้ เป็น สตรี กล่าวชม “ต่อไปเล่า
อย่ากฟ้งนักผัวสิ”

“จริงแหละ” พ้อด้องกล้อยตาม “กัน
ก็ยังมีกแปลกกันต่อการสนกันจริง ๆ พ้อทูลสิ
ลงเป็นอาจารย์ ก็ที่ เพราะ แกเคย สมามก
กับคนชาวกรุงเทพ ำย่อย ๆ

“ท่านก็! ขยี้ย ต่อไป อีก ซ้ำว่า แหม !
เห็นจะรอดินอยู่นานแล้วนะจะ” นายทูกกล่าว

“ไ้ เป็นไร ไป” สหายทูกจะ ให้ เป็น
อาจารย์ เอยชน เพื่อ ให้ตรงกับความรู้สึก
ของเพื่อนรัก “เป็นต้นว่า เมื่อเราจะเข้า
ไปพุกกับเจ้าหล่อนนะ—อ้อ! ประเดี๋ยวก่อน
เพราะ ทรงน สำคัญมาก เรา จะต้อง สมมติ
ให้ ใครคนหนึ่งเป็นผู้หญิงเสีย เค้า—พ้อเกลียง

คือ “ต้องขอโทษ ที่ดินประพฤติกินไม่ตรง
ต่อเวลา แต่เชื่อว่าเขคงจะไม่ถือโทษมิใช่
หรือจะ ตอนนเมื่อควรเคาะคำว่าบอกรักไว้
ก็อย่าให้ว่างไว้ แล้วต่อไป ก็พุกไปตามเพลง
ของครักของเรากได้พุกกับเรากแล้วกัน”

เลอะเหมารก็—เอาละนี้จะเริ่มต่อไปละ จำให้
ก็ ๆ เล่า ก่อนอนเราจะต้องแต่งตัวให้เกพรม
น้ำหอมฝรั้ง อย่างราคา ขวกละ ๕-๖ บาทได้ก็
ยิ่งก็ พอเราเข้าประตูบ้าน ของ แม่หวานใจ
แล้ว ก็เอยชนว่า วาตรสวลีก็จะแม่....
ทรงน ใส่ช่อชนเช้ของเรา และประจวบกับ

“เสร็จแนคร่งนี้” กัน ขยี้ โย ที่แกได้ ให้
ความสว่างแก่กันทั้ง ๒” นายด้องกล่าวด้วย
ความก็ใจ

พอเวลาค่ำและเป็นคืนที่เข้าได้กำหนดกัน
ต่าง รียบ แต่ง ภาย กัน อย่าง งาม หรือ หอม กลิ่น
น้ำหอมฝรั้งตลอดบ้าน จะเกียยคล้ายโรงงาน
ทำน้ำหอมที่กรุงปารีสละนั้น นุ่งผ้าม่วงยกกลีบ
สวมเสื้อแพรอย่างดี ใส่หมวกขนสัตว์ ย่าง
หมวกไหมย่านามาย่าง ตามแต่ใครชอบแล

พ.ศ. ๒๔๖๘

สารชาวกุ้ง

สมัคร ไม่สมัคร แล้วหย่อนกันไปทีละคน ๆ
จนหมดเขาทั้งสามผู้ที่ยากได้สมัครความปรารถ
นานั้น

มีบ้าน ๆ หนึ่ง ตั้งอยู่อย่างสง่าในถนน
ราชดำเนินใน เจ้าของบ้านเป็นสตรีสาวสวย
รูปงามชาวสะอากตา ขณะนี้ เธอ กำลังนั่ง
เขียนจดหมายอยู่ข้างเคาน์เตอร์ พอวางปากกา
เรียบร้อยแล้วก็เดินเคาะประตูห้อง ๆ

“ฉันเอง—พ่อทนาย”

แล้วมีชายประตูก็เปิดออก ผู้ที่เรียกนาม
ของตนเองก็นำร่างเข้าไป พอถึง เขากล่าวคำ
พร้อมกับท่าทางอันสละสลวยว่า “ราตรีสวัสดิ์
จ๊ะ แม่แฉล้ม” เห็นจะรอดนอนนานแล้วนะจะ
ต้องขอยุทธยา ที่ฉัน ประพาศคุณไม่ตรงต่อ เวลา
แต่เชื่อว่าเธอคงจะไม่ถือโทษมิใช่หรือจ๊ะ”

“มิได้ค่ะ” เป็นคำตอบ “เขื่อนขันธ์
ก็ฉันไม่เคยนึก หรือจะนึกโทษคุณในเรื่องมา
ช้ากว่ากำหนดก็ออกค่ะ”

“ขอขใจจ๊ะ” สักภาพ บรม ทาย รักษาศัก
ติสองคำ และค่อย ๆ นั่งลงบนเก้าอี้หวายโดย
เกรงว่าฝ่ามือที่นุ่มนวลจะยับเยินเสียงาม “ฉัน
—ง่า—ง่า—มา—มา ตามนึก คณัน ก็คือจะขอ
ร้องในเรื่อง—ง่า—ง่า—ขอ ———”

เขาพักยังไม่ขาดคำก็ ก็มีเสียงเรียกให้

เปิดประตูก็อย่างนายทนาย เจ้าหล่อนรู้ สักทีละ
ทีน ที่ รวย พก กับ ชาย นุ่ม อย่าง ละ ร่ำ ระ รัก

“โอ! คุณค่ะ พ่ช่าย ของ คิณ ถ้าจะมา จาก
บ้านก่อนเป็นแน่ คุณ รวยซ้น เสียเถอะ เพ
ยงกับมิให้ พ่ช่ายของคิณทราบดีว่า คุณมาคุย
กับคิณ ถ้าทราบดีเข้าคงเกิดเรื่องใหญ่ทีเดียวจะ

“เฮ้! ก็เก็บที่ชั้หล่อน” นายทนายร้อง

“ไม่เก็บที่ชั้คอกค่ะ ควรหลบเสียเถอะ นั้น
เตาไฟพื้นใหญ่อย่างไรเล่า”

“ปึกโช! แม่แฉล้ม” เขา หน้าผอนลง
ทันทีที่ได้ทราบว่า จะต้องลงไปซ่อนตัวอยู่ในเตา
อันสลับรก “ฝ่ามือ เสือแพรวของคิณมีเลอะ
หมกหรือ”

“รวยหนอยสิคะ” เสียง ร้องเรียก กระซ
มาเข้ามาแล้ว เมื่อคุณกล่าวว่า จะเมื่อนักเลง
เสือผาออกเสีย คิณจะไปเอาโลงมาให้ พอ
คุณไปแล้วก็ชำระ และแต่งกายเสียใหม่ก็ไ
คะ—เร็วเข้าเถอะคุณ”

“เอาละฉันจะทำตามคำของเธอ” นาย
ทนายกล่าวอย่างเสียไม่ได้ “ไม่ต้องเอาโลง
ของเธอก็ได้ ฉันจะเปลื้องออกเดี๋ยวนี้แหละ”

แล้ว เขาก็เริ่มถอดเสื้อ กับผ้า เหลือแต่กางเกง
และ เสือขันใน “เฮ้นจ๊ะ ขอโปรดเก็บ
รักษาไว้ ให้ คิณด้วย ฉันจะลงไป ในเตาไฟพื้นบ้าน

แสงแตก

มิน

นั้นละ” เขาก็รีบเดินเข้าไปในครัวลงเตาไฟ
ซึ่งติดมากับห้องหนึ่ง.

เมื่อสาวสวย จิตแรง เก็บเสื้อผ้าเรียบร้อยก็
แล้ว ก็เดินออกมาเพื่อเปิดประตูและใคร่ทราบ
ว่าผู้ที่อยู่ภายนอกนั้นเป็นใคร พอเปิดประตูออก
นายเกลี้ยง กลับหอม ก็เข้ามาแลกล่าวว่า
“ราครสวัสดิ์ค่ะ แม่ละม้าย เห็น จะรอฉันอยู่
นานแล้วนะจ๊ะ ต้องขอโทษ ที่ฉันประพฤติกิน
ไม่ตรงต่อเวลา แต่เชื่อว่าเธอคงจะไม่ถือโทษ
มิใช่หรือจ๊ะ”

หญิงสาว รู้สึกแปลกใจมาก ที่คำพูดของ
นายทวย กับนายเกลี้ยงเหมือนกันราวจะคนเดีย
วกัน แต่เจ้าหล่อน ใช้ความฉลาดเล็กน้อยจึง
กลยเกลื่อน ความ ประหลาดใจ ด้วย คำพูด อัน
หวานและสภาพ “มิได้ ค่ะ เชิญนั่ง และ
สูบบุหรี่ข้างในก่อนซิคะ ที่จริงก็ฉันก็ไม่เห็น
ว่าคุณมาผิดเวลากำหนดเท่าไรเลย ก็ยังคิด
เห็นว่าไม่มีใคร เลย ที่มิได้เวียน อยู่ จะมาเป็น
อย่างนาฬิกาได้ แม้แต่นาฬิกา ก็เถอะค่ะ
ยังไม่ค่อยเดินตรงเลย ที่ถูกสติฉันควรขออภัย
จากคุณในการที่ได้รอนานทั้งนี้เพราะ...”

โอ! เปล่าดอกจ้ะ” นายเกลี้ยงกล่าวตัก
ยบท ในเมื่อได้เข้ามานั่งข้างในตามคำขอ
เชิญ ของเจ้าบ้าน สาวสะอวดคำ ที่ขณะนั้น เธอก็

ได้นั่งอยู่ตรงข้ามเขา “ฉันรู้ สักว่า ช่างมี
เกียรติยศอย่างยิ่งที่ได้เข้ามาในสถานบ้านช่อง
อันโอฬาร อ้อ, เธอจ๋า—เธอ—การที่—ที่
ฉันมาคืนนี้.....”

พอถึงเสียงร้องเรียกให้ เปิดประตูอยู่ภาย
นอกอีกวาระหนึ่ง ชายหนุ่มเลยค้างอยู่เพียงนั้น
เว้นแต่สาวเจ้าของบ้านได้ มีสีหน้าสลดเลื่อนลง
อีกเป็นคำรบสอง “คุณค่ะ—อย่าหาว่าฉัน
รบกวนคุณเลย เพราะเดี๋ยวนี้คุณพ่อของกิน
คงจะมาจากบ้านคอนแปนแน่ ขอได้ โปรดคุณ
จงรีบซ่อนตัวเสียอย่าให้รู้ว่าคุณได้เข้ามาหา
กินแต่ลำพังเลยค่ะ” เจ้าหล่อนกล่าวพลาง
หันหาทางซ่อนก็พบบังคับ หนึ่งบนเพดาน จึง
ยอกลง่านายเกลี้ยงอย่างเร่งรีบ “นั่นแน่ค่ะ
เพดานห้องของคุณ”

“ฮะ—ฮะ—ฮะ” ชายหนุ่มแปลกใจ
“ไม่ฮะละค่ะ, ซ่อนเร็ว ๆ เถอะ คุณสิเสีย
หรือออกกระชั้นเข้ามาทักที” นางพูด
“แล้วกัน—สิหล่อน เสื้อผ้า ของ ฉัน
มีเขียนเประหรืออะไรจะเหวี่ยงไปอยู่บนเพดาน
นั้น” เขาอุทธรณ์.

“เมื่อกลัวเประงั้นแน่ค่ะ” เจ้าหล่อน
หยิบยโสวัง ส่งให้

“เอา—เอาเข้า” ชายหนุ่ม กลับหอม

พ.ศ. ๒๔๖๗

สาวชาวกรุง

อ้อย ๆ เสียง ประกอบกับ ความ เสียดาย
เกรงว่าเครื่อง แต่งกายที่แต่ง มานันจะเขื่อนเสีย
จึงได้ผลัดและรยขึ้นขึ้นไปหลยอยู่ณะบนเพดาน
นั่งงีบ.

เจ้าหล่อนรีบเก็บเครื่องแต่งกายของชายที่
รักรีบรวบย ก็แล้ว ก็เดิน ไป เรียก ประตุ เห็น
นายต้อง งามเลอ ย่นยม แขน แก้มแทบ จะปลิ
เขาเดิน ตรง เข้า มาเช่นเดียวกับ นายทวย และ
นายเกลี้ยงทวยคำกล่าวตักกัน ผิดก็แต่ตอนลง
ท้ายที่ว่า “แม่บุญศรี จำ — แม่คุณ — แม่
ทนต์ ฉันรักหล่อน แทบ ออกแยก ข้างเมือ
คราวผ่านคืนไหวในประเทศญี่ปุ่น”

ส่วนนายทวยที่ซ่อนอยู่ในเตาไฟได้ยินเสียง
ฉันทักว่าทุก ๆ ครั้งที ผ่านมา พลันเอะใจเกรง
ว่าจะเป็นสหายรัก คอยเข้ามา ก็ได้ แต่ใจก็
กลีย คิดว่าถ้าหาก เมื่อใช้ จวงแล้ว ก็ทำไมจึง
เรียกชื่อผู้หญิงผิดไป คนละคน เขาก็เลย
เชื่อว่าคงเป็นคนอื่นแน่นอน

ฝ่ายนายเกลี้ยงก็เช่นเดียวกันกับนายทวยแต่
เขาชะ โงก ออก มาก เพื่อ ให้แน่ใจ ว่า จะเป็น
ใครแน่

“เฮ้ ! เสียงอะไรกุกก้อยที่ไหนแน่”
พ้องามเล่อดามโดยสงสัย “แม่บุญศรี —
หรือผลทอก”

“ใช่ ! ผีสาวที่ไหนนี่ เสียงกุกก้อยนั้น
คงจะเป็นเสียงอ้ายต่างเองแหละ เพราะ มันเคย
เขื่อนเสมอ ที่ฉันละเขื่อนจะตายไปเรื่องหมู ๆ
หมา ๆ เช่นนี้ จนไม่มีใคร จะเอา ชุระ กับมัน”
นางสาวบุญศรีกล่าว

“หนอยแน่ะ มัน ล้าคณ” นายรักชาติ
พิมพ์ “เห็นเรา เป็นหมาได้ซี — ซี —”
“อ้าว ! นั่นดูเหมือน มีใคร โส่ล้นหน้าขึ้น
ออกมากทางช่องเพดานนั้นแล้วจ๊ะ” นายต้อง
ตกใจ ยิ่งกว่า ครึ่งก่อน “ผลยเข้าไปแล้ว —
อะไรนั่นช่างผิดๆ — แม่”

“อย่าเลยคะ” เจ้าหล่อนคึกคัก “อ้ายนั้น
เป็นหน้า อ้ายหอย ต่าง หาก คำที่เมื่อเย็นนั้น
หลุด มา จาก แขน จนเดี๋ยวนี้ ก็ยัง จยมน ไม่ไ้
ครั้น จะใช้ คนอื่น ไปหรือ ก็เกรงว่าจะตกลงมา
ที่ฉันเลยปล่อยมันไว้เช่นนั้นละคะ”

“โอย — โอย ! ปลูกโซ — เห็นคนเป็นลิง
ไปไ้” นายเกลี้ยงบ่น

สอง หนุ่มสาว สันทนาอยู่ ครู่หนึ่งก็ยังมี
มีเสียง เคาะ ประตอย่าง แรง ๆ จนทุก ๆ คน
ไ้ยืนทั่วหน้าหมด เจ้าหล่อนตกใจเป็นครั้ง
ที่ ๓ และขวัญหายกว่าทุกครั้ง จึงรีบยก
ความจำเป็นแลดูนายทวยที่ซ่อนคือคุ่มน้ำ ครึ่งแรก
นายต้องไม่ยอมกระทำ ตาม พอไ้รับคำ

แสงแดด

มิน

อันนอนของแม่บุญศรีรัก กับความเกรงภัย
ที่จะมาถึง จึงได้ปลื้มเครื่อง แต่งกายออก
เหลือไว้ แต่กางเกง ชนในสิ่งเดียว แล้วก็ลงไป
ในคุ่มอื่น มีน้ำอยู่เกือบครึ่ง ในเวลาอันฉุ
กะตกเช่นนั้นนางจึงบิดฝ่าส้นที่ตึงเดิม.

ก่อนจากนั้นมากเสีย — เสียราว ๒ ชั่วโมง
เศษ นายต้องวิ่ง สักเย็นกายเข้าทุก ๆ ขณะ
จนเกือบจะเกิดตะคิวขี้ เมื่อเห็นว่าพระ
ทนต์ยังไม่ได้ จึงค่อย ๆ เลื่อนฝ่าคุ่มแล้วไต่
หน้าขึ้นมาก็ไม่เห็น มีใคร เขารับ ชนจากคุ่ม
ทันที ส่วนในใจก็ยังกระหึ่มเสมอว่าสิ่งที่
เจ้าหล่อนจะซ่อนล่อเล่นในถานคูรัก เขาเดิน
คันหานาง ของเขา จนกระทั่งผ่านเข้าไป
ในคูบัว แทนที่จะพบเจ้าหล่อน — แม่บุญศรี
กลับพบแต่พ่อทนต์เพื่อนรัก นอนหมอบอยู่ในเตา
และร่างกายสลักปรกมอมแมมเต็มทน

“อ้าว — นี่ทำไม ถึงต้อง นอนซก อยู่
เล่า” นายต้องถาม นายทนต์ผงกหน้าขึ้น
ผู้พูดและกล่าวว่า “เอ๊ะ — ก็ — ก็ — แกล้ง
ทำไมเยี่ยงโจทก์ไปเสีย”

“อัม ! ไว้ให้เรา กลับบ้านก่อน แล้ว
ค่อยพูดกันใหม่ ว่าแต่ ยิ่ง เอะ แะ เห็น แม่
บุญศรีของกันใหม่ ?” นายต้องถาม.

“แกล้งเมื่อแกเข้ามาวันนี้ แะเห็นแม่แล้

ของกันบ้างใหม่ ?” นายทนต์ย้อนถาม

“นั่นยังไม่กัน” นายต้องสงสัย “เรา
ลองตามหาเจ้าหล่อนให้ทั่ว กันดีกว่า บ้างก็
เราจะมีโซ่บ้าง”

สอง ชายหนุ่มได้ช่วยกัน ค้นหา นางสาว
คู่รักของเขาจนแทบจะหมดกำลังใจไม่มีอะไรเป็น
ที่สังเกตให้ทราบได้ เลยว่า เจ้าหล่อน นั้นอยู่
แห่งใด ที่สักเข้าก็พากันเข้าไปในห้องนอน
ของเจ้านาย

“ไปไหนกันเพื่อนรักทั้งสอง” นายเกลี้ยง
ตะโกน ลงมาจากเพดาน “เอ๊ะ ! ทำไม
พ่อต้องเยี่ยงคลอดตัวไปเล่าหรือตักน้ำมา พ่อ
ทนต์มอมแมมราวจะว่าเป็นอะไรเข้าหรือ”

“แกล้งทำไม จึงเล่น ชนไป อยู่ยงนั่นเล่า
หรือว่าร้อนวิชา” นายทนต์ถามด้วยความ
ประหลาดใจ “ลงมาเถอะแก — เพราะที่
ออกจะ ร้ายมากนา ที่ไม่ก็ ตกลงมา ละก็คอหัก
ก็เดียว”

นายเกลี้ยง กระทำ ตาม คำ ของ สหายรัก
“กันชนไปเพราะเกรงว่า พี่ชายของแม่จะมี
จะมาพบกันละซกที่ถ้ำลาง ๆ ใหม่อีก ๒ ชั่วโมง
นี่เอง”

“พี่ชาย ?” เขาทั้ง ๒ สหายวิ่ง เกือบ
เป็นเสียงเดียวกัน “เสร็จแน่เรา — เราสักละซ

พ.ศ. ๒๔๖๙

สาวชาวกรุง

“^{๕๕}ทนนเรามาตกหลุมของแม่ผมข้อยแล้ว —” (สองพันบาท) เคยให้แก่วิดิน และหวังใจ

“^{๕๖}เฮอ ! เลือดผัวของฉัน” นายต้องนึก ว่าคุณ ที่รัก ทั้งสาม คง จะ ไม่คิดติดตาม วิดิน
ขึ้นมาได้ นะคะ ถ้าหากว่าคุณจะตามหรือจะพยายาม

“^{๕๗}ก้นอีกคนหนึ่ง” นายทวยคล้อย

“^{๕๘}จริง ๆ แลละ — ผ่าสี ข้านัน มีรู้ ว่า จะ
เป็นยังงั้แน่” นายเกลี้ยงสายศีรษะ
ก็ไฉไลเพราะ วิดิน ได้ ไปกับ สามที่รักของวิดิน
เสียแล้ว ลาก่อนนะคะ คุณทั้งสาม — ที่รัก
ขอได้ รับความขอยใจยิ่งจากวิดิน

“^{๕๙}รื้ตามกันเถะพวกเรา”

ละม้าย, แฉล้ม, หรือบุญศรี.

สามเกลอ หนุ่มพากันเดิน ออกมายังที่ ๆ
ตนเคยคุย อยู่กับ คู่รัก นายต้อง เหลียวไป เห็น
จดหมายวางอยู่บน โต๊ะรับแขก ก็เอื้อมไปหยิบ
มาอ่านถึง ๆ ให้ความะ :— ว่า
ขออ่านจบ สามเกลอ ชาวบ้านนอกก็ร้อง
ขึ้นพร้อมกันว่า :— “^{๖๐}สาวชาวกรุง
เป็นเช่นนี้เอง”

คุณที่รักทั้งสามของวิดิน ทราบ

เขาคักสินใจรีบออกจากบ้าน นางสาวสาม

วิดินขอขอยพระคุณยิ่ง ที่ได้

นามโดยทวน แลก็ตกลงใจกันว่าจะรีบกลับบ้าน

มอยเครื่องแต่งกาย ของคุณทั้งสาม พร้อมด้วย
ขนยัตร ทยอย^{๖๑} ในกระเป๋ารวมได้ราว ๒๐๐๐ บาท

โดยรดทวนในคำวันรุ่งขึ้น ทั้งจะไม่ประพฤติ
การเหมือนครั้งนอกละเอียด.

แถลงการณ์พิเศษ

เรื่อง

“พันธกรรม”

ของ

กรมสาธารณสุข

เมื่อพูดถึงพันธกรรม เราทั้งหลายย่อมเข้าใจกันว่าหมายถึงการรับมรดก กล่าวคือ การถ่ายทอดสมบัติ อုပ်็นสสีย หรือบางทีก็อาจถ่ายทอดโรคจากบุคคล ชัน บิคา มารดาไปยังบุคคล ชันที่เป็นบุตร

บรรดาสิ่ง ซึ่งมีชีวิตทั้งหลาย จะเป็น พืช สัตว์ หรือสัตว์ ชันก็ตาม ย่อมประกอบเป็นรูปทรงชันใดด้วยปริมาณอันมีชีวิต ซึ่งเราเรียกว่าเซลล์ แม้เซลล์เหล่านั้นจะแตกต่างกันไ้มากในส่วนขนาด รูปร่าง และหน้าที่ เนื่องจากการที่อยู่ตามต่างส่วนของร่างกายก็

กัย่อม มีลักษณะ อย่างอย่าง ซึ่ง จัก เข้า อยู่ในประเภทเดียวกัน พันธุกรรมจะมีไ้ไ้ย่างไค นั้น ต้องอาศัยปริมาณเหล่านั้นเป็นหลัก ความแน่นแฟ้นอนกัน ซึ่งมี อยู่ในกายของ เขกชันไค ย่อมมีอยู่เช่นเดียวกันในกายของเขกชันอนในประเภทเดียวกัน ใน กาย ของ เขกชัน อน ในประเภทเดียวกัน ความเปลี่ยนแปลงของส่วน

อวัยวะแห่งร่างกายหรือของบริเวณที่อยู่ ไม่นานอาจเห็นประมาณอันมีชีวิตเหล่านั้น และเพราะฉนั้น ชันรุ่นหลังซึ่งสืบสายโลหิตค่อลงมา จึงมีปริมาณอันมีชีวิตเหล่านั้น โดยคงมีรูปร่างเช่นเดียวกับที่มีอยู่แก่ชันรุ่นก่อนใน

ประเภทเดียวกันอยู่นั่นเอง

โดยวิธีดังกล่าวมานี้ ลักษณะ อาการต่าง ๆ ของสัตว์ชันใดโดยอมค่างงอยู่ไ้ ในสัตว์รุ่นหลัง จึงอยู่ในระหว่างคนสองคนซึ่งอยู่ในจำพวกเดียวกัน หรือ ครอบครัวยุคเดียวกัน นั้นอาจมีความ ผิดเพี้ยน กันเล็กน้อย เป็นอย่าง

กัไ้ แต่ย่อมมีลักษณะอาการ ซึ่งแสดงให้ เห็นชัดว่าทั้งสองคนนั้นเป็นจำพวกเดียวกัน อาทิ คือ กายสองตัวอาจแตกต่างกันไ้ ในส่วนที่ใหญ่อเล็กกว่ากันก็จริงอยู่ แต่ถึง กระนั้น ก็คงเป็นกยอนันนั่นเอง ฉนั้นไคก็ มนุษย์เรา ถึงจะแตกต่างกันไ้ ในส่วนความสูง รูปร่าง ความอ่อนแอหรือล้าสันแห่งร่างกาย สี่ของ

พ.ศ. ๒๔๖๙

แถลงการณ์พิเศษ

นัยน์ตาและผม แต่ ย่อมเป็น ชาติมนุษยชน
โดยแท้ ทั้งนัยน์ตาและผม ชาติ ในชั้น
มีความจริงเพียงใด การสืบทอดชีวิตย่อมมี
ความจริงอยู่เพียงนั้น ความละม้ายคล้ายคลึง
กัน ไม่แต่เกี่ยวกับรูปร่าง อย่างเดียว ถึงสติ
ปัญญา และ อารมณ์สลับใจก็เหมือนกันไปด้วย
น่าจะมีหลายท่านที่รู้จักคนในบางครอบครัวซึ่ง
ไม่แต่จะมีรูปร่างเหมือนกันเท่านั้น แต่เมื่อ
จะทำอะไรก็ทำไปคล้าย ๆ กัน บางรายนั้น
บุคคลมีรูปร่างและลักษณะเหมือนกันมากจนถึง
กับยากที่จะบอกได้ว่าใครเป็นใครโดยเพียงแต่
สังเกตอย่างผกผัน ๆ ความคล้ายคลึงกัน ซึ่ง
ไม่แต่มีเพียงคนรุ่นเดียว แต่สืบทอดหลายรุ่น
ใน ครอบครัวเดียวกันนี้ มิใช่เป็นไปได้โดย
พระเอ็น แต่เป็นไปได้ตามกฎอันแน่นอนแห่ง
การสืบสาลิทธิ หรือที่เรียกกันว่าพันธุกรรม
ข้อที่ใครจะแข็งแรงให้เห็นชัดขึ้น คือรูปร่างหรือ
ความเป็นไปทั้งนี้ มิได้สำเร็จไปได้โดยพระเอ็น
หากเป็นไปได้โดยอำนาจของกฎเกณฑ์และปัจจัย
หลายอย่าง ซึ่งเราไม่สามารถจะควบคุมได้
ต่อไปนี้จะให้พิจารณาถึงว่าอะไรบางอย่างที่
สามารถจะถ่ายทอดจากบิดามารดาถึงบุตร ได้ และ
อะไรบางอย่างที่มิใช่ถ่ายทอดแล้ว ว่าถ่ายทอดไม่ได้
อย่างแท้จริงได้ กล่าวมาแต่ต้นแล้ว ว่า

พันธุกรรมในชาติมนุษยชนนั้น ย่อมเป็นไปได้ทั้ง
ทางร่างกายและจิตใจ ต่อไปนี้จะให้พิจารณา
แต่ที่ละอย่างเป็นลำดับ และชี้ให้เห็น ว่าระ
ควบคุมได้สักเพียงใด ชั้นต้น จะกล่าวถึง
ลักษณะอาการในส่วนร่างกายก่อน การสืบ
สาลิทธิใน เรื่องสี ของนัยน์ตา และสี ของผม
ลักษณะ โดยทั่วไป ของ รูปร่าง และ รูปร่าง
เหล่านี้ สิ่งซึ่งแวดล้อมอยู่ไม่อาจทำให้เปลี่ยน
เปลี่ยนไปสักใดเช่น ถ้าเด็กคนใดเกิดมาโดยมี
นัยน์ตาเป็นสีน้ำเงิน แค่นั้นแล้ว แม้จะใช้
ความพยายามด้วยประการใด ๆ ก็ไม่สามารถ
จะแก้ไข ให้ นัยน์ตานี้ เปลี่ยน เป็น สีเทา ได้
หรือถ้าเกิดหญิงคนใดมีผมดำมาแต่กำเนิด ก็
ไม่อาจทำให้เปลี่ยนเป็นสีอื่นได้ นอกจากจะ
ย้อมด้วยยา และถึงกระนั้น ก็เปลี่ยนไปได้
เพียงชั่วคราวเท่านั้น เนื่องในการสืบสาลิทธิ
ดังกล่าวนี้ ถ้าประสงค์ จะให้บุตร แข็งแรง
และมีรูปร่างบริบูรณ์ บิดามารดาจำจึงต้อง
มีร่างกายแข็งแรง และมีสุขภาพดีอยู่ก่อน
ส่วนรูปร่าง จะดำสั้นสูงใหญ่ หรือเล็ก และ
อ่อนแอเช่นนี้ ถึงหากต้องอาศัยอำนาจของการ
สืบสาลิทธิบ้าง ก็เป็นแต่บางส่วน เท่านั้น
ลักษณะที่ห้อมล้อม นัยน์ตาคือ ปริมาณอาหาร
ความปราศจากโรคภัยเมื่อยล้า และปัจจัย

สาธารณสุข

อื่น ๆ อีกหลายอย่าง ย่อมมีส่วนสำคัญใน การเปลี่ยนรูปร่าง และความล้าสัน ของเอกชน ด้วย อันที่จริงนี้ การสืบสาโลหิตมีอำนาจ มากในส่วนสติปัญญาและความคิด หรือกล่าว อีกนัยหนึ่ง ในส่วนความประพฤติและกิริยา มารยาทของเอกชน คือเมื่อ บิคามารคา มี ความคิดและความประพฤติอย่างใด บุตรก็มัก มีความคิด และ ความ ประพฤติ คล้ายคลึง กัน แท่อย่างไรก็ดี สำหรับ ผู้มีใจอ่อน และ สติปัญญา โลกเขลานั้น มิใช่เป็นโดยเป็นผล ของการสืบสาโลหิต ทกราบไป กล่าวคือ มิใช่เป็นประหนึ่งกฎที่ว่า เมื่อบุตร ไร่เขลา บิคามารคา ก็ต้องเป็นคน ไร่เขลาด้วย เพราะ บุตร ของผู้มีสติปัญญาดีบางคนนั้น อาจเป็น โรคใดโรคหนึ่ง มาแต่เมื่อยัง เด็ก ๆ หรือเมื่อ พังคลอก ซึ่งทำอันตราย แก่บางส่วน ของ มนัสสมลง และ บ่งกันมิให้มันสมลงนั้นเจริญ ขึ้นก็ได้ แต่ทว่าจำนวนมากของคนวิกลจริต นั้น เป็นผลโดยตรง ของ การ สืบสาโลหิต กล่าวคือบุตร มิได้รับช่วง บางส่วน ของอวัยวะ อัน เป็น การ จำเอน แก่ ความเจริญใน ทาง สติ ปัญญา มาจาก บิคามารคา ของคน ความ ขกพรองซ้อนเอง ภายหลัง ก็เราให้เด็กนั้น ชอบพบ โลก หก กลับกโลก ขัลดัก ขัระโมย

และประพฤติคนเลวทรามต่ำช้าต่าง ๆ สำหรับ รายเช่นนั้น ถ้าเอาใจใส่เพื่อขอรมิให้ ก็พอ จะช่วยกักเปลี่ยนนิสัยอันเลวทรามเหล่านั้นเสีย ได้บ้าง นอกจากนั้น เรายังมีสิ่งที่จะต้อง พิจารณายู่อีก อย่างหนึ่ง คือการ ทิโรค โดยทางพันธุกรรม หมายถึงโรคที่บตรวัย ช่วง มาจาก บิคา มารคา โดย การ สืบสาโลหิต ในที่นี้ ใครจะจำกักวงเสียให้แคบ โดยให้ ถือว่า โรคใดที่เป็นแก่มารคาในขณะมีครรภ์ และเชื้อโรคนั้นอยู่ใน โลหิตของมารคาซึ่งช้าน ไป ถึง ทารก ในครรภ์ (เพราะโลหิต ของ มารคาคือโลหิตของทารกในครรภ์) นั้นแล้ว ทารกก็ติดโรคนั้นมาแต่ก่อนกำเนิด เราจึงจะ เรียกว่าการติโรคโดยทางพันธุกรรม เช่น โรคสีฟิสิส ซึ่งทำให้ทารกมีรูปร่างพิการมา แต่ก่อนคลอดนั้นเป็นต้น โรคใด ที่เชื้อโรค มิได้ มีอยู่ใน โลหิต ของมารคาในขณะ มีครรภ์ และเชื้อ โรคมิได้ช้าน ไปถึงทารกในขณะที่อยู่ ในครรภ์แล้ว ก็ย่อมเรียกว่าโรคพันธุกรรม ไม่ได้ อาทิคือ วัณณโรคนี้ เคยเชื่อดือ กันมาแต่ไหนแต่ไรแล้ว ว่าติดต่อกันได้ โดย ทางพันธุกรรม แต่ความจริงหาเป็นเช่นนั้น ไม่ เพราะ ทารกมิได้ ติดวัณณโรค มาแต่ในครรภ์ ตามที่สืบสวนและค้นพบแล้วปรากฏว่า วัณ-

พ.ศ. ๒๔๖๗

แถลงการณ์พิเศษ

โรคเกิดภายหลังการคลอดตั้งแต่ในขณะที่เป็นเด็กเล็ก ๆ อยู่ เนื่องจากสัมผัสกับฝุ่นเป็นโรคนี้ หรือควยขี้เยื่อน เป็นเหตุทำให้ร่างกายของเข็มนั้นเอนเอียงเข้าหาโรค ถึงแม้โรคหนองใน ซึ่งเป็นโรคสุกท้ายที่ไคลยออกจาก รายนาม โรค ตึก ค่อ ทาง พันธุกรรมทั้งหลายนั้น ก็ เป็นผล ของการ ติดโรคในระหว่างคลอด จึงไม่ว่า ตึกโรคโดยทาง พันธุกรรม อันที่จริง แม้ โรคเองจะไม่อาจ ติดต่อ ทาง พันธุกรรม ได้ ก็จริงอยู่ แต่ บิดา มารดาที่มั่วร่างกายอีกโรยอ่อนเพลีย บ่อมเป็นเหตุสำคัญที่ทำให้บุตรพลอยมี ร่างกายอ่อนแอไปด้วย เช่นนั้น ความ ต้านทานโรคในตัวบุตรนั้นจะลดน้อยลง เป็นเหตุให้บุตรอาภักโรคบางชนิดได้ง่ายยิ่งขึ้น

ข้อความที่กล่าวมาทางนี้ เป็นขี้เจยทั่วไปของ พันธุกรรม แม้บรรยายไว้ในที่นี้แต่โดยย่อที่สุด ก็หวังว่าพอจะเป็นที่จะเข้าใจโดยง่ายแล้ว เมื่อถึงขี้เจยเหล่านี้แล้ว ก็น่าจะได้ครวญต่อไปว่า เราจะใช้ความรู้กันอย่างไร ขี้ญหานี้โดยได้ง่าย เพื่อ จะให้ มบุตร ที่ ร่างกาย ขี้บุญและมัสสุขภาพคั้น บิดา มารดา ก็ต้อง มีร่างกายขี้บุญและมัสสุขภาพดี ด้วยความประสงค์นี้ ก่อนที่ชายและหญิงจะได้ทำการ

วิวาทกัน ควร จะต้อง สืบสวนให้ ได้ความถ่องแท้ ว่าทั้งฝ่ายชายและหญิง ไม่มีโรคสำคัญประจำตัว หรือประจำครอบครัว ของทั้งสองฝ่ายนั้นอยู่ก่อน และทั้งไม่มีขี้บุญหรือลักษณะอาการ ขี้ว่าไควยโรค จะเป็นในส่วนร่างกายหรือสติปัญญา ก็ตาม แม้สามี ภริยา ไคยปฏิบัติ ได้ทั้งนี้แล้ว ก็พึงหวังไว้ว่า บุตรของ คนนั้น จะต้อง เป็นเด็ก ที่อ่อนท้วน สมบูรณ์ และปราศจากโรคภัยเป็นแท้

เราได้กล่าวไว้แต่ต้นแล้ว ว่าสิ่งที่แวดล้อมอยู่โดยรอบย่อมมีส่วนเกี่ยวข้องกับ ความเจริญ และ เติบโต ของเด็กคนใด คำว่า “สิ่งที่แวดล้อม อยู่โดยรอบ” ในที่นี้ หมายถึง ลักษณะอาการต่าง ๆ ที่ควยไปกับ ความเติบโต ของเด็กคน และรวมทั้งอาหาร ที่อยู่ การอบรมและการศึกษากด้วย โดยการสืบสาโลทิศ นั้นเอง บ่อมทำให้เราเจริญวัยขึ้นโดยทางที่ดี หรือที่ชั่วก็ได้ และ บ่อมเป็นหนทาง ของตัวเราเองหรือ ของบิดา มารดา และผู้ปกครองของเรา ที่จะเลือกส่งเสริมให้ ความเจริญวัยของเรานั้น เป็นไปในทางที่ดีหรือที่ชั่ว การดูแลรักษาโดยระมัดระวัง ให้กิน อาหารบำรุงร่างกายดี การศึกษาและอบรม อันควรนั้น จะช่วยส่งเสริมให้เจริญวัยไปในทางที่ดี ทั้ง

สาธารณสุข

มิน

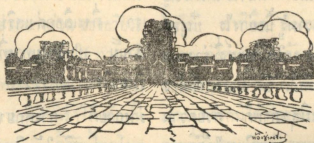
ในส่วนร่างกายและสติปัญญา ก็ยังสามารถ
สละนิสัยชั่วทั้งหลายเสีย ได้ด้วย

อันสิ่ง^๕ที่แวก^๕ล้อม^๕ อยู่โดยรอบ^๕ นั้น ย่อม
ส่งผลให้ปรากฏแก่ความเจริญวัย^๕ได้^๕ นัย
แต่เวลาที่ทารกคลอดแล้ว^๕เป็นต้นไป ในชั้นแรก
ควรระมัดระวังในความเคียด^๕โตแห่งร่างกายของ
เด็กก่อน โดยจักอาหาร^๕ที่^๕อยู่^๕ และเสื่อผ้าให้
ตามสมควร ครั้นเมื่อเด็กเริ่ม^๕เผยแผ่^๕อยู่นิสัย^๕
ใจคอ หรือมรรยาท อันเป็นคนสมมุติ^๕เนื่อง
มาจาก การสืบสาโลหิต^๕แล้ว จึงสั่งสอนให้
ประพฤติ^๕ตน^๕ เพื่อให้เข้าทางอันควร การ
ควบคุมเช่นนี้ จักต้องทำกันเรื่อยไป นัยแต่
ยังอยู่ในเยาววัยจนเติบโตขึ้น เพราะระหว่าง
เวลาในระยะนั้นเองเป็นขณะ^๕ที่^๕อุปนิสัย^๕ใจคอของ
เด็กกำลังดำเนิน ถ้าหากบิดามารดาเอาใจใส่
เพื่อให้ความอบรมอันดีแก่บุตร ในระหว่างระยะ
เวลานี้แล้ว ความบกพร่องบางอย่าง อัน
เป็นผลเนื่องจากการสืบสาโลหิต^๕ ก็อาจ
ทำลายให้สูญสิ้นไปเสียได้

เบ็ดเตล็ด

ควรกินน้ำในฤดูร้อนให้มากกว่าฤดูหนาว
น้ำเป็นอุปการะตามธรรมชาติ ในการชำระ
ล้างสิ่งโสโครกออกจากร่างกาย ทางรูผิวหนัง
จึงกินน้ำเย็น แต่ไม่ใช่แช่น้ำแข็ง เพราะ
การกินน้ำเย็น^๕จืดมากเกินไป^๕ย่อมมีอันตรายได้
สำหรับผู้ที่ทำงาน อยู่ในสำนักงาน^๕ที่^๕อบ^๕นั้น
ถ้า^๕กินน้ำ^๕แช่น้ำ^๕แข็ง^๕มาก มัก^๕ทำผลร้าย^๕ให้
เกิดขึ้นได้บ่อย ๆ โดยอาจทำให้เกิดอาการ
ปวดท้อง และโดยมาก มักเป็นมูลเหตุแห่ง
ชาติพิการด้วย

การทำงานมากเกินไป หรือ กินมาก
เกินไปนั้น ควรละเว้นเสียและยังละเพาะใน
ฤดูร้อนด้วยแล้ว ควรละเว้นเสีย อย่างเด็ดขาด
พึงทำงานแต่ตามควรกับพลังกำลัง คือไม่มาก
เกินไป และไม่น้อยเกินไป นี่เป็นกฎเกณฑ์
อันประเสริฐยิ่ง ในอันที่จะรักษาค้นเองให้มี
อายุยืนนาน และพร้อมไปด้วยความผาสุก

ถ้ำมังกรทอง

(การผจญภัย)

โดย

“ฉันทน์”

พลบค่ำวันหนึ่งในเดือนมิถุนายน ขุน
ข้าพเจ้า นั่งอยู่ ที่เฉลียง เรือน ขาน พักชายทะเล
กำลังดูเงาเงา ๆ ทั่วความเขยื้อนของน้ำทะเล
ซึ่งได้เคยนั่งมาแล้ว ไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน แล
ด้วยลมพัดอ่อน ๆ ทำให้เย็นสบาย ข้าพเจ้า คง
ได้ ม่อหยลไป สักครู่ ได้ยินเสียงแว่ว ๆ ว่า
มีคนถามหาข้าพเจ้า ลมพัดมาพอกได้พบ
ปลั๊กดาว หรืออีกนามหนึ่งเรียกกันว่า ท่านกำนัน
ขึ้นมา นั่งอยู่ข้างเก้าอี้ที่ข้าพเจ้านอน ข้าพเจ้า
รีบลุกขึ้น เรียกคนใช้ ให้ นำยัทรแล่นารอน
มาที่ฉันทน์ แกเป็นอันดี

“แหม! คุณปลั๊กมาทักเที่ยว ผมกำลัง
นั่งเหงาไม่มีเพื่อน จะคุย วันนี้ คุยด้วย กัน
นาน ๆ หน่อยนะ” ข้าพเจ้าชวนให้ แกคุย
อยู่ด้วย

ปลั๊กดาว หรือ ท่านกำนันผู้นี้ อายุอยู่

ในราว ๔๕ ปี ได้เคยเป็นปลั๊กอำเภอมาแล้ว
ครั้งหนึ่ง เวลานั้นออกจากราชการมาตั้งไว้
ละทิ้งในเขตรท้องที่ตำบลเขาเต่า คงเป็นเพราะ
ผลาครบวัยการทำงานที่หนักในชนบทนั้น จึงได้
ถูกเลือกตั้งขึ้นเป็นกำนันนายตำบล

“ขอรับ ไม่เป็นไรมิได้” ปลั๊กดาวตอบ
อย่างเรียบ ๆ ตามเคย

“คุณปลั๊ก วันนั้นคุณต้องเลือกเรื่องการ
ผจญภัย เมื่อคราวคุณเป็นปลั๊กอำเภอมาแล้วให้
ผมฟังสักเรื่องหนึ่ง เอาเรื่องที่สนุกเล่าให้
ผมฟังสักหน่อย ได้ไหมล่ะ”

“ที่จริงก็ไม่ค่อยมีเรื่องอะไร ผมไปตาม
จับผู้ร้ายก็ไม่เห็นว่ามีคนไหนมันมีผล ไม่ลายมือ
เลยสักคนเดียว, มอ้ย เรื่องหนึ่ง คราวจับ
ฮ้างเสือฮัก ผมใช้ ๒๐ ปีที่แล้วมานี้แหละ

ออกจะเป็นเรื่องที่น่าหัวเราะเล็กน้อยจนตราย

คืนนี้

มิน

อยู่สักหน่อย”

“ก็... เออละ... อ้ายเสื่อออก หรืออ้ายอะไร
ก็เออละ... ให้ มินเป็นรองผจญภัยที่เก่งจริง
ได้เป็นแล้วกัน”

ข้อความต่อไปนี้ เป็นเรื่องที่ปลุกท้าวไท
เล่าให้ ข้าพเจ้าฟังตามคำขอจริง แลข้าพเจ้า
ได้เก็บบันทึกจนไว้วัยชวเลขดังนี้

“ผมลา ศึกษา ออก จาก สมณ เพศ เมื่อ
อายุได้ ๓๓ ปี แลได้ เข้ารับราชการตำแหน่ง
การโรง ศาลากลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช
ด้วย ความ อส่าหะ วิริยะภาพ ผมได้เลื่อน
ตำแหน่งขึ้นจนเป็นเสมียนโทได้ เงินเดือน ๓๐
บาท พออายุผมได้ ๔๕ ปี ตามคำหวั่น
แลปุ้มโหราศาสตร์ ว่า ทกที่เขมรเพศดิถีกัน
ว่าเป็น ปีที่ เคาระหร่าย ที่สกลสำหรับคน ทุกคน
เมื่อคนปพออ้าย ผมอย่าง ชน ๕๕ ใจ คอออกจะ
หงุดหงิดไม่ค่อยสบาย อยู่แล้ว เพราะหวาด
กลัวต่อ คำทำนาย แต่ค่อยหักใจ คิดเสียว่า
ปล่อยไปแล้วแต่บุญแต่กรรมจะดีกว่า จึงค่อย
คลายความหวาดกลัวไปได้บ้าง พออย่างชน
เดือนพฤศจิกายนปีใหม่ ที่องค์การกระทรวง
ตกไปตั้ง ศาลากลาง ตั้งให้ผมไป รับ ราชการ
ตำแหน่ง อักษรเลข จังหวัดชุมพร ที่จริง
ตำแหน่งใหม่นี้ ก็ไม่สูงใหญ่โตอะไรกว่าเก่า

ที่ผมทำอยู่นักตก แต่มันทำให้ผมปลื้มแล
ยินดีเป็นที่สุด ที่คนไ้รับ โชคแทนการเคราะห์
ร้าย ในคราวเขมรเพศ

ผม รับ นำ ที่องค์การ มาวาง ที่ ศาลากลาง
จังหวัดชุมพรใน คืนเดือน มิถุนายน ท่าน
เจ้าเมืองได้ ชำแจง การงานตามหน้าที่ของผม
ให้จนเป็นที่เข้าใจเรียบร้อยแล้ว ในคืนนั้น
จังหวัดชุมพรยังไม่มรดไฟฟ้าได้ บ้านเมือง
ยังรกเย็นพงเย็นยังไม่สว่างามเช่นเวลานี้
ผู้ร้ายก็ซุกซม คึกคอกฉกรรจ์ นับว่าเป็นยุค
ของจังหวัดในแถบใกล้เคียงกัน ชาวไร่ชาว
นาไม่ค่อยได้ รัยความปรกติสุข ในระหว่าง
เวลาที่ผมรับตำแหน่งได้ แล่สักไม่เกิน ๗ วัน
ได้ อ่าน แล่รายงานการโจรผู้ร้าย นับ แล่ได้
วันหนึ่ง ไม่น้อยกว่า ๕ เรื่อง แล่เกือบทุกราย
เป็นการ กระทำโดยอิทธิฤทธิ์ของ อ้ายเสื่อออก
หรือลูกสมนอ้ายเสื่อออกทั่วไป ทุกทิศ ทกทาง
และไร้ที่ไม่รัยรุนแรงเท่ากัย อ้ายเสื่อออก
จับนายมณีปลัดขวา อำเภอบะพิว ไปฆ่าเสีย
ในถ้ำมังกรทอง ซึ่งเป็นช่องของมัน ผมได้
รัยรายงานนี้เวลาราว ๕.๐๐ ล.ท. ที่ทำการเลิก
แล้วจึงต้องนำรายงานไปกราบเรียนท่านเจ้าเมือง
ที่จวนเป็นการท่วน ท่านรับ ไปอ่านดูแล้วนั่งนิ่ง
คลั่งไปโดยไม่พูดจาสัก ๓๐ นาที

พ.ศ. ๒๔๖๘

ถ้ำมังกรทอง

“นายขาว ฉันเห็น จะต้อง ลาออก จาก
ราชการ, ปลัดมณฑลตาย เท่ากับแขนขาของ
ฉันขาดไปอีกข้างหนึ่ง ฉันวันนี้อายเสื่อออกจะ
ไ้ใจกำเริบยิ่งขึ้น มันรู้ดี ๆ ที่เรียกว่า คน
ทั้งเมืองชมพรไม่มีใครที่จะปรายมันลง พอวิก
เหวี่ยงกับมันก็ปลัดมณฑลคนนั้นแหละ และในที่สุด
มันก็เป็นฝ่ายมันชัย ฉันต้องออก ปลดปล่อยให้คน
อื่นเขาทำการปฏิวัติครั้ง” ท่านเจ้าคุณเจ้าเมือง
พุกข้า ๆ และหายใจยาวเป็นระยะ ๆ “ทำ
ยังงี้ไ้ไ้ มันเป็นอย่างนี้ของคุณเพียงนี้”

ผมไ้ไ้บ้นท่านว่าพรวณ สงสารก่แสนจะ
สงสาร น้ำตาจะร่วงเพราะฟังคำพูดของท่าน
เสียให้ไ้ไ้

“ที่จริง นายขวัญ มันก็เป็นหัวแรงเท่ากับ
แขนซ้ายของผมนั่นแหละ เพื่อน... ก็ต้อง
มาจากกันไ้เสีย”

“นายขวัญคนที่ไ้ไ้เท่ากล่าวถึง ไ้ไ้ไหน
เสียละขอรับกระผม”

“เดิมเขาเป็นอักษรสเลข ต้องย้ายไปเป็น
ปลัดศึกษาจังหวัดราชบุรี และกระทรวงสั่งตัว
นายขาวมาแทนเขานั่นแหละ”

“เกล้า กระผม ไ้ไ้ มารับ หน้าที่ แทน
นายขวัญ จะพยายามรับสนองพระคุณไ้ไ้เท่า
เช่นเดียวกับเขาทุกอย่าง ขอไ้ไ้ไปรับมณัญชา

กับเกล้ากระผมเถิด”

“การงานหน้าที่ อักษรสเลข ก็มเท่าไ้ไ้
แข็งแรง ออก กับ นายขาว แล้ว ที่ ฉันพบ ถึง
นายขวัญนั้น ฉันหมายถึงความกล้าหาญของ
เขาที่ไ้ไ้เคย ช่วยเหลือฉัน ในการ สืบจับ ผู้ร้าย
เป็นการส่วนตัวเท่านั้น”

“เกล้า กระผม ก็ เป็น ข้า สำหรับ รับใช้
ไ้ไ้เท่าเช่นเดียวกัน ก่อนอื่น กระผมขอสนอง
พระคุณโดยรับอาษาไปปรายช่อง อายเสื่อออก
ก่อนงานอื่น ๆ”

“อย่าเลยพ่อคุณ ขอไ้ไ้ใจมากที่มีความ
หวังก็ต่อฉัน แต่นายขาวเป็นคนต่างถิ่นมาอยู่
ใหม่ ๆ ยังไม่รู้จักทางอันลัดลยที่จะเขาไปยัง
ช่องของมัน แม้แต่เจ้าของท้องถิ่น เช่นปลัด
มณังยังหาจะนะมันไม่ไ้ไ้ ฉันขอไ้ไ้ใจมากที่
อาษาจะไปทำการครั้งนั้น แต่ฉันยังอนุญาตไม่
ไ้ไ้ เพราะ...”

“เพราะเกล้ากระผมไม่มีความสามารถ”

“ไม่ไ้ไ้ เพราะเป็นการไม่ยุติธรรมเลยที่
จะปล่อยให้นายขาวไปประสมพันศรดาบ ทั้งที่
ตัวฉันรู้้อย่ไ้ไ้ใจว่า จะไม่มีโอกาสครอบกลับ
ออกมาไ้ไ้”

“เกล้ากระผมขอประทานจิตมณัญชาไ้ไ้เท่า”
พลางผม ก็กราบลาท่าน ลงจากเรือน มาโดยไ้ไ้

ให้ท่านมีโอกาสจะห้ามทุกตัวได้อีก.

พอกลับถึงที่พัก ผมรีบรับประทานอาหาร
เย็น แล้วฉวยไต้ยาม ขึ้นมาเชอร์ กระตึกน้ำ
แล้วห่มนอน ผลอกานมา ขึ้นหลังมุ้งตรงไปยัง
ที่ว่าการอำเภอประทิว แต่ผู้เก็บว คามทางที่ผม
ต้องผ่านไป นอกจากความวุ่นเหวของเวลา
วิกาล แล้วยังมี เสือช้างแลสัตว์ร้ายตลอด
ทาง ข้าไรผู้ร้ายก็ชุกชุม อาจมาฉกฉวยได้
อย่างฆ่าไก่ ฆ่าปลา เมื่อมันเห็นจะได้เงิน
เพียงบาทหนึ่งหรือสองบาท การเข้ามาเดินทาง
ในเวลากลางคืน จะเร่งให้เร็วเกินไปก็ไม่ได้
ผมเองก็ไม่รู้จักทางก็ นอกจากคอย ๆ คลำ
เดินไปตาม รอยทางเกวียน อาศัยเส้แล
สายโทรเลขเป็นผู้นำทางตลอดมา พอรุ่งสว่าง
ก็พอถึง บ้านนาชะอัง ซึ่งเป็น หมู่บ้าน ที่
ห่าง จาก ศาลากลาง จังหวัด ราวสัก ๕๐๐ เส้น
เท่านั้น ณที่นั้น ผมได้ หักพัก รับประทานอาหาร
อาหารมอเจ้าแล ได้นอนเสียบยหนง คืนนั้น
เป็นเวลา รอนเพล ค่อยมีกำลังหายระโทยใน
การที่ออกนอนครากควาเดินทางมาตลอดคืน
ผมก็ซื่อเสียบยไต้ยามได้ ก็ว่าลาเจ้าบ้านเดิน
ทางต่อไป คราวนี้ค่อยเร็วขึ้น กว่าเมื่อมา
กลางคืน เวลาบ่ายประมาณสัก ๔.๐๐ ล.ท.เศษ
จนจะผ่านเขาอกม้าย, อีกว่าสัก ๒๐๐ เส้นก็

จะถึงที่ว่าการอำเภอประทิวอยู่แล้ว ได้ยินเสียง
ขนคังชนในหว่างเขา ๓ นาที แลมีคนขี่ม้า
สีขาวเห็นแค่หลังไว้ ๆ คอยหาเข้าไปในช่อง
เขาอกม้าย ผมรีบกระโดดม้าให้ หิวเหยียก
ตามเข้าไป พร้อมกับเตรียมชักยันออกมามี
ไว้ ผู้เฒ่ามาของผมเร็วพอใช้ เพียงเวลาสัก
๓๐ นาที ก็พอกัน, แต่ ดูเหมือน คนขี่ม้า
สีขาวคงใจ คอยให้ ไปทัน มาก กว่า จะรีบ หนี
ในระยะที่ห่างกันสัก ๓๐ วา ผมตะ โจนเรียก
ให้หยุด ทันใดเขาก็หยุด แลเราได้เผชิญ
หน้ากันในระยะไม่เกิน ๓ วา แต่ คุณชอริย
คนขี่ม้าเป็น ผู้หญิง ผู้หญิงสาว อายุราวสัก
๓๗-๓๘ ปี หนารูปใช้ เนื้อสองสี แคศเล
เป็นรอยเกรียมดำ หน้าหน้าหล่อน สวยมาก
สวมเสื้อกระชอกรักตัว นุ่งผ้าสีน้ำเงิน มีแพร
แถบสีนํ้าเงินเป็นคลื่นคิระและแถบลอยชายให้คล้อง
ตัวคอก เมื่อหล่อนเห็นผมก็ย่นเมาเชอร์อยู่
ในท่าระวิงตัว หล่อนหัวเราะ อย่างเป็นการ
ขบขัน

“บ้านหล่อนอยู่ที่ไหน ทำไมมาขี่ม้าอยู่
ในที่เปลี่ยวคนเดียวอย่างนี้” ผมตั้งกระทู้ถาม
หล่อนอย่างเป้นงานเป็นการ

“ไม่ไกลนัก ห่างจากนี้สัก ๓ ชั่วโมง
ฉันมาเยี่ยมพวกพ่อของหมู่บ้านชายทะเลตรงนั้น”

พ.ศ. ๒๔๖๗

ถ้ำมังกรทอง

พลางหล่อนซมื่อไปทางชายทะเล “กัณายะ
ไปไหนล่ะ แลมีอะไรอะไร ที่ต้องเรียกให้
ฉันหยด”

“ฉันจะไปอำเภอปะทิว แลได้ยินเสียง
ขลุ่ยทางนั้น”

“นายไปอะไร”

“ญาติของฉันเป็นปลัดอำเภออยู่ที่นั่น”

“ใคร นายมณีใช่ไหม?”

“ทำไมหล่อนรู้จักเขา”

“ทุกคนรู้จักนายมณี แลรู้ด้วยว่า จ้าว
ถ้ำมังกรทองได้สั่งเขาให้ มังกรกินเสียเมื่อเช้า
วานแล้ว”

“จ้าวถ้ำมังกรทอง คือใคร ช่ายเสียอีก
ใช่ไหม?”

“นาย อย่าเรียกอย่างนั้นอีกนะ ระวัง
ปากหน่อย”

“ทำไม”

“ไม่มีใครเรียก นอกจากพวกเจ้าหน้าที”

“ก็แล้ว บ้านหล่อนอยู่ที่ไหนล่ะ?”

“ฉันอยู่วิมลทะเลสาบ ใกล้ถ้ำมังกรทอง”

“เราคงต้องพอกันอีก”

“กัณายะไปไหน”

“ฉันจะไปถ้ำมังกรทอง”

“ไปทำไมกัน”

“ไปแก้แค้นแทนนายมณี”

“อย่า นายจะไปไม่ได้”

“ทำไม”

“ฉันขอห้าม เพราะนายจะไม่ได้มีชีวิต
กลับมามาก”

“ทำไม”

“นาย จะต้อง ถูก จับส่งให้ มังกรกิน เช่น
เดียวกับนายมณี”

“ก็ลองดู”

“ไม่ได้ นายจะไปไม่ได้”

“เพราะอะไร”

“เพราะฉัน .... ฉันขอ ไม่ให้ไป”

“เสียใจ ฉันต้องไปจนได้ ก็แล้ว ลาก่อน
เราจะพอกันอีก” สมัยกระเด็นน้ำ หินจาก
หล่อนไป พอดีพลบค่ำ ผลักถึงหัวการอำเภอ
ปะทิว.

ภายหลังที่ได้พักผ่อน รับประทานอาหาร
เย็นแล้ว ผมได้พยายามซักถามพวกกรมการ
ถึงสถานที่ที่จะเข้าไปยังถ้ำมังกรทอง ซึ่งเป็น
ช่องของชายเสียอีก ทุกคนที่ได้ฟังคำถาม
ของผม ออกจะคิดว่า ผมเป็นบ้ามากกว่าคน
ที่ แลดูเขาจะบอกให้อย่างเสียไม่ได้มากกว่า
ที่จะช่วยให้ เป็นราชการ ที่สุดเมื่อผมจะนอน
ฝันได้ ขลุ่ย กับ นายอำเภอ ว่า ผม จะไปถ้ำ

คืนนี้

นิน

มังกรทองเวลาเข้ามา ก็ เขาพากันนั่ง เพราะ คิดว่าผมพกล่นมากกว่าจริง

รุ่งขึ้นก่อนย่ำรุ่ง ผมจับหาเสียงแลผลก มีาออกจากที่ ว่าการอำเภอไป ทางทิศตะวันตก การเดินทางไม่สู้ยากลำบากอะไร ถึงแม้จะเป็นป่ารกตลอดสองข้างทางก็จริง แต่ก็ เป็นทางตรง ไม่มีทางร่วม หรือทางแยก ที่จะทำให้หลงได้ ก็มากนักยอ ประมาณ สัก ๑ ชั่วโมง

นาฬิกา ก็ถึงเขาลูกหนึ่ง ควรจะเรียกว่า เนินหินหรือโคกจะถูกกว่า เพราะพเนินหิน แฉงปนทรายไม่ใช่หิน หล้าคา ขนส่งท่วม ศีรษะ แลผมคนไม่สูงนอยคนเต็มที มาที่ผมซึ่ ก็นสยก็ แลลงจุมกจามย่อย ๆ ริมทางที่ชาย เนิน มีรอยหล้าคารวายเป็นแปลง ๆ แลมีกลิ่น สายเลื้อยหลายแห่ง พอพเนินเขาขึ้นไปสัก หน่อย ก็ถึงลำห้วย พอผมผ่านจะข้ามน้ำไป บั้เขาหินอีกลูกหนึ่ง ก็พอกมีเสียง บั้ง !

บั้ง ! บั้ง ! ผมถูกลอยบั้งเสียแล้ว แต่ เกษะขลุ่ยก็ไม่ถูก จึงกระตุ่นม้าม้าข้าม, ควบตาม ส่วนทางไป. แต่ ก็ไม่มีใครรอรอยว่ามีผู้คนที่ ไหน ผมลงจากหลังม้า นั่งพักริยประทาน อาหารเข้า ที่จริงเป็นการผิดมากที่ไปพักในที่ เช่นนั้น แต่ด้วยความซอซึก ทำให้ผมไม่มี

ความหวาดเกรงต่อภยันตรายอะไรหมก เมื่อ รัยประทานอาหารเสร็จ พอจะเรียกหุ้หุ้สับ ก็ มีกั้งไม้ ท่อน สนับโก หล่นผล มาตรง หน้า มี กระต่ายพายเป็นชิ้นเล็กคิกอยู่ด้วย ผมรีบแก้ออกคู้ เป็นจกหมายใจความสั้น ๆ เขียนอย่าง นั้น ผมจำได้ย่องตึกตึกตา (พลงปลัดขาว ถักถักหนังสือพิมพ์ออกวางให้ดู)

“ ขึ้นหามโนไม้ฟาง กับเส็กยเทอ ไป ไปเลย ๆ พวกอมนี้ จะมำจับใน แล้วย นีไปเส็กย ”

ผมอ่านกลัยไปทวนมาคั้ง ๕-๖ ครั้ง จึง ค่อยเข้าใจข้อความ ทำให้ออกหัวเราะไม่ได้ ต้องนั่งขมยอคนเคียว นั่งพักยออีกสัก ๑๕ นาที ผมกขนม้า ค่อยเลาะลัดไปตามทางจนถึงทุ่ง กว้างชายเขาอีกลูกหนึ่ง แลไปข้างหน้ามยง ใหญ่น้ำใส และมีหมู่ย่านประปรายตามขอบ บึง สั้นเวลาอีกสัก ๓๐ นาที ผมก็ไปถึงขอบ บึงใหญ่นั้น ชาวบ้านแถบนี้ ปลุกโรงหลังคา แผลกอยู่ใช้เสาสูงจากพนกนในราว ๓-๔ วา หากินด้วยการทำไร่เป็นพน เลี้ยงผ้เท้าม้าทำ ให้ชายคนหนึ่งทอยในโรงส่งคันทางโผล่หน้า ออกมาก ผมหยุดตามเขาถึงพนภูมิทัน เขา คอยว่า ที่นั่นคือทะเลสาบ แลปากช่องทะเล

พ.ศ. ๒๔๖๔

ถ้ำมังกรทอง

สามวันให้เข้าไปสู่ถ้ำมังกรทอง ซึ่งคงอยู่ทาง
ทิศใต้ ชายฝั่งนั้นปราศด้วยแม่น้ำอย่างกว้างลึก
ถามถึงความประสงค์ที่สมได้ นำตัวไปโดย
ลำพังจนถึงค่ายนั้น ผมแสวงพุกกลยเกลื่อน
โดยทำเป็นไม่ได้ยิน คำถาม เขาร้องชวน
เชิญให้ ผมเข้าไปพักนอนอยู่บนโรงของเขาเสีย
สักหนึ่งก่อนแล้วจึงค่อยเดินทางต่อไป ด้วย
ความตั้งใจที่จะ พยายาม หาความรู้ ใน เรื่อง
ย้ายเสื่อออกเพิ่มเติมจนออกจงบรรยากาศ แล่ง
จากม้าน้ำไปผูกไว้ ที่เสาเรือน ต้องไต่บร ไค
ไม้ กระบอง ขึ้นไป กว่าจะถึง พ้นไม้ น้อย กว่า
๒๐ คน เจ้าของโรงทำทาง เป็น คน สมณะ
วัยชรา อยู่ ในราว ๔๐ ปี ยืนมือลงมากอด
ประคองบรไคให้จนกระทั่งผมถึงพื้น แลผม
ตัวพินเข้าไปในโรงนั้นแล้ว

เป็นการคาดคิด ที่ผมคิดว่า โรงนั้นจะ
เหมือนอับสักรตามประสาชาวไร่ชาวนา แต่
กลับสอาดสอาดเรียบร้อย เจ้าของไม่มีอะไร
มากมาย แต่กว้างจัดไว้ได้ จึงหว่าไม่เกาะ
รุงรัง โรงหรือเรือน หลังนั้น เป็น สองห้อง
ห้องหนึ่งกว้างประมาณสัก ๓ คอก แลยาวอยู่
ในราวไม่เกิน ๕ คอก พอผมนั่งอย่างเรียบร้อย
แล้ว เจ้าชายก็ปราโสบขึ้นว่า

“เดี๋ยวก่อน มานั่งบนที่นี้ ถึงหากจะ

ไค ขึ้นขึ้นมายุ่งออกสูงอย่างนั้นแล้ว ก็ไม่ว่า
ที่จะพยายามมาทะกายเสื่ออยู่ทุก ๆ คน, คน
วันไหน บ้านใครล้มชกกระไคขึ้นละ นักเสียบ
เถอะ ต้องตกเป็นเหยื่อของมันละ ไม่พอกันแม่
มีคนนี้กลัก ”

“แหม! ชุมดังอย่างนั้นที่เกี่ยวหรือ ”

“ชมนักคุณ ผมได้ข่าวการเดินทางของ
คุณแต่ย้ายวานนี้ ออกวิตกแทน ”

“เฮ้ ! ใครมายอก ”

“มีช้คุณ ชุมพรจะทำอะไรกัน ที่นต้อง
รู้อย่างเลื่อยๆ พอมีข่าวว่า คุณมาวัย หน้าที่
แทนนายขวัญ พวกเราก็กาลังคอยฟังเกียรติ
คุณ ความกล้าหาญ ของ คุณอยู่ ย้ายวานนี้
แหละ มีคนบอกมาว่า คุณกล้าหาญ มาก
มากคนเคียว ”

“เก่งมาก ถ้าเช่นนั้น ฉัน มีกำลัง พุกอยู่
กับ...”

“ไม่ใช่ จ้าวถ้ำมังกรทอง จ้าวพ่อยัง
ไม่ให้เกียรติยศที่จะ ให้ คุณได้พุกออก ”

“ถ้าเช่นนั้น ท่านจะไม่ไปขอยกนามให้
ทราบหรือ ”

“อ้อ ไค ช้ ไม่มีความรังเกียจเลย ผม
ขอเพียร ทำหน้าที่ที่ถูกต้องของเจ้าพ่อ ”

“แหม! ดีจริง ”

“เป็นเกียรติยศแก่ผมมาก ที่จริง ผมเป็นคนกรุงเทพฯ แท้ ๆ บ้านผมอยู่ข้างรัก แต่ได้ทิ้งถิ่นฐานมาตั้งแต่อายุ ๒๕ — ๒๐ ปี แลได้อาศัยความประคับประคองของเจ้าพ่อ ก็พอได้รักษาความสุขอยู่ตลอดมา”

“ท่านอยู่แต่ลำพังคนเดียวหรือ”

“คุณไม่เห็นหรือ หนุมทองสองทอง นั้นเป็นห้องบุตรสาวของผม”

“ถ้าเช่นนั้น บุตรสาวของท่านคงมาออกถึงเรื่องการเดินทางของฉันท”

“เอ๊ะ! นั่นคุณได้พบบันทึบไหน สายหยกนะวี พยกับคุณ”

“ไม่ทราบนามหล่อน แต่เมื่อวานได้พยหญิงสาวอายุสัก ๑๗ ปี ขี้น้ำสีขาว ที่ใกล้เขาคอกม้า”

“ถูกแล้ว มันไปเที่ยวชายทะเล แต่ไม่ได้ไปปรึกษาบอกผมถึงเรื่องพยคุณ ไม่ได้ต้องขนาบสักหน่อย”

“ไม่เห็นเป็นการผิดร้ายอะไรไม่ใช่หรือ”

“เป็นการผิดคำสั่งของผม ผมไม่ยอมให้มันพยประวัติกกับ ขุนนางข้าราชการคนใดคนหนึ่งเป็นอันขาด”

“แต่ เป็นโดยเพิน ส่วนตัวท่านทำไมจึงปราศภัยกับคนด้วยการต้อนรับอันดีเช่นนี้”

“เป็นโองการของเจ้าพ่อต่างหาก” เขาพูดด้วยกิริยาเลวร้ายขุ่น ๆ ไม่เรียบร้อยสุภาพเหมือนแรกพย

“เป็นโองการ ของเจ้าพ่อ เพื่อประสงค์อะไร”

“เจ้าพ่อ พอใจ ดอน รัช เจ้า หนุมทอง ภูมิ ความกรุณามาเยี่ยมเยียนเสมอ ยิ่งได้ทราบว่าท่านเป็นผู้กล้าหาญ กล้านำคน มาแต่โดยลำพังคนเดียวแล้ว เห็นว่า คนอื่นไม่มีใครที่จะมีเกียรติยศสมควร รับรองคุณ ผม จึงถูกเลือกให้มาทำหน้าที่”

“แหม! ขอบใจมาก แต่ฉันจะไม่ได้มีเกียรติยศได้ พย สันทนา กับ เจ้าข้าง ที่เดียวหรือ?”

“อ้อ ต้องมีสิ เจ้าพ่อเต็มใจจะคอยพยคุณอยู่เหมือนกัน ได้กะไว้แล้วว่า คุณคงจะมาถึงวังวังของพล สักครั้งคงจะส่งคนมารับ แต่อย่างไรก็ดี คงจะต้องได้ พยในวันพรุ่งนี้ ไม่ใช่ในวันเป็นแน่”

“ช้าเร็วไม่เป็นไรหรอก ขอแต่อย่าให้เสียโอกาสอันนี้แหละเป็นคดี”

“แต่ คุณยังไม่ได้แสดงความประสงค์ให้ทราบว่า การที่คุณอยู่สำหรัมนั้น ต้องการจะขอความช่วยเหลืออะไรจากเจ้าพ่อบ้าง”

พ.ศ. ๒๔๖๙

ถ้ำมังกรทอง

“ซื่อนั้นจะไว้ พุก กับจ้าว ด้วยตนเองไม่ดีกว่าหรือ?”

“เป็นธรรมเนียม จ้าวพ่อต้องทราบดีซื่อ ความ ประสงค์ เสียก่อน มิฉะนั้น มักไม่ค่อยช่วยเหลือ”

“ดีแล้ว ฉันทาน เพื่อให้อธิบายถึง การขานกฎกรรมนายฉันท์ ปลัดขานว่าเอาปะทิว”

“ที่จริง ผมก็ซื่อซื่อได้ก็ แต่จ้าวพ่อ คงมีประสงค์ที่จะอธิบายแก่คุณด้วยตนเองมากกว่า จ้าวพ่อได้สั่งให้คนจับที่พวกไว้เรียบร้อย คุณแล้ว เชิญไปพักผ่อนให้สบายก่อนจะดีกว่า กระมัง ผมจะเรียกคนนำไป” พลางเขาเข้า นมัสสนาเป็นศัพทวิสามัญคุณ ผมฟังไม่เข้าใจ ไม่ทันถึง ๓ นาที ชายหนุ่ม ๕ คนแต่งกาย อย่างเรียบร้อย พร้อมทั้งม้า ๕ ม้า ก็มายืน คอยอยู่โคนมรรคา

“ชายหนุ่มทั้ง ๕ คนนั้น จะรับใช้คุณ ตลอดทาง และ เป็นผู้ นำคุณไปยัง ที่พัก เชิญคุณเถระ จะ ได้ มีเวลาพักผ่อนร่างกาย นานหน่อย”

ผมเข้ามาตามชายทั้ง ๕ คนไป ด้วยกิริยา อย่าง ร่าเริง ไม่มีความกลัวเกรง กลัวต่อภัยอันตราย ทำให้ผู้รับใช้หรือผู้คุมของผมออกจะ ขูชาอยู่บ้าง จนถึงคนหนึ่งในหมู่ไม่อาจเก็บ

ความรู้สึกไว้ แต่ในใจใด

“ทำไม นายจึงกล่าวหาญเข้ามาในเขตของ จ้าว ถ้ำมังกร ทอง แต่ลำพังตัว คนเดียว เช่นนี้?”

“เป็นการแปลกอะไรหรือ?”

“เป็น การ กล่าวหาญ อย่าง แปลกซื่อ ถึง จ้าวพ่อได้เห็น เป็นการแปลก เช่นพวกผมเหมือนกัน” อีกคนหนึ่งกล่าวตอบ

“ไม่เห็นมันแปลกอะไรนั้น ลองอธิบายให้ฉันท์ฟัง”

“ข้อที่หนึ่ง บรรดา ประชาชน พลเมือง ตลอดจนเจ้าราชการในชมพู พอลอยชื่อ จ้าว ถ้ำมังกรทอง เป็นต้องกลัว ปลัดคัมภีร์ของ จ้าวพ่อได้สั่งให้ มังกร กินเป็นอาหารเสียแล้วยังทำอันอีกคนหนึ่ง ขึ้นกล่าวเกินไป น่ากลัวจะต้องเป็นเหยื่อของมังกรเสียเหมือนกัน”

“อ้อ! ก็น่ากลัว”

“ข้อที่สอง ทุกคนซึ่งเป็นเจ้าหนาทิ แม้ ที่สุดปลัดคัมภีร์ ซึ่งนับว่า เป็น ยอดทหาร ของ ชมพู ก่อนจะมาถึงต้องเตรียมเนื้อเตรียมตัว ทหารอาวุธแล้วคนฆ่าอย่างพร้อมมูล แต่นั่น ท่าน อัคริมาคนเก็บ”

“ที่จริง ก็น่าแปลกอยู่”

“ยังใช้แต่เท่านั้น พวกเราอย่าจะต้อง

คืนนี้

มิน

ทราย กำหนด เดินทาง ผู้ที่จะ มาเยี่ยม เยียนเรา
มีกำหนดล่วงหน้าอย่างน้อย ๕-๕ วัน เสมอ
แต่สำหรับท่าน พวกเราพึ่งได้ทราบข่าวเมื่อ
คืนนี้ เวลาท่านมาพักอยู่ที่ว่าการอำเภอประเทว
ทำให้เตรียม การรับรองท่านเป็นการฉุกเฉิน หัก
อยู่มากหน่อย”

“เป็นการประหลาดอีกข้อหนึ่ง, ก็”

“ท่านจะเป็นคนใจ หรือฉลาด พวกผม
ก็พากันประหลาดใจ อีกมาก ตาม ธรรมดา
เจ้าหน้าที่คนใดที่ต้องตกมาอยู่ในความควบคุม
รัยประเทศไทย — ในความรับรองของพวกผม
ไม่เคยเห็นใครมีวิชา อาการร่ำเริง เช่นนี้เลย
แต่ทุกคนดูเหมือนจะรู้สึกตัวว่า จะต้องเผชิญ
หน้ากับมัจจุรียมากกว่าไปหาความสุข”

“ก็ แค่นั้นพวกท่าน จะพากันไปเพื่อ...”

“เปล่า พวกผมไม่มีอำนาจจะทำการใดๆ
ถ้าพึ่งได้ นอกจาก ให้ไปไปตามโครงการ
ของจ้าวพ่อ”

“โครงการของจ้าวพ่อแก ว่าอย่างไรล่ะ”

“ให้รับรองท่านอย่างดีที่สุด พรุ่งนี้จะได้
เล่าจ้าวพ่อเวลาเพลแล้ว ต่อจากเวลานั้น ผม
จะบอกให้ ท่านทราบอีกไม่ได้”

“แปลว่า ฉัน จะต้อง ถูก เป็นเหยื่อให้
มังกรกินอย่างนั้นรึ”

“ก็ออกจะเป็นอย่างนั้น แต่ แล้วแต่โชค
ของท่าน อ้าว! ถึงที่พักแล้ว เชิญท่านลง
จากม้าเถอะ”

ผมมีวาทะกับผู้ควบคุมเสียเพลิน ไม่ทัน
ได้ชมภาพภูมิประเทศ นอกจากสังเกตจาก
แต่สิ่งที่พอจะสังเกตได้ เท่านั้น ฉะนั้น ได้ถูก
จับไว้ เป็นที่สำหรับผมพัก เป็นถ้ำเล็ก ๆ ถ้า
หนึ่ง อยู่เชิงเขา คงจะเป็นเขาถ้ำมังกรทอง
บริเวณ ที่ใกล้เคียงก็ไม่ได้มีบ้านเรือนสำหรับ
พักอาศัย ห่างจากถ้ำที่พักสัก ๒ เส้น มีลาน
กว้าง ปรายकिनไวราบรณ มีแท่นหินใหญ่ขนาด
เตียงสำหรับเล่นละคอน ตั้งอยู่ใต้ ต้นมะม่วง
ขี้ ชาติ ให้ผมคิดว่า เป็นที่ประชุมออกขุนนาง
ของจ้าวพ่อ ส่วนตอน ๆ ผมกวาดคิ้วด้วยสายตา
ลึนแล้วแต่ก็เห็น ฝา แลผมไม่ ไม่ได้เห็น
ผู้คน แม้แต่ลูกเด็ก เล็กแคง ผ่าน สายตาแม้ แต่
สัก คน เคี้ยว ภายใน ถ้ำ ที่ อาศัย ของ ผม
ปล่อยไว้ โลง ๆ มีเนื้อประมาณสัก ๒๐ ดวงว่า
สูงสัก ๒๐ วา ไม่มีทางออกไปท่อน ไม่มีเครื่อง
ประดับอะไรหมก นอกจากหินอ่อน ซึ่งอยู่ด้วย
ฟางเข้าแลลาคด้วยผ้าแขวงเกิด สักครู่ คน
หนึ่งใน จำพวกสี่คน ที่ถูกส่ง มาไว้ใช้ ก็นำ
อาหารมือนอกวางอย่าง แกงไก่น้อยขาง ล้วน
แต่เป็นอาหารขี้ทุกสิ่งมาดั่ง ผมไม่รู้ให้ ต้อง

พ.ศ. ๒๔๖๔

ถ้ำมึงกรทอง

เชิญมากกว่า ๒ คำ ได้จัดการว่าเรียบร้อยอย่าง
อิมหน้าสำราญ

๑ ๑ ๑ ๑

“จ้าวพ่อมิ้องการให้เชิญ ท่านไปเผ่า
ณท่ามกลางที่ประชุมวันนั้นเวลาย่ำ ๒ โมง”
คนใช้เข้ามาบอกผมในเวลาบ่ายประมาณอาหาร
เช้าวันรุ่งขึ้น “ก่อนเวลากำหนด ถ้าท่านมี
ความประสงค์ที่จะเที่ยวชมท้องที่ ก่อนญาติให้
ผมพาไปก็ได้”

“ฉันอยากไปเที่ยวมากกว่าอยู่นิ่ง ๆ แต่
คงไม่ค่อยสนุก ถ้าเราจะต้องเดินไป”

“ท่านจะต้องการให้ลูกมาช่วยหรือไม่ ผม
จะไปกับเขาด้วย”

“ก็ จะได้ ไม่ค่อย คงใช้เวลาสักชั่วโมง
หรืออย่างมากที่สุด ๒ ชั่วโมงก็พอ”

พินภูมิประเทศ เป็นป่าแลเขาทั่วไป แต่
ก็เหมือนได้ เปลี่ยนแปลง จากสภาพเดิมมาก
เช่นไม้พุ่มเล็ก ๆ ก็ ไม่ปล่อยให้รกรุงรัง ก็
ปล่อยให้ มีเรือนยอดงามขึ้น ที่ใดซึ่งเป็นทอกรก็
ถากถางเสียจนเกือบหมด แต่น่าประหลาดที่ไม่มี
ที่ สำหรับ มนุษย์อาศัยอยู่ แม้แต่ สัตว์ แห่งเดียว
เมื่อคนนำลูกผมซึ่งกำลังเจองูนี้ เขากลับ
หัวเราะและบอกว่า ท่านจะได้เที่ยวภายหลัง
เราเข้าไปนอนรอเขา พอจนจะมาบรรจบใน

ที่เดิม ต้องผ่านปากช่องทะเลสาบที่ไหลลอค
เข้าไปในภูเขา เราต้องขี่ม้าต่อไปตามเนินบน
นำผาสูงจากแผ่นดินประมาณสัก ๓ เส้น แล้ว
จึงมายังรอยดงที่หน้าลานเดิม

เวลาย่ำ ๒ โมง ดงที่ลานเชิงเขา เต็ม
แน่นไปด้วยฝูงชนทั้งชายหญิงแลเด็ก รวม ไม่น้อยกว่า ๕๐๐ คน แลยังแน่นเนื่องกันมาจาก
เหลื่อมเขาทางด้านใต้ ไม่ขาดสาย ผมแต่งตัว
อย่างเรียบร้อยเช่นเมื่อก่อน สักครู่ คนใช้ก็
มาเตือนว่า ถึงเวลาที่จ้าวพ่อจะออกให้แล้ว
ผมจึงเดินตามคนนำนั้นไปสู่ที่ชุมนุม ณท่าม
กลางที่ประชุม ภายใต้ร่มมะม่วงย้ายบนแท่น
หิน มีชายผู้หนึ่ง ร่างสูงใหญ่ ผิวเนื้อดำแปน
มันอาบขาว ๔๐ ปี นุ่งผ้าสีแสด ห่มผ้าแพรสี
แสด ห้อยสองไหล่ สวมเสื้อกุดเข่งแพรดำ มี
ชายฉกรรจ์รูปร่างกำยำ ไม่น้อยกว่า ๑๐ คน
สพายบนย่นอยู่เบื้องหลัง และนายเพ็ชร นั
งอยู่บนแผ่นหินเล็ก ๆ ข้าง ๆ ชาย ที่ตั้งคนเป็น
จ้าวถ้ำมึงกรทอง

“จ้าวถ้ำมึงกรทอง ขอต้อนรับ ท่านผู้กล้า
หาญด้วยความยินดี” พลาญลูกชนมาลงมือ
ผมไปนั่งร่วมบนแท่นหินกับเขา

“ด้วยความยินดีเลื่อมคบคุณท่านมาก”
“หวังใจว่า ท่านคงเดินทางจากศิลา

ฉันท

มิน

กลางมาด้วยความสวัสดี”

“ด้วยความสวัสดี”

“ท่านผู้กล้าหาญ ท่านมีความประสงค์
จะพยัคฆ์เพียงแต่ที่ใด ไฉนแก่นายเพชรเท่า
นั้น หรือ?”

“เป็นชื่อนี้”

“และยังจะมีชื่อนี้ ๆ อีก หรือ อะไร
อีกบ้าง”

“เมื่อได้ฟังคำทอของชื่อนี้เสียก่อน”

“เป็นคำถาม ที่กล้าหาญ มาก พวก ก็น

ตรง ๆ เถอะนะ ปลัดมณี กล้าแสดงความคิดเห็น
ถึงคนของฉันทได้ถึง ๑๔ คนไม่พอใจ ยังติด
ตามเข้ามาถึงเขตรัษฎาภิเศกเมือง ซึ่ง
ที่สำนักของฉันท ถ้าท่านเป็นฉันท ก็คงไม่ยอม
ยกโทษให้ พวกฉันทจะปลัดมณีได้ ก่อนที่จะ
ลงโทษ ก็ได้ ให้ ความยุติธรรม อันสมควร
คือ ฉันทยอมสู้ กับปลัดมณีด้วยเพลงมวยตัวต่อ
ตัว โดยมีข้อสัญญากันว่า ถ้าฉันทแพ้ฉันทจะ
ยอมปล่อยให้ ความอิสระภาพกับปลัดมณี แต่
ถ้าแพ้ฉันท ๆ จะต้องส่งเป็นเหยื่อยซาเจ้าสำนัก
ที่เคารพของพวกฉันท ปลัดมณีแพ้ การก็ต้อง
เป็นไปตามข้อตกลง”

“ก็เป็นความยุติธรรมที่อยู่”

“ขอยินยอมที่ท่านถือตนเป็นกลาง ส่วน

คำถามข้อต่อไปของท่านว่าอะไร”

“ปลัดมณี เป็น ข้าราชการ ผู้รับ ความ

ยากเข็ญของพลเมือง แทนพระบรมเสนาภาพ
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ท่านทำให้เขา
ถึงตาย ท่านก็ต้องมีความผิด”

“ท่านผู้กล้าหาญ จงมีใจเป็นธรรมบ้าง
ฉันทเป็นผู้ที่ถูกยกให้เป็นหัวหน้าสำหรับรับ
ความทุกข์ ของพวก ข้าราชการ เราต้องเสีย
ชีวิตคนกลางไป แล้วถึง ๑๔ คน ยังจะมี
คำไม่คุ้มกันอีกหรือ?”

“เป็นการปรายพวกทุจริตต่างหาก”

“อย่า ท่าน พวกเราหาเกิน ด้วย ความ
สุจริตแท้ ไม่ยอมคว่ำให้ เหยื่อสิ่งทุจริตเลย
การกระทำของพวกเรา คอยลงโทษแต่พวกที่
ทุจริต พวกที่ได้ถูกพวกเราร้าย ททุกคน
ที่ได้ทรัพย์มาโดยมิชอบ หรือฉันทนั้น ก็คง
เป็นคน ที่ทำให้ ราษฎรได้รับความเดือดร้อน
ทั้งจริง เป็นการช่วยเหลือราชการ ของในหลวง
เสียอีก”

“ถ้าเป็น ความจริง ท่าน ก็ควร จะแจ้ง
ความผิดความเท็จให้เหล่านั ให้เจ้าหน้าที่ผู้
ปกครองทราบเสียก่อน แต่ไม่เป็นการเหมาะที่
ตัวท่าน จะมาตั้งคน ช้องสนัผู้คนให้เป็นอิสระ
อยู่เช่นนี้”

พ.ศ. ๒๔๖๗

ถ้ามึงกรทอง

“ฉันได้พยายามพบหลายคน แต่ไม่มีใครเชื่อ ทุกคนมุ่งแต่จะคอยจับฉันไปประหารชีวิต ชีวิตย่อมเป็นที่รัก แลพวกฉันทุกคนยังไม่ยอมให้ฉันอุทิศต่อสำหรับระบอบเก่าของเผด็จการ เป็นการสนใจอยู่เหมือนกัน”

“ในนามของกรรมการเมืองชุมพร ฉันขอรับรองว่า จะนำท่านไปหาท่านเจ้าเมือง เพื่อชี้แจงความจริงให้ท่านทราบ แลขอรับรองว่า จะพยายามเสมอกับชีวิตของท่าน ที่จะให้ท่านได้รัยความยุติธรรมอย่างดีที่สุด”

“ขอใจท่านมาก สหายผู้กล้าหาญ น่าจะไม่สมคึก เพราะฉันเชื่อว่า บรรดาชีวิตของท่าน คงไม่ยอม ที่จะให้ฉัน ตกลง กับท่านเช่นนั้นแน่นอน”

“แต่ก็เป็นหน้าที่ความจำเป็น ที่ฉันจะต้องขอให้ท่านไปงใด”

“เสียใจจริง ฉันไปไม่ได้ แต่ก็ยังไม่อยากไป”

“จะต้องทำให้ท่านไปงได้ มิฉะนั้นก็ไม่ยอมกลับ”

“ยิ่งก็เสียอีก พวกเราจะมีความยินดีไม่น้อย ที่จะไ้สหายผู้กล้าหาญเช่นท่านมาอยู่ด้วย”

“นี่! เพื่อคึกความให้สิ้น แลให้เป็น

ความยุติธรรมทั้งสองฝ่าย ถ้าฉันขอให้ท่านตกลงด้วยข้อสัญญาว่า เรามาสู้ กันด้วยเพลงมวยตัวต่อตัว ถ้าท่านแพ้ท่านจะยอมไปศาลากลางกับฉันโดยก็ แลถ้าฉันแพ้ ฉันยอมเป็นเหยื่อ บussa สังคักก็สัทธยา ของท่าน อย่างปลัดมณี ยังไงพอใจไหม?”

“ระวังปากหน่อย ฉันเองไม่รู้ เต็มใจ”

“แปลว่า ท่านไม่กล้าสู้ฉันกระนั้นหรือ”

ผมพูดพลางหัวเราะ

เขาหัวเราะบ้าง “ไม่ใช่เช่นนั้น ฉันออกสงสัยว่า เจ้าสำนักที่เคาะพระไ้เสวยผู้กล้าหาญ แทนที่ท่านจะได้ตัวฉันไป ศาลากลางกระมัง”

“ฉันยอมทุกอย่างตามที่ไ้พูดแล้ว”

“แต่ฉันไม่ตกลงใจจะยอมท่านนั้นหนา”

“อู๊วะ ท่านยอมแพ้ฉันจริง ๆ หรือ”

“ไม่แพ้ แต่ไม่อยากจะชนะ”

“ข้าย้า” ผมลุกขึ้นเตะ โดน ปากครึ่ง หมกครึ่ง จนมัน หายหลังจวนจะตกแทน ทันใดพวกยี่หวารก็ลุกขึ้นถ่มน้ำลายใส่ฉัน แต่หัวหนามันลุกขึ้นได้ โยมือให้สงบ

“ท่านต้องการยั้วให้ฉัน ยอมตกลง รับสู้เพลง มวย กับ ท่าน เท่านั้น ฉันไม่โกรธ แต่จำว่าถ้ามึงกรทอง ไม่เคยถูก ใครคุกคาม ถึงเพียง

วินัส

๖๘๖๗ มิน

“ถ้าจะยอมยกโทษให้ ท่านก็จะเป็นที่ครหา
ต้องปล่อยให้ ไปไปตามยถากรรม ขอโทษ
ให้ แก่ฉันเถอะนะ”

“มาเถอะนะ อย่ามีว พุดมากให้เสีย
เวลาเลย”

“ก็มาก ท่านผู้กล้าหาญ ท่านกล้าจริง
แต่น่าเสียค่าย ท่านเปลี่ยนใจเสียไม่ได้หรือ”

“อ้ายข้า มีพุดว่าไรอยู่ได้” พลาดผม
ขึ้นหมึกจะส่งฝาก ไปที่หน้ามันน้อ มินจึงรีบ
ถอดเสื้อแล้วขยำมท่ามขยับ

พุดกันถึงรูปร่าง อ้ายเสื้ออ้อมคล้ายกว่า
ผมมาก ร่างกายกำยำสูงใหญ่ กล้ามเนื้อที่
ขาแลแขนทะล่ก้นแบนมีด ๆ เวลายืนสูงถว่า
ผมเกือบ ๓ ศอก แต่ผมเองมีได้นักหมั้นมันเลย
คิทยอ แต่เพียงจะหา ทางเอาชนะ มันจนได้
ผมมีได้นั่งรอช้าให้เสียเวลาเลย ส่งหมึกข้าง
ขวาที่ไ้ เสรี่ยมไว้ อย่าง แฉง เบ้ง ตรงไปแทบ
กระ โคงคอง แต่พลาดดำไป เพียงแต่ไปสีก
มันเลยลนย มินรู้รู้สึกเจ็บสั่นอ้อย ก็ทำไม่
ผมรู้ตัวที่เกี่ยวกับ จะไม่สามารถเอาชนะ
มันได้ พุดกันถึงผมอมวย มันคงไม่เก่งเท่าไร
แต่ผมเคยเล็กกว่ามัน ไม่อาจค่อยให้ ลูกมัน
ที่ ๆ สำคัญได้ พุดถึงเรื่องกำลังวังชา ผม
ก็ป็นรองมันดี ๑๐ เอา ๑ มินรู้ตัวที่เหมือนกัน

ว่า อย่างไรก็ต้องชนะผม มินลืมหลอกผม
ด้วยท่าแล้วต่าง ๆ เพื่อให้ผมถอยกำลัง มิใช่
ผมจะ ค่อยมัน เตะมัน เอา ศีรษะ กระทุ้งมัน
คุณันต์เคย ๆ เหมือนไม่รู้ รู้สึกเจ็บเสียว เวลา
สัก ๑๐ นาทีล่วงไปแล้ว ผมรู้ สึกคอแห้งตา
ช้ำคล้าย เห็นอย่านหอย เวียนศีรษะ เต็มที่
คิดว่าจะเป็นตายอย่างไรก็ช่างเถิด ปล่อยหมึก
เค็ด ครั้ง สึกท้าย ให้มัน เห็น ถูก สึก ที่ หนึ่ง
ขณะที่ยืนบมเกาะผมอยู่ ผมกระ โทกฟุ้งหัวจะ
เอาศีรษะ โคนมันให้ ล้ม มันหลยแผลบเดียว
หน้าผมคว่ำลงไป หมกสติไม่รู้สึกตัว

เป็นเวลานานสักเท่าใดไม่ทราบ ผมค่อย
รู้สึกตัว เมื่อไ้ ยืนเสียงแว่ว ๆ มากะทยห
“นายเป็นอย่างไรบ้าง” พอลืมตาขึ้น ก็เห็นตัว
ของตัวกลับมานอนอยู่ในถ้ำคหาเดิม แลข้าง
ที่นอน มีแม่สาวคน ชี มาขาว ที่พบกัน ครั้งแรก
แถบเขาคอกมันนั่งอยู่ ผมปวกเมื่อเข้าไปหมก
ทั้งตัว พยายาม จะพองร่าง ลุกขึ้น แต่ถูก
หล่อนจับให้ผมลงนอน เสียวอีก “ไม่ได้ นาย
อย่าเพิ่งลุกขึ้น ทิวใหม่ ฉันจะเอาข้าวต้มมา
ยื้อนให้ละ”

ผมนอนรียประทานข้าวต้มจากมือที่หล่อน
ยื้อน รู้สึกมันช่างมรควิเศษยิ่งกว่าอาหารทิพ

พ.ศ. ๒๔๖๔

ถ้ำมึงกรทอง

โก ๗ หมก พอพวงร่างขึ้นได้ แลหล่อน
ก็ยัง ทำหน้าที่ ยืน อยู่ “ตัก ก็ทุ่มละ แม่
ส่ายหยก”

“ตัก ๒ ทุ่มเห็นจะได้ ทำไมนาจิงรัก
ชอฉิน”

“บิคาหล่อนบอก”

“บิคา, ไม่ใช่หรอกจะ เขาเป็นบิคา
เลี้ยงต่างหาก”

“อ้าว! บิคาหล่อนไปไหนละ แลทำไม
หล่อนต้องมาอยู่กับเขาล่ะ”

“อย่าเพิ่งให้ฉันเล่า เรื่อง ชน ยาว เลย
นายเป็นอย่างไรบ้างเวลานี้”

“ฉันหายแล้ว เมื่อมีหล่อนมาอยู่ข้าง ๆ
หล่อนนั่งไม่พักค่อ ก็มหน้าหลยส่ายตา

จากผมด้วยความอาลัย

“ฉันอยากทราบว่า ใครพาฉันกลับมา
อยู่ที่นี่ แลทำไมหล่อนจึงมาคอยพยาบาลฉัน”

“จ้าวพ่อไปรักให้คนใช้น้ำมา แลฉันขอ
อนุญาตพ่อเพื่อชีวิตมา มาพยาบาล เมื่อ นาย

ค่อยหายเป็นปรกติแล้วฉันจะกลับ”

“อะไรที่ทำให้หล่อนมีใจเป็นห่วงฉันนัก”

“เป็นนิสัยของฉัน ไม่อยากเห็นใคร

ต้องรับความยากลำบาก ถ้าเห็นใครจะตกไป
ในที่อันตราย ถ้าช่วยเหลือได้ ก็ต้อง ช่วย

ทุกคน”

“ดีมาก ขอชมความมีเมตตาจิตของคุณ
หล่อน”

“นาย ค่อย สบายแล้ว ฉัน จะ กลับ ละ”
หล่อนพูดเมื่อใด ยืน อาหาร ข้าวเจ้า อิ่มเรียบร้อยแล้ว

“ฉันยังไม่หาย หล่อนยังไม่ไปไหน โอ๊ย!
มันบอกตรงหล่อน” ผมแกล้งทำค้วยมารยา

เพราะกลัวหล่อนจะจากไปเสีย ผม หลงรัก
หล่อนเสียแล้ว แลท่าทางหล่อนก็มีใจกรุณา

ผม เราคงนั่งคุยกันอีกสักชั่วโมงกว่าหนึ่ง แต่
มารยาที่ผมทำเป็นป่วยเมื่อนั้น กลายเป็นจริง

ฉัน จึงขออนุญาตหล่อนนอน หล่อนจะกลับ
ไปเมื่อใดไม่ทราบ ผมนอนหลับไปอีกนาน

รุ่งขึ้นเวลาเช้า คนใช้น้ำอาหารมาให้ผม
เช่นเคย ผมซักเขา เพื่อทราบเรื่องพิษน้ำคั่ว

ของผมให้ เป็นเหຍอมีงกร เขาตอบแะไม่ทราบ
เรื่อยไป ตักคร่ำแม่ส่ายหยกกลับมาหาผม

“นาย ค่อย สบายแล้วหรือ”

“จะ ฉันหายเป็นปรกติแล้ว อยากทราบ
ว่า เมื่อใด จะถึงกำหนด ที่ฉันจะถูกส่งไป เป็น

เหຍอมีงกร”

หล่อนหัวเราะอย่างขมขื่นในคำพูดของผม
“นายกลัวหรือ”

วินัส

มิน

“เปล่า แต่ได้สัญญา กับ จ้าวดำมังกร
ทองไว้ ต้องถือสัตย์ สัญญา”

“จ้าวพ่อ ไม่ได้ รับสัญญา ของนาย แล
จ้าวพ่อไม่เต็มใจจะทำร้ายนายถึงเพียงนั้น”

“แต่ฉันพูดกับเขาไว้ ข้าเคาะปากเขาแตก
เลือกไหลเป็นทอง”

“ด้วยความกล้าที่นายทำเช่นนั้น จ้าวพ่อ
จึงมีความพอใจ อยากจะชวนให้นายอยู่ด้วย”

“ไม่ได้ ไม่ได้ เป็นอันขาด ฉันเป็นข้า
ราชการ ถือน้ำพระพิพัฒน์สัตยา จะมาเข้า
มั่วสุมกับธำมศคนทุจริต ฉันยอมไม่ได้”

“แปลว่า นายไม่ เห็นแก่ฉันรึ” หล่อน
พูดค้าง ๆ ไว้ด้วยความกระตือรือร้น

“เห็นแก่หล่อนหรือ ทำไม ฉันจะไม่เห็น
แต่ไม่เห็นมีการเกี่ยวข้องแก่ตัวหล่อนอย่างไร
ฉันขอขอลหล่อนตรง ๆ ฉันรักหล่อน ฉันรัก

หล่อนมาก แต่ถ้าความรักนี้ จะถึงกับทำลาย
ความซื่อสัตย์ต่อราชการของฉันเสียแล้ว ฉัน
ก็ต้องเลือกเอาทางไม่รัก”

“จะรักหรือไม่รัก ฉันไม่อยากจะถกกับ
นาย แลฉันก็ไม่มีความประสงค์จะบังคับนาย
ให้รักฉัน”

“ฉันไม่ได้บอก ว่า ฉันไม่รักหล่อนนหนา
ฉันรักมาก แต่ไม่ยอมสละความซื่อสัตย์เพื่อ

แลกเปลี่ยนกับความรักนั้น”

“เอ! นายนี้ พูดให้เข้าใจยากจริง ฉัน
ระบอแก่นายให้ทราบว่า ชุระที่ฉันถูกส่งมา
อยู่เฉพาะหน้านายนี้ ไม่ใช่ชุระในเรื่องความ
รัก เข้าใจไหม?”

“ก็เรื่องอะไรล่ะ”

“จ้าวพ่อ มีความ ประสงค์ จะ ให้ ฉัน เล่า
ความจริงให้นายทราบ แต่ถ้านายไม่เชื่อก็
เป็นการจมนใจ”

“เรื่องอะไร”

“ปลัดมณีนี ซึ่งไปรับตำแหน่งเป็นปลัด
อำเภอปะทิวนี้ เติมเป็นคนของจ้าวพ่อ ๆ สั่ง
ให้ไปทำราชการก็เพื่อจะได้คอยส่งข่าวคราว
ให้ทางนี้ทราบ ภายหลังปลัดมณีนีเอาใจออก
หาก คึกคะนองต่อจ้าวพ่อ จึงต้องถูกลงโทษ
ตามควร”

“หล่อนพูด ฉันจะเชื่อ แต่ฉันจะต้อง
ขอพบกับ จ้าวดำมังกรทองเป็น ส่วนตัวสักวัน
หนึ่ง หรือ ขอหลักฐาน ที่แท้จริง สำหรับไป
เรียนท่านเจ้าเมือง”

“ฉัน จะ นำ ความ ประสงค์ คน ไป ขอบ กับ
จ้าวพ่อ”

“จะให้ฉันทราบเรื่องใดเมื่อไร”

“ไม่ช้านัก ฉันจะกลับ แล้วหล่อนก็

พ.ศ. ๒๔๖๘

ตำมิ่งกรทอง

กลัวยไป.

ต่อมาสัก ๓ ชั่วโมงพีกา, หล่อนกลัวยมาหาผมอีก แล่น้ำกทหมายต่าง ๆ มามอบให้ ๑ มีคิ ผมแกก็เห็นเป็นหลักฐานที่แสดงให้เชื่อได้อย่างแน่นอนว่า ปลัดกมฉิเป็นบริวารของช่องตำมิ่งกรทองจริง

“จ้าวจะอนุญาตให้ฉินไคพยอีกหรือเปล่า”

“อนุญาตให้ฉินน่ายไปในที่อยู่ของจ้าวพ่อ” พลาทหล่อนักชวนให้ผมไปในทันทีนั้น เราพากันเดินเลาะ ลัดไป ตามทาง ที่ผมไคไป เทียวมาแล้ว ทางทิศใต้ของเขามัชชอกฉา คือขึ้นเนินไป เวียนมาใน ซอกฉาเป็นเวลาราวสัก ๓๐ นาที มาถึงถ้ำหรืออโมงค์ขนาดใหญ่ คนขึ้นมาเดินส่วนกันไคสควก ข้างบนเจาะเป็นช่องรับแสงสว่างเป็นระยะ ๆ เราต้องเดินในอโมงค์ เป็นเวลานานมาก ประมาณเวลาสัก ๒ ชั่วโมงพีกา จึงมาทะลุปาก ทาง ออกข้างหนึ่ง.

ในระหว่างทางที่ผมกับแม่สายหยกเดินมาด้วยกันในอโมงค์ เป็นเวลากว่า ๒ ชั่วโมงพีกา หล่อนเล่าให้ฟังว่า หล่อนเป็นอัครผู้พิพากษาเมื่ออายุหล่อนสัก ๓ ขวบ ท่านต้องออกจากราชการเนื่องด้วยอาการ บัวยด้วยโรค เส้นประสาทพิการ จึงได้พาตัวหล่อนแลมาราทักกับคน

ใช้ชายหญิงหลายคน ขึ้นช้างแลเกวียนเดินทางจาก วรรณอง จะมาลง เรือเมล ที่เมืองชม พร กลัวยกรุงเทพ ฯ ถึง ที่ เขาตำมิ่งกรทองนั้นถูกพวกโจรปล้น แย่งชิงเอาทรัพย์ไปหมด ส่วนตัวท่านแลมาราทาหล่อน วิ่งหนีไปกระโจนลงทะเลตาย ตรงปากช่องที่ไหลเข้าไปในถ้ำมิ่งกรทอง ถึง แก่กรรม พร้อมกัน ทั้ง สองคน นายเพ็ชร คนใช้ ผู้ซื่อสัตย์ อุมหล่อน พยายามชักซ่อนอยู่ตามพุ่มไม้พ้นจากเงอมือผู้ร้ายไค แต่ภายหลังก็ถูกจับ และต้องตกเป็นบริวารของโจร ตั้งแต่นั้นแก่ต้องรับหน้าที่เป็นผู้ปกครองหล่อน ส่วนบรรดา พวกชายหญิง คนใช้ ที่เหลือตาย ก็หลย หนีทำ เอาตัว และ ชีวิต รอดไปหมด

ก่อนที่ จะฟันปากอโมงค์ออกมาได้ เราต้องเดินในซอกฉาเลี้ยวไปเลี้ยวมาอีกสัก ๒ นาที ก็พอออกมาถึงทรายเคียน ทั้งสามท่านเป็นทิวเขาล้อมรอบ ปากอโมงค์ที่เราผ่านออกมา ก็ออกจากทิวเขาที่เป็นกำแพง ล้อมอยู่นั้น อีก ด้านหนึ่งเป็นชายทะเล มีห่มบ้านตั้งเรียงรายอยู่ประมาณ ๘๐ หลังคาเรือน แม่สายหยก นำผมไปยัง เรือนฝากรถทางหลังหนึ่ง เป็นเรือนหลังใหญ่ ทำทางโอโงง ณะที่ระเบียบเรือนผมไค ฝเชิญหน้ากับ ชายเสื้ออิดโดย ลำพังตัว

วันดี

มีน

ต่อตัว

คำรพโทษ ท่าน สำหรับประพุดติการ ที่ แล้ว ๆ มา”

“ท่านผู้กล้าหาญสหายาคีหรือ?”

“ขอบใจท่าน”

“แม่สหายหุคมาบอก ว่า ท่านมีความประสงค์จะขอพบ”

“เพื่อพังกำหนดการส่งคืนเป็นเหยื่อมังกร ความซัดกลอง”

“ฉันไม่มีความประสงค์เช่นนั้น และฉันไม่ได้รับข้อสัญญาของท่าน”

“แปลว่าท่านปล่อยให้ฉันเป็นอิสระเช่นนั้นหรือ?”

“ก็งั้น”

“ขอบใจมาก, แต่การที่ท่านละสิทธิและอำนาจแทนเสียเพื่อประโยชน์อะไร?”

“เพื่อ เห็น แก่ แม่ สหาย หุค อย่าง หนึ่ง แล...”

“และอะไร”

“และ เพื่อแสดงให้ ท่าน เห็น ว่า ช้องมังกรทองไม่ทำการในสิ่งที่ยอติธรรม ทั้งเป็นการบูชาความกล้าหาญของท่านด้วย”

“ขอบใจท่านมาก ว่าแค่เรื่องการกลับใจของท่าน”

“ฉันกลับใจนานแล้ว”

“แต่ยังไม่ได้อารภาพกับเจ้าหน้าที เพื่อ

“เรือนเราไว้ พวกนักที่หลังเด็ก”

“เมื่อไร?”

“เมื่อท่านไปถึงศาลากลางไทย เรียบร้อยเสียก่อน”

“ก็แล้ว, หวังใจ ว่าท่าน จะ คง ความ สติ ย น”

“อย่าท่าน จ้าวถ้ำมังกรทองไม่เคยยกโทษให้แกผู้ ที่ ใด ๆ หนึ่งเลย, แต่สำหรับท่านฉันขอมอบ”

“ขอบใจ”

“ตามลัทธิความนิยมของชน เมื่อศุภริยาขอโทษกรรมต่อกันแล้ว จะต้อง คุม น้า บริสัทธิ เพื่อล้างดวงใจให้ ใส สอาด” พลาง เขาส่งจอกน้ำเย็นมาให้ผมหนึ่งจอก และตัว เขาค้มหนึ่งจอก ต่อจากนั้นผมไม่สามารถจำ เหตุการณ์อะไรได้อีก.

ผมมารู้สึกตัวเมื่อต้องแสงพระอาทิตย์ออก ก็ไม่มาต้องหน้า ตัวต้องมานอนอยู่ โคนคันทน์ไม้ใหญ่แห่งหนึ่ง มากิน เล็มหญ้า กินอยู่ ใกล้เคียง ๆ พอเหยียบแขนขาหยาบมอญแล้ว จึง ขนหลังมา คั่น หวดทาง กลับมา ถึง ชุมพร ได้ จนกระทั่งเย็นจนพลบ.

พ.ศ. ๒๔๖๙

ถ้ำมังกรทอง

ต่อจากวันที่กลบมาได้แล้ว ผมพยายาม
ไปเที่ยวที่เขาอกม้า เขาถ้ำมังกรทอง แล
ตามชายทะเล ตลอดแถบท้องที่ เมืองชุมพร อก
หลายครั้ง แต่จะจำลู่ทางที่ได้เดินมากับแม่
สายหยกแม่แค่ลึกนึกก็ไม่ได้ ที่ทางอย่าง
ที่ได้เห็นมาแล้วจะมีหรือมีก็ไม่ทราบ อ้ายเสือ
ฮ็อก นายเพชร แลแม่สายหยก ก็ไม่ได้
ข่าวคราวว่ากายสาบสูญไปอยู่ที่ไหน

“ยังไคร้บ ะจักว่าเป็นการผจญภัย
นำหาวาเสียวได้ไหม?”
“ยัง, คุณปลื้ม แต่มันน่ากลัวอยู่เหมือน
กัน”
“ไว้นหลังผมจะมาเล่าให้ฟังอีก ถ้า
คุณจะไม่ลี้ภัยกรุงเทพ ฯ วนนาคเสียแล้ว”
ปลื้มก็วางกลีบไป ส่วนข้าพเจ้าก็เลย
ใช้เก้าอี้ยาวตัวเดิมเข้าที่นันทารมย์ตลอดรุ่ง

A force de forger on devient forgeron

“เพราะค่าแรงที่ต่ำ จึงได้เป็นช่างตีเหล็ก”

บุคคลที่มีความชำนาญในศิลปศาสตร์อันใด ก็อาศัยที่ใด ผดฝนทนยากมาแล้วเป็นที่ตั้ง

ของ ผดฝน.

[๑๕๑๓]

อนามัย-ผละ-ความงาม

ไทย น.ส. มารศรี ประเสริฐธรรม

“ผิวหนังอันนวลเป้นัย คือผลที่ได้รับจากการปฏิบัติตามอนามัยวิทยา.”

คุณพิ (ช. ประเสริฐธรรม) เคยบอกให้
 ทิดฉันเขียนเรื่องชนิด “ความงาม คือทรัพย์”
 ตามที่ท่านได้เคยเขียนปรากฏใน “ไทยเชชม”
 มานานแล้ว. แต่หาก ทิดฉัน ออกจะมี ธุระ
 ส่วนตัว ที่จะต้องทำมากอยู่จึงหาได้ ปฏิบัติตาม
 คำบอกเล่านั้นไม่. ครั้นมาบัดนี้ รู้สึกว่าค่อย
 มีโอกาส ว่างเปล่าอยู่บ้าง คิดว่า หาก จะใช้
 เวลาว่างนี้ ให้ เป็นประโยชน์ แก่ผู้อื่น โดยตาม
 คำบอกเล่าของคุณพิ แต่ก่อนนั้น ก็คง จะดีกว่า
 ใช้เวลาให้หมดไปโดยไร้เหตุ. ดังนั้น
 ทิดฉัน จึงได้ผกเรื่องนั้นขึ้น. ซึ่งมี ความหมาย
 คล้ายกับเรื่อง “ความงามคือทรัพย์” ของ
 คุณพิทิดฉัน แต่ผิดกันที่เรื่องของทิดฉัน ในแผนก
 “อนามัย-ผละ-ความงาม” นี้ จะ เป็น
 เรื่องที่ละเอียดกว่า แลแจ่มแจ้งกว่า หรือจะ
 พุกตรง ๆ แล้ว. ก็คือ ความตั้งใจของทิดฉัน

จะพยายามให้เรื่องนี้ ดีกว่า, ชัดเจนกว่าเรื่อง
 ซึ่งปรากฏใน “ความงามคือทรัพย์” นั้นเอง.
 อนึ่งเรื่อง “อนามัย-ผละ-ความงาม”
 ของทิดฉันนี้ จะได้ เขียน มา สำเนาให้ ท่าน
 บรรณาธิการในคราว ว่าง เสมอไป. แล จะ
 ปรากฏขึ้นเป็นตอน ๆ ไป. ทั้งใน ตอนนั้นจะ
 ขอพูดถึง เรื่อง ผิวหนัง ของ สตรี เป็น ต้น แรก
 เสียก่อน

ศ. ประเสริฐธรรม.

ทิดฉันจะดำเนินถึงเรื่อง ที่ควรจะทำอย่างไร
 ท่านจึงจะมีผิวหนัง อันน่าสัมผัส โดยการ
 บริหารร่างกาย ใน ขณะเกี่ยว กัน จะช่วย
 ผันแปรให้ร่างกายอันแข็งเข้มของท่านบริบูรณ์
 ไปกับความเย็นของเรณู เป็นสขุขันธ์.
 ในร่างกายของสตรี ไม่มีส่วนใดแห่ง
 ความสวยงาม ที่อาจมีกำลัง อำนาจชักจูงให้

พ.ศ. ๒๔๖๗

อนามัย-พละ-ความงาม

เห็นเกิดผลได้ขึ้นไ้มากเท่า ความงามอันเกิด
จากผิวเนื้อของวงพักร

ผิวหนึ่งเปรียบประดุจ กระจุกแก้ว อันส่อง
ให้ ผู้เห็น เล่ง ฐ ไป ถึง ภายใน แห่ง ร่าง กาย
ของท่าน แล ทราบความ สมบูรณ์, สะอาด
แห่งร่างกายของท่านได้เป็นอย่างดี ผิวเนื้อ
อันนวลโยงาม ย่อมยังความ สิ้นเหตุ ให้เกิดขึ้น
ยิ่งใหญ่ว่า ความงาม อันเกิด ด้วยสภาพของ
อวัยวะ

ผิวหนึ่ง อันนวลเป็นสิ่งที่ สตรีทุกยุคทุก
ได้รัย, แต่เหตุใดจึงยังไม่ทำให้สตรีได้รัย
โดยทั่ว แลมีส่วนที่มิได้รัยอยู่มากแล้ว ทั้ง
ไม่แท้ จะเป็น ความผิดที่สตรีผู้นั้น ๆ มีความ
คร้าน อย่างเกียวก่อนนั้น เพราะ ยัง ทำตน
ของตนเป็นคนไม่มองไว้, อยู่แต่ภายใต้หลังคา
อันมืดทึบ, รัยประทาน อาหารผิด, และ ด้วย
นิสัยอันทรามอีกหลายอย่าง.

ผิวหนึ่งอันนวลเป็นโย คือผลที่ได้รับจาก
การ ปฏิบัติ ตาม อนามัยวิทยา แห่ง การทำให้
ร่างกายสกล ซึ่งอวัยวะส่วนแลกล้าม
เนื้อทุกมัดดำรงอยู่ในสุขภาพ อัน เกิดแก่
การนอน พอความ ต้องการ, ได้รัยอากาศ
บริสุทธิ์, การรับประทาน อาหาร พอเหมาะ,
แลการบริหรร่างกาย.

เมื่อเป็นอันว่ากันจะต้องกล่าวว่าสมมุติฐาน
ของผิวหนึ่งอันนวลเป็นโยนั้นคือ อนามัยนั่นเอง.
แต่น่าเสียใจนักที่ยังมีพวกเราโดยมาก หาเข้าใจ
ใจคำว่าความงามให้แท้จริงลงไปไม่ คำโบราณ
ที่ว่า “—คนงามเพราะแต่ง” ถูกออก
จากวงแห่งความจริงนัก. แลมีสตรีที่เห็นจริง
ถึงค่า บรรพที่ประ โยคนนั้น โดยใช่ จ่าย ทน
ทรมาน ทุ่มเพียรไป ในการ แต่ง กาย อย่างน่า
ใจหาย. ก็ฉัน ทราบ ประวัติ ของสตรี ผู้ใด
ถ้าเป็นเช่นนั้นแล้วอดสลดใจแทนเธอไม่ได้. สหาย
สตรีข้า! ห็นหน้าทั้ง ใจ ฟังคำ แนะนำของ
ฉันสักหน่อยได้ไหมคะ? ความงามที่ท่าน
ต้องการนั้นอยู่ที่ **โลหิต** แล **กระดูก**
เปล่าๆ — ไม่ได้ อยู่ที่เครื่องประดับอาหาร
อย่างใดเลย, ส่วนวิถี อันจักนำไปยังความ
งามนั้นออกจะยาว แลบางครั้งก็ค่อนข้างลำบาก
ในการทำเนิน. แต่ หากท่านมีใจ จะไปให้
บรรลุ, แลพยายามปฏิบัติตาม โดยหมั่นแล้ว
ไซ้ร้ แน่แน่นอนท่านต้องบรรลุยังปลายทางแห่ง
ความงามได้ เป็นมั่นคง.

สตรี จักดีต้องมี ความ สงัด โดยเที่ยง
จักต้องรู้จัก วิถีการ เปลี่ยนแปลงของ
ผิวหนึ่ง ก่อนที่ผลร้ายแห่งผิวหนึ่งจัก ได้ลามขึ้น

น.ส. มารศรี ประเสริฐธรรม

มิน

ถึงผิวหน้า ความหม่นหมองแห่งผิวกายจัก
ต้องอยู่ในการบริหารร่างกายเป็นอย่างเอก สิ่ง
ที่พวกเรา (สตรี) ยังทำกัน ผิดอยู่นั่นคือการ
อยากให้ เกิดความงาม โดยการ ช่วยเหลือแต่

ภายนอกเท่านั้นโดยมิได้เหลียวแลสอด

จิตให้ ประวังรักษาความเป็นอยู่แห่งกาย

ในร่างกายเลย. ถึงแม้แล้วท่านจะเห็นผล

โดน. การระวัง รักษาผิว ของมนุษย์นี้ใช้
สำคัญเท่าๆ กับการ รักษา คน ไม่ ให้เกิด โรค
เช่นกัน.

การใช้ ครีมเย็น Cold Cream ทาหน้าอาจ
ยังผลให้แก่ท่านโดย เหนือประการ เหมือนกัน.
แต่การใช้ ครีมยังมีผู้ เข้าใจผิดอยู่มาก. วิธ
ใช้ ครีมที่ถูกต้อง กล่าวคือก่อนจะทาครีมลงยัง
ผิวหน้า ต้องล้างหน้าเสียก่อน ด้วยสบู่ และ
น้ำอุ่น. เพื่อให้สิ่งโสโครกที่อยู่ที่หน้าผิวหมด
ไป ภายหลังจึงเอาครีมทาที่หน้าและถูจนครีม
เข้าเนื้อ — ถูแต่ลูกคาง ขึ้นเบื้องบน เสมอไป —
ครีม ส่วนที่เหลือเป็นขุย ๆ อยู่เหนืผิวให้ ใช้
ฝ่ามือ ๆ เช็ดออกเสีย.

สบู่ อาจทำความ สะอาด เป็นเหตุให้ความ
งามเกิดในผิวกายของท่านได้ ก็สิ่งหนึ่งเหมือน
กัน. การอาบน้ำเป็นสิ่งสำคัญ ที่ฉันรู้สึก

หม่นได้ ที่เห็นสตรีสาวซึ่งอยากสวยบางคนแค่
คร่ำในการอาบน้ำ. การ อาบน้ำให้ความ
สะอาดต่อร่างกาย เป็นสิ่ง สำคัญใน การเกี่ยวข้อง
กับ ความงาม แล ความพึงเสนาหา ใน
ประเทศเรา ซึ่งอากาศ ค่อนข้างอบอุ่น การ
อาบน้ำ สองครั้งในวันหนึ่งไม่น่า จะทำให้สตรี
เราคร่ำเลย. ฉะนั้นอาบน้ำอย่างน้อยล้าง
ด้วยสบู่วันละสามครั้ง. หลังจากการล้างหน้า
ให้ใช้น้ำน้อย ๆ ผัดจะ ไม่ ทำอันตรายแก่ผิวเลย.
(กลิ่น ไม่ แนะนำ ให้ ผอก แขนง ที่ หน้า — อย่า
เข้าใจผิด)

การบริหาร อาหาร ที่มี เชื้อโรค หรือต่าง
มาก ๆ เป็นอันตรายแก่ผิวอย่างเอก ในส่วน
ร่างกายต้องรักษา โดยเฉพาะอาหาร, ไต, แล
ปอดให้ปกติ. นี่หมายความว่า ถึง การรักษา
ให้เป็นปกติโดยธรรมชาติ ไม่ได้ เป็นไปโดย
ทางยาหรือโอสธอย่างใด ถึงแม้ว่าอาหารการ
รับประทาน, การอาบน้ำ, การ หายใจ, แล
กายบริหาร จึงเป็น วิถีธรรมชาติ ที่ดีที่สุดอันจัก
ปฏิบัติให้ถูกต้องเป็นเวลาโดยนิจสิน.

อาหาร ที่ดี สำหรับเรา จะต้องประกอบด้วย
ผักเป็นจำนวนมาก ทั้งสดแลสุก. แลแทนที่
จะ ใช้ อาหาร เนื้อ รับประทาน ควร เปลี่ยน เป็น
อาหารนม Milk Diet เสีย เพื่อให้ เป็น อาหาร

พ.ศ. ๒๕๖๔

อนามัย—พละ—ความงาม

อ่อนอันไม่รบกวนอวัยวะภายใน ให้ได้รักษา
จนเกินตัว ผลกระทบทานให้มากที่สุดตาม
ความสามารถทำได้ ผลควรทำเป็นสถิติ
ต่าง ๆ. อีกทั้งผลไม้ต่าง ๆ ก็ให้คุณค่า เช่น
เคี้ยวกันด้วย

ผลไม้, มีส้มเป็นอาหารสำคัญสำหรับ
ร่างกาย ชาวต่างประเทศ ชนนาน นามว่า คือ
“อาหารผิว” Skin food การรับประทาน
ส้มจะทำให้ประโยชน์ให้เกิดแก่ไต แต่ช่วยจำ
ความเป็นประโยชน์ไปยังเส้นโลหิตโดยตลอด.
สตรีผู้ซึ่งไม่ “เป็นน้ำเป็นนวล” แลมี
ผิวเหลือง หรือเหี่ยวแห้ง. ต้องการดำรง
ชีวิตในที่แจ้ง, อากาศบริสุทธิ์, แลแสง
อาทิตย์ เป็นสิ่งสำคัญสำหรับสตรีพวกนี้ การ
ใช้เวลาให้อยู่กลางแจ้ง สำหรับ สตรี ชาวเรา
ยังไม่เห็นมีอะไรที่ได้นำมาสู่ความนิยมเท่ากับ
แยกมันกันเลย. ดังนั้น น่าจะนับว่าชีวิตใน

กลางแจ้ง แห่งสตรี ชาวเรายิ่งแคบนัก. ขอ
ให้ท่านรำลึกไว้ด้วยว่าความ “เป็นน้ำเป็นนวล”
แลผิวเนอบริสุทธิ์ ของท่านนั้น จะมีสมมุติฐานอยู่
เห็นคือการเพาะร่างกายให้แข็งแรงเท่านั้น แล
สิ่งย่อมนำคุณประโยชน์ให้แก่ภายในร่างกาย
ของท่านเท่า ๆ กับ ประโยชน์ที่ท่านจะได้รับ
จากการปรากฏภายนอกเหมือนกัน สตรี

โดยมากมักจะใจเจ้าเป็นทุกข์ถึงความลำบากอัน
จะยิ่งความงามให้แก่วางกาย แลหากท่านคิด
เช่นนั้น แลยอมเชื่อว่า ความงาม อยู่ ที่ ผิวแล้ว.
ก็ฉันทักอาชวให้เห็นช่องได้ โดยง่ายยิ่งขึ้น หาก

แต่ผู้หนึ่งๆ ก็ต้องตั้งใจเสียก่อนอีกว่า **ความ**

งาม ของเจ้าเหล่านั้นมีสมมุติฐานอยู่เห็นคือสภาพ

แห่ง **ร่างกาย** ของ เจ้าเหล่านั้น เท่านั้น
หาใช่อยู่ที่ การ ดย แต่ง ประดับ ประคอง แม้แต่
อย่างใดไม่. ถ้าเจ้าเหล่านั้น ยอมเห็นด้วยดังนี้
แล้วก็เท่ากับเจ้าเหล่านั้น ได้ ย่างเท้าเข้าสู่แวดวงแห่ง
ความงามโดยถูกต้องแล้ว.

ท่าน ก็ทราบแล้วว่า สตรี ชาวเรา ไม่ มี
โอกาสใช้เวลาวชิรหารร่างกายใน กลางแจ้งได้
นัก. แต่อย่าเกรงว่าท่านจะไม่ได้รับการบริหาร
ร่างกายพอ. ขอจงฟังคดีก่อน คดีนี้จะให้ท่าน
แก้ท่านเพื่อการกายบริหารอื่นจะนำไปยังความ
“เป็นน้ำเป็นนวล” แลจะ ปฏิบัติ ตามหลัก
แห่งกายบริหารนทก ๆ ครั้ง ก่อนเวลาเข้านอน

๑. ย่อกายลงเอามือทั้งสองจดพื้น ทอด
เท้าทั้งสองออกไปเหยียดตรง แล้วยกเท้าขวา
ให้งอมาล้อยู่หน้า ระหว่างแขนทั้งสองข้าง
แล้วเหยียดตรงมายังที่เดิม เท้าซ้ายทำเช่น
เดียวกัน, สลับกัน, จนเมื่อย.

น.ส. มารศรี ประเสริฐธรรม

มิน

๒. ยืนตรง กางแขนทั้งสองออกไปข้าง
กาย แล้วค่อย ๆ หย่อนแขนลงให้มาไขว้กัน
อยู่ข้างเบื้องหน้า แล้วยกแขนทั้งสองขึ้นไป
อยู่ในสภาพเดิม เวลายก แขนทั้งสอง
ให้หายใจยาว ๆ เข้า เวลาทอกลงให้
หายใจออกจังหวะช้า ๆ.

๓. ทำเหมือนท่าสอง แต่ให้ฝึกกันคือ
แทนที่จะให้ แขนมาไขว้กัน อยู่ทาง เบื้องหน้า
กลับให้ไปไขว้กันทางด้านหลัง

๔. ยืนเท้าห่างจากกันเล็กน้อย, มือ
เท้าส่วเอวโน้มกายลงไปทางหน้า, หลังตรง,
แล้วเอียงกาย ให้บิดไปทางด้านขวา จนรู้สึก
เอี้ยว แล้วกลับมากึงท่าเดิม. เอี้ยวตัว
ไปทางด้านขวาแล้วช่วยสลับกัน.

๕. ยืน มือเท้าส่วเอวโน้มกายลงทางเบ
ื้องหน้าเหมือนท่า ๔ แต่พยายาม ก้ม ศีรษะลง
เสมือนจะพยายามให้ ศีรษะจกเข้า แล้ว
โยกกายกลับขึ้น แลกลับมาลงใหม่, ทำสลับกัน,
เท่าทั้งสองไม่มีการงอเลย.

๖. ยืนตรง, หายใจยาวเข้าปอด, พร้อม
กัน ยกมือทั้งสอง ขึ้นให้ ไตรศกดิ์ แลในเวลา

เดียวกันนั้นเขย่งให้ ส้นเท้าทั้งสองลอยขึ้นด้วย.
หายใจออก, ลกมือทั้งสองลง, ลกส้นเท้าลงพื้น
พร้อมกันทั้งสองระยะ กระทำสลับกัน.

การหายใจยาว ๆ เข้าออกนั้นต้องทำซ้ำ ๆ
ที่สลับ แลไม่มีการอึดลมหายใจเลย คือ
เมื่อหายใจเข้าจนสุดลมแล้วก็ให้ค่อย ๆ ระบาย
ลมออกทันที ยังมีคนเข้าใจการหายใจยาว
Deep Breathing ผิดอีกมาก โดยการอึดลม
หายใจไว้นาน ๆ จนหน้าแดง การทำเช่นนั้น
เกิด คาร์บอนไดออกไซด์ ขึ้นในโลหิต ซึ่ง
เป็นอันตรายนัก.

ผลแห่งการ หายใจยาวจะช่วยชักพอกให้
โลหิตภายในกาย ของท่าน สดากหมดโรค แล้ว
ทำให้ปอดของท่านแข็งแรง. แลยังให้แก้ม
ของท่านมีสีอย่าง ที่นักประพันธ์ชอบใช้พูดว่า

“ปรางค์ ของ เจ้า หล่อน เปล่ง งาม ดัง สี
มะปรางค์กล้วย”

อนึ่ง ที่ คิฉิน แนะนำให้ ทำการ ออก กำลัง
ในเวลา ก่อนเข้านอนนี้ จะทำให้ การ นอน
ของท่านสนิทเป็นปรกติอีกด้วย.

เมนูอาหาร

ประจำเดือนมีนาคม

ของ

“ศรปี่นี้”

ดาว

หวาน

๑. แกงวัก “เกาเหลา”

๑. แห้ง “สังขยานม”

๒. แกงเผือก “หมูขี้ส้ม”

๒. น้ำ “ขนมบัวลอย”

๓. เครื่องเคียง “เป็ดชกเกย่น”

ว่า

๔. ผัก “มะม่วง”

๕. ยำ “พริกอ่อน”

๓. แห้ง “ข้าวเกรียบแก้วไส้ไก่”

๖. เครื่องจิ้ม “น้ำเคียวทรงเครื่อง”

๔. น้ำ “ข้าวต้มพวยนางรม”

મન

ควา

๑ แก่งจืด “เกาเหลา”

วิธีปรุง ^๕ หั่นเครื่องปรุงให้เป็น ^๕ ชิ้นยาว ๆ เล็ก ๆ ล้างน้ำให้สะอาด ^๕ ไข่ไก่ไข่แดง ^๕ แตไข่แดงทำให้สุกเสียก่อน แล้วจึง ^๕ ใช้น้ำต้มกระดูกหมยเป็นน้ำ ^๕ ต้มไฟ ^๕ ให้เดือด จึงใส่เครื่อง ที่เตรียมไว้ลง ^๕ พอเดือด ^๕ จึงใส่น้ำเค็ม ^๕ ชิมรสดี แล้วโรยพริกไทย (เกาเหลาน้ำตก) ^๕ ใส่หม้อที่ใส่ถ่านไฟกลางไว้)

๒ แก่งเผ็ด “หมูขั้วส้ม”

เครื่องปรุง เนื้อหมู หนึ่งหมู พริกแห้ง
 ข่า กระเทียม หอม ตะไคร้ ราก
 ผักชี พริกไทย ลูกผักชี ขมิ้น
 เกลือ เหยยเคย มะพร้าว มะกรู
 ระกำ ส้มมะขามเขยк ใบมะกรู
 น้ำเคยค น้ำตาลหม้อ

วิธีปรุง

เนื้อหมก ยึ่ง หั่น แลนให้ ชื่น
 ช้องสีกน้อย แล้วเคียวกับกะทิจน
 แดกมัน จึงคกพริกขิงคตให้หอม
 ใส่น้ำเคี่ยวคั่วเคียวไปจนเคือด จึงคน
 ส้มมะขามเหาะไปนิกให้น้อย น้ำตาล
 ไยมะกรูด มะธึก ระกำ (ใช้แต่
 เนื้อ) ชิมรสคั่วแล้ว ตักใส่ชาม

๓ เครื่องเคียง “เบตฮกเกยน”

เครื่องปรุง เนื้อหมู หมูต้ม กระเทียม
ของ ลูกกระพอก น้ำตาลหม้อ น้ำ
ปลาช่อน รากผักชี พริกไทย

วิปปรุง   ล้างเปลือกให้สะอาด   ตัก ^๕คั้นมะ ^๕ออก
 แล้วเอา ^๕น้ำ ^๕ที่ ^๕กรวด ^๕ทอง ^๕พอก ^๕ผิว ^๕เขา ^๕เคือง
 ใน ^๕ออก ^๕ไว้   แล้วล้าง ^๕น้ำ ^๕ให้ ^๕สะอาด
 เนื้อ ^๕หมู ^๕หั่น ^๕เป็น ^๕ก้อน ^๕สี่ ^๕เหลี่ยม   ลวก
 แปะ ^๕กัก ^๕ขวิด ^๕แล้ว ^๕คำ ^๕ให้ ^๕เล็ ^๕บด ^๕พริ ^๕ม ^๕กับ
 ราก ^๕ผัก ^๕ขี้ ^๕และ ^๕พริก ^๕ไทย   แล้ว ^๕ผัด ^๕กับ
 น้ำมัน ^๕หมู ^๕ให้ ^๕หอม ^๕จก ^๕   แล้ว ^๕จึง ^๕ใส่ ^๕เปลือก
 แล้ว ^๕เนื้อ ^๕หมู ^๕ผัด ^๕ให้ ^๕เหลือง   ใส่ ^๕น้ำ ^๕ตาล
 น้ำ ^๕ยาลา ^๕บุญ ^๕ขึ้น   ตัก ^๕ใส่ ^๕หม้อ ^๕เค็ม ^๕น้ำ ^๕ให้
 ท่วม ^๕เปลือก   กระ ^๕เทียม ^๕ของ ^๕คัก ^๕ก้าน ^๕เอา ^๕ไว้
 ทิ้ง ^๕หิว   ชิม ^๕รค ^๕น้ำ ^๕ให้ ^๕ค ^๕แล้ว ^๕เคียว ^๕ไป
 จน ^๕แห้ง ^๕และ ^๕เบ ^๕ช ^๕   ตัก ^๕ใส่ ^๕จาน

พ.ศ. ๒๔๖๙

ศรวิของไทยเชชม

๔ ผัด “มะม่วง”

เครื่องปรุง หมู มันหมู กุ้งแห้ง มะม่วง
เกลือ กระเทียม ถั่วลิสง น้ำเคยก
น้ำตาล

วิธีปรุง หมูล้างน้ำให้สะอาด แล้วหั่นเป็นชิ้น
ยาว ๆ เล็ก ๆ มะม่วงซอยแล้วล้าง
น้ำเกลือ กุ้งแห้งผ่าตามหัว ถั่วลิสง
ขึ้นพอบแตกอย่าให้เลืยคนก็ เจียว
น้ำมันหมู ใส่กะทะพอ ร้อน เอากระ
เทียมทุบใส่เจียวให้หอม แล้วใส่เนื้อ
หมู กุ้งแห้ง ถั่วลิสง มะม่วง น้ำ
เคยก น้ำตาล ชิมรสให้ดีแล้วตัก
ใส่จาน

๐ ๐ ๐

๕ ยำ “พริกอ่อน”

เครื่องปรุง พริกอ่อน หนังหมู มันหมู
กุ้งสด มะพร้าว หอม ใบผักชี
น้ำตาล มะนาว น้ำเคยก

วิธีปรุง พริกอ่อนผ่าแคะเมล็ดออก มันหมู
หนังหมูหั่นเป็นชิ้นยาวเล็ก ๆ มะพร้าว
ขูดให้เหลืง หอมเผา ผักชีเด็ด
เป็น ใบ ๆ เมื่อจะยำ ต้องผัดพริกกับ
มันหมูเสียก่อน กุ้งรวนแล้วผัดกับ
ผอย หอมเผาซอย แล้วจึงคลกเครื่อง
รวมกัน ชิมรสดีแล้วตักใส่จานโรย

ผักชี

๐ ๐ ๐

๖ เครื่องจิ้ม “น้ำเคยกทรงเครื่อง”

เครื่องปรุง น้ำเคยก พริก มะนาว ส้มซ่า
น้ำตาล ผักชี

วิธีปรุง พริกหั่นตามขวางเมล็ด เค็กผักชี
เป็น ใบ ๆ ส้มซ่า มะนาวผ่าเตรียม
ไว้ (บางคนชอบหอมหรือกระเทียม
ซอยใส่ด้วยก็ได้) เวลาจะรับประทาน
จึงปรุงกับน้ำตาล ชิมรสเปรี้ยว
เค็ม หวาน ให้เท่ากัน รับประทาน
กับปลาทุกย่าง และมะม่วงทอง หรือ
มะม่วงทอง

๐ ๐ ๐

หวาน

๑ แห้ง “สังขยานม”

เครื่องปรุง ไข่ไก่ นมสด น้ำตาลทรายขาว

วิธีปรุง ต่อยไข่ไก่ใส่ชาม แล้วเอาช้อน
ตักกับนมสด น้ำตาลให้ข้นแล้ว ใส่
พิมพ์ หนึ่งจนสุกแล้วทิ้งไว้ให้เย็น จึง
เอาออกจากพิมพ์ ใส่จาน

๐ ๐ ๐

๒ น้ำ “ขนมบัวลอย”

เครื่องปรุง แป้งข้าวเหนียว น้ำตาล มะพร้าว
น้ำตาลไม่สด

ศวาปณี

มิน

วิธีปรุง ข้าวเหนียวแช่น้ำให้ขึ้น ไม้ให้
เลือกขยน้ำให้แห้ง ขึ้นเมื่อกลม ๆ
เล็ก ๆ แล้ว อบควันเทียนและดอกไม
ให้หอม มะพร้าวขูดแล้วคั้นด้วย
น้ำตาลไม้ สก สัก ๒ ครั้ง ใส่ น้ำตาล
หม้อ (จะใช้ น้ำตาลทรายก็ได้)
ตั้งไฟพอเดือดจึงใส่แป้งขยน้ำไว้ กะทิ
แตกมันแล้ว จึงยกลง ตักใส่ชามแก้ว

๐ (๐) ๐

ว่าง

๑. แห่ง “ข้าวเกรียบแก้วใส่ไก่”

เครื่องปรุง แป้งข้าวเจ้า ไก่ หอม กระเทียม
พริกชี้ฟ้า มะพร้าว มันหมู พริกไทย
ผักชี น้ำตาลทราย น้ำเค็ม

วิธีปรุง ไก่ล้างน้ำให้สะอาดแล้ว หั่น เป็น
สไลด์เล็ก ๆ หอม กระเทียม ซอย
บาง ๆ รากผักชีตำให้ละเอียด แล้ว
เอาน้ำมันใส่ กระทะ รวนไก่ หอม
กระเทียม รากผักชี พริกไทย พอ
หอมแล้ว ใส่น้ำตาล น้ำเค็ม ชิม
รสดีแล้วตักใส่ชามไว้ จึงเอาแป้ง
ข้าวเจ้านวดกับกะทิ แป้งหะกะทิไว้
พรมหน้าข้าง แป้งนวดแล้วเอาหาง
กะทิละลายอย่าให้เหลวนักพอละเลง
ได้ เอาหม้อคั้นใส่น้ำสักครึ่งหม้อ

ข้าวเหนียวแช่น้ำให้ขึ้น เาะผ้าขาว
คลุมหม้อพอให้ ไอน้ำขึ้นได้ ยกขึ้นตั้ง
ไฟปานกลางพอเดือด จึงเอาดอกผัก
แย่งเทลงบนผ้าขาว แล้วละเลง บาง ๆ
ให้กลมเสมอกันพอหม้อ แล้วเอาผ้าขาว
หม้อไว้พอแป้งพองขึ้น จึงตักใส่ผัก
ไว้หอยทอดตรงกลาง เอาไม้ย่างเย็บ
แซะพายเป็นสี่เหลี่ยมซ้อนใส่จานแล้ว
เอากะทิที่แย่งไว้ เทราดเกล็ดเล็กน้อย
พอให้ มีรสมัน พรมลงบนข้าวเกรียบ
รับประทานกับผักชี พริกชี้ฟ้า

๐ (๐) ๐

๒. น้ำ “ข้าวต้มหอยนางรม”

เครื่องปรุง ข้าวสาร หอยนางรม ไข่ไก่
ตังฉ่าย กระเทียม มันหมู พริกไทย
ผักชี น้ำเค็ม

วิธีปรุง ข้าวสารตั้งไฟพอเดือดสักระยะแล้วยก
ลง หอยนางรมแกะเอาแต่เนื้อแช่น้ำ
ไว้ กระเทียม ซอย เจียวให้เหลือง
ตังฉ่ายล้างน้ำแล้วใส่จาน ผักชีเด็ด
เป็นใบ ๆ เวลาจะรับประทานจึงหิย
เครื่องใส่ หอยนางรมและไข่ไก่ใส่
กันชาม เวลาตักข้าวต้มใส่จะไ้สุก
แล้วเอาช้อน ตักขึ้นไว้หน้า ใส่น้ำ
เค็ม โรยผักชี พริกไทย

๐ (๐) ๐

วิมลรัตน์

นางสาว แฝง พหุรัตน์

รวมรวม

ถ้าใช้กระดาษหนังสือพิมพ์สัก ๒-๓ แผ่น
 พยี้ให้หนาเรียบร้อย สอดไว้ โค้ทพรมบรโกเสีย
 ทุก ๆ ชิ้นบรโก ในเวลาเดินจะรู้สึกว่ามัน
 สบายดียิ่งกว่าเก่า และถ้าจะให้ ดีแล้ว พรม
 ขี้ ตามพ่น กระดาน ก็ควร ใช้ กระดาษ
 หนังสือพิมพ์รองไว้ ข้างโค้ทพรม ซึ่งนับว่า
 เป็นการประหยัดทรัพยากร โค้ทอย่างหนึ่ง

๕. อ่อนช้อย หันให้เย็นขึ้นเล็กน้อย ใส่ลงในเหล้า
 อุ่น ๑๐. อ่อนช้อย เคี้ยวให้ละเอียดแล้วเติมหัว
 น้ำมันอำพันทอง (Essence Of Ambergris)
 และ หัวน้ำมัน มะนาว (Citron) หัวน้ำมัน
 ดอกส้ม (Eroli) อย่างละ ๒๐ หยด

ในฤกษ์หนาวผิวก้นมักแตก งามไซ้มะนาว
 คันเอาแต่น้ำผสมกับขี้มัน กัดเซอวิน และ
 น้ำมันมะกอกอย่างละเท่า ๆ กัน ใช้ทาใน
 เวลากลางวันจะบ่งกันได้ดี

ยาสำหรับ ขับเครื่อง เรือนนั้น ถ้าใช้
น้ำมันลินชิด กับน้ำส้ม สี่เหล่ง ๆ ต้มให้เดือด
เก็บไว้ในขวดที่ใสไว้ก็ดี ก่อนที่จะใช้ ต้อง
เขย่าขวดให้เข้ากันเสียก่อน

ถ้าจะทำให้ผมหยิกงอ ใจใช้ยามสมกับ
ส่วนต่อไปนี้ ทาเสมอ คือ สะบู่ ขรรพทาหนัก

น้ำประสานทอง (Borax) ใช้เป็นยา
ล้างปากให้สะอาดได้ก็ เด็ก ๆ ควรล้างฟัน
ด้วยน้ำอุ่น ๆ และผสมน้ำประสานทองเล็กน้อย

นางสาวแฝง พุทธรัตติ

มิน

เครื่องเรือนชนิดกระเบื้องเคลือบเช่นอ่างล้างหน้าและอื่น ๆ จึงดีกว่าดินสอพอง และน้ำเล็กน้อย จะชำระสิ่งเยื่อเนเปราะ ออกได้ง่ายกว่าใช้สับยู่ และจะไม่มีความอย่างสับยู่

of tin) ประมาณ ๒๐ นาที แล้วไปแช่ในน้ำที่ต้มได้จากฟืนขี้ไม้นั้นที่หนึ่งเรียกว่า กลัก หรือจะต้มกับน้ำ ซึ่งผสมกรณน้ำส้ม แห้งของแฉง จนมีสีตามต้องการก็ได้

สีผสมทาสีบ้านเรือนนั้น ข้างผู้รับเหมาชอบใช้น้ำมันปิโตรเลียม (Petroleum) ผสมแทนน้ำมันเทอร์เพนไคน์ (Turpentine) เพราะราคาย่อมเยา และแม้จะทำให้สีนั้นดำมันไม่เป็นเงา เมื่อถูกลบออกต่างเป็นรอย และอาจจะทำให้สีสกปรกหม่นตึบบ้านเรือนนาน

ถ้าจะทำน้ำโลมออนเนต เจอามะนาว ๓ ผล ปอกผิวออก คันเอาทั้งน้ำ ทั้งเปลือก ใส่ลงไปภาชนะ เติมน้ำตาลลงไป ๑ ๑/๒ ปอนด์ กับน้ำร้อน ๒๐ ออนซ์ คนให้เข้ากันแล้วกรองใส่ขวดไว้ เวลารับประทาน รินน้ำที่ผสมนี้ ๑ ช้อน โตะผสมกับน้ำ ๑ ถ้วยแก้ว

สีคำที่เยื่อเนเปราะ เป็นรอย เจอามา ๓ ผล ๑ ถ้วยแก้ว ต้มกับน้ำ ๑/๒ แกลลอน เคี่ยวให้งวดลงจนเหลือ ๑/๘ แกลลอน แล้วจึงเอาฟองน้ำจุ่มทาถูรอยนั้น ๆ

ถ้าต้องการให้น้ำนมที่เราต้มมรสกขุ่น เจอามะนาวสัก ๒ ช้อนใส่ลงไปด้วย มะนาวที่จะใช้นั้น ถ้าเอาไปอังไฟให้ร้อนจะมีน้ำมาก

เครื่องหอยมูต่าง ๆ ถ้าถูด้วยเกลือขุ่นแล้วขัดกับขี้ผึ้ง จะสะอาดและเป็นมัน

ถ้าจะทำน้ำมะนาวเย็น เจอามะนาวปอก

ถ้าจะย้อมกระดูกหรือขาข้างให้เป็นสีเขียวจึงทำวิธีดังต่อไปนี้ เจอากะกระดูกหรือขาข้างที่ย้อมเป็นสีฟ้าแล้ว แช่ลงใน ในโคร—ไฮโดร

ผิวให้หมด คันน้ำตาลลงไปด้วยผสมกับน้ำและน้ำเชื่อมตามต้องการ แล้วแช่ในน้ำแข็งก็ได้

โคลเรท ออฟทิน (Nitro Hydrochlorate

สารเปรม

ของ

นายหนูใหญ่

นักประดาน้ำ “อ้อ ถ้าเช่นนั้นก็น่าแล้ว
เมื่อกันกำลังอยู่ใต้ พืนน้ำ ก็พบพระยานาค
กำลังกลบจากสวรรค์” เลยกกกับกันว่าท่าน
พบ มนุษย์ ใน เรือขึ้น คน ๓ แต่ ท่าน กำชับ ว่า
ถ้าเขาพบอะไร อย่าเชื่อ เพราะ พี่แก โกงทุกเป็น
ปรอดเชียว”

คุณสลับ “คุณแสง ‘สุ’ แปลว่าอะไร”

คุณแสง “แปลว่า ก็, งาม, สวย ๓”

คุณสลับ ถูกละ ‘นักข’ เล่า แปลว่าอะไร”

คุณแสง “แปลว่า เล็บ”

คุณสลับ “คุณลองแต่งเป็นประ โยคช”

คุณแสง “คุณสลับ สุนัข ใช้ ‘ไค’ ไหม”

นัก สุขวิทยา “ผู้ ที่ ได้ รับ ประทาน
น้ำสกลสมณียะว่า ได้ รับ ประทาน น้ำที่ปราศจาก
เชื้อโรค”

นักหัตถสมย “ที่ไหนได้ ก็ขณะ ที่ น้ำจะ
เข้าไปในปากเท่านั้น มันต้องเย็นก่อนไม่ใช่ว่า

หรือ พอน้ำผ่านอากาศเข้าปาก เจ้าเชื้อโรค
ในอากาศก็กระ โดกตกไปทั่วนั้นละ” แทะว่า
น้ำบริสุทธิ์อย่างไร”

ยายชอทาน “ท่านเจ้าข้าทำทานคนแก่เถอะ
เจ้าประคุณ”

ชายคน ๓ “ยายจำได้ ไหมว่าฉันผ่านกี่ครั้ง
แล้ว”

ชอทาน “๓ ครั้งเจ้าค่ะ”

ชายคน ๓ “แล้วยายทำไมจึงขึ้น ขอบุญอีก”

ชอทาน “ก็ฉัน นี้กว่าคุณมีแต่สืทางค์ ๓๐
แลกแล้วฉันไม่มีทอง”

คุณกิ่ง ขอบช่วยเหลือนคนอื่นให้พ้นภัย วัน
หนึ่งไปเที่ยวในป่าก็ เห็นเด็กนั่ง
ร้องไห้อยู่ริมฝั่ง, มองดูในน้ำเห็น
ไฟล่น้ำขึ้นยุบ ๆ น้ำวน คุณกิ่งไม่
รอช้า โดก ลงไปรักคอบ นำเอา ชาย
กลางคนขึ้นมาบนบก พอวางเสร็จก็

นายหนูใหญ่

มิน

ก๊ลกขณขณขม

หลวง ก

“เมื่อวานนี้ผู้หญิงที่เดินไปข้าง ๆ
แกนั้นใครกันนะ”

คุณกิ่ง

“เขาคงไม่เป็นอะไรมิใช่หรือ ฉัน
เสียใจที่ล่าช้าไปบ้าง”

เสมียน ข

“อ้อ ได้เท่าที่ราชการรู้ไปเอา
แก้อะไร”

คนเจ็บ

“อ้ายคนย้า อ้ายคนระย้า—”

คุณกิ่ง ตาเหลือก

หลวง ก ยม

“อะแฮ่ม หล่อน ละ เนียบ นา
แกนา”

คนเจ็บ

“แกรู้ไหมว่า เก็กของฉันมันร้องไห้
ฉันเคยแก่ ให้หายร้อง ก็เพราะต้องลง
ไปทำตักน้ำให้เก็ก แกเสียออกมา
ขระอะไรของเก็ก ไป”

เสมียน ข

“ภรรยาผมเองแหละ”

หลวง ก แก

“ฮะ ๆ ๆ นึกแล้วไหมล่ะ เมื่อ
วานนี้ ท่านขุนแกล้งฉันคือเป็น
เอ็นว่าม่ายชายเมียแก่ ขอบใจ
พวungan ฉันจะไปเอาค่าพินจาก
ท่านขุน ฉันไปละนะ”

◎

◎

◎

คุณเถอ

“เจ้าเขี่ยเอาเสมอนเนกให้

๓ ขวตเถอระวีระ”

เจ้า หีบฝักเอา ขวต ไชคา ให้ ๑ ขวต

คุณเถอเขี่ยกูกเสรีเทใส่ปาก

คุณเถอหน้าเหย

“เฮ้ย นมมัน เรมอนเนก

เสียแล้วโว้ย ทำไมมันยังเอาช้ายอกระ”

◎

◎

◎

ก๊ลิ

“นะ — นะ — นา — นาย — ทะ — ท้าง

กะ — ครัว”

นายห้าง “ชะ — เชอ — อยะ — อยา — พะ —

พุก — ติก — อิกอะ — อ่า — อ่าง ชียะ”

ชายหนุ่ม

“แม่ยาหัย ของพี่ พี่ขอขญาณ
ต่อหน้าหล่อนว่า พี่ไม่เคยรักใคร
เหมือน น้อยเลย ทวิย คงใจ อัน
เยือกเย็นปานน้ำแข็งของพี่”

หญิงสาว

“ถ้าเช่นนั้น ก็ฉันรักมิได้ก็ออก
เพราะรักไม่คู่ขวัญ คุณจะเป็น
โรคนิวมอเนียบ หนาวหัวใจตาย”

◎

◎

◎

◎

◎

◎

อนัตตา

การ เขียน อนัตตา หรือ หมายเหตุ
แยกเล็กเท่าที่ ข้าพเจ้า ได้พบ มา (ใน
ไทยเขมร ?) คงได้ ความรู้ เป็นหลักรว ๆ
๓ ประการ คือว่า ๑. ต้อง เขียน โดยไม่
รู้ตัว (เพราะ การ ร้อง ขอ หรือ ยังกัย)

๒. ต้องออกตัว และ ๓. ร้องว่า ยาก. หรือ
พกรวม ๆ ก็คือว่า เขียนโดยไม่เต็มใจ เพราะ
เหตุที่ไม่ทันเตรียมตัว กลัวจะไม่ทันนั่นเอง

แต่สำหรับ ข้าพเจ้าก็ต้องว่า ตรงกันข้ามกับ
ข้อที่กล่าวนี้ เพราะข้าพเจ้าอุตรวิคิตหายากเขียน

อนัตตา ตั้งแต่แรกได้เห็น อนัตตา
ทั้งนี้ก็ด้วยอนัตตาเป็นของใหม่สำหรับข้าพเจ้า
จึงทำให้ทั้ง ทั้งแล้วเกิดหายาก แต่กว่าจะ
รู้ว่า อนัตตา คืออะไร ก็เกือบถึง เกิดเรื่อง
ใหญ่โต

เล่ากันอย่างไม้อาย. ข้าพเจ้าแปลศัพท์
เป็นอย่าง ๑ ภรรยาข้าพเจ้าแปลไปอีกอย่าง ๑
ข้าพเจ้าว่าแปลภาษานั้นหมายความว่ายังงั้น ๆ
แต่ภรรยา ก็ว่าแปลภาษานั้น หมายความว่า

ยังงั้น ๆ จนที่สกุเจ้าบุตรและนางอีก
๗-๘ คนของข้าพเจ้า มันก็มีความเห็นและ
แปลต่างกันไปอีก ๗-๘ อย่าง จนเกือบข้าพ
เจ้าจะเลิกคิดหายากเขียนอนัตตาเสียแล้ว แต่
มานึกได้ว่าเราหายาก เขียน อนัตตาที่ต่าง

หากไม่ใช่หายาก แปล อนัตตา. ดังนั้น
เหตุการณ์จึงได้สงบลง (หาไม่เช่นนั้นข้าพ
เจ้าคงแย่แล้ว)

เหตุนี้ กระมัง ที่ทำให้พากัน หวาด
อนัตตา.

พระท่านว่า โลกเรานี้เป็นอนิจจัง ไม่เที่ยง
การณทั้งหลายย่อมเป็นไปตามกมลและอกศล
ซึ่งเป็นของจริงแท้ ที่เดียว ไม่ต้องทอนไกล ตัว

ข้าพเจ้าเองย่อมเป็นอุทาหรณ์ อันนี้ คือใคร ๆ
ที่เขาไม่ต้องการเลยที่จะเขียนอนัตตาแต่ก็ถูก
ร้องขอ หรือ ยังกัย จนมีเสียงอีก ๆ ออก ๆ
ออกมาในอนัตตา แต่ทั้ง ๆ อิกออกนั้นแหละ

กรรมปะโต

มิน

ก็ยังเป็นอันควาทักไ้ ส่วนข้าพเจ้าสิ ยอก
แล้วว่า หยากเขียน ไม่มี อธิษตกเตรียมตัว
พร้อมทุกเมื่อ และจะไม่รื่องว่ายากเลย แต่
ไม่ยกมือใครขอหรือสั่งให้เขียน ที่สกุคิ
เขียน ชนเอง คือ ๆ แล้วไปยื่นให้ บรรณาธิการ
เปล่า ๆ โดยไม่คิดราคาหรือเอาบุญคุณอย่างไร
แต่ท่านก็ไม่ยกเอา. เออ, นี่ข้าพเจ้าประกอบ
ออกสละไรไว้ นักหนาๆ

ไม่ใช่ว่าข้าพเจ้าเขียนไม่เป็นหรือไม่ก็—
เอาละเพื่อให้ท่านตัดสินใจได้ดังต้อง ข้าพเจ้า
ขอนำอันควาทักเขียน แล้วท่าน บรรณาธิการ
ไม่เอา มาเขียนไว้ ในอันควาทักเพื่อพิจารณา
ทั่ว ๆ กัน แล้วโปรดวินิจฉัยเข้าข้างข้าพเจ้า
ด้วย — — —

เดือน ๓ ข้าพเจ้าได้เขียนว่า ‘หนังสือพิมพ์
ไทยเขมรเป็นหนังสือ ดีมาก ใครเห็น
ใครชอบ ราคาไม่แพงเป็นสมาชิกปีละ ๑๐ บาท
เท่านั้น มันก็ประพันธ์ ^{สูง} ๆ ทั้งนั้นเป็น
ผู้เขียน — — —’

แต่เมื่อสั่งให้ท่าน บรรณาธิการ ท่านกลับ
ยื่นคืนมา ทั้งทำหน้าขมแค้น ๆ ยังไม่พิกลด้วย

“ขอใจ” ท่านว่า “ข้อความอย่างนี้
ไม่ใช่อันควาทัก”

ข้าพเจ้าคิดในใจว่า ‘คนที่ความรู้อยู่ไม่
ถึงกันนี้พูดกันยากจริงนะ’ เฮอะ, เราเขียน
ให้ ๆ กลับไม่เอา มีใช่ว่ากับประพันธ์ที่
สูงไม่จริงเมื่อไร ฉะนั้นไม่ยกมือข้าพเจ้า
เข้าด้วยสิ. แม้ใครไม่เชื่อก็คงเขียน — —

ลองเอาไม้ฟัด — ที่หักครึ่ง มาวัดตัวข้าพเจ้า
ดู ถ้าไม่สูงเกือบ ๑๒ ฟุต ก็ค่อยว่าสิ

๐ ๐ ๐
อีกเดือน ๓ ข้าพเจ้าเขียนว่า “ตาม
ธรรมดาห้างร้าน เมื่อสิ้นปี เขาถึงบัญชี คิค
รายรับจ่ายกันที่ ๓ ยศนั้นจะสิ้นแล้ว แม้
ไทยเขมรจะไม่ใช้ห้างร้าน จะเป็นห้องคักก็
จริง แต่ก็ออกไ้ว่ายังมีบัญชี และลงบัญชี
เงินเหมือนกัน

เพราะฉะนั้น ขอท่านสมาชิกที่ยังค้างเงิน
อยู่โปรด ^{ชำระ} เงิน ด้วย คิดว่าช่วย
กันลงบัญชีให้สะดวกขึ้น. แล้วท่านจะได้ลา
ลูกสีกเตอร์ในเร็ว ๆ นี้แหละ — — —”
ทั้งนี้

แต่ท่านบรรณาธิการก็ไม่เอาลงอีก โดย
บอกว่าไม่ใช่ อันควาทักเช่นเดียวกัน

แต่แล้วกลับกระซิบว่า “ถ้าคุณจัดการ
ส่ง คำขอกรุณาไปโดยไม่ใช้ ในอันควาทัก

พ.ศ. ๒๔๖๔

อินทวาท

และอย่างไม่ใช่ชั่วช้ามันได้แล้ว จะขอใจ
คุณมากทีเดียว”

เอ, เล่นเอาข้าพเจ้าอีกอีก นี่ข้าพเจ้าจะ
ทำอย่างไรดี แม่, ข้าพเจ้าต้องนั่งคิดนอนตรอง
ถึงเรื่องนี้เป็นหลายเวลาที่ยังคิดไม่ออก จนบัดนี้
อือ — เรายังงัดแล้วกันนะครี — ง่า, เธอ
เห็นว่า ท่าน ทั้งหลาย ทราบ และ เข้าใจ ตาม ที่
กล่าวให้ ฟังข้างบนนี้แล้วกัน ..เหมาะ

ทีเดียว .... ไม่เป็นไรมิได้ ... นี้กว่า

ไปรทกระผมสักครั้งเถอะครี บรณา
ธิการจะได้ รับอินทวาทของผมลง —

◎ ◎ ◎

โอ — — เหมาะทีเดียว, พอบรรณาธิการ

ทราบว่า ท่านจะกรุณาตามที่กระผมขอ. เลย

ให้ ผม กล่าวคำ ขอบใจ ต่อท่าน ล่วงหน้าในทันที
ด้วย .... เหมาะทีเดียว .... ฉะนั้นขอท่าน
ได้ โปรดรับ คำขอ กับคำขอบใจ พร้อมกัน
ทีเดียว แล้วท่านจะได้รู้สึกดีด้วย.

◎ ◎ ◎

อนึ่ง บรรณาธิการขอขอบพระคุณแก่ท่าน
ที่ได้ มีใจกรุณาเอื้อเฟื้อส่งหนังสือต่าง ๆ มาให้
คณะไทยเซหม คือ

อำมาตย์เอก พระยาผลาการนุรักษ์ (อิม
เถาไคยนิษฐ์) ให้หนังสือประชุมพงศาวดาร
ภาคที่ ๓๗ ซึ่งพิมพ์แรกในการปลงศพ คุณหญิง
ผลาการนุรักษ์ (สงวน เถาไคยนิษฐ์) ๑ เล่ม
บริษัท ยาสูบ อังกฤษ อเมริกัน ให้ ปฏิทิน

พระพุทธรูป ๒๔๗๐ อย่างงาม ๒ แผ่น

นายนวนิยาต (ศิลา เทชะแพทย์) ให้
หนังสือคารม เทชะแพทย์ คำฉันท์ ๑ เล่ม

กรรมปะโด.

[๑๕๒๕]

มีเครื่อง สำหรับบทหนักให้ละเอียด มีประโยชน์แก่การพิมพ์รูปได้เป็นอย่างดี

หมึกที่เก็บไว้นานจนแห้งแข็งใช้ไม่ได้ โรงพิมพ์ไทยเชมจะช่วยให้ท่าน
กลับใช้หมึกนั้นได้ เหมือนกับหมึกใหม่ ๆ โดยเสียค่าบวการเพียงเล็กน้อย
ถูกกว่าราคาที่จะต้องซื้อใหม่มาก ทั้งเป็นการตัดการร่ายจ่ายอย่างงดงาม